«سياست»
د
«سيالانو لوبه»

سياسي فلسفه

ځېړنه او ارزونه

ډاکتر سيد شيراقا حرکت

POLITI

Res

By Dr

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

١- سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه
«ترکانۍ د بیزو کار ندې !»
٢- حرکت
٣- بې مجرمه جرم که بې گناه مجرم
۴- ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵- یو ویشتمه پېړۍ او د نړۍ اجتماعي- سیاسي نظام
۶- د حرکت لومړۍ کلیزه
٧- ناوړه ستراتیژي او ناوړه تصادف
٨- پاکستان رښتیا د افغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
٩- د افغانستان پېښې او د خپرونې غبرگون
١٠- رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
١١- د نوي افغانستان د جوړېدو ٢۶٠ کلیزې د نړیوال جشن غونډې ته
١٢- د موکراسي په تیورۍ او عمل کې
١٣ ـ د خپرونې دریمه کالیزه
١۴- د سلیم عقل او وجدان په حکم
١۵- په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه
١۶- افغان هېوادپال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

١٧- اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
١٨- یواځې د معاشونو منطقي تناسب په هیواد کې د نظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
١٩- جنگونه او مخالفتونه د افغانانو د غمیزي د حل لاره نه ده.
٢٠ ـ د بشر د ژوند دونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟
٢١- راشۍ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي
٢٢ ـ د کابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ٢١ پیړۍ په ایکا لوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
٢٣- د پاریس کنفرانس ! گذارشونه او واقعیتونه.
٢۴- زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي
٢۵- آزادي ـ تر هر څه لوړې ملي، اولسي او فردي ارزښ !
٢۶- اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
٢٧- افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دي.
٢٨- هره سیاسي قضیه د حل ټاکلې لار لري !
جنگ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده !
٢٩- د اوباما نوې ستراتیژي د افغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
٣٠- د حرکت خپرونې پنځمه کلیزه
٣١- د موکراسي او انتخابات
٣٢- *افغان اولس د جفاء سزاوار ندي !*
٣٣- افغان اولس کله هم زور ته نه دي تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزشونه او مسئولیتونه نه پیژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکاڼي د بېزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین د نژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچا ته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تربله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړي اخلاقي رسوم او عادات او د خوښې او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکې او مناسبات ولري. یو اځې او یو اځې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړېدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دودانۍ اساسي خښته ګڼل کیږي، که د دوه سیالو متعهدو انسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د بنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په خته کې د باداري او غلامۍ مناسبات اخښلي وي، د سیالو بشري ټولنو جوړېدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزش قایل دې او کفائت د دغه تړون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشکل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل کیږي .دموکراسي چې دننیو پرمختللو ټولنو دملي او بین المللي مناسباتو او سولئیز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل کیږي هم یواځې ددغه ټولنو دداخلي ذات البیني سیالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو تر منځ دبین المللي سیال تقابل او رقابت په نتیجه کې تحقق موندلې شي .سیالي او شریکي زمونږ دافغاني ټولنیزژوند او کلتور معروفې معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنیز ژوند ، مناسباتواوا ولسي دموکراسۍ ستر عامل او دافغاني ټولنیز دینامیزم یواځینې محرک او انګیزه ګڼل کیږي .دنړۍ دټولو مملکتونو تر منځ پایداره او همیشني انترناسیونالیستي سولئیز اړیکې هغه وخت ټینګیدلې شي چې ددغه ځنځیر او تسلسل هرې کړۍ ته دناسیونالیستی ذات البیني سیال دریز کلکې اوبه ورکړې شوې وي. یواځې دناسیونالیزم او انترناسیونالیزم دسالم متقابل تناسب او د سیال مشروع رقابت او توازن په نتیجه کې د اولسونو دهر اړخیزه متناسباتو انکشاف او همیشنې ګډ سولئیز ژوند تضمینیدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سیالیو په نتیجه کې ا ولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسیدلي، ځانونو لپاره یې هوسا ټولنیز شرایط برابر کړي او دسیال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقیده ددغه ډول متقابل سیال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم باید دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشری ټولنه په مجموع کې ځانګړې مسؤلیتونه ولري او دې کارته لازمه همیشنۍ جدي پاملرنه وشي .سیالي نسبي مفهوم دي. پخوا چې ټولنیز ژوند

ډیر بعدونه نه درلودل، علم او تخنیک ډیر انکشاف نه وو کړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډیره ساده بڼه درلوده نو دهغوی تر منځ سیالي هم ډیره ساده ،کمرنګې او د هر چا په قابو کې راتلای شوه او دموضیعی ارزشونو او نورماتیفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنیک انکشاف کړې او داکثره مملکتونو تخنیکي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امکانات لوړ شوي نو سیالي او شریکي هم کثیر الجوانبه شوې او نه یواځې دهر چا بلکه دهرا ولس دامکاناتو څخه وتلې او حقیقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلویو هیوادونو دحرص دښامار په پنجره کې دتیارې مړۍ په څیر پراته دي او یواځې دنوبت په مراعات او یا دضرورت له مخې به یې په مناسب وخت کې له ستوني تیروي .

پخوا که به چا دبدنیت له مخې توره په اوږه او پنځه کسان به یې په ځان پسې کړل نیم به تري په لار یخنۍ، ګرمۍ، لوږې، تندې مړه، میاشتې کلونه به یې په لار تیر ،باالاخره که به یې په کوم کلي، ښار حمله وکړه هم به پخپله مړه او هم به یې نور ووژل، دبری په صورت کې چې به کوم څه دمنډی له مخې په لاس ورغلي وؤ دځان سره بار او اکثروخت به یې ددوباره راستنیدو احتمال هم ډیر کم وو. په مجموع کې هغه وخت ژوند فقیر وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پری ښاد شي.همداسې که کوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان یا بل څه داسیا په لور بار کړل اکثراً به تری داړه مارو په لار کی چور کړی وؤ او که راوبه یې رسول بیا هم معمولاً په بدل کی به یې دهغه ځای دخلکو سره یو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګڼې نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځینې اولسونه دنړۍ په کوم لیرې کنج کې دکشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن داوسني علمي ـ تخنیکي انکشافاتو او دځینې هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کې دبشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې دثانیې په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمې محاسبې او چارې سرته رسیږي . دتولید نوعیت، کمیت او کیفیت دساعتونو او ورځو په جریان کې دبهبود په لور تغیر کوي . هر څه دډیرو ماهرو متخصصینو لخوا دټرلو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او دپیسو او دسود او زیان سنجش یې هم دهمدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او دچا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي . بشري شعور پدغه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یوازې دبشري شعور دقیق پیداوار چې دعصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا ووایم چې دوخت څخه دمخه تولید شوي اوسي مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې دچا نیک یا بد رقیب کیدلې شو ، نن ددنیا په لیرې کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان دیوه مملکت او حتا دبشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس دخپل مملکت څخه دفولادو قلعه تاوول خو لا څه چې دفولادو صندوق هم جوړ کړي دچا

دشر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چی نن ټولې دښو او بدو معاملې دالکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته دموانعو نژدې دنور په سرعت سره دنړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي.نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره دعمل میدان ته وتل پکار دي . داستعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، دهغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي . دخوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره دداسې عظیم بار لاندې سرې ملا ماتې پریوځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن دسود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي . دسپتمبر دیوولسمی نیټې دپیښې څخه وروسته دالمان دولت دتروریزم پر ضد دمبارزی لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یوازې دسګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او ددغه پیسو عمده برخه دهمدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. دتلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کموپیسو حسابیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي او ددې پیسو دتحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که دتلیفون څښتن دې ، لیرې په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي دموضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . دهغې ټول ارزشونه او نورماتیفونه دبین المللی معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزشونه که دبین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزش وړ نه دي. که څوک پداسې معیارونو سره دلوبې میدان ته ووځي حتماً به یي بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوې. دمبارزې سنګرونه هم بې شمیره شوي. دهر سنګر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنګر کې چې اوسي دخپل سیال رقیب په مقابل کې باید د سیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې دفوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهدا ولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دې. دې کې شک نشته چې ددوه ورونو تر منځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه اوا ولسونه چې دخپل کور او کهول دخیر ښیګڼې سنجش او دهغې په مقابل کې احساس دمسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انګړ ته نه رابولي او دخپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې د پردی دښمنۍ څخه دخلاصون چاره شته خو کورنۍ دښمنۍ دابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندې. په یوه ا ولس کې د اولسي خیر ښیګڼې او اولسي منل شوؤ ارزشونو په مقابل کې دمسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي، په کوم کې چې په ا ولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزشونو او ګټو ته د شخصي ګټو او ارزشونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي. دژوند په ټولو اړخونو کې دټولو لپاره منل شوي ارزشونه تاکل شوي وي او نوموړي ارزشونه دعامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او دحراست لپاره یي مسئول اشخاص، ارګانونه او دائمی کنترول موجود وي. یواځې پدې صورت کې دټولني په سطحه سیال اوبا مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلې شي. نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتنی ارزشونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزشه شوي او له منځه تللي ،او ځیني کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځیني اقوامو چې ددغه خلا څخه په ناوړه ګټې اخیستنې ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه اوا ولس دټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې دعامو قانونمندیو له مخې باید داضدادو متقابلی خواوې ولري. نوموړې متقابلې خواوې څه دفامیل دافرادو په سطحه چې دټولنیز جوړښت لپاره دحجرې حیثیت لري، څه دیوې ټولني دمختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي د سالم او مشروع رقابت له مخې ددغه ټولو جوړښتونو دعمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت دارۍ سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي. په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولني جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د يو مثال په توګه ويلې شم ،که چيري ديوه يا څو اتمونو اتمي نظام ړنګيږي او په واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کيږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چی دغه لايتناهی جهان ديوی کوچنۍ ذری په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشری ټولنه هم دطبيعی جهان په څير په يوه ترلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشريت يو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شريک دي. دبلې خوا داوسني تخنيکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ترلي نظام او هم په هر اړخيز متحسس او متأثره شکننده سيستم بدله شويده او دا دامکان څخه هيڅ ليري نده ،همغسې چې په يوه کوچنۍ ذره کې لايتناهي جهان غرقيدلې او قيامت جوړيدلې شي نو ديوه فاميل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کيدلې او يا دکوم شيطاني ځانګړي او منفردانه غير مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنيز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسيدلې شي.

هو ! په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري ! ! !

ښه به داوي چې دسليم عقل او سنجش خاوندان ديوويشتمې پيړۍ دچنګيز او هتلر څخه واک پخپل لاس کی ونيسی او دبشری ټولنی دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانيت په نامه انساني فکر او پريکړې وکړي .راشۍ دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل ليري او نژدي تيرې زماني او همداسې موجوده حوادثو او جرياناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمير کې پخپله قضاوت وکړو چې آيا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنيز ژوند ددغه بې شميره اړخونو څخه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

حتا په يوه کې هم دسيالۍ دعوه کولې شو؟ نه ! ! !که تير تاريخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظيمه انساني نيرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البينی مخالفتونو او تربګنيو په اورونو کې اوبه شوی، تل پرديو له هغې څخه ګټه اخيستي، يا يي يو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمود سرونو څخه يي کله منارونه جوړ کړي، ملک يي نيولې او وران ويجاړ کړيدې .يا يي زمونږ په ملک کې سربازګيري کړې، ملکونه يي پری فتحه کړي او لويي امپراطورۍ يي جوړې کړيدي .رحمان بابا وائی:

دا دنيا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب يم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سر انجام زه همغه خانه خراب يم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحليل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقيق تحليل او بيان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله يي کړيدې. واقعاً ډير دقيق دې او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب يو.مونږ ددې په عوض چې دتيرو بدبختيو ، ناخوالو او فاجعه اميزه ژوند څخه لازمه نتيجه ګيري کړې او سي دسمون او خلاصون لارې مو لټولي اوسي ، برخلاف دهمدغه بدبختيو ، ناخوالو او نيمګړتياوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جويۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو، بې اتفاقيو او تربګنيو په اورونو تيل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي يو او پردو ترې ګټه اخيستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر يوه لحظه چيرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي یو. زمونږ ټولي غونډې دوراني او ددښمنیو د پیاوړتیا په خاطر جوړیږي. زمونږ ټول عمر دخپل منځی انتقام جویي لپاره په تفکر، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تیریږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل تري ویني څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل اولس دخیر ښیګنې په هیڅ اړخ کې داسې کومه تیږه یا لوټه نده ایښې چې په راتلونکي کې مونږ لپاره تکیه جوړه شي او زمونږ ټولې هڅې او فعالیتونه په همغه ابتدایي ترین شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتې دي، هیڅ تغیر پکې ندې راغلې او که راغلې او سي تل پر شټ ځغاستلې یو. همدا سبب دې چې هیڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقیبوي. زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دلیل یا مثال نه راوړم ځکه چی دا مسایل له بده مرغه عمومیت لري. زه پسیمیست هم نه یم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپتیمیزم لپاره هم هیڅ دلیل نلرم. دبشر په تاریخي دوره کې نژدې ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زیاته برخه زمونږ په ملک یا دهغې په شاوخوا کې پیښ شویدي. دهغې دسونګ مواد او قربانیان زمونږ خلک او دجنګ میدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دې چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاریخ کې مونږ ته په ملک کې ولاړه لوټه په میراث نده پاتې. ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسې زمونږ اولس وؤ ځکه چې وایي: اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چې پری حکومت کوی. مونږ تل دسیالو اولسونو په قطار کې زنګ وهلې او ضعیفه کړی وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چی سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو ناامیدیو، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کیني داور دسړولو په خاطر ذات البیني حسادتونو او تضادونو اور ته مو لمن وهلې، د "ځانځاني" ښامار غوندې مو پخپلو غوښو خوله لګولي یو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړیدي. زمونږ مشرانو له ډیره شرمه تل تاریخي واقعیتونه پټ کړي، تحریف کړي او اولس خو یې لکه چې باالکل هیر کړیدې او تاریخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړیدې چې تاریخي واقعیتونه ولیکي. نه مسؤلو افرادو، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړیدې او نه یې کوم عمل ته لاس اچولې چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پریوتي وې. که چا دا کار په انفرادي یا ندرتاً په ګروپي ډول کړې، هغه همغسې په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتیجه یې نده ترلاسه کړې. دتیر تاریخ څیړل ددې لیکني له حوصلې څخه وتلې کار دې، ښه به دا وي تاریخ پوهانو ته یې وسپارو چې په نوي شرائطو کې یې دنوي اغاز په څیر وڅیړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه. نوم دې څه دی؟ هغه ویلي وؤ سر تیر. ده ورته په ځواب کې ویلي وؤ که داسې سر زما هم وې زه به هم وختي لا تري تیر شوې وای. نو هر څه چې تیر شویدي مونږ دغه هر څه سزاوار وؤ. حقیقت دادې چې په افغانستان کې سیاسي مبارزې سیاسي رنګ نه دې پیدا کړې او د تعجب خبره داده چې په هیواد کې څو لسیزي جنګ دوام لري په میلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په ملیونو معیوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شواوي پدې جنګ کې پخپله دافغانانو او په خاصه توګه دروشنفکرانو له خواد هرډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزشونو څخه سر غړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې دوحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یي له ځانه سره مثال او نمونې نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي،خوزمونږ روشنفکرانو تر هر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزشونو پښې اړولي اوله واقعیتونوڅخه یي سترګې پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانو او ادیبانو دپنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلي او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چیني کړې او تل یي خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتاګانو عاملین هم دوی وؤ، دوی پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوی پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانو او دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، د سیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا وروړه ،کومه چې هم دوی ته سترګي په لار او ځیني لا پخوا ددغه دستګا ه تر لمنې لاندې شپې سبا کولې اود هغوی شوم پلانونه یي په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یي، روسانو سره په پټه سازش او تړونونه وکړل او تل یي دنورو مجاهدینو په مقابل کی توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتاګاني یي کولي. دوی دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتی رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام ، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کی دهغوی د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسی خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅي شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکټر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو . همداسې په نظرکې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،خو ناڅاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ د برهان الدین رباني په مشرۍ د مجاهدینو د غه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني ددی په عوض چی د افغانانو د جهاد د مقدسو ارمانونو ، د بین المللی منل شوؤ قوانینو او تعهداتو او د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیزي طرحې له مخی په افغانستان کی د یوه ملي دولت د جوړیدو ، د افغانستان د بیا ابادنې او د جنګ د ټول تاوان د ګاللو غوښتنه کړې وې ،د غه فرصت طلب او تر ننۍ ورځی پوری د عوه جلب انسان د روسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې تړلې شمالي ټلوالې په نمایندګۍ په پټه سره د کود تا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او د همد غه پلان له مخې د ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چاروا کو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یي لوړ مقامونه درلودل ،په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراما تیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او د حکومت چارې یي شمالي ټلوالې ته وسپارلي. د ژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکي په غاړه درلود او د روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې د روس غوندی نا شکنه دښمن یي د افغانانو په زور مات، د روس پخواني اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه د جهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یي دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور د افغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یي ، چې څو ورځې د مخه ، د دوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ ،په ډیر خاینانه شکل څو پاټک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یواځی لاس تړلې پریښوده . د کابل ستر

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یي د پنجابیانو ارمان وو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې سترې د ورور وژنې غیر انساني پیښي چې پورته ورته اشاره وشوه هم د همد غه مرحلې او همد غه جهادي روشنفکراو د ذهن ،فکر او عمل محصول دی . کله چی د مجاهدینو مشران د خپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او تر کابله راورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي اداري او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله د دولت وارث او د افغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یي د ځانونو لپاره مال د غنیمت وګڼه او چور یي پرې جوړ کړ. د مکتب د میز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې ، تر جمهوري ریاست د دفتر د میز ، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې دیوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه د پاکستان په بازارونو کې د کباړ په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول . دالري چکونه چې د افغانستان د دولت سره کومک شوې وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کي تحویل شوې . کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو د خپلې اداري د حقوقی او اداري اسنادو د تنظیم او تسوید لپاره یي صدیق کانجو د مشاور راوغوښت او د دفاع وزیر احمد شاه مسعود د امنیت او د دفاع وزارتونو د تشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل . د موزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا د خپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکې کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنګچه هم داوریدو له مخې حمیدګل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چې ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاټک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کې پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چې ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملګرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یې هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چاته وسپارۍ ،خو طالبان په یواځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپارۍ. په لومړیو ورځو کې دوی ځیني کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یې په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینګه کړي ،د کوکنارو کر کیله منع کول اوداسې نور وکړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکي وویل . دوی دغه ډول یوڅه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یې واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزشونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولې پدې کار کې دتأمل څخه کار وانه خیست او په عاجله توګه یې مذهبی او قهقرایي کلتوری او

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکې حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړۍ لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یې په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې ګڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یې نه داسلام اونه د فرهنګ سره سمون درلوداو نه یې نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار ، مجله او کتابونه لولو ، رادیو ، تلویزون، مصاحبې، بیانیي او ګذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل ګڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوګه ګڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبي مجرمه جرمونو ټاټوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې ګناه ګڼل کیږي. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې ګناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یې کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یې څه نخښې نښاني نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چې مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنی وضعه کې به دمجرم په عوض ، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ایا فکر کوی چې مجرمین یوائې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زوروران دي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ دجامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیې کړو. خدای خپل بنده ګان دزمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خداي خصلت او صفت نه دې . دا محض یو متل دې ، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که ښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختې پخی کړو او دافغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسی نور ټول با ارزښته جوړښتونه او ارزشونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه و اځو . همدغه یوائینې سیال عمل دې او همدغه یوائینی لار ده. بې لارې چی په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یوائې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوښت په افغانستان کې دبیا اباودونې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یوائینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصول او نورما تیفونه جداًپه پام کې وساتل شي. د تیرو کلونو تجربو وښودله چی مونږ پخپله په ځانګړی توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چی دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا اباودونې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چی له

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱ ، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنی دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې ، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسی ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسې بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسي دي او دسیالانو سره معامله سیال بدل او د دوی پیسي ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبي ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یوائینی لار .

۱۲ ، ۴، ۲۰۰۲ م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دی چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپروني د نوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ـ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دی چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوازې د علمي منطق، استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې د هغه چا په نصیب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او د یوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي، نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د «عینیت فلسفه» تر عنوان لاندې لومړې ځیني مقالې او وروسته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او د پراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخواني شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پورې یې په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوي. نو مونږ مقالې به د همدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا د یوڅه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه د هغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي، ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظرلار تعقیبوي. نو ځکه یې د «**حرکت**» په نامه نوموؤ.

حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړوندو مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دی ځکه چې متحرک دی او متحرک دی ځکه چې موجود دی. دا جهان همغومره متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دی لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دی لکه څوره چې حرکت ابدي دی. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تر بله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوائې دقضاء او قدر دلوی علم دجبر او اختیار له مخې په هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او دهغې دباندې ډیري خپرونې خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي مونږ یې هرکلې کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً لیکل کیږي: بې طرفه، ازاده، مستقله، ملي، اسلامي او داسې نور. مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ځکه دلومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیحکله بې طرفه نه یو. مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو. زمونږ طرف دهرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې، منلي رسوم، عنعنات، عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به دهغې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دي یو شان بین المللي عامه نظم، منل شویو تعهداتو، قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسرغړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو

بر حق دین دې. په هغې پابند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ او په مقابل کې یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم، بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات داسلام دنوم سره تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف پر مخ بیایي زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دبریڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوي دهغې دله منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لروچې دافغان اولس خوشبختي، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دې. هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مونږ دګاونډي، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي، اسلامي او بین المللي مسؤلیت او دین ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو، اصولو، تعهداتو، منشورونو، پریکړو،... باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو، دتروریزم له منځه وړلو او نړیوالي سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائیني ضامن ګڼو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپریږي او تناسب به یي ، سره ددې چې پښتو د اکثریت ژبه ده ،بیا هم یوائې پدې پورې اړه ولري چې څوک څومره او په کومه ژبه خپلې لیکنې کوي او مونږ ته ئي سپاري. هغه لیکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو لیکنو کې په نظر کي نیسي او یا په انتقادي ډول مونږ سمي لاري ته رهنمایي کوي مخکې له مخکې کوروډانېورته وایو او دزړه له کومي مننه ور څخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې ګناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنیورسیوم په دې پراخه ورشو او لیري پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفي او طبیعي دیالکتیک د قانونمند منطق په قوانینو او قانومندیو کې دغه ډول یوې کوچنۍ نموني ، مناسباتو او دیالکتیکي مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهي احکامو ،آوامرو او هدایاتو کې دغه ډول یوه کوچني مثال ته چیرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانینو او مناسباتو یا دافغاني ټولنې د خود ګردانه دموکراتیک ژوند په دود او پښتني تړو ، تیږو ، رواجونو ،اصلو او زړو روایاتو کې ددغه مفاهیمو د منلو په خاطر کومې نړۍ لاري چیري وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بی ګناه مجرمان پیدا کیدلې شوای ؛ کاشکې چی هر مجرم او دجزا وړ خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپین مخې او تورمخې سمدستي معلومیدلې او بې عدله عدلیانواو بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلې ؛ لیکن خدای «ج»عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې داخرت په ورځ ورکړېده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه دنورو انسانانو په څیر یو څه انصاف او درک موجودوې او داخرت دورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلې چې داخرت دورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو دانظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي دعامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه راپریباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغا نا ن تل پدې یوه خبره کلک ولاړیو چې "زه یي ملامتولم خو ما ځان نه ملامتوه».

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یادا چې په نني عصر کې پروفیسونالیزم داجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ دغه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مو لاس اچولې چې له وسعي مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هرکار دهر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لو ته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تور هم شي ،د سرله پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره سترو گناهونو او ناروااوو ته یې لاسونه نه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گاللي . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایي افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې داځیني کسان یواځې هغه څه مني چې یې په گټه وي او سره ددې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیږه گڼل کیږي ، خو بیا هم ددموکراسۍ دکلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی دغه ډول تغیرات بدعت گڼي ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال دا چې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً داولسي دموکراسۍ په بنیادولاړ دې او اسلامي احکام او اصول خو هم دواقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نوروا ولسونو او بشري ټولنو کې دامعموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا دهغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزي کړنلارې څخه دفاع ونه کړې او یا په هغه د قانون څخه داند که سرغړونې او یا دځینې انحرافاتو سره دمناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتدا ء نه کوي . دمثال په ډول چرچل دانگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړۍ مشهور سياست مدار چې هدف يې دنازيزم ماتول وؤ. کله چې نازيزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بيا د ورځني سياست په عملي ډګر کې چا ونه ليده . ميرمن تاچر هم دانګلستان صدراعظمه دکمونيزم سرسخته مخالفه وه. دکمونيزم دماتيدو څخه وروسته د سياست له صحنې څخه ووتله . دالمان صدراعظم او داروپا دسوسيال دموکراتيزم رهبر ويلي برانت تش پدې خاطر چې ددفتر په رئيس يې دخيانت تور ولګيده استعفا يې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشريف او ميرمن بهوټو دواړه دځيني ناوړه کټو او سياسي اتهاماتو اويا رښتيني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولينزو اصولو ته داحترام اصل پرځاى شو.کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ــ سياسي شخصيتونه هم دسياست پدغه ساده اصولو او پرنسيپونو پوهيدلي اوغاړه يې ورته ايښودلې او دسياسي سادو ګانو غوندې يې فى البديه سياسي قبلې ، قريحې او ذوقونه نه بدلولي او يا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وي چې هغوى يې استعفاء ته مجبورولي . يو متل دى چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه يم. خفه پدې يم چې خفه پرې نه يم". نو زمونږ دقدرت ټيکه داران کله هم پخپلو ناوړه او دشرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښيمانه دي. بلکه هغوى تل تازه نفسه او لکه دفلمي لوبغاړو هرنيک او بد او منفي او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پيش آهنګان » هميشه اماده دي .داپه حقيقت کې "مشت نمونه ء خروار" زمونږ دټولني او ټولينزو مناسباتو هغه ترخه واقيعتونه او حقايق دي چې نه يې سړې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتيجې ته رسيږي

چې ګوندي دافغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوى مخکې له مخکې دهغې دناجوړۍ چاره لټولې ده او دغه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ دټولنى ازلي برخه ليک او طبيعي خاصه ده .

حقيقت دادې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چيرې وجودلري .نه د دى نړۍ په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پيدا کيدلې شي چې نه دې دالهي او نه دبشري منل شويو قوانينو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او ټاکلي مجرمان لري او هر مجرم دعامه انظارو څخه پټ نشي پاتې کيدلې او دقانون له مخې دجزا وړ ګڼل کيږي .وايي "که غر لوړدې په سر يې لار ده" او که "شپه تورتم ده مېنې په شماردي". نه تاريخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه څه هيرولې شي چې پخپله يې زغملي او پرڅان يې تيرشوي اوسي . نه دخلف دګناه کبارت دسلف دګناهونو دصغارت او بې ګناهۍ دليل کيدلې شي او نه دګناهونو په کثرت، ټيل نا ټيل او تداوم کې دچاګناهونه لا درک او پټيدلې شي. هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاريخي واقيعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته يې په پوره امانت دارۍ او رښتينولۍ سره سپارلې دي . که چاد چا په باره کې دخوشبينۍ او خوشباورۍ له مخې مداحي ګاني کړې، هنګامې او شاهنامې يې جوړې کړي او که يې دبدبينۍ ډنډورې غږولي او غوښتلي يې دي په دروغو د چا سرېتوب او شخصيت لوړ يا ټيټ کړي ، تاريخ هغه دواړه يو له بل څخه تميز کړيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پدي ورستيو وختونو کې ډير کسان ډير کتابونه، رسالې او مقالې ليکي او اخبارونه خپروي . دمثال په ډول مرحوم محمدصديق فرهنګ، پوهاند ډاکتر محمد حسن کاکړ، محمدولی الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمد حسن شرق، محمد حسن کريمي، جنرال محمد نبي عظيمي، فقير محمد ودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند ، شاه محمود حصين، غلام دستګير پنجشيري..... او دالړۍ نن هم دوام لري. له بلې خوا پښتانه يو څه ليکي، تاجک بل څه ليکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژۍ په بناء واقيعتونه دتعصب، تحريف او ذهنګريو پرته په پوره امانت دارۍ او تقوا سره جمع بندي او تاريخ ته سپارلې ،هم يي خپل وخت ندې ضايع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضايع شي. له بلې خوا په خپله واقعبينۍ او علمي تهداب ګذارۍ سره يي دخپل شخصيت درنه تيره دتاريخ په ودانۍ کې ايښې ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنګ نظرۍ او حسادت له مخې حقايق تحريف کړي او دشخصي، ګروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي ګټو درجحان په خاطر يي ترې استفاده کړې اول خو يي خپل وخت په عبثو او بې فايدې خبرو ضايع کړې او دلوستونکو وخت به يي په لوستلو او دحقايقو او جعلياتو له يو تر بله په تيمز کولو سره ضايع کيږي او همداسې دتاريخ او دخلکو په محکمه کې يي د قضاوت لپاره دځان دمحاکمې په خاطر پخپله مستند اسناد پريښې دي . دغه ليکنې چې اکثرا ًيو دبل په مقابل کې شويدي څومره متضادې او څومره ترې دروغ او ربتيا له ورايه

معلوميږي . څومره په اصطلاح لويو مسئولو کسانو څومره وړې او بې مسئوليته خبرې او ددروغو صحنه سازۍ کړيدي . ډير له دوی څخه هر کاره ً هيچکاره وؤ ،نو ځکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل يي ځانونه غير مسئول او بری الذمه ګڼلي دي. نه يي هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئوليت درلودلې او نن هم داستنکاف، حماقت او بی مسئولتۍ له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئې لپاره دفاعيي ليکي . زما لپاره دژوند ډيری ترخې شيبې همغه وې کله چې مې ځيني له دغه پنډو او ضخيمو کتابونو څخه لوستل.دبې مجرمه جرمونو او بی ګناه مجرمانو داستانونه ډير اوږده ، ډير ملفوف او د دروغو او تحريفاتو څخه ډک دي . هيله ده محترم پوهان او ليکوالان يي په خپله بزرګوارۍ او حوصلمندۍ سره دعيني شاهدانو او تحليل ګرانو په حيث ولولي ،و څيړي ، وارزوي ، دروغ له ربتياوو څخه جلا او په پوره امانتدارۍ او تقوا سره يي تاريخ ته وسپاري.

نژدې ۲۶ کاله کيږي چې په هيواد کې جنګ دوام لري. ټول مادي او معنوی بنيادونه او ټولينز ارزښتونه ړنګ شوي . دوه ميلونه شهيدان ،يو ميلون معيوبان او دهغوی کونډې يتيمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زير بناوې ړنګې او په خوا کې وران ويجاړ هيواد ، وږې، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرين راپغاړه دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئوليت پخپله دافغانانو ، نننې او پرونې په اصطلاح دوست اوګاونډې هيوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر يوه يواځې ملي وطنپرستانه، نيک دګاونډی توب او يا نيک انترناسيوناليستي دين او رسالت ادا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې او نن هم ورته تیاردي . هر څه چې شویدي یوائې بې مجرمه جرمونه او داکسان ټول بې گناه مجرمان دي . خو دافغان اولس غمیزه پر ځای پاتې ده او د بې گناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا دپخوا په څیر دوام لري . پرون دکمونیزم او نن ددموکراسۍ دډیرو وړاندې غیر عملي رویایي خوږو ارمانونو په خاطر. خود افغان اولس بچیان همدا نن ،همدا لحظه یوې مړۍ وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او دننني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړدي ، یود بل خو لا څه چې د خپلو بچیانو غوښې خوري ، ددي لپاره چې حد اقل یو بچې ورته ژوندې پاتې شي ، نور بچیان خرڅوي او کله چې اوبه تر غړۍ پورته کیږي په نوبت سره یو تر بله قربانۍ ته حاضریږي . هغه کوچنیان چې ددغه غمیزي په پیل کې پیدا شوي وو ،نن د ډیرو غمونو څخه سپین ږیري دي. بې شمیره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبردارانو په حضور کې له یوې ورځې څخه بلې ته دبتر حالت په لور قدم پورته کوي ،افغان اولس ، واړه ،زاړه ،ښځې اونر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه یي کې وریتیږي ، څوک یي د «وودکي» او څوک یي له « ویسکي»سره نواله کوې او پاتي شوني یي افغان بې وطنه سیاسي معامله ګران او سیاسي دکانداران او نمایشګران د خپلو خوشخدمتیو بانکتونو او محفلونو د ګرمولو په خاطر ځغلوي او یا یي زمونږ د کعبي شریفي قسم خوړلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي ماښامي پرې تودوي. ټول سوق الجیشي تاکتیکي او ستراتیژیکي مانورونه او موضعګانې او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کي دزمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبیه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قیامت جوړول

غواړي ،خو زمونږ سیاسي معاملګران ،سیاسي دکانداران او په اصطلاح سیاسي رهبران د خپلو متولیانو د زړو او نوو ستراتیژیو ، زړو او نوو سیاسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلو اونه ستړي کیدونکو منډو تړړو ته دوام ورکوي . څوک د ایدیولوژیو ، څوک دژبي او سمت ، څوک ددین او مذهب او څوک د نورو هر رنګ تنګ نظریو او تعصباتو له مخې بهانه ګیري کوي او په هزار وسیله د خپلې بقاء او دافغان اولس د غمیزي عمر اوږدوي. پکار دادي دافغان اولس د نن ورځي مشکل ته ځواب وویل شي ، د افغان غمیزي د ظهور اساسي علت پیدا او د هغي له مخې ددغه غمیزي د حل لارې چارې ولټول شي ، نه داچې په دغه خو ږلن ایري بار شي تر څو د جهاني انقلاب او بلا تشبیه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قیا مت او « Big Bang » «لویه چاودنه»باندې بدل شي. د شلمي پیړۍ په وروستۍ لسیزه کي د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونیزم مات ، سوړ جنګ او نړیوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پیشبیني یي شوي وه دملګرو ملتونو د امنیت دشوراد پنځه فقرئیز پلان له مخې باید د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حیث په افغانستان کې ددایمي سولي پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځیني داخلي او خارجي جنګ طلبه خاینو قوتونو په تباني سره دغه سولئیز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځیني مشهورو ښارونو په ویشتلو سره یي په افغانستان کې د داخلي جنګ اعلان وکړ او افغان اولس یي د باروتو او وسلو د ګدامونو له پاسه دځنګل د قانون له مخې داخلي جانیانو ته لاس او پښې تړلې پریښود . امریکي اعلان وکړ چې نور دافغانستان په کورنیو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي او اروپایان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربیه شوي اجنبي دستوري ډلي یي د بنیادي بربادۍ او خرابۍ په خاطر په افغانستان را دننه کړې . دکابل په هره کوڅه کې جداګانه حاکمیت او حکومت جوړ ، سنګر بندۍ وشوې ،ملي او شخصي شتمنۍ چور وچپاول، بې رحمانه او فجیعانه خپلمنځي جنګونو او فضیحتونو کې هیڅ کمې نه لیدل کیده ، چادچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې یو پر بل خوا یخي کول . کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،یوائې د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زیات یوتر بله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زیات اواره او له ۷۰ فیصده څخه زیات د کابل ښار د ایرو او خاورو په ډیریوو بدل شو ، د طالبانو لښکر یي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمي ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هډماتې راغې او یوځل بیا د لیري او نژدي د ښمنانو خوا یخي په افغانانو وشول. یا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امریکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي . طالبانو چې نژدي سل په سلو خاوره نیولې وه او شمالي ټلواله ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امریکایانو رابار ، دماشومانو څخه نیولي تر اتیا کلن پورې کماندویي دریشۍ ورپه تن او په سالنګ باندې رانښکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عملیات شروع او طالبان چې هیچایي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اساء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکیب او کمي او کیفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنیاده د بن کنفراس جوړ او د پاچاهۍ تور مرغه د حامد کرزي په سر کښیناست. ملګري ملتونه ،امریکا ،اروپا ،اسیا ،استرالیا ، جمله له ځلویښتو څخه زیاتو ملکونو نظامیان او ملکیان افغانستان ته په اصطلاح د امنیت ، بیا ابادونې ، ... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تیري خو پرته له خرابۍ ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګۍ اوبي عزتۍ د بل هیڅ شي درک ونه لګیده. وروسته به څه کیږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چې عیان دي: «په افغانستان کي **ټول ارزښونه بي ارزښه شویدي ؛ هیڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بي مجرمه او عاملین یي ټول بي ګناه مجرمان دي » ! ! !**

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، ګلوبالیزم، کسموپولیتیزم.

ځیني کسان پدې باره کې دخپلو پخوانیو تعلقاتو، ملي او وطني مسئولیتونو او مناسبتونو ته په شا اړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټوله نقده نپوهیږم په شعوري یا غیر شعوري ډول دګلوبالیزم دنسیه شعار په لوبه کې په یوه دوړدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دلیل سم عمل او دتیروهیر دهوښیارۍ نښه ګڼي!! ازما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مبادیو او الفباء باندې نه دتحلیلي مقالې په شکل بلکه دیوې یادورۍ او ګوتنیونې په توګه بحث وکړم او بعدي ژوره څیړنه یې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څودغه موضوع په هر اړخیز ډول وڅیړي او زمونږ ځوانان په راتلونکي کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلایي تلې له ځان سره ولري!

باید ووایم چې ژبني کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانین، پخپله ژبې، علوم، اداري او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاریخي پدیدې دي. نه بې وخته ظهور کولې شي، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پدیدې ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کیږي، دشرایطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځیني کسان دخپلو شخصي ګټو دبقاء په خاطر دځیني پدیدو بقاء ابدي کول غواړي او یا دتاریخي پروسې او شرایطو په خلاف دځیني پدیدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې دا سم عمل نه ګڼل کیږي. که څه هم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده اداري سیستمونه او ارګانونه او علمي ــ تخنیکي انکشافات او امکانات او یا دهغې مطابق مدیریتونه، منجمنت او مناسبتونه هیڅوک هیڅکله پخپله نه تغیر ورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې یواځې موقتي او ګذرا بنه ولري. زړې پدیدې به یو وخت نه یو وخت حتما جز د تاریخ او نوي پدیدې به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فیودالیزم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه دسرمایدارۍ نظام اوسني غیر عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک دا وسني الیکترونیکي برقي او یا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او یا دهغې څخه په لوړه کچه ماشین الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشینونو ته مراجعه کوي او نه دګراموفون، رادیو، حسابي ماشین، تلویزون، کمپیوتر، دیسکیت، CD، DVD، موتر، طیارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نوروډیرو زیاتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر ښځ حرکت ته څوک ضرورت لري. ټولې پدیدې دهر اولس او ټولنې دتاریخي اقتصادي، علمي ــ تخنیکي او شعوري انکشاف په معینه مرحله کې ظهور کوي،انحطاط مومي او ځان تاریخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې دانکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو دنوموړو پدیدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پیښیدلې او نه یو شان دهغې دمنفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفید کیدلې شي. په همدې علت ددغه ډول مسایلو سره په برخورد کې ډیر دقت او سنجش ته ضرورت لیدل کیږي.پورته ما دا جتماعي ــ اقتصادي انکشاف ځیني مقولې عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هرارشي نده دهغې هره پوړۍ دسلګونو میلونونو انسانانو د سرونو په بیه ابادې شویدي او دهغې په بنیاد کې دمیلیاردونوانسانانو دغم، درد، ناکامو هیلو، مایوسۍ او تور سرنوشت او باالمقابل دځینو لګکیو دوحشت ظلم، ناروا اوغیر انساني اعمالو کیسي او داستانونه خوندي دي چې دبحر څخه څاڅکي ثبت دتاریخ ګرځیدلي او دابدلپاره به دانسانیت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي.دې کې هیڅ شک نشته چې بشریت پخپلو ټولو هر اړخیزه مناسباتو سره د ګلوبالیزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل باید ارګانیګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاریخي واقیعتونه او حقایق یې شاهد دی. دغه تکامل او انکشاف هیڅکله هغه لعنتي شیطاني یو طرفه او یوائینۍ جاده نده کومه چې تر ننۍ ورځې پورې سترو کاپیتالیستي، استعماري او امپریالیستي هیوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شیطاني مافیایي قوتونو به مکارۍ تعقیب کړې او نن یې دعلم، صنعت او تخنیک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخیز ګلوبال ابعاد پیدا کړیدي. ننني ګلوبالیزم د سکندر مقدونې، دروم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوریو، چنګیز، تیمور لنګ، انګلیس او روس دامپراطوریو دګلوبالیزم سره کاملا توپیر لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونیپولار سیاسي ــ نظامي اداری رامنځته کیدل، د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د بین المللی تروریزم تر عنوان لاندې دنوې نظامي ستراتیژۍ غوره کول او په ۲۱ پیړۍ کې دعلم، صنعت او تخنیک ډیر چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوبالیزم ته ئ واقعا ګلوبال ابعاد او دینامیزم ورکړیدی .ښه به دا وی دګلوبالیزم تاریخي ریښې او واقعی ماهیت یو ځل بیا دعنوان شوؤ مقولو دهرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بیا دهغې له مخې دخپل عیني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې دبورژوازي انقلابونو په بریالتوب، دصنعت او تخنیک په انکشاف سره دفیودالي ،قومي ،قبیلوي مناسباتو هډونه یو په بل پسې په ماتیدو او دنوي سرمایه داري اجتماعي ــ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل دملت، نیشن یا ناسیون په نوم رامنځته شو. دملت دپدیدي ظهوراود سرمایه دارۍ اجتماعي ــ اقتصادي نظام تشکل یو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کیږي. پرته دسرمایداري مناسباتو داستحکام څخه دملي مناسباتو تشکل هیڅ وخت او په هیڅ وسیله ممکن نه ګڼل کیږي. سره ددې چې ملي تشکل دنوې پدیدي او دبشري ټولني دنوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او نننۍ ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پدیدې محصول او معلول ګڼل کیږي او هر یو دنړیوالو څخه په خپلو ملي مناسبتونو ویاړي ، وګورو چې څومره مونږ پخپلو ویاړنو او افتخاراتو کې حق په جانب یو. په بین المللي توازن کې ددغه نوې پدیدې ارزش باندې دقیق فکر کول او پوهیدل پکار دي.

پایداره، ارګانیک او عادلانه انساني بین المللیت یوائې دسیالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البیني تړونونو او ارګانیک انتګریشن له مخې جوړیدلې شي. په وروسته پاتې هیوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد ،علم او تخنیک په کافي اندازه پرمختګ نه وې کړې ، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې ،ملي وحدت نا پایداره او په بین المللي سیالۍ کې سیال انډول نشي ګڼل کیدلې او نه یې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کیدلې شي. په افغانستان کی مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانیدونکي نتایج ،د بین المللی ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ او پوست ګاللي او زغملي او نن هم د بین المللی قوتونو په موجودیت کې چې زمونږ لویه ملي غمیزه دوام لري هم دملی ډیرو مهمو مسایلو په باره کې زمونږ ملی ضعفونه پوره څرګند دي چې مظاهر یې پداسې حساسه تاریخي مرحله کې لکه دلویې جرګې جوړیدل، داساسي قانون تصویب، دملي اردو او ملي پولیس تشکل ، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوڅو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې تړلې دډیورنډ دکرښې برخه لیک او نورو ډیرو مهمو مسایلو په هکله هیڅوک سترګې نشي پټولې او نه بې تفاوته پاتې کیدلې شي. زمونږ دملي ګټو

ساتونکې او ضامن یوائې او یوائې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کیدلې شی ، کوم یوه چې د داخلي جنګونو او وروستیو حوادثو په موده کې د یرغل ګرو او مغرضو هیوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځیدلې او سخت زیان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوبالیزم په پروسه کی دناسیونالیزم بینادی مؤثر او یو جانبه رول او تاثیر ته !په سرمایداری نظام کی دصنعت نسبی چټک انکشاف ، د قبیلوي مناسباتو هډماتې ،په ډیروهیوادونو کې دملی ټولنو او ملي مناسباتو سریع تشکل او ورسره دناسیونالیستي روحي راژوندی کیدل او تقویه کیدل واقعا ځینی هیوادونه په ځینی نورو باندې برلاسي کړل. د سرمایداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوږې او تحریک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نو موړي هیوادونه توسعه طلبۍ او ا ُتیلیتارستي زیاتې منفعتي سودجودیي ته وهڅول او ناسیونالیزم دخپل ظهور دلمرخاته څخه دا ستعمار او استثمار انګیزه وګرځیده. د جنوبي امریکي، اسیا او افریقا لویي وچې داروپایي کوچني هیوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځایي اولسونه دټیټو او غیر نجیبو انسانانو په حیث په مرګ، غلامۍ او یا په ډیر نیک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زیار محکوم او د هغوی دبې شمیره کلونو دزیار او زحمت محصول، هست و بود په یوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځیر، زولانه او غراب لکه دحیواناتو په څیر بار او دنړۍ په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حیث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لویه امریکا او ځینی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځینې دغه قومونو څخه څوک دنمونې لپاره نه پیدا کیږي او د وراثت سلسلې یې شلیدلې دي. په دغه وختونو کې دا ستعماري هیوادونو اقتصادي زیر بناء غصب شوې او چورشوې طلا ، نقرې، قیمتي تیږو او نورې دارایي ، دغلامانو ، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادوازاد قاچاق تشکیلوله او پولي سیستم او امکانات په طلا ، نورونجیبه فلزاتو او تیږو ولاړوو چې یو څو کوچنیو اروپایي هیوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې یې ذخیره کړي وو او ددې لارې یې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې تړلې وې. نو هغه څوک چې دملي او بین المللي مسایلو دتناسب، تعادل او نورو ارزشونو دتوازن په هکله سطحی او یو جانبه برخورد لري او استقلال ، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي منافع دګلوبالیزم په لوبه کې په یوه دَو ږدي په اوسنیو شرایطو کې به یې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ویي. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پر ضد دریز لري ، غیر شعوري ، نا خوداګاه او احمقانه په پټو سترګو انترناسیو نالیستان چوړ شوي ، د ازادبازار، لیبرال اقتصاد ، واحد ګمرکی سیستم او دیته ورته مسایلو بې سوره ډُهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوۍ د نننۍ متولیانو اسلاف هغه وخت انترناسیونالستان نه وؤ او نه یې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار ،لیبرال اقتصاد ،او واحد ګمرکي سیستم د قوانینو او اصولو له مخې د خپلو ګمرکونو دروازې خلاصې او باالمثل معامله وکړي او یواځې دمرکانتیلیزم mercantilisme کلک پیروان او دوارداتو دروازی یې یواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

خلاصې او دتجارت په مخ تړلې وې ؟ نن هم دازادبازار، لیبرال اقتصاد او واحد ګمرکی سیستم په شرائطو کې چې کله ددغه هیوادونو شخصي ګټو ته خطر متوجه کیږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پر خلاف په یوه او بله بهانه تعذیرات لګوي او حتا بانکي سرمایي یې کنګل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي . پدی ډول د ازاد بازار ، لیبرال اقتصاد ، واحد ګمرکي سیستم ، انترناسیو نالیزم او دننني ګلوبالیزم بنیادهغه وخت دامپریالیستي ناسیونالیزم دمالي سودجویانه، خائنانه اتیلیتاریزم پواسطه ایښودل شوې ، کله چې یې په اقتصادي ــ اجتماعي سرمایداري نظام کې اقتصادي برلاسې پیدا کړ او د ډیپو ګانو دروازې یې نه تړل کیدلې ، دخپل مال د محصول څخه د ډډې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه یې په جبر د هغې منلو ته اړایستل. پدی ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمایداري ناسیونالیزم ارتجاعي ترین غیر انساني شکل ګڼل کیږي چې په مقابل کې یې دملي ناسیونالیزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح امیزه او پایداره انترناسیونالیزم او په سوله کې دټولو اولسونو دګډ پایداره ژوند او د بشریت ارګانیک ګلوبالیستي انتګریشن یواځینې متضمن ګڼل کیږي. تر څو چې پایداره، مطمئن ناسیونالیزم وجودونلري دپایداره مطمئن انترناسیونالیزم منځته راتګ نا ممکن دي.د ۱۷ ÷ ۱۸ پړیو څخه وروسته صنعتي سرمایدارۍ پرمختګ وکړ، ګودامونه په صنعتي مالونو ډک او دتړلودروازو تر شا تجارتي ــ اقتصادي سیاست مرکانتیلیزم په مناسباتو او شرایطو او منطقوی بازارونو او محیطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره تولیداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی دناسیونالیزم په خره چپه سپاره وؤ، رابښکته او دانترناسیونالیزم روحیه او احساس یې قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انګلیسی اقتصاد پوهان ادم سمیت (Adam Smith ۱۷۹۰÷۱۷۲۳) او داوید ریکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳ ÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تیورۍ رامنځته کړې چې د اقتصادي ـ تجارتي لیبرالیزم، کمپراتیف ارزشي سیستم، بین المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت د شرایطو سره یې سمون درلود. همداسې په المان کې فریدریش لیست Friedrich List د واحد ګمرکي سیستم او دمقایسوی قیمتونو تیوري رامنځته کړه. ددغه تیوریو په نتیجه کې بین المللی تقسیم دکار او بین المللی تجارت طرحه رامنځته او ددغه هیوادونو په عوایدو کې دپام وړ زیاتوالې راغې او په حقه سره ویل کیدې شي چې اقتصادي ګلوبالیزم دهمدغه وخت څخه شروع شو. دوی دنوي اقتصادي روشونو او قوانینو او بین المللي تخصصي تقسیم د کارله مخې با کیفیته مواد په ډیر ارزانه قیمت تولیدول او دازاد بازار، ازاد رقابت، بین المللي تجارت د شرایطو له مخې چې پخپله یې طرحه کړي او په نړیوالو یې جبراً منلي وؤ، خپل تولیدات ازادانه دنړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او دمحلي تولیداتو دروازي یو په بل پسې تړل کیدلې او بالمقابل نوموړو هیوادونو ټول تولیدات او ټول تجارتي بازارونه دخپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توګه په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې په ټوله نړۍ باندې ددغه هیوادونو نظامي، سیاسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. دمثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چیني سازۍ فابریکه جوړه شوه، جاپاني چیني توکي چې پخوا ډیر قیمته خرڅیدل، قیمتونه یې ډیر راټیټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابریکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وتړل شوه، جاپاني چیني دوباره څو چنده نور هم قیمته شول. دوی دنړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژیتیکي منابع، دمخدره موادو قاچاق، دا سلحې د تولید او فروش، لویه صنعتي،زراعتي، هویي، زمیني او بحري ماشینري او تولیدات پخپل لاس ونیول.دوی په نړۍ کې بین المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، دکنترول او تعقیب مرکزونه، بین المللي اداره "ملګري ملتونه" او دکسموپولیتیزم سیاسي تاکتیکونو او ستراتیژیکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقیقت کی په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې داستعماري او امپریالیستي سرمایداري نظام انترناسیونالیستي ګلوبالیستي سترې لاسته راوړني وي. د شلمې پیړۍ په ۶۰ کلونو کې دنړیوال استعمار رنګیدل، دمستعمره هیوادونو ازادیدل او په شعوري یا لاشعوري ډول دسوسیالستي هیوادونو په خوا کیږد هغوی دریدل او ددغه وخت په اصطلاح دمترقي جنبشونو څخه بې قید و شرطه دفاع کول بین المللی سرمایداري نظام دستر بحران سره مخامخ کړ او دسو سیالستي او کارګري جنبشونو اعتبار په نړی کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځیني ساحو لکه فضانوردي، نظامي او دځیني موادو په تولید کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې بریاوې حاصلې کړې خو په مجموع کې د شوروي دولت رهبري او حتا د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنيکي او اقتصادي توليد پوتنسيال هيڅکله ددې جوګه نه وه چې دغه ډول يو عظيم جنبش په فکري، سياسي، علمي، تخنيکي او اقتصادي لحاظ تغذيه ، رهبري او په ځان پسې کش کړي. او که واقعيت وويل شي هغوی د خپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا ددغه بين المللي موقف چې لړه موده يې تر لاسه کړې وؤ په ارزش نه پوهيدل او نه يې ماهيتاً ددې تقوا درلودله. نو ډير زر د هغوی د پردې تر شا څيره ټولو هيوادونو ته څرګنديدله او ورځ په ورځ يې خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې يې په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه دختو بت دړې وړې کړ او نن پخپله د ځان د راټولولو نه دي او لکه نابکاره بار د ټولې نړۍ لپاره عظيم پرابلم ګرځيدلې دي. د پخواني شوروي اتحاد او سيوسيالستي نظام په ړنګيدو سره نړۍ عملاً د امريکا په محور په يوه مونيپولار نړيوال سرمايداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سيستمونه او پديدې که اجتماعي دي، فزيکي او يا په بل هر ډول کميت او کيفيت سره چې وي ، که چيرې ذاتي متعادل او متوازن ماهيت ونلري د خپل يو جانبه عطالت په لرلو سره هيڅکله پايداره نشي پاتې کيدلې او عاجل ذوال يې حتمي ګڼل کيږي. د بلې خوا سرمايداري نظامونه چې ديو جانبه مادي سودجويي په بنياد منځته راغلي او پايي بقاء يي هم يوائې د جبر او زور له لارې ممکنه ده ،چې دا دناپايدارئ دوهم دليل ګڼل کيدلې شي او دريم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي يو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتيليتاريزم اساسي او عمده هدف او منظور او سي بشري ټولينيز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پايمال شوي او

داددغه ډول نظامونو دناپايدارۍ دريم دليل ګڼل کيدلې شي. زما په عقيده امريکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سياست کې عميق کيفي بدلون راولي اودا کار بايد سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امريکا په نړۍ کې يوائينې سترمونيپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې د امريکې په داخلي او خارجي سياست کې هيڅ کوم کمي او کيفي مثبت بدلون راغې برخلاف د پخوانی شوروی اتحاد سره د ساړه جنګ د شرايطو د بين المللی تقابل د پوتنسيال د خلاء څخه په استفادی سره په شرقي اروپا ، مرکزي اسيا ، بالقان منځني ختيځ او جنوب شرقي اسيا کې په پوره باصقين سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر ديوولسمې نيټې څخه وروسته د ګلوباليزم په نوي تاکتيکونو او ستراتيژۍ د مستعمار نوم "بين المللي تروريزم" تر شعار لاندې د نړۍ په ډيرو هيوادونو کې د خپل مستقيم نظامی حضور پر لور پر مخ ولاړل. ګلوباليزم د بشری ژوند په ټولو اړخونو کې عملا نوي ابعاد او نوي جوانب پيدا کړل او په حقيقت کې ګلوباليزم په ګلوبال ګلوباليزم يا سوپر ګلوباليزم باندې واووخت چې نه يې د امريکې د موجوده سوپر مونيپولار ابر قدرت داخلي دموکراتيک موقف او نه په ۲۱ پيړۍ کې د بين المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله د امريکې په داخل کې د دموکراتو قوتونو او هم د نړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امريکې د نژدې انډيوالانو لخوا د شديد عکس العمل سره مخامخ شول او په ميلونونو انسانان د شديد اعتراض په نامه کوځو ته راووتل او د امريکې ضد لاريونه يې اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجوده علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي. او په راتلونکي ډیره لنډه موده کې دهغې لاپسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هرډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولی شي چې کنترول به یې دهیچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنیاګۍ په خیټه کې ظالمانو دومره چاودیدونکي مواد ځای په ځای کړي چې نه یوازې دغه کوچنۍ کره به څو څو واري هواته دوړه کړي بلکه دمولانا جلاالدین بلخي په قول:

اگر برگیری یک ذره ازجای فروریزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هیڅ شک نشته او یو منل شوې حقیقت دې چې علمي – تخنیکي انکشافات ډیر چټک او بشري ذهنیتونه په مجموع کې دخپل زیات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې دهغې پسې نشي رسیدلی او په تخمیني ډول دهندسي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره یو له بل څخه وروسته پاتې کیږي، خو شته دي داسې ذهنیتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوریو طرحې، ډیزاین او پیشبیني او پیشګویي کوي، واقیعتونه همغسې چې دي درک کولی او دبشري ټولنې دخیر او شر راتلونکي په دقیق ډول سنجولی شي. له بلې خوا لیدل کیږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځاني شویده. دسپتمبر دیپښې عاملین اکثرا دا مریکې، انګلستان اویا نورو اروپایي هیوادونو او سیدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې دروسانو او کمونیزم په ضد دهمدغه هیوادونو دقوماندې لاندې جنګیده او طالبان هم یو وخت دامریکې سره دسیاسي معاملې جوګه ګڼل کیدل. صدام حسین دامریکې څخه وسلې ترلاسه کولې او دایران پر مقابل کې جنګیده او یا په منطقه کې ترې ټولو

هیوادونو دخطر احساس کاوه او خمیني هم یو وخت دامریکې دتائیدوړوؤ. اندریو یانګ دجمهور رئیس کارتر شخصی نماینده او په ملګرو ملتونو کې د امریکې دهئیت رئیس پدې باره کې لیکي: "دخمیني نهضت دامریکې داموزشی سیستم تر تاثیر لاندې منځته راغلې او دهغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ویلې شم چې دایران دانقلاب ارمانونه دجهان دبشر دحقوقو دنهضتونو دارمانونو سره یو شې دي. کله چې دغه انقلاب بریالې شي جهانیان به وپوهیږي چې خمیني یو د قدسیانو او پاکو انسانانو زمونږ دعصر څخه دې او په پای کې دګلوبالیزم او سني تشکیلات، اهداف، تاکتیکونه او ستراتیژي چې دسرمایداري نظام په نابرابرو شرائطو کې یې دټولنی دقاطع اقلیت دشخصي خصوصي بیرحمانه سودجویي په بناء تشکل موندلي او بنیادګذاري شوې او نن هم تعقیبیږي په هیڅ صورت سره دبشري ټولنې دننني او راتلونکي ژوند دغوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چې دمخه ماورته اشاره وکړه ګلوبالیزم هیڅکله هغه یوائینۍ یوطرفه جاده نده لکه چې ځیني کسان فکر کوي. ګلوبالیزم په حقیقت کې دبشر دپیدایښت دلمړۍ ورځې څخه دخیر او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شیطان تر منځ ډیره اوږده او نابرابره تاریخي مبارزه ده چې دشرائطو په مساعدت او مخالفت سره په ننني ګلوبالیزم منتج شوی او وروسته لدې دتاریخ دجبر او اوسني عصر دشرایطو دتقاضاوؤ په حکم په موجوده تشکیل او اهدافو سره له یوې ورځې قانوني ژوند حق هم نلري او هم دانن دهغې په ټولو بنیادونو کې بایدژور کیفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate دګلوبالیزم داساساتو تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوبالیزم په باره کې داسې لیکي:"ګلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دې چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلې شي: دهغې دپلویانو لپاره ګلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په ړنګولو سره په مخ ځې. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دګلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیری سره هیڅکله نننی، او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلې. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکار ده. کله چې دامریکي جمهور رئیس په ناڅاپي توګه عراق ته سفر وکړ ،سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل" اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکي دخلکو دګټو څخه دفاع وکړی" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو ګټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کی جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولې چې په خلاصو سترګو هغه بهیر ته وګوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروګوابنونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلې شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسې خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو وړ نه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده ګلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادې او ساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دګلوبالیزم دارګانیک او سالم انکشاف او

رهبری په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشګویي کولې شي، هغوی چې وینې ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او نن یې په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو ، تلویزون، تلیفون، تلګراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نوروساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړې نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکراو برخورد چې ځیني شیطاني کسان یې لري دنني عصر دایجاباتو، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري نني اوسباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولې او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولې شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچې به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري اوپه اصطلاح دامریکي دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې نني بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترګو دنابودی په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځیني کسان دموجوده ګلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنې مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونو لکه امریکا ، جاپان، المان، انګلستان، فرانسې او هالیند یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳ ، جاپان ۶۷۴ ، المان ۴۰۲ انګلستان او هالیند ۴۴۶ او فرانسی ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايد درلود. يا دا چې په ۲۰۰۱ م كال كې امريكا ۱۲۴، انګلستان ۵۴، فرانسې ۵۳، بلجيم او لوكسمبورګ ۵۱، هاليند ۵۰، چين ۷۴، المان ۳۲، كاناډا ۲۷ ملياره ډالره مستقيمه خارجي سرمايه ګذاري كړېده. دا هم دويلو وړده چې په راتلونكي هر كال كې د هر في نفر او سيدونكي په سر د تحقيق او كشفياتو په خاطر امريكا ۹۶۳، سويدن ۸۸۸، فنلينډ ۸۴۸، سويس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارك ۵۷۷، هاليند ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطريش ۴۸۶، بلجيم ۴۸۴، انګلستان ۴۵۳ ډالره سرمايه ګذاري كوي. دا به وسنجوؤ په افغانستان كې د في نفر د كلني عايد سره. وروسته د سنجش څخه كه منطق اجازه را كړه په موجوده ګلوباليزم كې قمار وهلو ته به بدې ووهو. ليكن امريكا چې نن يوائيني نړيوال ستر آبر قدرت او لوی اقتصادي، نظامي، علمي او تخنيكي طاقت دې هم هر وخت په ګلوباليزم كې خپل او د بل مشاركت ته حاضر ندې او يا وايم يوائې هغه وخت د ازاد بازار اصول مني چې يې ګټه په كې وي او په نورو وختونو كې د نورو هيوادونو په تجارتي مالونو، توليداتو، صادراتو باندې بنديزونه او تعذيرات لګوي او حتا د مملكتونو، شركتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارايي كنګل كوي او هيڅكله بې ګودره دغه د سريشو ډنډ او پلندی ته نه داخليږي. كه بيا هم محترم هيوادوال غواړي خپلي ملي ګټې پد غه تخته په يوه دو كښيږدي زه ورته برې غواړم. اميد دې چانس او بخت ورسره ياري وكړي.

يو يشتمه پيړۍ او د نړۍ اجتماعي - سياسي نظام

د حضرت مسيح د زيږيدني راوروسته بشري ټولني د ژوند په يويشتمه سليزه قدم ايښې دې. خو د بشري ټولنې تاريخي دوره شپږزره كلن عمر لري. د اجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او ديناميزم په نظر كې نيولو سره بشريت په يوه حساب د فزيكي، جسمي او شعوري بلوغ او د بلې محاسبې له مخې د نفس د تزكيې مرحلې ته رسيدلې دې. فردي فزيكي او شعوري بلوغ زما په نظر ديته ويل كيدې شي چې ديوه انسان د بدن اعضا په فزيكي لحاظ د فعاليت كافي كچې ته رسيدلي او سيې، او شعوري بلوغ به داوي چې د انسان په پريكړو او تصاميمو كې عقل پر احساساتو برلاسې وي. كه بشري ټولينز جوړښت او جمعي شعوري كچې او معيارونو ته نظر وا چول شي د فزيكي او شعوري فعاليت ټول ارګانونه يې متشكل او د ننني وخت د غوښتنو او تقاضاوؤ سره سم د هر ډول فزيكي، منطقي او معقول فعاليت توقع ترې عملا كيدلې شي. خو كه دا پوښتنه راولاړه شي چې د بشري ټولنې په نړيوالو ذات البيني فعاليتونو، مناسبتونو او تصاميمو كې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسې دي؟ ځوابيې منفي دي! شلمه پېړۍ د بين المللي
علمي، تخنيکي، اجتماعي، اقتصادي هراړخيزو امکاناتو او
مناسباتو د ټېنګښت او چټک پرمختګ سليزه ده خو که يو ځل
بيا دا پوښتنه وشي چې ايا بشريت د دغه نوؤ امکاناتو او
شرائطو مطابق د سليم عقل له مخې کومه منطقي معقوله نتيجه
ګيري کړې چې څه ډول د دغه امکاناتو څخه د بشر د عامه ښېګڼو
په خاطر استفاده وشي؟ ځواب بيا هم منفي دي! جهاني ټولنه
او په خاصه توګه پرمختللي هيوادونه بې ساري علمي -
تخنيکي، اقتصادي او هر ډول نورمادي امکانات او سترې
غذايي زيرمې په واک کې لري. ايا دغه زيرمې او امکانات په
معقوله او سالمه توګه د بشريت په ګټه مصرفيږي؟ ځواب منفي
دي! جنګ يوه ډيره ناولې او د استعمار او استثمار له وختونو
ډيره تورمخې پديده ده. بشريت نن ټول امکانات د هغې
د مخنيوي لپاره په لاس کې لري چې قانوناً د هغې د ذهني او
عيني عواملو جرړې د تل لپاره وباسي. ايا په دې باره کې هم
څوک سالم نظر او فکر لري؟ دا ځل هم ځواب منفي دي! خو که
داسې پوښتنه مطرح شي چې نن هم د نړۍ سرمايه داره
هيوادونه، شرکتونه او اشخاص د بې مفهومه زراندوزۍ او
اتيليتاريستي خائنانه سياست له مخې غواړي د نا داره
هيوادونو چې تر ننني ورځې پورې يې ټولې شتمنۍ چورشوي
او اولسونه يې په ۱۰۰۱ بدبختيو اخته دي نور هم استثمار او
ددې کار لپاره د ناتو او وارسا د نظامي سازمانونو غړي
هيوادونه چې اوس په يوه ونډر تړلي او د ننني مونيپولار نړيوال
سياسي سيستم په چوکاټ کې غواړي په نوی مدرنه کمپيوتري
وسلو سمبال شي، ددې او دا ډول نورو پوښتنو ځواب به

هميشه مثبت وي. نو د ۲۱ پيړۍ په موجوده او راتلونکي
علمي، تخنيکي او اقتصادي امکاناتو او په دغه ډول يو طرفه
تفوق طلبانه او خائنانه سود جويانه طرز تفکر او برخورد سره زه
موجوده تمدن د بشريت لپاره د عطف لوړ افق بولم او که چيرې
نړيوال پخپلو کړو وړو او نظرکې تغير رانولی د بشر د موجوده
تمدن سقوط زه حتمي ګڼم خو ښه به داوي چې جمعي شعور پر
احساساتو مستولي او نړيوال د دغه حتمي خطر او زوال څخه
وژغورل شي. ټولنيز عالمان او څيړونکي وايي چې بشري ټولنه
تر اوسه پورې نيمه ليونيانو رهبري کړې ده خو په يويشتمه
پيړۍ کې چې د بشري ژوند ټول اړخونه او مناسبتونه به دقيقا
علمي ميکانيزه ښه ولري او يواځې مسلکي
پروفيسيونالیستي اداره به د هغې د صحيحي او سالمې رهبرۍ
له عهدې څخه ووتلې شي او د دغه ليونيانو ځای بايد ورو سته
له دې يا په شفاخانه او يا دارالمجانين کې وي او چارې
بايد د علمي منطق، عدالت او اجتماعي منل شويو اصولو او
مقرراتو له مخې د عالمو او پوهو اشخاصو لخوا اداره شوي
وای. ليکن سره ددې چې نړيوال د خپلو ذات البيني چارو
د سمون او د چاپيريال سره د سالم انساني معقولو کړو وړو ټول
عظيم امکانات په لاس کې لري بيا هم د ۲۱ پيړۍ شروع څوک
هيڅکله په نيک فال نشي نيولي او تر ننني ورځې پورې هر څه
ددې ګواهي ورکوي چې د ټولو حوادثو انکشاف يواځې په منفي
جهتونو پر مخ ځي. واک، اختيار او کنترول د بشري ژوند په
ټولو ساحو کې عملا د نړيوالې مافيا په لاس کې دي او ټولې
چارې پخپله خوښه د خپلو ګټو د تامين په غرض پر مخ بيايي او
حکومتونه، دولتونه، اجتماعي سازمانونه او نورې هر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې دهغوی دچاروا و پلانونو پټ او ښکاره عاملین او دموجوده دنباله دارسریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. که چیرې داخبره څوک دروغ گڼي نو په اوسنیو عظیمو ذهني او عیني بشري امکاناتوسره به یې ددغه بې مفهوموعظمت طلبۍ او سودجویۍ مخه نیولې شوې وای. نن دتولید عظیم امکانات او عظیمي مادي ذخیري موجودي دي خو دنړۍ نیم نفوس له لوږې او سوء تغذي څخه رنج گالي، یخني او گرمي یې سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال ددموکراسۍ مدعیان او دنړۍ په ډیرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم ددغه اولسونو دژوند په ټولو ساحو کې دپراگماتیک واقعیت په حیث وجود لري، هیڅوک یې د درد نه دوا کیږي. که دوی وایي مونږ دخپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دي ووایي چې ددغه هیوادونو شتمنۍ چا لوټ کړي او نن هم گوندي هم دغه کسان دخپلو شتمنیو دسرپرستۍ واک لري؟ پکار داوؤ، دغه کسانو دخپلې بزرگوارۍ، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یې مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري، دعمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای.دوی چې د سازماندهي دلوی طاقت او قدرت لري او دنړۍ دلیري ستراتیژۍ او تاکتیکونو په باره کې وړاند وینه کولې شي او په دي هم ښه پوهیږي چې داننۍ وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې او په معجزه اسا شکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ، چې ډیره به لیري نه وي ، بدلیږي او بالاخره به دانسانیت دلوی نامه په خاطر خپله قبله

له بدبۍ نه دنیکۍ په لور بدلوې او لکه څرنگه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یې لري، همداسې یې دخوشبختۍ څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یې د انسانانو په حیث دلویو او نیکو انسانانو لوی نوم گټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسي چې نن که ۱۰۰ ملیارده او سبا که ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یې په څه کې وي او ایا په ژوند به یې کوم مثبت تاثیر ولري؟

په ډیر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډیر عیني شواهد داسې څرگندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمي نیټې ناوړه او لعنتي پیښه د کوم چا دشومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه" معمولي " کوچنۍ غونډې بهانه وه چې محض د څو زره بې گناه کوچنیانو ،ځوانانو او سپین گیر، ښځو او نرو ژوند یې واخیست او دځینو کسانو چې هیڅ قصور یې نه درلود بیلیونو سرمایې د ایرو سره ایرې شوې ،خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې او سې او دچا پخواني نړیوال سیاست به نوې گلوبال دینا میزم پیدا کړې اوسې تر څود ځیني کړیو اتیلیتاریستي پالیسي ور سره نوې تحرک او ابعاد ومومي او دیوویشتمي پیړۍ دامکاناتو او غوښتنو سره سم نوې گلو بالیستي ستراتیژۍ ته واړوي او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یواځې یوه کوچنۍ غونډې پلمه جوړه شي. داچې په زرگونو انسانان قتل عام، په ملیاردونو ډالر، تاسیسات چې دامریکا په خلکو پورې یې اړه لرله د DDT دپوډرو غونډې هوا ته دوړه شول، یعني چې ځینو وبایلله او نورو وگټله او نن د نړۍ په گوټ گوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندو عنوانونو ،نومونو او دلایلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزښونو ړنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو !فقط لکه د DDT پوډرو غونډې. تر اوسه معلومه نده چې حقایق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیماوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکې ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړ او دوی خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وښتل او یواځې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې ددغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه ړنګ او تر کومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي. دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نر وژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ اوفریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او رینښتني کړي او خپل څرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوی ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشورې څخه دربښتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځیني وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستاناو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږدغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لامنحله پرابلمونه لري. دوی هغه پر ځای پرینښي او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوی په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویي غوښتني ناولې ارزوګاني او دحرص او آزکڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوی د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ددوی پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پر ځانونو دشهادت کلمی وایي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره څرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هر څوک چې هر څه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هر څه څرګند دي. که چیرې د ۲۰۰۱د د سپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوه پلمه وه خو تر شایي ستړې قربانۍ، ځاني او مالي تاوانونه پرېیښي دي. ولې یې عاملینو ته جزا نه ورکول کېږي؟ ولې د امریکې ا ولس د دموکراسۍ په دومره عالي معیارونو سره دومره بې وسعې دې او خپل غږ نشي پورته کولې؟ کله چې په عراق کې د کمیاوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو موجودیت او جوړونو مسئله دروغ شوه او نن پد غه پلمه هره ورځ بې ګناه انسانان وژل کېږي ولې د غه د جهان د سوسیال دموکراتیزم علمبرداران خپل غږ نه پورته کوي او ولې عملي اقدام نه کوي؟ ددې په عوض چې د غه د سیسه کاران د خپلو دروغو او د بیګناه انسانانو د قتل عام په تور په جزاء ورسېږي، په عراق کې د امریکایي اداري مشران هره ورځ تور لستونه جوړوي او پرته د مدعي علیه، وکیل او مدافع او محکمې نور انسانان په اعدام او جزا محکوموي او حکمونه پرې عملي کېږي. په فلسطین کې د غه ډول تور لستونه د اسرائیلي مقاماتو لخوا هغه وخت خانه پُری کېږي، کله چې د اسرائیلو د توپونو، راکټونو، طیارو او ټانکونو قطار په کوم کلي یا ښار تیر شي او د مور په غیږ کې بچې څخه نیولې تر سپین ګري پورې مړي پر ځای پرېږدي. دا د دموکراتیزم د کوم اصل او قانون سره برابره ده؟ امریکې د بین المللي یوائیني حکمَ په حیث د افغانستان په قضیه کې د افغان ا ولس په وړاندی مسئولیت درلود. پخپله یې وویل افغانانو ته یې شا اړولې وه. اوس چې یې مخه کړې هم ده د واقعیتونو له مخې له مسایلو سره برخورد نه کېږي او غواړي اوس هم د خپلو څولاسپوځو حاکمیت وساتي، د دموکراسۍ ټول اصول له پښو لاندې کړي او او بشري ارزښونه بې ارزښه کړي. پدی ډول د غه قضیه او غمیزه قرنونه دوام کولې شي خو

د حل لار به هیڅکله پیدا نه کړي او نه به افغانان له خپل عزم او هوډ څخه واړولې شي. مونږ نه پوهیږو امریکائیان کومه یوه غواړي؟ تروریزم د ډېرې ناولې پدیدې په حیث د ډیر پخوا څخه د بشر د سرنوشت سره تړل شوې او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه راپدې خوایي نوي ګلوبالیستي او سوپر ګلوبالیستي ابعاد او جوانب پیدا کړي. چا د غه ناولې پدیده رامنځته کړې، څوک یې تمویلوي، ساتنه کوي او څوک ترې ګټه اخلي. پدی باره کی هیڅوک نه غواړي سپیناوې راشي، ځکه چې خبره معلومه ده، خو عاملینو په سرګو لاسونه ایښي چې مونږ څوک نه وینو ګوندي مونږ به هم نه وینې. لیکن د مرګ قاصد یې د هر کور مخې ته، هره کوڅه او هر محل، موټر، طیاره، مکتب، مسجد، کلیسا او معبد کې درولې او هره لحظه هر سړی د ځاني او مالي خطر سره مخامخ دي. سره ددې چې دوی د خپل حفاظت لپاره په ملیاردو ډالر مصرفوي چې بار یې غریب خلک په غاړه اخلي، خو شک نه شته دوی چې د خلکو له انظارو څخه د ځان د پټولو په خاطر څپېړي ایښې دي، همداسې پټې سترګې به تر هر چا د مخه د نابودۍ کندې ته ولېږي. ولې پدی باره کې فکر نه کېږي او ولې د یوه بین المللي سیمنار یا کنفرانس په ترڅ کې نه توضیح کېږي او مسئولینو او عاملینو ته یې د انتقاد ګوته نه نیول کېږي بیا هم ځکه چې خبره معلوه ده او د زورورو د زور په خاطر نور هم په خوله د سکوت مهر ګرځوي. په دې توګه د د غه ډول مسایلو او قضایاوؤ لست هرڅومره چې څوک وغواړي اوږدیدلې شي خو نتیجګري ترې یوائې یو ډول کیدلې شي:

— په ۲۱ پیړۍ کې د پخوا نیو زړو میتودونو له لارې ممکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوې اقتصادي نظام او نوي علمي - تخنیکي انکشافات اداره او رهبري شي.

ــــ په ۲۱ پیړۍ کې د قدرت، دولت او اتیلیتاریزم دلیونیانو پر ځای باید د سالم عقل، شعور او منطق په بناء د عالمو، پوهو او مسلکي باتقواء اشخاصو، پروفیونالیستي ملي دولتي او بین المللي ادارې، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه باید عملي کار پیل شي.

ــــ په همدې ۲۱ پیړۍ کې نیم بشري نفوس له ولږې او نیم ډېر مړښت، نیم ډېرو پیسو دلرلو او نیم د نه لرلو له مخې د خدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دیاو له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لاپسې زیاتیږي. که پدې باره کې یو څه تعادل راوستل شی دواړه خواوې د دغه غضب څخه خلاصیدلې شي.

ــــ په ۲۱ پیړۍ کې به انساني ټولنه ډیر زر ستر او عظیم نور علمي، تخنیکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچینوالي سره بې حسابه مادي زیرمې لري او په معقول تنظیم سره هر څومرها ولسونه تغذیه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات یوائې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدودیدلې نو تنګ نظري او حرص ته هیڅ ځای نه پاتې کیږي که چیرې دې او داسې نورو مسایلو ته توجه ونشي:.

ــــ په یوه ډیره ښکلې او رڼه ورځ چې نړیوال به کاملا د هر څه څخه بې خبره وي یو کوچنې معصوم ماشوم به د خپلو لوبو د کمپیوتر له لارې نړیوال امنیتي سیستم ته داخل او غواړي به لکه همیش د طفلانه جنګونو دلوبو ننداره وکړي او یا به همغه میلانهول او یا بې سده لیونې دوخت او زمان شرایطو مجبور

کړې وي چې د سلیم عقل پریکړو ته غاړه کیږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دا به د ځان لپاره مرګ او قیامت بولي، سترګې به پټوي او د خپل تخرګ لاندې د کمه به کښیمنډي او نړۍ به لکه د سپتمبر په یوولسمه هوا ته دوړه کیږي. خو داځل به د دغه اتش بازۍ نه کم نندارچي وي او نه به څوک پدې بریالې کیږي چې یوه قطعه یادګاري عکس یې واخلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړۍ کليزه

درنو استادانو، پوهانو او دقدرو وړ دوستانو! دحرکت خپرونې کارکوونکي دخپلې خپرونې دلومړۍ کليزې په مناسبت له تاسې محترمو څخه دزړه له کومې مننه کوي چې دغه کوچنې مو ديوه کال په اوږدو کې راسره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهيوادوالو او نړيوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ .

حرکت په عالم الاسباب کې دلوی جهان دمادي پيدايښت، ابديت او موجوديت مقوله ده. دا جهان ابدي او موجود دي ځکه چې متحرک دي او متحرک دي، ځکه چې ابدي او موجود دي يعني حرکت شکل دموجوديت دمادې دي.

حرکت د لوي جهان دپيدايښت، معرفت، افادې، کميت، کيفيت او قانونمندۍ مقوله ده. دا جهان متحرک دي ځکه چې موجود دي او موجود دي ځکه چې متحرک دي، قانونمند دي ځکه چېد خدای د لوی علم له مخې قانونمند پېدا دي. قانونمندي او موجوديت دواړه د حرکت مستلزم او مقيد دي، يا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل دموجوديت د وجود

او مادي ګڼل کيږي . ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادې څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده يواځې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي. هر حرکت په حقيقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندۍ افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي، خلقتونه هم د حرکتونو دتنوع او اختلاف په اندازه متنوع او مختلف دي .همغسې چې مختلف حرکتونه يو پر بل باندې بد ليږي او هر حرکت په انرژي باندې د بدليدو له لارې په مختلف خلقتونه هم يو پر بل باندې بدليدونکي دې. حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کيفيتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم يواځې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادې ګڼل کيږي. دا لوی جهان څرنګه چې ابدي دي ځکه چې خدای ابدي دي نو حرکت هم ابدي دي ځکه چې حرکت شکل د موجوديت د وجود او مادي دي او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځيدلي دي. کله چې حرکت دهرخلقت او پديدې د داوصافو ،خواصو ،موجوديت ،کميت او کيفيت مبين او څرګندوی دې نو ټولو پديدو او خلقتونو داوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګڼل کيږي. که دې مسئلې ته لږ څه نور ځير او ژور فکر پرې وکړو ، نو وبه وايو چې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دې ، يا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مينه، خوند، رنګ او که په لنډ ډول وويل شي ټولي معنوي او مادي پديدي او کړه وړه دحرکت مستلزم او که لږ څه غير دقيق وويل شي پخپله حرکت دې.

راشئ چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه دعالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب دخلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشئ دخپل شعوري درک له مخې دغه لوی حقیقت ، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښېږدو او دحقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو. حقیقت او واقعیت د خدای دمقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم ،دخدای دټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراطالمستقیم ویل شویدي.

مونږ دخپلي خپرونې دیوکلن کار دنتیجګرئ په حیث ویلی شو، شک نشته چې مونږ به دناپوهئ او ناقص درک له مخې غتې غتې خبرې کړي اوسي، زمونږ خبرې به دکم تجربه ګئ په سبب دلیک او لوست دمروج دود او دستور سره برابرې نه وې، زمونږ لیکني به د ډیرو پوهانو له سویي څخه ډیري ټیټې ا و لوستل به یي ورته دخپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل، مونږ به نه وي کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همداسې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاو ې.

. مونږ په یوه خبره کې رښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو. مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو. مونږ خپلي شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو. خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي ،دا مو طبیعي ،انساني او قانوني حق دې. دا زمونږ دژوند او مبارزي لار او ستراتیژیک ارمان دې.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او دتجاوز څخه مصئونه منل شویده. مونږ به تل

دخپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او دپردیو دتعرض څخه به یي ساتو. مونږپخپله دخشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به ددغه ډول عمل عاملین نه ګرځو او دنورو ددغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږلار د«وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم دغه کار ته اړباسو او دتیري او تجاوز مخه به یي نیسو.

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان دتر سره کولو په خاطر زمونږ داستادانو څخه د راتلونکي ژوندد اصولو ،تفکر ،قوانینو او مبارزي لار ې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاووا اعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې ، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چی "خپل عیب دولو منځ دې" ځوک یي نشی لیدلې. دبلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه دعلمي ، سیاسي او کلتوري مسایلو دخپرنو او خپرونو تعهد کړیدې ، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي. که تاسې زمونږ په خبرو کې رښتینولي ګورئ ، که دخپروني مطالب ستاسې دارمان نماینده ګي کولې شي او دخپروني سره یي موافق یاستئ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادي چې دغه ډول اقدام د هر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي. که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ د هیوادوالو د نظر او په هیواد کې د عامه ګټو سره سمون نلري په همغه لحظه به یي په ټپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ د تیرې فرهنګي تشې د ډکولو په خاطر د خپرونې له لارې د موضوعاتي سیمینارونو غوښتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده. هیوادوالو، ډیرو پوهانو او دوستانو په رښه ټنده زمونږ د دغه اقدام هر کلې کړې، ځینو آنې بهانې کړي، چو په خوله پاتې شوي او پرته د یوه لاس د ګوتو په شمیر چې مونږ سره یې مادي مرسته کړې، او مونږ ورته کور ودانې ویلې، د نورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یې لارښوونه یا و قلمي څیړنیزي علمي مرستي کړي، زه یې په ډیره قدردانۍ او کور ودانې سره نوموونه یادوم: محترم ډاکتر شاولي، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر، محترم ډاکتر عبد الصمد حامد، محترم عبد الرحیم هاتف، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال. خوشته دې ځینې کسان چې زمونږ اقدام ته د شک، تنګنظرۍ او حتا د حسارت په سترګه ګوري. هغیي به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ د روشنفکري قشر لویه سرمایه ده. مونږ د هغوی د دلیل منو او احترامانه ترې هیله کوؤ چې که له مونږ سره یې شریک کړي او په ډیر جرئت د رهنمایي په روحیه مونږ انتقاد، تر څو د کجروۍ څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو. هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غږي ندي، مونږ یې په مقابل کې د مخالفت دلیل نلرو او بیا یې هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژي
او ناوړه تصادف

که ووایو چې بشري تاریخ یوائې د سترو آبر قدرتونو د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو لوبه او ډرامه، افغانستان د دغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو د تقاطع او تقابل محراق او ورڅخه د زیږنده حوادثو او وقایعو د آستوګنې مناسب ټاټوبې وو نو، اشتباه به مو نه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل د افغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او د بد نیت خاوند د افغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت د خپلو مخالفینو پر ضد د یوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولې او د افغانانو په وینو یې د جنګ او ربل ساتلې دې. بشري تاریخي دوره د افغانستان د جنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې د نړۍ د جنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې ندې پوهیدلې چې د دغه ټولو بد بختیو علتونه او جرړې د افغاني ټولنې د ذات البیني ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانانو ددې په عوض چې د حل لارې ولټوي د بدو عواقبو پړه د خپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې مني. دغه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ډول کړو ورزمونږ د اولس د بد بختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن د نړیوالو تر منځ د سیال ژوند جوګه نه یو.

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د "لویې لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان د خپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې د هند لویې وچې ته ورسیدل او د تزاري روسی په مقابل کې د افغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پریوتل او د قدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نوموړې ناوړه ستراتیژۍ نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او د منطقې ټول سیاسي انکشافات ترې ترننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ د خپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې د سردار پاینده محمد خان د کورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته د غه عداوتونو بیا د سردار پاینده محمد خان د اولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغان اولس د دغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو د بل په مقابل کې راپاڅول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او د خلکو او هیواد سرنوشت د ناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړې نړیوال جنګ پای ته رسیدلې وو او د نړیوالې سیاسي وضعی په مساعدت سره سترو اولسونو د خپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او د هند په لویه وچه کې میشتوا ولسونو هم هر یوه د خپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رڼو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره یې دراتلونکي په لور قدمونه اخیستل. افغانان ددې په عوض چې د سلیم عقل له مخې په نړۍ کې د آزادۍ، حق او عدالت دلاری ستر مبارز علامه سید جمال الدین افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ، راټول او په پوره مسؤلیت او دقیق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سیاسي تشخُص مطابق سیاسي دریځ اعلان کړي، نوموړې ستر نړیوال سیاست مداریې دخپلې خاورې او پلرنۍ ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځي دښمنیو ته یې دوام ورکړ او نتیجه یې دا شوه چې افغان اولس دخپلې خوشباورۍ او دهغوی د تش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا اندیشانه اعمالو په نتیجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې وارې د دښمنانو دیوجانبه جبري پلانونو له مخې یې خپې ستراتیژیکي منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان د استقلال اعلان وکړ اود هند دلویې وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعیض دهغه په ملاتړ راپورته او کیدلې شول ټول تصامیم ددغه لویې وچې د قومونو دغوښتنو سره سم ونیول شي. له بده مرغه امیر امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګیو دمخالفت سره مخامخ شو، افغان اولس یو ځل بیا دناوړه تصادف قرباني او راتلونکې ټولې پریکړې دانګریزانو په خوښه نیول کیدلې . ددې ټولو خبرو سره سره د افغانستان استقلال بې تاثیره پاتې نشو او دهند په لویه وچه کې یې سیاسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بیدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې یې مشخص سیاستونه غوره کړل. خان عبدالغفار خان ، مهاتماګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځنې سیاست مشهورې څیرې او شخصیتونه وګرځیدل. افغانان دخپل مشر خان عبدالغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسایل په تاریخي ، سیاسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدایي خدمتګار» دبیرغ لاندې چې د انګریزي حکومت د اختناق په وخت کې یې غوره کړې وؤ ،ودرېدل.د خدایي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان باید دغه ډول همیشنې دخیر ښیګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقیده او کړه وړه باید همدغه ډول اوسي ،دخدایي خدمتګار شعار په هیڅ صورت سره د هیڅ ډول سیاسی ارمان، هدف، مسؤلیت، تعهد ، تشخُص او مبارزی څخه نماینده ګی نه کوی ، نو افغانان هم دهند د لویې وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره یې ازادي خواهانه اهدافو کې ښکیل پاتي شول او تر نن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونواو اهدافو په تر لاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سیاسي وضعه کې د مشخص هدف په خاطر مشخصه سیاسي لاره غوره کړې وې او دهر څه دمخه یې خپل حیاتي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهیل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلا نونه اګاهانه او زیرکانه تعقیبول او خپل اساسي رقیب یې یوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټولو ځایي قومونو ذات البیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه یې د افغاني قضیې او افغانانو په مقابل کې د سپر په حیث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او تر نن ورځې پورې د استعمار ټول تکتیکي او ستراتیژیکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سلیم عقل له مخې خپل اهداف تشخیص نه کړي او لازم تصمیم ونه نیسي ،دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بین المللي قوتونه په اصطلاح د سولې ،امنیت او بیا ابادونې په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې ترړې دوام لري ،خو په حقیقت کې د زاړه استعمار زړې ستراتیژۍ له همغه ابتدا څخه تر نن ورځې پورې اندکترین تغیر ندې کړې او د پخوا په څیر دوام لري . پاکستاني حاکمانو همیشه د افغانانو په مقابل کې د ډیر تشدد څخه کار اخیستې ، بې ګناه انسانان یې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه یې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهیږم د کوم سحر ، جادو او مسمریزم له مخې افغان مشران نن هم یواځې د عدم تشدد او بلکه د تسلیمۍ په سیاست د پخوا په څیر کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې یواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسیږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي . شک نه شته چې د استعمار لاندې سیاستونه تل په سینه پراته وي خو هیڅ یوه اصیل افغان خپل غلیم هیڅکله نه دې په ګونډو شوې او تل یې" په ګونډو د ژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دې".

باید ووایم چې نه یواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو معرضګرځیدلي دي. خو

هغوی دغه حوادث خپل سلیم عقل او وجدان ته د مراجعې او ملي ترون او پیوستون په قوت او سنجش سره د ګذرا پدیدې په حیث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولي او د راتلونکی لپاره یې د هغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابیر نیولي دي .

دافغانانو د اولسي قیام په نتیجه کې د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو ، په نړۍ کې د امریکې د نړیوال یو قطبي سیاسي سیستم په رامنځته کیدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې د پیښې وروسته د امریکې "نیک نظر" یو ځل بیا د افغانستان خواته شویدې. رښتیا چې امریکا په سیاسي لوبو کې دایمي دوستان او دښمنان نلري او په ډیره اسانۍ یو دبل ځای نیولې شي. امریکې او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راټینګ او د شمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو یې په افغانستان کې د طالبانو حاکمیت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې یې خپل حضور تثبیت کړیدې. د تروریزم پر ضد تش په نامه نړیواله مبارزه شروع او په سوق الجیشی وضعیتونو کې بنیادي تغیرات رامنځته شول . سیال اولسونه د نوؤ ستراتیژیکي وضعیتونو مطابق د خپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان د جمعي سود او زیان سره په پوره بې تفاوتۍ د خپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي او تل دا هیروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئوني نه شي شخصي ګټې هیڅکله مصئوني نه شي پاتې کیدلې.**

نړیوال، پاکستان، ایران او نور ګاونډیان د افغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصامیم نیسي او نوې ناوړه ستراتیژۍ غوره کوي عملي کول یې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هیڅکله د چا څخه پټ نه دي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته ځرګند دي او ټول بېګانه پرسته افغانان هم د پخوانیو امراضو او ډیرو نورو نیمګړتیاوؤ په سبب د هغوی لپاره د ناوړه تصادفاتو زمینه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي .

د بن د بې مفهومه او بې بنیاده دغونډې څخه وروسته په ډیرو سترو ملي او وطني مسایلو کې لکه د بن دغونډې د پریکړو په عملي کیدو ، اضطراري لویې جرګې، د اساسي قانون په جوړولو او تصویب، د ولسمشرۍ په ټولټاکنو او د اولسي، مشرانو جرګو او ولایتي شوراګانو په ټاکنو کې دځیني افغانانو د بې تفاوته، غیر مسؤلانه، غیر واقعبینانه او د پردیو په ګټه موضعګیریو د پردیو د زغردې لاسوهنې زمینه برابره کړه . پاکستان چې د افغانانو د پنځه ویشت کلنې غمیزې په اوږدو کې خپل خیر زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې ، د دې وضعې په درک سره یې اشتها لا پړسیدلې او یو کرت یې سفیر د بي بي سي سره په مرکه کې ، البته د خپلو متولیانو په ملاتړ ، د ډیورند د کرښې په باره کې د خپل صلاحیت څخه پورته غیر مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال د سپتمبر په میاشت کې پخپله پرویز مشرف دغه ډول غیر سیاسي او غیر دیپلوماتیک اظهارات تکرار کړل . د دې سره سم ځیني بیګانه پرسته دولتي مسؤلینو ، سیاسي مبصرینو د تلویزوني او راډیویي پروګرامونو ، ګردي میزونو له لارې د دښمنانو په ګټه متذبذب سیاسي بحثونه، دریزونه او اظهارات پیل کړل. لازم

دا وؤ چې دیوې دولتي اعلامیې په واسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې وای ، بر خلاف دغه بیګانه پرستانو ته د دې زمینه برابره شوه چې لا پسې د ملیونو نوانسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله د خپلې ناولې خیټې ناولې خبرې وکړي . دا ډول تصمیمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معین وخت کې نیول کیږي او عمل پرې کیږي . زمونږ ګاونډیان دې په موجوده ګذرا وضع نه غولیږي او نه دې دا ځیني کسان تاریخي مختورۍ ته غاړه ږدي . په خیټه وږي په اولس کې شپې سبا کولې شي ، خو تاریخي مختورن ته په اولس کې د شپو تیرولو حق هیڅوک نشي کولې . ښه به دا وي زمونږ ګاونډیان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ ! په ساینس کی ځینی قضا یا تعارفات ګڼل کیږي چې ثبوت او توضیح ته یې ضروت نه لیدل کیږي . د ډیورنډ په څیر مسایل هم سیاسي تعارفات او بدیهیات دي ، د حل لارې یې معلومه او هغه د افغانانو حقه حقوقو ته غاړه ایښودل دي .

ځیني کسان وایي سیاست چټله لوبه ده . رښتیا ده چټل سیاست مداران چټله لوبه کوي . خو زه وایم سیاست علم دې، سیاست منطق دې . سیاسي لوبې یوائې په علم او منطق سره د حل لار پیدا کوي . پور په ورکولو ، حق په اداکولو او سیاسي مسایل یوائې د منل شوو عادلانه اصولو ،قوانینو او حق ته په غاړه ایښودلو د حل لار پیدا کولې شي. زه داسی مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سیاسی لوبې دې د چټلو ، غیر عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امیالود پوره کولو له مخې د حل لار پیدا کړې وي .

هره سیاسي پیښه حتماً د سیاسي حل لار لري . ځیني کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میړه ګنې. داسې هم نده. هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي. پرته لدې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری. دهغې سره کړه وړه یواځې دسیاسي پوهانو کار دې. همغسې چې ترکاڼي دبیزو کار ندې. دسیاست سره هم هر کس او ناکس کار نشي لرلې. سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري. یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لور لاروهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي. دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یې دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبې مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلوڅخه نورې پایلې نشي لرلې ! ! !

پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کې چې کله د پاکستان جمهور رئیس دربښتینولۍ ډګر ته راښکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یې له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات ،مقولې ، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلې او مشخصې معناوې لري .که چیرې ځینې «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یو مخې سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده.یواځې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونو یا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو، قشرونو او حتا دیوې لویې کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دي هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه که داخلي دي او که خارجي د تاریخ په اوږدو کې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک که دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً به دپاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمایۍ څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دې کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او دکارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نموني هم دلري چې تل یې یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددموکراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو ددیکتاتوریو څخه دې او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزښته توري کاغذي پیسي چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جرړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې د استعمار او استثمار په نومونو یاد شوې دي . دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ۱۹ م پیړۍ پورې په خپلو یو جانبه اجباري پریکړو سره د افغانستان بهترینـي منطقي په خپلو امپراطوریو پوري وتړلي چې

دافغانستان پر پیکر دناسور زخم په څیر پاتې او وینې تړې بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو او دامریکې په محورد یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخي سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې دګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقراره وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه ناانډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګڼل کیدلې . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال دا چې ددوی په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه دډیر تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په ټپوسترګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا دوطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په ګګلیچونو کې د ترقۍ او رښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خوله بده مرغه زمونږ دغه سنکر تر نن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په وندر تړلي معامله ګران ګڼل کیږي.

هغه څه چې د پاکستاني دولت دیو مخي یا دوه مخي سیاست پورې اړه لري هغه د پاکستان د جوړېدو د هدف او ماهیت څخه پوره څرګند او واضح دي. پدې باره کې هر ډول بحث په حقیقت کې د موضوع څخه لیري کېدل او د پاکستان د جوړېدو د ماهیت استعماري اهدافو لپاره زمینه سازي کول دي .ځکه چې ددغه مسایلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضایا سیاسي متعارفات ګڼل کېږي او تعریف او تفسیریي د وخت ضایع کولو څخه پرته بل څه نه دي . زما په عقیده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان د دولت سیاست همیشه یو مخي ، دښمنانه او خائنانه وو او تل یې یو اځې د خپلو متولیانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍ استعماري ناوړه ستراتیژي قدم په قدم عملي کړې ده.

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷ م کال کې د انګریزي استعماري پلانونو له مخې په غیر قانوني او غیر حقوقي ډول د دغه منطقې د میشتو اولسونو او افغانانو د بنیادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او تر ننه ورځې پورې یې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې د خلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ترلې سراسري سیاسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل ګناه کاران لاس ترلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره لیږي او د انګلستان د دفاع وزارت د یوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نیټې په قول، په ډیر لوړ قیمت یې په امریکایانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په یویشتمه پیړۍ کې دا هم د شرم خبره ده چې له یوې خوا د دموکراسۍ چیغې وهي او له بلې خوا

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځینې سیمو کې د ۱۹۰۱ د F.C.R. (فرنټیر کریمس ریګولیشن)د ځنګل قانون حاکم او خلک د پولیټیکل ایجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته د قانوني وکیل او استیناف د حق څخه د یوه تن په ګناه ټول قوم تر لوړې کچې سزا پورې محاکمه کیدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقیقتونه او واقعیتونه . پوښتنه پیدا کیږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنیاد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کې مختلف عدلي نظامونه چلیدلې شي ؟ د پاکستان د دغه ډول ظالمانه نظام په سبب د دغه سیمو خلکو هم ندي کړې شوي چې دغه د ځنګل قانون مات کړي او د بشر د حقوقو او دموکراسۍ علمبردارانو هم پرې تر نن ورځې پورې سترګې پټې او غوږونه کاڼه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پورې اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟ د لر او بر افغانانو د ورورۍ ، قامي ، ارثي او ذاتي اړیکي او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأمینول غواړي ؟ په څه ډول د خپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان ګڼي او که پاکستانیا ن ؟ د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هیواد وجود نه لري. ترلې نظام وجود نه لري. پایداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول یو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ایمان او باور نه لري .نو زه نه پوهیږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستور او د لر او بر سره په پخواني اړیکو او مناسباتو کې اوسیږي او ځانونه پاکستانیان ګڼي ،په هغه نامه چې یو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي نن د بنګلديش په نامه يادېږي ، بل قسمت به يې سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به يې د پښتو نستان او يا جنوبي افغانستان په نومونو ياد شي. زه په دې هم نه پوهيږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولي ؟په کوم دليل ؟د څه په خاطر ؟چاته ؟چې نه ادرس لري او نه هويت او نه ځيني دغه کسانو څخه چې لا دقيق هويت او ادرس هم شايد و نه لري او په اصطلاح نوم يې په پنسل نوشته وې او په کوم صلاحيت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهيږم چاته بخشش کول غواړي ؟دا ټولې پوښتنې د تأمل وړدي ، خو نه پوهيږم ولې څوک ددغه مسايلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سيال ابرومندانه ژوند جوګه نه وو او پاکستان ته تښتيدلي هميشه (آي. اس. آي) په غيرږ کې نيولي ،روزلي او دتخريبي اعمالو لپاره يې بيرته په پټه افغانستان ته راليږلي دي.افغانانو سره ددي چې هميشه دخپلو پښتنو او بلوڅو ورونو د حقه حقوقو څخه دفاع کړي ، خو کله چې پاکستان د کشمير او بنګلاديش په سر درې وارې د هند سره شخړه درلوده او درې واړه وار يې سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه يواځې د خپلو خلکو او خپلې ځمکې دحقوقو د تر لاسه کولو په خاطرهڅې او ادعا ونه کړه بلکه تل يې د اسلامي اخوت او نيک ګاونډيتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضرشويدي.خو کله چې روسانو دټولو متحدينو سره په افغانستان خاينانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډيره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړيوالو عظيمو لاينحله پرابلمونو حل دافغانانو دسر نوشت سره غوټه او غوښتل يې

هغه په افغاني جنګي تياتر کې حل کړي ، پاکستان په ډير رياکارانه او خاينانه شکل دهغې لپاره زمينه سازي وکړه اوټول امکانات يې د بهرنيانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سياسي مشران يې يا مړه ، يا له ملکه وشړل او يا يې دفعاليت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه يې وروزل او دفعاليت ټول امکانات يې ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي د اکتوبر په څلورمه دامريکا غږراديو سره په مرکه کې دغه مسئلې ته په اشاره وويل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځيني کسانو سره اړيکي لري ،پيسي ورکوي او د افغانستان په کورنيو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نيت دافغانانو په وړاندې هميشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان دپاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضيأالحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لاري دمستقيمي مداخلې او نظامي قطعاتو د ليږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شريف خپله لويه لاسته راوړنه دافغاني اردو ړنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سياسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش دافغانستان پلازمينه دکابل ښار سيزل وو او پرويز مشرف غواړ ي دغه پروسه آخرين منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې ددې خبرو جوګه شي او نه يې عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل دخپلو متوليانو په مشوره دافغانانو دحوصلې دازمويلو لپاره عجيب خاينانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان يې هميشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړيدي. څه موده دمخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د پاکستان سفير او وروسته پخپله پرويز مشرف ډيورنډ د کرښې په باره کې غير سياسي او غير مسؤلانه څرګندونې وکړې او د افغانانو غوصه يې راولاړه او ورسره سم يې روزل شوي کسان د القاعده او طالب په نومولو په دغه حساسه مرحله کې چې امريکايانو د سپتمبر د يوولسمې څخه وروسته ورسره ډير حساسيت درلود، سرحدي سيمو ته د ماجراجويي لپاره راوليږل او په همدې نيرنګ يې د امريکا مادي او نظامي ملاتړ ترلاسه او د سرحدي سيمو د ځپلو لپاره يې يو لک او څلويښت زره عسکر مارش کړل .

پاکستان په همدې بهانه سرحدي تحکيمات ، اغزن سيم او حتا د سرحد په اوږدو کې د ديوال غزولو ډرامه دومره ګرمه کړه چې که پخپل و خت اقدام ونه شي نو القاعده او طالبان به ټول افغانستان لاندې کړي. دې کار افغاني دولتي ، سياسي مسؤلين دومره وارخطا کړل چې پرته د اندکترين سنجش او عواقبو ته په پاملرنه ، هرڅه عاجل د دغه پلانونو د عملي کيدو غوښتونکي شول. درې اړخيزه مشترک کميسيو ن تشکيل او ملاقاتونه شروع شول .پاکستان د خپلې اردو د عظمت د نمايش او افغاني اردو د بې مورالـه کولو په خاطر د مشترکو تطبيقاتو د نمايش لوبه پيل او تش په نامه سياسي مبصرينو چا عمداً او دستوري ، چا ناخود ګاه او تجاهل العارفانه د ګردي ميزونو ،راديو يي او تلويزوني متردد ، مذبذب او حتا خاينانه بحثونو له لارې خپل نظريات او غير مسؤلانه عقايد اظهار ول پيل کړل چې د پاکستان د بعدي قدم پورته کولو لپاره ښه وسيله او انګيزه وګرځيده .حال دا چې هر څوک پدې ښه پوهيږي چې دا ډول تصميمونه د باصلاحيته ، بامسؤليته او اګاه مسلکي

اشخاصو لخوا نيول کيږي او عملي کيږي. دا ډول دې د افغانانو په وړاندې په اصطلاح د پاکستان او د هغوی د متوليانو زيرک او په هر لحاظ سنجول شوې ، « نيک نظر » او د افغانانو بې خبري او خوشباوري.

زما په عقيده سياست ډير ديناميک شوې ، سياست په مقدمه جبهه کې په واقعيت او عمل کې د ګرم سنګر لوبه ده او يوازې سياسي زيرک کسان پرې پوهيدلې شي. لکه څرنګه چې « ترکانې د بيزو کار نه دې »سياست هم د هر بې باوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کيږي !!!

دافغانستان پېښې
او دخپروني غبرګون

- د ۲۰۰۴م کال دجولای دمیاشتې په څلورمه نیټه دامریکې دآزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي دافغانستان دمنځمهالي اسلامي دولت جمهور رئیس ته دآزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او دافغانا ولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودیږي مونږ ددغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزې لا پسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، دمخدره موادو دقاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جرړي وباسي او لا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد دداخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو دمنګولو څخه آزاد او پخپله دتاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ خیرې په حیث تثبیت دخپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکار وي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزې دآزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومي مبارکي ورته ووایي .

- په افغانستان کې بې سواده او ډیر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وایي خدای هر څه کولې شي خو داسې تیږه نشي پیدا کولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق دخپل ملک څخه نشي شړلې . لیکن زمونږ ځیني په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې دموجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې دخلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي اونه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او دخپل بام واورې دبل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي اوقانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري دنورو دحقوقو دسلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې دموجوده کړکیچنې وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لا پسې پیچلې کوي او مقابل لورې متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداری خټې چې مونږ پخپله جوړې کړي دبل په ډیران یې نشو غورځولې لازمه داده پدغه خټو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري ترې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشئ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه راښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدې ا ولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشئ د خپلو ګناهونو پیټي له اوږو څخه راښکته، د خپل وجدان په تله یي وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دي؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده د نورو سیالوا ولسونو په وړاندې د خپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

- د تاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه د ملي تړون او پیوستون په لور سمون موندلي همیشه د افغان ا ولس د ښمنانو او د هغوی د لاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور د سیسو او توطئو کې ښکیل کړي. د بن د کنفرانس د پریکړو د نیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یي نه جبرانیدونکې تاوانونه اړولي وؤ یو خوا پریښیي وې او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یي په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وې. په همدې امید د بهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول . لیکن د افغانستان د ښمنانو چې د افغانانو په غمیزه کې یي تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې د پخوا په څیر یي د قومي ، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او د بن د پریکړو پر خلاف د دې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې د جنګسالارانو په واک کې وې نن هم د هغوی په واک کې دي او د زور د وسیلي په حیث د ضرورت په وخت کې ترې کار اخیستل کیږي .

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې د مختلفو قومونو په مقابل کې د مور او میرې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې د افغانانو سره شوې انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسۍ یي هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یي وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یي راپورته کړیدي . له بلی خوا د مرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځیني داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یي وراړوي او د دغه لوبې انجام طبعاً معلوم دې.په هر صورت په افغانستان کې اساسی قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځیني نور قوانین د لویي جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدي راتلونکې کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او د دښمنانو لاس وهنی په نظر کې نیولي وې او د مصوبو او قوانینو په رڼا کې د ذات البیني اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او د تفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت د جوړولو لپاره یو لاس شوې وې . اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختالافات ملي ګټې په خطر کی اچوي او د ملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې د ملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتی کیږی. بر خلاف زمونږ په ټولنه کي ،دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي عقدې له يوې ورځې څخه بلې ته پرسيږي او داختلافاتو کچه لوړيږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او دافغان ولس دغميزې سريال به دسره پيل کيږي او يا به دافغان اولس دسرنوشت په بيه يو بل سازش دهغوی ددښمنانو تر منځ صورت نيسي .څه موده دمخه چې ځينې وتلو قوماندانانو دبې وسلې کولو دپروګرام دعملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي دهغوی په ليږلو او امتيازاتو دورکولو له لارې يواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووايي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ايا ملت داحق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتيازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکريزوال تر منځ په شخړه کې چې يو پر بل باندې دمخدره موادو دقاچاق دتور دلګولو په سر پيښې شوې جنرال عطا محمد دمزار دپوليسو قوماندانی ټول منسوبين دقوماندان په شمول بنديان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وې دکورنيو چارو وزارت نماينده هغه يواځې يو سوء تفاهم وباله او دکورنيو چارو وزير اضافه کړه چې هغوی دځينې عاليرتبه دولتي مامورينو دمخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړيدي او ګواښ يي وکړ که دغه کسان دقاچاق څخه لاس وانخلي نو نومونه به يي افشاء کړي. پوښتنه داده چې دمخدره موادو کرنه او قاچاق دملي او بين المللي قوانينو له مخې منع دي. جرم سرته رسيدلې. مجرم معلوم دې. آيا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تيرې راواړوي او مجرم په جزا ونه رسيږي. نن هم په افغانستان کې غير مسئول او واجب

الاحترام کسان شته؟آيا تر دې وروسته به هم افغانستان دبې ګناه مجرمانو دټاټوبي په حيث پاتې وي؟دمرکزي دولت اکثر منسوبين داسې افاده کوي چې ګوندې دټوپک سالارانو په مقابل کې ځکه دسازش نه کار اخلي چې زور يي نه لري . خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې دعبدالرشيد دوستم او دفارياب والي او قوماندان تر منځ شخړه پيښه وه او دملي اردو او پوليسو کوچنۍ ټولګې وروړسيدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم دغره څوکې ته رسيدلې وو او که "بين المللی دوستان" نه وې وررسيدلي نو دوهم قدم به يي په ازبکستان يا ترکيه کې وې او کله چې يي دبي بي سي سره خبرې کولې چې: ما چی گناه کرديم. ما بی گناه هستيم. ما به قوت های دوست بين المللی احترام داريم..او داسې نور خو کله چې يي "دوستان" خواته رسيدلي وؤ بيا ډاډه معلوميده.

- پدی وروستيو وختونو کې دبغاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالی هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالۍ په ولايتونو بدلې شي. دکورنيو چارو د وزارت په يو کيلوميتری کې دشخصی زندان کشفيدل او دنورو خودسريو ډيريدل به حتماً دمرکزي دولت مشروعيت دسوال لاندې راولي. او دا کار پخپله دنړۍ دهيوادونو، په افغانستان کې دبين المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره دمناسباتو، قرار دادونو او دمليار دونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم دپوښتنې لاندې راولي او مشروعيت به ونلري او کله چې دا ځينې ځوانان دخپلو کڅوړو سره پخپله مخه ځي مسئوليت به يي دچا په غاړه وي؟بايد خارجي هيوادونه او مؤسسي پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باره کې دتأمل ثخه کار واخلي.

- په هیواد کې دنا معلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې وروستیو کې دپخواني پورونو خبره راولاړه کړیدهٔ. کله چې ډاکټر عبد الله عبد الله روسیي ته سفر کړې وؤ دا خبره داجنډا په سرکې وه . پخوا هم کله چې پروفیسور برهان الدین رباني د ۱۹۹۱ م کال دنومبر په ۱۱ نیټه دمجاهدینو په نماینده ګۍ مسکو ته سفر کړې وؤ دروسانو په ګټه یې معامله کړې وه او دافغان اولس په حقوقو یې خاوري اړولې وې خو په عوض کې یې دملګرو ملتونو دپنځه فقرئیز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه دهغې دعملي کیدو په نتیجه کې په افغانستان کې یو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، دکودتا ملاتړ یې دروسانو لخوا ترلاسه کړې وؤ. امید دي چې روسان یو ځل بیا په اصطلاح دنیک ګاونډي توب تعهدات دپښنو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي یو ځل بیاکودتاګانو ته ونه هڅوي.دبین المللي سوله ساتي او دناټو دغړو هیوادونو دنظامي قوتونو ثخه چې په افغانستان کی میشت دي زمونږ هیله داده دهغه تعهداتو او مسئولیتونو له مخې چې دخپلو هیوادونو په نماینده ګۍ یې د ملګرو ملتونو دامنیت شورا ، دبشر دحقوقو دمنشور، دبین المللی عامه نظم او سوسیال دموکراتیزم داصولو او موازیو په وړاندې لري په افغانستان کې دملي دموکراتیک دولت دجوړیدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم دمخدره موادو دکر او قاچاق او جهاني تروریزم دروزنې او صدور دمرکز په حیث پاتې شي او بې ګناه افغانان بیا هم غمونه او بدبختۍ وګالي.

رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !!!

شلمه پیړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاریخ کې خاص ځای لري او سترې پیښې یې په غیږ کې رانیولي دي: ستر علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سیاسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړیوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو !دا هغه څه دي چې شلمه پیړۍ پرې دتیرو پیړیو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغیړنه ده.نن بشریت دخپل بود او نبود په دوه لاري کې ولاړ دې او کولای شي یوله دغه دوو ثخه انتخاب کړي.دانګلستان ستر فزیکدان پروفیسور شتیفین هاو کنګ St.hawking دموجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پیشبیني کړي دي. خو زه وایم په دا سي غیر مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي.حال دا چې د سالم انساني برخورد په صورت کې دهغې دبقاء لپاره لایتنا هي زیرمي او امکانات موجود دي.له بده مرغه دانسانانو دهمدغه ناسالمه کړو وړو په نتیجه کې نن دنړۍ ۲،۲ ملیارده انسانان له لوږې او سوٌ تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور دچاغۍ او پرخورۍ له مخې د عين مشکل سره مخامخ دي.

يا داچې ځيني هيوادونه دجمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او دجنګ له لارې دبرلاسي په خاطر دزرګونو مليباردو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دواړو حالا تو کې به بشر د موجوده تمدن دنابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به يي ډير لنډ وي. خو دمعقول انساني برخورد په صورت کې دحل لاره ډيره ځرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هيڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسيا په زړه کې پروت کوچنې هيواددې چې دتيرو پيړيو راهيسي دنړيوال استعمار د «لويي لوبې» ميدان وو .د شلمې پيړۍ په دوهمه لسيزه «۱۹۱۹» يي انګريزي استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات، په نړۍ کې داستعمار دشکست مرحله پيل او دانګريزي استعمار لمن دانګلستان په کوچنۍ جزيره پورې ورغوټه شوه . دهمدغي پيړۍ په اخري دوهمه لسيزه «۱۹۸۹» کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات او ټول اسيايي او شرقي اروپايي هيوادونه چې ددغه استعمار دجغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقيقت کې ددوه سترو استعماري آبر قدرتونو او يالويو جهانشموله اقتصادي ،سياسي او نظامي سيستمونو او انقطابونو سره جنګ وو، هرڅه پکې ددغه انقطابونو د ټول طاقت اوزورازمايي په ډيره لوړه کچه سرته رسيدل او په نړيواله سطحه دبشري ژوند په نظامي ،سياسي ،اجتماعي، اقتصادي اونورو ټولو ساحو کې، په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمايشونه روان وو. پدې جنګونو کې دافغان اولس دمادي او معنوي ژوند دټولو ارزشونو ،عقايدو او نورو تعلقاتو هيڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان دخپلو او پرديو دوحشيانه بيرحميو سره مخامخ وو .بې شخصيتي، بيګانه پرستي، غلام صفتي، بيسوادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البيني افغان دښمني هغه يوائيني اوصاف وو چې دښمنانو دهغي له مخي په افغاني ټولنه کي دخپلي لوبي داساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګيري کوله ، هغوۍ يي دخپل ميل سره سم روزل ،پالل اوپه اصطلاح لوی شخصيتونه يي ترې جوړول او برخلاف افغان ناسيوناليزم،وطن پرستي، افغان دوستي، علميت، شخصيت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکيدونکي دښمنآن ګڼل کيدل .پدې بيرحمانه او خائنانه لوبه کې دجنګ ميدان افغانستان اود تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو. افغان ځوان نسل چې په حقيقت کې دافغاني ټولنې فزيکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کي زيږيدلې او په همدغه ناسالمو شرايطو کې چې ژبني، نژادي، مذهبي، سمتي، قومي او نورو هرډول تبعيضونو ته لمن وهل کيده يودبل په مقابل کې دکرکي، نفرت، بغض ،کيني، حسادت، لوټمارۍ او جنګ په روحيه روزل شويدې. چرس، بنګ، هيروئين د مجازي انرژۍ اوطاقت داحياً او ډيري ناچله پيسي اود عياشئ وسايل په حقيقت کې ددغه ځوانانو دحيات دخريددوسيلي په توګه ديوي مړۍ وچې ډوډۍ ځخه دمخه هري جبهې ته رسيدل اودهر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کيدل او دجبهو سنګرونه او دعياشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کيدل.

له بلې خوا دنړۍ په هر کنج کې هرډول زړې او نوې وسلې چې پيدا کيدلې د تخريب او ازمايش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجيرکه خپل وو که پردي، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که دسي آي اي او که دکې جي بې په حلقو کې وو دخپل چپ او ښي افراطيت سره د افغانستان جنګي ازمايښتي تياترته وارد او دحرفوي بيرحمه جاني لوبغاړو لخوا دعمل په ډګرکې تجربه کيدل.دا په حقيقت کې دجهانيانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا دافغان اولس په حق کې عظيمه جفاء اونه بخښونکې ګناه وه. دافغان اولس ټولنيزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هيڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوګه نه وو .نو ځکه يې خپل ټول ارزښونه او خپل ژوند پکې بايلود او نن افغاني ټولنه دبې سواده، بې مسئوليته، بيګانرسته رهبرانو ،قوماندانانو ،جنرالانو او داسې نورو په لښکربدله،دخپل ځان لپاره نابکاره بار او « ځانځاني ښامار » ګرځيدلې ده. دهمدغه بيوسه افغانانو دهډ ،پوست،شرف او عزت په بيه که ځيني وطنفروشه افغانانو بنګلي،مقامونه او پيسې ګټلې او ځيني نورو پرې جنتي ژوندته ځانونه رسولي او نن ددموکراسۍ علمبرداران غواړي ددغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح دموکرات فصل رازرغون کړي ،خو حقيقت دادې چې په اوسنيو شرايطو کې دافغاني ټولنې سرنوشت پيشبيني او سمون دهرچا له توان څخه وتلې کار دې .

دپخواني شوروي اتحاد په ړنګيدو سره نړيوال نظام او

نړيوال سياسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ، سوړ جنګ چې دسوسياليزم او کپيتاليزم تر منځ يې دوام درلود او هر کال په زرګونو مليارده ډالره په مستقيم اوغيرمستقيم ډول ورته تخصيص کيدل او بشري ټول دخير ښيګڼې پروګرامونه يې دخيتې او زنګون لاندې کړي وو ختم او ددريم نړيوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه يې بشريت تهديدوه عملاً له منځه يووړ. نړۍ يو قطبي، په اصطلاح ايديولوژي واحده او امريکا د يواځينې بې رقيبه ستر آبر قدرت په حيث دنړيوال سياسي، اقتصادي اونظامي حاکميت په محراق کې واقع او هرڅه دهغوی دخواهشاتو په مدار او محور وڅرخيږي ،د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم بايد د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ داوسني سياسي، اقتصادي او نظامي ديناميزم او يو جهته عطالتي غير متعادل او غيرمتوازن حالت څخه دجمعي خير ښيګڼي او ګټو په خاطر دجمعي شعور او منطق په بناء او دننني عصر دمنل شووؤ دموکراتيکو اصولو سره سم ديوه نړيوال سالم ګډ سولئيز ژوند په لور رهبري او بشريت دحتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي واى. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هيوادونه دروسي په شمول دبې کيفيته او بې خصلته عناصرو په څير داندکترين عطالت ،مقاومت او سنجش څخه پرته دناتو له لمنې لاندې شول او نن يې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او دخطر څخه ډکه ديناميکه سياسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه .

ديويشتمې پيړۍ په شروع کې په موجوده يو قطبي نړيوال سياسي نظام او ترينګلې سياسي نظامي وضعه کې دامريکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې د جورج بوش بري او په کابینه او د جمهوري ریاست په مقامونو کې د پخوانیو جنګ سالارانو او نظامیانو ځای په ځای کول، په اسرائیلو کې د اریل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دی د حکومت جوړیدل او د فلسطینیانو په مقابل کې یوازې د جنګ لاره غوره کول، په اروپا کې د ښي اړخه نا سیونالیستي ګوندونو واک ته رسیدل او رابید اریدل، د تیر کال د سپتمبر په یوولسمه د تروریستي عمل په نتیجه کې دلویي تراژیدۍ رامنځته کیدل او د هغې په بهانه د نړیوال تروریزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه ،عاقبت نااندیشانه او غیر مسئولانه ستراتیژۍ غوره کول او غیر مستحق ،تنګنظره ،متعصبه او بیګانه پرسته وطن دښمنه لړ کۍ ډله واک ته رسول او د ټول مملکت واک هغوۍ ته سپارل او یا د عراق په مقابل کې د ټولو نړیوالو د هرډول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا تړل ،په حقه سره د نړیوالو لپاره نیک فال نه ګڼل کیږي .

خو د دې ټولو خبرو سره سره بیا هم مونږ پدې باور یو چې تر ننۍ ورځې پورې چې تاریخي پیښو همیشه مثبت پرمختګ لرلې نن هم د غه قانون پرځای دې او تغیر نشي موندلې، سوسیال دموکراتیزم نن په نړۍ کې یو ریالستیک او پراګماتیک حقیقت او واقعیت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولې پلویانو د تاریخ په هره مرحله کې قاطع اکثریت تشکیلاوه او له بلې خوا طبیعي او اجتماعي قوانین تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړ دي او هغه پیښې چې د دغه قوانینو په خلاف پیښیږي تل ګذرا او موقتي ماهیت لري او هیڅکله د عامو قانونمندیو په مقابل کې نشي خنډ کیدلې .

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

مونږ پدې باور هم یو چې سیاست علم دې او د سیاسي مسایلو سره یوازې علمي کره وره پکاردي ،شک نشته چې ځیني کسان سیاست هنر او ځیني نور هغه چټله معامله او لوبه بولي .خو زه وایم که د ځیني سیاستونو او ځیني سیاسي رهبرانو د اعمالو له مخې قضاوت وشي، کیدلې شي سیاست لیونتوب، خیانت او جنایت وبلل شي لیکن سیاست تل علم پاتې شویاو هغه وخت یې د حل لار پیدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او لیونیان او د عقل معذوران له هغې ځخه لیري پاتې شویدي.

مونږ پدې عقیده یو چې په یویشتو کلونو کې یوانسان د جسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسیږي. بشریت چې یوازې د حضرت مسیح ع د میلاد ځخه راپدې خوا په یویشتمه پیړۍ قدم ایښې دې طبعاً د جمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسیدلې او وروسته لدې لیونیان او میلانهول باید سیاست رهبري نکړي .

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سیاسي وضعه د حل سیاسي لار لري. هغه ځوک چې د حل نظامي لار غوره کوي دا به د هغوۍ د لیونتوب، عدم تعقل او منطق او حماقت ځخه پرته بل ځه نه وي .

په افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او د هغې په مقابل کې افغاني او بین المللي عکس العمل، د افغانستان ځخه وتلو ته د هغوۍ مجبورول ،د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان له مخې په افغانستان کې د یوه ملي دولت د جوړیدو بیاره طرحه وړاندې کول او د امریکا له خوا په هغې باندې د تضمین کوونکي په حیث امضاء کول د پورتنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمند یو له مخې معقول منتج عمل ګڼل کیده او افغاني روښن فکران په همدې علت کلک متیقن وو چې د امریکې په تضمین سره به حتماً په افغانستان کې د ملګرو ملتونو پروګرام عملي کیږي او هیڅوک به دا قدرت ونلري چې د دغې په مقابل کې خنډ شي. خو کله چې ځینې شیطاني قوتونو په هراړخیزه تباني او مصلحت سره د دغې په مقابل کې کودتا وکړه او امریکې هم سمدستي اعلان وکړ چې نور به دافغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوي، طبعاً د هیچا لپاره د منلو وړ نه وه. ځکه چې د دغه پلان د اماده کولو او په دغه اړه د مختلفو هیوادونو او ډلو د توافق حاصلولو لپاره کلونو وخت او ډیرو مالي مصارفو ته ضرورت وو. او د هر څه څخه مهم، تلافي ناپذیره او نه بخښونکې داوو چې د دغه عدم مسئولیت د احساس په نتیجه کې د افغان اولس مال، عزت، شرف، ناموس لوټ، هیواد په ټوله معنا او مفهوم وران ویجاړ، په سلګونو زره انسانان مړه او غمیزه تر اوسه پورې لادوام لري. دا خبره هغه وخت هم کومه پټه معما نه وه او نن پخپله امریکا اعتراف وکړ چې د شوروي عسکرو د وتلو وروسته یې افغانستان ته شا کړې وه. پوښتنه دا پیدا کیږي چې ایا یوه نړیوال ستر بې رقیبه آبر قدرت، د دموکراسۍ علمبردار او یوائیني تضمین کننده هیواد (ځکه روس خو مدعي وو) دا حق درلود چې خپله ذمه واري سرته ونه رسوي او اوس چې یې سرته نده رسولې افغانان کومې دادګاه ته مراجعه کولې شي؟ او دا خبره به ځکه ګټه ونلري چې نن امریکا پخپله هم قاضي هم حکم او هم مدعي پاتي شوې ده.

نه! امریکا هیڅکله ددې حق نه درلود او نه ورته کوم دلیل

لرلې شي چې داسې وحشي او بې مسئولیته په پردو خرڅ شوو کسانو ته د کودتا حق ورکړي چې د خپل اولس د عقیدې، دین، مذهب، مقدس جهاد، خپل انسان، وطن او په مجموع کې د بشري ټولو ارزښونو په مقابل کې خائینانه قدعلم وکړي او پرې ونه رحمیږي.

د سپتمبر د یوولسمې نیټې د پیښې وروسته په افغانستان کې یو ځل بیا د جنګ لاره غوره کول د اوږده جنګ او د افغان غمیزې دلا دوام په معنا وو، ځکه هیچا دا فکر نشو کولې چې د طالبانو قوت به دومره زر مات شي. او دبلې خوا که طالبان دومره بد خلک وو، څه ډول تر پرونه پورې د امریکې سره د معاملې جوګه او د اعتماد او ملاتړ څخه یې برخوردار ه وو. او که چیرې ښه خلک وو، څه ډول ممکنه ده د داسې یوه ستر هیواد پلانونه چې د دموکراسۍ په فضاکې د جمعي شعور، منطق او خیر ښیګڼې له مخې سنجول شوي وي په عاجل ډول ۱۸۰ درجې تغیر وکولې شي؟ حال دا چې د امریکې سره د سولئیز حل هر ډول امکانات هم موجود وو. په هر صورت طالبان د خپلو قهقرایي بدعتونو سره په خپله مخه ولاړل او په عوض یې همغه پخواني لوبغاړي چې د خاینانه او جنایتکارانه اعمالو څخه یې نن هم د کوچني څخه نیولې تر زاړه پورې په خوب کې بوګنیږي او بشري تاریخ یې د ثبت او درک څخه عاجز او عار ترې لري، په برګو کماندویي دریشیو کې د پنځه کلن ماشوم څخه نیولې تر اتیا کلن پورې اغوستې وې، د قدرت په ګدۍ کښینې او د لومړۍ ورځې څخه دغه حرفوي جانیان د داسې جنایتونو او خیانتونو عاملین ګرځې چې په تاریخ کې یې تر اوسه چا سارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي ټولو خبرو سره سره امریکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي او په واز کومي چیغي وهي چې بیا به داډول اشتباه نه کوې او د کفارې او تلافي په خاطر متهې رابډوهي. خو په نتیجه کې د ټولنیز ترکیب څخه بې بنیاده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا او پوچ د بن کنفرانس جوړیږي او د هغې په نتیجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلا حیته موقت دولت جوړیږي ،په افغانستان کې په اصطلاح نړیوال سوله ساتي ځواکونه ځای پځای کیږي، د توکیو په بین المللي کنفرانس کې بیا هم په اصطلاح د افغانستان د بیاا بادونې په خاطر ۱۵ ملیارده د پنځه کلنې بودجې په حیث منل کیږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پیدا کوي چې دا ځل به د نړیوالو دموکراتو قوتونو په موجودیت کې حتماً په افغانستان کې دیوه دموکرات دولت بنسټ ایښودل کیږي او ټولې ناسمه او ناوړه پیښې به د ګذرا پدیدو په حیث موقت خصلت ولري او ډیر زر به له منځه ځي.خو د غه وضعې د لویي جرګې په انتخاباتو ،ترکیب، پریکړو او د انتقالي دولت په ترکیب د امورو په جریان کې دوام لري .وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته خرابیږي، امنیت په قطعي ډول وجود نلري.د یوه عادي افغان څخه نیولې تر جمهور رئیس پورې هره لحظه د مرګ د خطر سره مخامخ او یوه ګړۍ هم په خپل ژوند باور نلري .هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورینو په ولایاتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوائفي جوړې کړي او له ویري مرکز ته نشي راتلای.د هوانوردۍ وزیر ډاکتر عبد الرحمن او د حامد کرزي معاون او د فواید عامي وزیر حاجي عبد القدیر چې جرئت یي کړې وو او کابل ته راغلي وو په

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

رڼا ورځ د بین المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خوڅوک یي د پوښتني حق نشي لرلې . په افغانستان کې نه یوازې ټول ارزښتونه بې ارزښته شوي بلکه کاملاً پرځتې او وختي دي. یوه قاطع لږکۍ ډله نه یوازې په نورو اقلیتونو بلکه په قاطع اکثریت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسیال دموکراتیزم د علمبردارانو او د بشر د حقوقو د محافظینو په حضور کې زندۍ کیږي او شاوخوا د شتوکې لیوان او ټپوسان د انسانانو په غوښو اخته دي او دوۍ د غه صحنې او منظرې خاینانه په چکچکو بدرګه کوي او د خپلو راتلونکو «افتخاراتو» د نمایش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پیداکیږي چې د غه لږکۍ ډله ،د غه د قدرت په ګدۍ ناست وطن د ښمنه عاملین او پیژندل شوي شمالي ټلواله څوک دي؟ احمد ،محمود ،کلبي ... یا پښتون ،تاجک ،اذبک ،هزاره،ترکمن ... او که خلقي ،پرچمي،شعله یي، ستمي،اخواني، ... او یا د نورو ډلو نمایندګان شامل دي ؟ د غه ټلواله لکه چې له نوم څخه یي معلومیږي په اصل کې ځیني تنګنظره شمالي او سیدونکي دي چې له پخوا یي سکتریستي تجزیه طلبانه ،بیګانه پرستانه ،خاینانه عقاید او نظریات درلودل.د جهاد په وخت کې یي د ټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې یوجانبه معامله وکړه ،د حیرتان ــ کابل په لار د سالنګ په سوق الجیشي ــ اکمالاتي منطقه کې یي هغوۍ ته دوامداره اکمالات او د هغوۍ د عسکرو مصئون عودت تأمین کړ ،په ۱۹۹۱ میلادي کال کې یي د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې،چې په افغانستان کې یي د یوه نسبي ملي ګرا دولت د جوړیدو امکانات برابرول ،په مسکو کې د روس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکارمل د ډلې سره دقرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل یې اشغال او دخاورو او ایرو په ډېریو یې بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ یې له یوې مخې لوټ او ټول ښاریان یې دلسګونو او سلګونو زرو بچیانو ویر ته کښینول ،دوۍ بې حسابه ناچله پیسې په روسیه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ یې پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخیري یې پرې جوړې ،خپل قومي زلمیان یې پرې په بیه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې یې دطوپ خولې ته وتړل او په دښمنۍ یې واچول ، دهمدغه پیسو پواسطه یې دټولو ورونو قومونو چټل خواره بیګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر دیوولسمې وروسته د امریکا سره په معامله کې په سوونو ملیونو او بلکه ملیارد ونو ډالرو اخستلو سره یې امریکایان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غمیزه تر ننه ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابو او ټولو اقشارو هغه بې وطنه،بې مسؤلیته او بې سویې ټولې هغه کرغېړنې څیرې راټولې شوي چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سیاسي، اجتماعي، قومي، نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتیکو معیارونو له مخې درسیدو سویه او توان نه درلود او نلري خود لویي غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس یې تر هر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطر دخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاریخي افتخاراتو او بشري ټولو منل شوؤ حقوقو او عنعناتو په مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

ټوله سرمایه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاینانه معاملو ته حاضر دي او باصلاحیته نماینده یې ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متولیانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او یا په بل عبارت ددغه افغان دښمنې ډلې هرغړې د روس او نورو افغان دښمنه هیوادونو د ستراتیژیکو خاینانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترخ کې تشخیص ،تربیه او هغوۍ ته دمجازي شخصیت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هرډول متقابل متصور خنډونه همیشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شویدي. حتا دهمدغه خاینانه پلانونو له مخې دټولو بین المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هیواد په مقدس حریم یرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاینانه فکرونو او خاینانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هیڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئولیت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او اندیوالیو ته تغیر ورکولې شي. چې په تیره تقریباً دیرش کلنه دوره کې یې مونږ څرګند او بې شمیره مثالونه ولیدل .

شمالي ټلوالې په روسیه او هند کې دناچله ،تورو او غیر قانوني افغانیوپه چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهرڅه دمخه یې پرې تاجک ، دټولو شمالي سیمواو بلکه په ټول افغانستان کې زلمیان اجیر ونیول ،دمرګ او جنګ ماشین یې پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ یې ددښمنۍ اور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لمن ووهله. دوی همدا اسې ددغه پیسو په زور ضعیف النفسه روشنفکران، سیاسي ـ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، لیکوالان، مطبوعاتي نمایندګۍ، مشران او واکداران اجیر ونیول او ترننه پورې یې پرې جنګي او تور تبلیغاتي ماشین فعاله ساتلې دې. راشئ ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمین کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پیسو له چاپ څخه دمخه،

دیوه ډالر بیه ۱۰۰ افغانۍ

دتورو پیسو له چاپ وروسته،

د یوه ډالر بیه ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ کیدلې

که پخوا ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ ۱۰۰۰ ډالره کېدل، د تورو پیسو له چاپ څخه وروسته د افغانۍ ارزش زرچنده ټیټیږي او ځمونږ هیوادوالو ته د یو لک افغانیو په عوض یوائې سل افغانۍ او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض یوائې یو ډالر په لاس کې پاتې کیږي. یا که دچا شتمني ۱۰۰۰ ملیونه ډالرحساب کړو نو ۹۹۹ ملیونه ډالر دشمالي ټلوالې په جیب کې پریوتل او یوائې یو ملیون ډالر زمونږ هیوادوال ته پاتې شول. که دمملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو دزرګونو بیلیونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنۍ ۹۹۹ برخې دشمالي ټلوالې په جیب پریوتي او یوائې یوه برخه غریب اولس ته پاتې ده. د ۱۹۹۲ م کال څخه راپدې خوا یې په عامه دارایې چور جوړکړې، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت اوحتا خارجي قوتونه یې په خپلو مهیلیتونو ګروګان نیولي او

په هیواد کې داوسنۍ ناوړه وضعي عاملین همدوی ګڼل کیږي.

دتورو چاپ شوو پیسو څخه که به یو کانتینر افغانستان ته راتلې، څونه روسیي او څونه هند ته پاتې کیدلي او خپل ټول مصارف یې ددې لارې تاً مینیدل او په بین المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کیدل، یوائې خدای ته معلومه ده. هو دا یوه خبره معلومه ده چې دروسیي د سفارت یوه ګڼه ډله دهمدغه تورو پیسو له لارې دډالرو دقاچاق په تور ونیول شوله او ویل کیدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې دحامد کرزي حکومت نوې افغانۍ چاپ کړې یو ځل بیا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پیسې له دغه ملکونو څخه راوړې او څرنګه چې ټول واک او اختیار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پیسې یې ټولې په نوؤ افغانیو سپیني او خپلو ذخیرو ته یې ټیل وهلې او یو ځل بیا یې ټوله ملي شتمنۍ غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کیږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپین دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې تولیدیږي او دخارجي متولیانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي یې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هیوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پیسو په زور دشمالي ټلوالې جمهور رئیس برهان الدین رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پیسو په زور ټولو کسانو یې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړیدي، دهمدغه پیسو په زور، کله چې دولت دا ستقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګرې ددولت، وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو، خارجي نمایندګیو او مدیریتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډول مامو او مصرفونو لمانځي، دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدو ته ددغه لاري ځانونه رسوي ، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا وویني ،په خاینانه ډول قهرماني ګاني ، مارشالي ګاني ،جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یې دملي نامقدسي جبهې په نامه سیاسي لوبه روانه کړېده. سره ددې چې دوی او د دوی سره د سوړو نوریاران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یې خیټه اچولې او دعوایدو ټولې سرچیني همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددې چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندي نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص ،رشوت ،غصب او اداري فساد زمیني برابروي ،په څرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتی، قانوني مسئول دبې قانونۍ او اداري مسئولین د بې ادره ګۍ عاملین ګرځي. دولت ته ستر خنډونه ایجادوي او دبازسازۍ د نیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلې ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندې کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یې دمحاکمي میزته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزښتونه نباید بې ارزښه شي . سره ددې چې ارزښتونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځیني ارزښتونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي دنورو هیوادونو ملي ارزښتونه پدي ډول بې ارزښه ،نظام رنګ او اداري ،حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لارې ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالې د ۲۰۰۱ دسپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیات په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نمایندګانو مؤسسات ،انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي . یواځې د نورو افرادو په څیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالې څرنګه چې دخپلو پیسو،مقامونو، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ ترې نوي او نوي امتیازات ،مقامونه ،القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسؤلیت یې د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یې بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجاهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوړونه کښوي او سترګي پټوي .

دنوي افغانستان دجوړيدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن غونډې ته

درنو استادانو، مشرانو او خويندو ورونو ! زما نيکي هيلي او احترامات ومنئ !.دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې د هميشني ابتکاراتو څخه په کوروداني او مننه چې نن يوځل بيا دنوي افغانستان دجوړيدود ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن په غونډه کې دافغانستان د معاصر تاريخ پوهانو د ځلانده ستورو دسترو خد متونو دوياړ ياد ابتکار ته لاس غزولې اود هغې د ارزونې په خاطريي د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ستر عالمان او تاريخ پوهان رابللي چې مونږ اوتاسې دهغوی دارزونو شاهد يو.

محترمو ! ۲۶۰ کاله پخوا ستر احمدشاه باباپدې سيمه کې دميشتو قومونو په مشترکه مساعي او برابرو حقوقو سره ددولت په واقعي مفهوم دنني افغانستان دبنسټ ډبره کيښوده او ټول اوسيدونکې پرته له تبعيضه متساوی الحقوق افغانان

وګڼل شول. نوموړې تشکل نه يوائې دهغه وخت په کچه بلکه دنن ورځې دمدني ټولنو د ارزښونو له مخې خورا لوړ معياری دموکراتيک عملي تشکل ګڼل کيږی. ستر احمدشاه بابا دهمدغه دموکراتيک اصل په مټ دپراخه پرګنو ملاتړحاصل او پدې سيمه کې يي لويه امپراطوري جوړه کړه.دخپلې امپراطورۍ په ګوټ ګوټ کې يي دټولو لپاره دمنلو وړ ټولنيز پراخ بنسټه حکومت او دولت جوړ او په ملک کې يي افغاني پرګنيزه عملي دموکراسي برقراره وساتله چې تاسې محترمو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنو استادانو او حاضرينو ! زمان او مکان دوه مقولي دي چې دهرې پديدي او خلقت او باالخصوص دټولنيزو پديدو او نظامونو دايجاد، تحول، تکامل او پايښت په پروسه کې ټاکلې او قاطع رول لری. يو ه عالم ديوه ستر تصميم دنيولو په وخت کې دزمان ارزش داسې ارزولې "نن وخته دې خو سبا به ناوخته وي". ستر احمدشاه بابا ددغه کتګوريو دعملي ارزش له مخې په تمام عيار ټاکلی وخت دشرايطو مطابق پخپل منطقي تصميم سره په ملک کې خورا معقول ټولنيز سياسي نظام جوړ کړ چې بديل يي زمونږ راتلونکي تاريخ ونشو ليدلې او دغه ترلې ټينګ نظام هميشه دخارجي غاصبانو او داخلي متعصبو تنګنظرانو دسترګو اغزې ګرځيدلې وو.

زمان ددرې مرحلو څخه متشکل دې: ماضي، حال او راتلونکې. ماضي دهرې ټولنې دحال او مستقبل بنسټ جوړوي چې ۲۶۰ کاله پخوا دهمدغه لوی احمدشاه بابا په خارق العاده ابتکار او دافغان اولس په قهرمانۍ په بې ساري او بې بديله توګه د واحد افغانستان تر بيرغ لاندې د افغان ملت بنياد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایښودل شویدي. حال زمونږ او ستاسي رسالت دي چي دخپل ملي وحدت او دتاریخي ارزښتونو او افتخاراتو د استفت د رسی سر تر منزله د راتلونکي نسل ترلاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلی منزل کي په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یي راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه دهر څه دمخه تاریخي پدیدي دي او دوخت په هره ګړۍ او شیبه کي دهغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلي دي. کله چي دزمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم دحل سیاسي لاري او رسالتونه هم تغیر مومي دمثال په توګه میرویس نیکه، احمد شاه بابا ، وزیر محمد اکبر خان ، امان الله خان ، مشروطه خواهانو، ویښ زلمیانو، نورو سازمانونو، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کي ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي ، دهغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا نننی غونډه هم ټاکلي رسالت او مسئولیت لري. لوی احمد شاه بابا خپل رسالت پرون ایفا کړي او هغه چا چي ندي ایفا کړي دهغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدي. پدي ستره غونډه کي، دتاریخ پدي حساسه مرحله کي چي افغان اولس د مرګ اوژوند ، بودونبود په پوله شتیږي، پکار دادي چي مونږ ددي ناوړه حالت او وضعي څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص، تثبیت او دهغي دایفاء په خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه دنوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزي نړیوال جشن تر عنوان لاندي جوړه شوي ده. په همدي بنیاد هغه قومونو او اولسونو چي ټاکلي ملي تشخص ، تعهد او تړون یي نه درلود

هم دخپل قومي او هم داولسي او ملي تشخص، تعهد او تړون څخه برخمن شول او دلومړي ځل لپاره یي د نړۍ په دي لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کي دخپل سیاسي ،اداري او ټولنیز نظام او دولت ښتن ، د همدغه نظام دبیرغ لاندي ، په همدغه تشخص ، تعهد او تړون سره یي لویه امپراطوري جوړه او دادي نن یي مونږ او تاسي د ۲۶۰ کلیزي د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو ددغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کي چي ددموکراسۍ په خورالوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعني اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قو قوانینو ولاړوو هیچا بنیادي او دستایني وړ څه یادونه ونه کړه. هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چي په ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او مقاولو او دملګرو ملتونو دبشر د حقوقو په منشور کي د ټولي نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کي چي مافیایي وسله وال قوماندانان ،قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي ، قومي ، ګروپي ، مذهبي ، سمتي اوداسي نورو نومونو او موقفونو له مخي په جوړ جاړي ،مشارکت ، ځما ځمۍ او پټه پنابانډي د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو !نه ددغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت ، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چي مختلف قومي مستعد ،با تقوا ،وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یي دد موکراسۍ داصولو له مخي دهغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کي سر ه متحد کړل ،نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه. دروغجن به نه شم که ووایم نن چي

د ټولې نړۍ له هیوادونو څخه نظامي، جاسوسي، ملکي دولتي او غیردولتي نمایندګان او شرکتونه دا لسم کال دی چې د همدغه نظام په بنیادي ړنګولو او سر او مال په ویش اخته دي او نه مونږ پوهیږو او نه دوی چې بالاخره څه کول غواړي، هم په دې باره کې، د دې سترې غونډې برخه والو نه یوائې کوم پریکړنده تصمیم ونه نیوه، حتا کوم چا یې په باره کې یوه پوښتنه هم راولاړه نه کړه او په داسې تاریخي او د افغانانو لپاره د نن ورځې د مرګ او ژوند په مهمه مسئله کې خبره د پنځو تنو تاریخ پوهانو د اثارو دیاد و بود په غونډه بدله شوه او هغه هم لا څوک یاد او څوک لا له یاده هم پریوتل. په حقیقت کې دغه ستره غونده هم چې ډیرو پوهانو په کې ګډون کړې وو، لکه د نورو غونډو په څیر په یوه عادي غونډه بدله شوه. نه په کې د تیرو تاریخي ویاړونو، افتخاراتو او نیمګړتیاوو لازمه ارزونه او کره کتنه وشوه او نه په کې د افغان اولس د موجوده لویې غمیزې د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو.

مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي وضعه او مشکل ځانته اساسي علت، تضاد او اساسي غوټه لري. تر څو پورې چې همدغه اساسي غوټه خلاصه نه شي، هر مشکل چې وي په خپل حال به باقي پاتې وي. ژوندي او ملي متحد اولسونه په داسې حالاتو کې اساسي مشکل، تضاد او علت تشخیصوي او په خپل ټول فردي او جمعي شعور او مادي امکاناتو سره د همدغه اساسي مشکل د حل په لارکې سره متفقانه تړون او عمل کوي او مخکې له دې د دغه مشکل ریښې و ځغلوي او بڅې وزیږوي، په خپل قابو او محاصره کې راولي او د پای ټکې ورته ږدي، نه دا چې له یوه مشکل څخه ۱۰۰۱ مشکله ځان

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

لپاره جوړ او د یوې لومې په ځای د بې شمیره لومو په جال کې ترلې پریوځي. نن ټول افغانان، دولتي مسئولین، پخپله حامد کرزی، په افغانستان کې د خارجي میشتو قوتونو مسئولین د خارجي دولتونو چارواکي او ټول نړیوال په پوره اتفاق سره وایي چې: د افغانستان بود ونبود د پوښتنې لاندې دی، په افغانستان کې نظام نشته، امنیت نشته، اداري فساد، رشوت، اختلاس، د مخدره موادو کر کیله او قاچاق، اداري، قانوني، حقوقي او حتا افغاني انساني بحرانونه او ډیری نوری په لسګونو او سلګونو ناخوالی موجودی دی. د اکتوبر په میاشت کې په افغانستان باندې د امریکې له حملې راهیسې شپږ کاله پوره شول. د اکتوبر په اتمه نیټه د امریکې د کانګرس د هیئت رئیس ویلي چې په افغانستان کې د بوش سیاست ناکام دی او امریکا به حتماً افغانستان د همیش لپاره له لاسه ورکړي. دا په حقیقت کې هغه تجاهل العارفانه اظهارات او اعترافات دي چې د افغانانو په مطلقه بېوسۍ او بې کسۍ دلالت کوي. هغه افغانان چې څه موده د مخه یې پخواني شوروي ستر آبر قدرت، چې له ویرې یې همدغه امریکایانو او اروپایانو په خپلو کورونو کې خوب نه درلود او هر کال یې بې شمېره بیلیو نونه ډالر د ساړه او تاوده جنګ په لار کې مصرفولې، مات او له خپل ملک څخه وشړه، او دا امریکایان، اروپایان او نور وو چې زمونږ ملک ته د خدمت او کومک لپاره راغلل، خو خیانت یې وکړ او زمونږ ملک او اولس یې داسې بې وسه او بې کسه کړ. خو کرزي صاحب اوس هم مصمم دی په همدې خارجي قوتونو، د هغوی پورې تړلیو افغاني جنګي جانیانو، د بشر د حقوقو په ناقضینو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفسیدینو او مختلسینو او نورو او نورو پواسطه نظام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله د کرزي د حکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعیت د پوښتنې لاندې راولي .خو باک یې نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړې پرېږي د دوی پرې ساعت تیر دي او د ملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بین المللی قوتونه د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ چې عملاً ټول جهان اداره کو ، همداسې د غه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندې ، په افغانستان کې د امنیت د تامین او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره ریښتیا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کې د څه په خاطر او دا دومره بې شمیره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غریب ملک کې د ولې ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې د جدی پوښتنې لاندې راولي. له بلې خوا د افغانستان ګاونډیان چې لا پخوا په کمین کې ناست وو او خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه یې چاغول بیل بیل باندېني هیوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقیبوي او عملاً یې د افغانستان ځمکنۍ بشپړتیا او جغرافیایي فزیکي موجودیت د خطر سره مخامخ کړې دي.دغه او دې ته ورته ډیرو نورو مسایلو ته ټول وطنپرسته افغانان د شک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن د افغانانو او باندېني او ځیني ګاونډي هیوادونو ترمنځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که یو اولس او هیواد جغرافیایي موجودیت او استقلال ونلري نور ارزښونه یې هم هیڅکله تحقق نشي پیدا کولې. د افغانانو لپاره چې د وطن سره

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

مینه په خاصه توګه د تقدس حیثیت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قیام وکړ او تر هغې ارام کښېننا ستل تر څو چې یې اخري عسکر د امو له دریاب څخه پورې نه وته .دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه او نن هم په حقیقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅیدلي دي.

د تعجب غټه خبره داده چې نن د یو موټي افغانستان جغرافیایي موجودیت د ځیني اجنبي پلوي افغانانو لخوا د خطر سره مخامخ دي او حتا درسمي تریبونو او پارلمان د موقف څخه دغه ډول غیر مسئولانه او خاینانه څرګندونې کیږي. دا چې وایي سیاست چټله لوبه ده ، ریښتیا هم نن په افغانستان کې سیاست په چټله لوبه او کثیر المجهوله لا ینحله معادله بدل شوې او یوه تکه توره مکدره فضاء یې په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس د دغې وضعې له سپیناوې څخه عاجز دې. یو اځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر یعنی تاسې محترم استادان کولې شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او ترمنځ یې رڼه بیلدونکی کرښه کش کړی.ایا تاسې دغه کار وکړ ؟دغه سپیناوې مو راووست ؟او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو !دیرش کاله کیږي چې دا ډول غونډې جوړیږي ، که نور هیڅ مو له لاسه نه کیږي ، په خپلو سترګو سپورو وینا وکه له یوې خوا د خپل زړه براس باسو ، کیدلې شي د خوم چا په جیب کې یو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د یو څه تنفس امکان هم لرو د دغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړیدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې یې تول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې لەلاسه ورکړي، دیوې شیبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن دهغه اعجاز، جادو او نهایي تصمیم په باره کې یو څه فکر او تصمیم نیول شوې وای چې دمرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد امید واری پیغام پروت وې.

هو !هیڅوک هیچاته دقیامت د ورځې ، نه دجنت وعدی ورکولې شي اونه له دوزخ څخه څوک ویرولی شی. خو مونږ کولې شولا اقل نن یو داسې تصمیم ونیسو چی د افغان اولس لپاره د تیرو افتخاراتو په تر لاسه کولو سره ، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې وای.

شرم دې دهغه چا لپاره چې نن هم دقسم خوړلې دښمن خاینانه نظام اولعنتی میډیا فعاله ساتي، ورته دخپلې خیټې نه توجیهات برابروي او ددغه لویي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولۍ لاندې سر ټیټی روان دي. پکار دادی:

- تنني غونډه باید دخپل روشنفکری رسالت او بی له تاخیره مسوًلیت له مخی موجوده خاینانه مجهول سیاستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کرښه کش او په څرګند ډول یې یو تر بله سره تفریق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخیص له مخې دعمل یوه څرګنده سیاسې فتوا باید صادره شي.
- یوه باصلاحیته افغاني روشنفکری شورادې جوړه او

ددغه شورا لخوادې له دری میاشتو څخه تر شپږو میاشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنیادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غیر صورت کې دې دهمدغی باصلاحیته ملې وطنپرسته روشنفکري شورا لخوا بدیل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پیشنهاداو معرفي شي.

دموکراسي
په تیوري او عمل کې

دموکراسي دیوناني کلمې « demos ـــ اولس ،خلک ؛او kratos ـ قدرت ،حاکمیت » څخه اخستل شوې او یو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثریت حاکمیت په اقلیت او دټولو خلکو ازادي او یوشان حقوق تأمینوي . خو په عمل کې نه پخوا دبشر په تاریخ کې کله اولسي حاکمیت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک دنړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه ښودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمین او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ یواځې دحاکمو نظامونو او طبقو ددیکتاتورۍ نمونې لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسیع البنیاده پدیده، جوړښت او بنسټ تشکیلوې چې دبشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې یې همیشه پریکړنده رول لوبولې، دتل لپاره دحقیقت او واقعیت معیار پاتې شوې او ددموکراسۍ سره لازم وملزوم او یو دبل په وجود کې تحقق پیدا کوي . که څوک غواړي ددموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او دتیورۍ او عمل سره یې کره وړه ولري باید خپلې خبرې او عمل ددموکراسۍ او اولس دیو تر بله

نه شلیدونکي ارتباط او متقابل استلزام دعمده اصل او منبع څخه پیل کړي . غربي دموکراسي دسیاسي نظام په حیث د سرمایي د خصوصي علاقمندیو اود حاکمي طبقي او اداري نظام د مشترکو امتیازاتو په نظرکي نیولو او تباني سره تحریفي ، رسمي او عملي بڼه پیداکوي او دټولنې د قاطع اکثریت د خیر ښیګڼې د پروګرامونو او د ټولنیزو ـــ اقتصادي مناسباتو او تولید سره هیڅ ډول عملي اړیکي نلري او دموکراسي دټولني ، ټولنیزو، ټولنیزو تولیدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، یواځي ایدیال معنوي ماهیت پیداکوي اود پوچ بې ماهیته نوم څخه پرته هیڅ ډول مادي قابل داحساس او قابل داستفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتیک نظام او میکانیزم د سرمایدار او اداري حاکمیت د ګټو په محورباندي دوران پیداکوي . زه پدي عقیده یم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم یواځې دمادي کمیتونو او ارزشونو پواسطه قیمت ګذاري کیږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمیت ، پخپله دموکراسي او ډیر نور چې د ځینو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کیږي مادي ارزش لري او یواځې د مادي ارزشونو پواسطه یې کره کتنه او ارزونه کیدلې شي. راشۍ ، پدې خبره غور وکړو ، که چیرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چي حتماً یي لري) څوک به ورته ارزش قایل شي ؟ فکر کوم که مونږ ددموکراسۍ ارزش او کیفیت په یوه اجتماعي ـــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام داستثمار د کچې د ټیټوالي له مخې اندازه او قیمت ګذاري کړو ، دا به ددموکراسۍ د ماهیت د پوهاوي لپاره ډیره څرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموکراسي د هر تاریخي اجتماعي ـ اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاکمو او محکومو طبقو ذات البیني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوریتونو له مخې ، تاریخي ـ سیاسي پدیده ګڼل کیږي. زما په نظر په دریواړو تاریخي ـ اقتصادي نظامونو کې د قواوو ،وسایطو او مادي زیرمود کچې ، ابعادو ،کمیت او کیفیت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب دحل افاده کیدلي شي. یوه برده دار څومره مره یان لرل ،څومره یې پرې پخپله مصرف کاوه ، په کومو وسایطو یې څومره تولید کاوه او څومره ورته ګټه پاتې کیدله او د مصرف او ګټې تناسب یې په فیصدي لحاظ څومره وو. یوه فیودال څومره ځمکې ، دهقانان او څه ډول وسایط درلودل ، څه شې یې کرل او ریبل او په کال کې یو وار دګټې او مصرف تناسب یې څومره وو. اوس به راشو د لسو ، سلو او پنځه سوه ملیاردو ډالرو سرمایدار ، وسایطو ، مادي او تخنیکي بیزونو او کومپلکسونو، لسګونو او سلګونو زرو کارګرانو ،د هغوی طیارو ،ټانکونو ، موټرو او نورو عظیمو تولیداتو ، د ثانیې ، دقیقې ،ساعت ورځ ،میاشت او کال ګټې ،تولیدي ضریبونو او تناسبونو ته . دغه تفاوتونه په هیڅ ډول فیصدي ، تناسب او هیڅ قیمت سره د مقایسې وړ ندي. په همدې کچه دموکراسي او که بهتره به داوي ووایم چې ظلم او ناوړو اهم دمقایسې وړندي. سرمایداري نظام د خپل نظام او سرمایې د بقاء په خاطر پنځه سوه کلنه تجربه لري. هغوی حاضردي د سرمایداري مافیا دناوړه ګټې لپاره هر ډول شرایط ، تحریفي تیوری، او حتا د چور او چپاول زمینه هم برابره کړي چې څرګندې بیلګې یې په وروستیو کلونو کې مونږ په افغانستان کې لیدلې شو. هغوی

ددې کار لپاره د ملیونو انسانانو قرباني ، محلي ، منطقوي او حتا نړیوال جنګونه پلان ګذاري او تسلیحاتي مسابقات هم په کار اچولې شي. دوی د سرمایدارې طبقې په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته کوي ځکه په هر بحران کې یواځې غریبه طبقه متضرره او د سرمایدارې طبقې ګټې دوه چنده کیږي. د مثال په ډول کله چې بنزین دوه برابره قیمته کیږي ، معمولاً د ټکسي او موټر کرایه هم دوه برابره کیږي. خو موټر او ټکسي نیم مصرف او نیمه ګټه کوي. په بحران کې مصرف ثابت پاتې کیږي او د سرمایدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنیز مناسبات هغه وخت دموکراتیک دي چې اولسي د خیر ښیګڼې بڼه ولري او په اولسي پراخه پایداره بنیاد باندې بناء وي . په غیر صورت کې هره دموکراسي دمعین نظام او معینې طبقې دیکتاتوري ګڼل کیږي . د خصوصي ملکیت او دتورو پیسو په فزیکي موجودیت سره چې د استثمار ،ناوړه ګټې ، فساد او غیر قانوني سود او مالي ذخایرو وسایل برابروي ، دموکراسي هیڅ وخت عملي بڼه نه شي پیدا کولې او بلکه پخپله دموکراسي ددغه ډول عواملو څخه یو عامل ګرځي . دیکتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموکراتیک نظامونه یواځې په زور، ظلم ، جبر ، دروغو ،نیرنګ ، اردو ،پولیس ، مخصوص امنیتي قوتونه ، حکومت او دغه ډول نورو وسایلو په ذریعه چلیدلې او ساتل کیدلې شي. خو ټولنیز دموکراتیک نظامونه دزور او ظلم محتاج ندي او په سولئیز ډول دجمعي سراسري پایداره سولې دتامین ضمانت کوي. که څوک غواړي چې په نړۍ کې سراسري سولئیز نظام ټینګ شي لازم دي ټولنیز مناسبات په اولسي وسیع البنیاده پایداره قاعده ودرول شي ، په غیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې په بشري ټولنه دهمیش لپاره دد موکراسۍ د حقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بې برخې پاتې وي . نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللې ، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به دخپل جمعي شعور دوجدان دغږ له مخې خپل تاریخي رسالت درک او دټولنیزي دموکراسۍ دتحقق په لور به چټک قدمونه واخلي .دتاریخ په اوږدو کې ځینې تیوریسنانو هڅه کړې دموکراسي داولسي ټولنیز ارزش او ورځنې عملي ژوند او مناسباتو څخه بې محتوا کړي .له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالصود موکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري . دخپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه ، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پړه یې هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یې د هر چا په قسمت او بخت پورې وتړي. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې دخپلې دموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یې عظیمه بیرو کراسي ، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړیدي . زه وایم که داخبره سمه او په حقه وي نو دبشریت دپیدا ایښت څخه تر ننني ورځې پورې به یو ددغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلی وي .دلوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نژدې کیږي او بشریت پخپله دخپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې دمخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې اوله هیڅ لور د تفاهم علایم نه

لیدل کیږي، شعور له منځه الوتې، هر چاته ځانونه حق په جانب ښکاري او یواځې داحساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله دهغې پیشګویي کولې شي.

نن د نړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملا د تشکل په حال کې دی. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون د مشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا دبشریت دتباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد ، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې دفرد ، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلئیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکې او انګلستان دحملې دامادګۍ په پروسه کې عملا دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله ددغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یې دخپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه ددروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې دتصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي ، سره ددې چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکې کې ددغه جنګ پرضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ دملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د خیړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یې مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دخودکشۍ څخه یي په بل څه زور نه رسیده بیا هم په عراق کې یې دجنګ اور بل، دغه متمدن هیواد یي دخاورو ایرو په ډیرۍ بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنیان، ښځې او نر او سپین ګیري او ځوانان وژل کیږي. هو ! ماجرا جویانو په ډیره سپین سترګۍ خپل ناولي تصمیمونه عملي کړل، هغوی وروسته پدې هم اعتراف وکړ چې دغه ډول وسلې په عراق کې پیدا نه شوې او وروسته لدې به هم پیدا نشي. دا خبره تونی بلیر د ۲۰۰۴ کال دجولای په ۷ نیټه دسنا په وړاندې وکړه یعنې پخپل جرم یي دټولې نړۍ، دټولو سوسیال دموکراتانو ، دهاګ دبین المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلیر دانګلستان صدراعظم داخبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بیا هم حتمي وه څکه هغوی دملګرو ملتونو پریکړه نه وه منلې. دا چې چا پریکړه نه وه منلې او څوک ددغو پیښو دعواقبو مسؤل دي پدې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره دتعجب وړ خبره داده چې دغه کسان دهمدغه سوسیال دموکراتیزم دعلمبردارانو لخوا چې پر ضد ئیي مظاهرې کولې دبل ځل لپاره په ولسمشرۍ ومنل شول. زما پوښتنه داده. همدې ته وایي دسوسیال دموکراتیزم اصلي ماهیت، عالي مرام، ستراتیژي او انصاف؟ یا دا چې نن هم ددغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه یواځې د هغوی لاسونه او پښې یي تړلي بلکه په شعوري ترګمۍ یي هم اخته کړي دي. زه پدې عقیده یم تر څو چې سیاست اولسي او ټولنیز نشي، سیاسي پایداره دموکراسي وجود نشي لرلې. یا دا چې هره سیاسي دموکراسي په موجوده شرایطو کې دهمغه

حاکم نظام او طبقې دیکتاتوري ده. په سیاسي دموکراسۍ کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئولیت جمعي ټولنیزه بڼه لري. تاریخ ددغه ډول دموکراسۍ څخه پخپله سینه کې ډیرې بدې خاطرې ساتلې دي. دهمدغه سیاسي دموکراسۍ په ضرر ابخانه کې اتم بم جوړ شوې، دهمدغې سیاسي دموکراسۍ دتضادونو او نه پخلاکیدونکو دښمنیو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. دسیاسي دموکراسۍ دګټې وټې څخه ده چې یو همیشه په ګټه او بل همیشه په تاوان کې دې. په نړۍ کې دمسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نیول کیږي، اشتهارات او تبلیغات یي هره خوا سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي، دسیاسي دموکراسۍ په نتیجه کې ده چې ایکالوژیکي او محیطي دژوند صحي شرایط په نظر کې نه نیول کیږي ،هره خوا بدشکله ناروا جنګي ماشینونه غوریږي، دفابریکو دزهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کیږي، ټوله نړۍ زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه یي ځانګړې افراد تر لاسه کوي، داوزون طبقه له منځه وړي او نړیوال درادیو اکتیف شعاعاتو دمستقیم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او دسیاسي دموکراسۍ علمبرداران دخپلو شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې نه حاضریږي بین المللي مقررات او پریکړې امضاء کړي او ویې مني. خو تش په نامه یي ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنیزه واقعي دموکراسي هیڅکله د نننۍ شخصي سیاست په ناپایداره بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او دسیاست په آزمندانه محیط او تنګ کمیس کې نه ځایږي. راشۍ چې دموکراسي په ټولنیزه پایداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنيزي پايداره دموکراسۍ دشرايطو څخه خوند واخلو.ټولنيزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دي خو سياسي دموکراسي »کله چې سياست اولسي او ټولنيز نه وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کنی.دټولو بين المللي دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هيله داده چې مونږ ته په هيواد کې دټولنيزي دموکراسۍ پوخ تهداب کښيښودل شي. افغانان چې پخپل ملک کې دټولنيزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام به ښه وپالي او وروزي.افغانستان نن دشرق او غرب دکلتورونو دتقاطع محل ګرځيدلې. افغانان دسياسي دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هيواد کې سياسي مناسبات قومي او قبيلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسيدلي او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبيلوي مناسباتو څخه نشي وتلې او نن چې عملاً دبين المللي سياسي لوبو په ډګر کې قرار لري په سياسي لحاظ ډير نزديک بينه او هغې ته دپخوانيو تربګنيو او ګونديو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم ګوند جوړوي نو دې يې هم بايد جوړ کړي او که چيرې دوه ورونه هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هيڅکله بيا ندي يو شوي. زمونږ په هيواد کې وروستيو سياسي پيښو دا هم وښودله چې زمونږ اولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزيات وسعت نظر خاوندان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږ د اولس شکيبايي او سالم برخورد زمونږ داولس او دبې ځايه نا سالمو ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا دثبوت دليل ګڼل کيدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله سراسري سياسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او ديد له مخې ددغه ډول رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شميره ګوندونو په جوړولو سره يې بې شميره پرابلمونه ايجاد کړيدي .محترم حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعيضه پښتنو، تاجکو، ازبکو، هزاره او نورو يوشان رايه ورکړه.لازم وؤ چې حامد کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې ، خو له بده مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي فاکتورته زيات ارزش قايل شوې او نن دکابيني هر غړې څومره چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نيسي هغومره خپلې ملي ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره ديوې خوا دملي وسيع البنياده حکومت دجوړيدو امکان له منځه وړې او دبلې خوا يې په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري رامنځته کړيده . کله چې حامد کرزې هڅه کوي دغه تشه دمشاورينو ، مشاور وزيرانو، مشاور معينانو او نورو په مقررۍ ډکه کړي مخالفين يې هغه دخوږې ګوتې څخه نيسي او خپل نماينده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تريږي.نن سبا په افغانستان کې هر اړخيز تشکلات او دموکراتيک ريفرومونه جريان لري ددغه ډول ريفورمونو لپاره وسيع البنياده ټولنيز نظام ضروري دې . حال دا چې په افغانستان کې دا ډول نظام وجود نلري . ټولنيز نظام هغه دې چې له ځان څخه ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبين المللي قوتونو په مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې . له بلې خوا زمونږ دټولنې پخواني ډير قوی نهادونه له يوې ورځې څخه بلې ته يو په بل پسې رنګيږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بڼه لري او تشکل يې نه دې موندلې دا روندونه دنده داجراء جوګه ندي . په پای کې محترم حامد کرزي د افغانستان د اسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل هميشنۍ وسعت نظر له لاسه ورکوي، يواځې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او با الخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې د اعتماد څخه کلکه ويره لري. اميد دې پدغه ټولو نيمګړتياوؤ برې وموموا او پدې حساسو شيبو کې خپل تاريخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپروني دريمه کاليزه

دحرکت دخپرونې دريم کال د سپتمبر ديوولسمې پيښې دشپږم او دبن د بې بنياده او ناکام کنفرانس د پنځم کال سره سمون لري چې دتروريزم دبې مفهومه ستراتيژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سياست په نړۍ او افغانستان کې په کثير المجهوله معادله او لاينحله معما بدل کړې او نن چې دامريکې دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثريت په ګټلو ، غواړي په نظامي بودجه تعذيرات ولګوي، بيا هم دامريکې جمهور ريئس جورج ډبليو بوش دويټو دصلاحيت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسيال دلوړلو په خاطر په کال سل مليارده ډالر تر لاسه او هڅه کوي چې دسياست کثير المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاينحله پاتې شي. خو په اوسنيو شرايطو کې ددغه ډول غير مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروريستي پيښو تسلسل او ځنځير اخري سپرغۍ به بې له شکه ددريم نړيوال ذروي جنګ پټاکی وچوي.ديويشتمې پيړۍ په پيل کې اصلاً دنړيوال سياسي نبض پر ضد ددغه ډول سياست غوره کول او په نړيواله کچه ددغه ناسم سياست پلوی ټيمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کېدل، په حقه سره دبشریت دراتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کیږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نژدې سل زره تروریستی روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې دداسې یوې سرکشۍ او تاریکي قوې تیتول دوهمه نه جبرانیدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کیږي. په افغانستان کې دامریکي او انګلستان لخوا دافغانستان دګاونډیانو پر ضد دطالبانو څخه دیوې حربې په څیر استفاده ، دافغان اولس په نمایندګۍ دهغوی سره دیوه سیال قوت په حیث معامله او باالاخره دشمالي ټلوالې دمتعصب لړکې په ګټه ددغه قوت ټکول درې واړه هغه ناسم عوامل دي چې دنړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې دجنګ اوربل کړې او دمصؤنیت احساس ترې هیچا لپاره متصور ندی. نړیوال پرابلمونه دنړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې دسمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم دنړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او دسمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایمانداري سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دادي پخپل ملک کې دسمون پسې د معرفت څراغ بل کړو، دخاین او صادق تر منځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو. دبن دکنفرانس څخه وروسته دافغانستان مؤقت ، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه ، پارلمان او محلي شوراګانې، اساسي قانون، مختلفې مستقلې ادارې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې تر لاسه شوې خو دا چې دبن کنفرانس په نامعقول بې پلانه او بې پروګرامه دشخصي او

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او دچارو دسمون په خاطر چا یوه لوټه هم نده ایښې. دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ دبین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باور وو چې افغاني غمیزه به حتماً دحل لار پیدا کوي. ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ـــ تخنیکي پرمختللې ټولنې لري، دعالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم دهغوی دټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کیږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په ښه وجه برقراره شي. لیکن ددې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو دموجودیت سره سره دشپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد ، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو کر کیله او قاچاق ددولت دمسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کیږي. شاه او ګدا ، داخلي او خارجي یوشان دظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو دقیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع»شته او نه مسئول شخص په سترګو کیږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس دسوال دکچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او دخپلې عقیدې، ارادې اوو اک خاوند یې کړي . افغان خو هغه اولس وو چې دچا په غلامۍ کې هم غلام ندې پاتې شوې او نه یې دچا جوتې خوړلې. دغه کسان څوک دي چې دسوال او راکړې په دودښه پوهیږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه يو تر بله سره په سيالۍ په ځانونو لګوي او د تاريخي مختورۍ څخه هيڅ باک نلري. په شخصي لحاظ يو څوک د نه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار ديوه اولس، ټولنې او يوه ملت په نوم او نمايندګۍ نشي کولې او نه بايد اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هيواد کې چا دولتي اداره ، پارلمان، فضاء، حقوق او نظام د جنګي جنايتکارانو ، د بشر د حقوقو د ناقضينو ، بې سواده جنګ سالارانو ، مفسدينو ، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړ کړې، د چا په ملک کې چې امنيت نه وي څوک نږدې ۲۰۰ زره تحصيل يافته، باتجربه متعهد افسران کوڅو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کې د کابيني غړي، اداری لوړ رتبه مسؤلين په ښکاره د پرديو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او د خارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنيتي مسئولينو په ښکاره د دولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخميان شوي اوسي. اوس خلک ټول پوهيدلي چې دغه کسان ټول ديوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو څيرو سره مختلف رول لوبوي. د مارچ د مياشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئيزو رسنيو هغوی د پردي مغرضو ملکونو پورې تړلې کسان وبلل او خلکو هم د پخوانيو ډلو ټپلو غوندې پر هغوی په حقه باور ونکړ. د ملت د مقدسې مقولې څخه ډير وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي تړون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سيالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ايديولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبيات او کلتور، ملي څار او کنترول، ملي اردو ، ملي پوليس، ملي روشنفکر، ملي سرمايه دار، ملي متخصص، ملي مترقي باشعوره انسان او ديته ورته مفاهيم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټوليږي، ملي دموکراتيک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بين المللي کچه ديوه واقعي دموکراتيک انساني ،سياسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو د استقرار او پايښت تضمين کوي. خو هغه په خوردضابطۍ کې ناکام خوردضابطان، د بې صلاحيته او بې کفايته دولت مردانو بې سويې کلانساله بچيان چې د موريانې په څير د مستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنين دسپلين يې په صفر کې ضرب کړ او يا هغه کسان چې په خپل ملک کې يې په اجتماعي، شعوري، سياسي، فزيکي او اخلاقي لحاظ احساس د حقارت او کهترۍ کړې، د ګونګيانو غوندې په تورتميو سوړو کې پټ شوي، نه يې د شين آسمان رڼ لمر او نه يې د وطن د مور تودې غيږې مينه او خوند ليدلې او ټول دغه عالي وطني منلي ارزښونه يې د خپلو متوليانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه د دغه ارزښونو په ارزش پوهيږي او نه د دغه ډول کارونو جوګه دي. د اخبره نن پوره څرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډيان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې د افغاني خودګردانه ټولنيز وطنپرست نظام د مهار کولو او غلام ساتلو په خاطر د تبعيض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتيژي او تاکتيک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره د هغې تطبيقول غواړي. هغه کسان چې د نظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې ښه پوهیږي چې د توپ، راکټ او هوايي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسیله په پردي ملک کې امنیت نشي تامینیدلې. د امنیت د تأمین معیار ، محک او عامل یوائې او یوائې د هغه ملک خلک دي ، اولس دې او هغه هم پدې شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخیز عدالت تأمین او اولس د دولت ملاتړ او سي. نن خارجي قوتونه د لیرې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسیله د بمبارد ناکامه پالیسي غوره کړې. پیاده قوتونه له حرکته پریوتي او دهرې خیمې او بوسارې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابلیت یې له لاسه ورکړې. دوی هڅه کوي یوائې مخالف قوتونه له ځانه لیرې وساتي او یوائې په ړندو بمباریو د ملکي بې ګناه خلکو ،ښځو ،ماشومانو آو سپین ګیرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ور کوي . مخالف جنګیالیان هم د خرپ او ترپ تاکتیک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانیان په منځ کې یوائې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروریست په نومونو اعلانیږي تر څو واقعیتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځیني مظالم چې د نړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو میله لیرې په ګوانتانامو، ابو غریب، بګرام، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هیر وی چې د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل په پټه نه سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. ډیره موده کیږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزیرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پالیسي او ستراتیژي لرو. که مو لرلې نو مؤثریت به یې معلوم وې. مونږ د باندنیو چارو له وزیر څخه تر نن ورځې پورې

د افغان اولس د نماینده په حیث یوه سیاسي خبره او یو سیاسي دریز نه اوریدلې او نه لیدلې بلکې د بې ځایه تو جیهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ایران، پاکستان او حتا د المان دولت د عکس العمل سره مخامخ شو. سیاست د سیاسي عباراتو او کلماتو افادی ته چې د پر مختللو هیوادونو د سیاسی تقریرونو او ژستونو په تقلید سرته رسیږي نه ویل کیږي. سیاست د یوه اولس د جمعي شعور دوجدان غږ دې چې په مختلفو داخلي او خارجي سیاسي جبهو کې یې باید د باندنیو ، کورنیو او دفاعي چارو وزیران د ملي دریز او سیاستونو په حیث افاده او پلي کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولي په ملک کې د یرش کاله جنګ روان دې؟ ولې زمونږ د مهاجرینو دومره سپکاوې کیږي او په دومره فضیحت سره د پاکستان او ایران څخه ایستل کیږي او بین المللي نورمونه، او پریکړې په نظر کې نه نیول کیږي؟ ولي زمونږ ټول اولس پاڅیدلې او جنګیږي؟ نه یوائې دا چې ټول نړیوال د غه ټولې پیښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلین زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي یې خوا یخې کوي !! !د ۲۰۰۷ کال د جون د میاشتې په ۱۴ د ملي متحدې جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تیرو ګناهونو د پریمنځلو وروسته چې چا په زیرو او چا په بریتو ګوتې وهلې دیوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شمیره تورونو تورن کړ. راشۍ یو ځل خپل ګریوان ته سترګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر امادګي نیسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغې لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ. دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یې لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخوانۍ شوروي اتحاد یې هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کې یې یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله دشعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یواځې نور ترې مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیرا او یا سرباز وؤ بل ورته ویلي وؤ ددا سې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. دسرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګڼل کیږي یواځې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یې ګڼي. راشئ ترڅو سرونه راپورې

دي دهغې دساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یې وساتو او په کار یې واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره داپریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیتالیزم، روس او امریکې عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکې دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل " افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه ورورد ورور او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپاڼو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب ړنګ، سوړ جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یې مصرفول پخپلو جیبونو کې یې پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غر یوه احسن پاداش ته سترګې په لار وؤ. هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یې دنفاق اورونه بنه بل شوي وؤ دباروتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یواځې پاتې شول او یو ځل بیا یې دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یې په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو دبې اتفاقۍ، دښمنۍ او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسیال او بورژوا دموکراسۍ د تقابل په موده کې سترې تحقیقاتي پروژې تر سره شوې او د هر ډول تبعیض اور ته لمن وهل شوې وه، هر افغان د تنهایي او بې کسۍ احساس کوي ، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرین او قوماندانان د ملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غږونه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک یواځې نفسي چیغې وهي او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع ګرځیدلې، هر څوک یې لستوڼي کشوي او پریکوي یې او پر هر سیاسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کیږي. لنډه دا چې د کوم سر نوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وؤ نن لا د نړیوالو او ګاونډیو تر منځ د افغانانو په سر نهایي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سیاسي مبصرین او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجیهات برابروي.

هو ! پداسې حال کې چې د افغان اولس فرد داخرت د ورځې په څیر نفسي نفسي چیغې وهي، یواځې د شخصي ګټو او بقاء په لټه کې دي او دهیواد او ټولنیزو ګټو په مقابل کې د مسئولیت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي ، په مقابل کې د امریکې په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا یې ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او ټاکلي اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقیبوي. ګاونډي هیوادونه هم دافغانانو په څیر د خپلو وطني ګټو سره بې علاقې ندي او د سیالو هیوادونو په حیث د بین المللي سوله

ساتي ځواکونو سره دهمدغه افغانانو دبرخه لیک په هکله مشترکاً معاملي کوي ،ځکه هغوۍ پوهیږي تر څو اجتماعي ګټې محفوظي او مصئوني نه وي شخصي ګټې محفوظي نشي پاتې کیدلې او افغانان یا خو لا شعوري غافل پاتې دي او یا خو ځیني کسان دخپلو شخصي ګټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملګرانه سترګې پټوي.

په هر صورت دافغانستان شاوخوا سیمي دنفوس، مادي ذخیرو او جغرافیایي موقعیت له لحاظه تر هر بل ځایه ډیرې غني او مهمې ستراتیژیکي منطقې ګڼل کیږي. افغانستان پدې منطقه کې دیوه څلورلاري او مستحکم بالا حصار په حیث دځانګړي ستراتیژیک موقعیت څخه بر خوردار دې. له دغه ځایه هره خوا هره سیمه په ډیره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کیدلې شي. تاکیداً باید ووایم چې با شهامته، وطنپرسته او دهیواد او خلکو په ګټو مین افغانان په ننني سیاسي لوبه کې ددغه برلاسې فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما ددې لیکنې اساسي هدف تشکیلوي .

د ۲۰۰۴ کال داپریل په ۳۰ نیټه ۱۰ نوې هیوادونه چې اکثراً پخواني سوسیالستي هیوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپایي اتحادیې غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراین، سپینه روسیه، او ځیني نور هیوادونه هم همدغه لار تعقیبوي. روسیه هم ددې په عوض چې د ننني یوجهته دینامیزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډیر شرم او ر شکل سره، خپل سرونه داروپائیي اتحادیې، امریکې او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامار یې په سینه ورخیږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسمریزم شوی موړک غوندې د سوړې دننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدې. خو سرنوشت یې معلوم او څرګند دې او هغه په نوې لوبه کې دلویې روسیې رنګیدل دي.

ناټو چې په نوې وسلو باندې د سنبالیدو او توسعیې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوې وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او د پخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولي هم د واک لاندې راولي. د افغانستان د سنګر څخه چې شاوخوا ټولې سیمې د هوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواوؤد فعالیتونه په شعاع او تیر رس کې قرار لري حتما به د امریکې په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې د دغه لوبیې لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو د دې ټولو خبرو سره سره روسیه او د سیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدواری ته سترګې په لار دي او هغه دا چې ګوندې یو ځل بیا به د افغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې د فلک څرخ د دوی په ګټه څرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په څیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او د افغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترګې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا د افغان اولس بې سنجشه قرباني! یو ځل بیا عین سرنوشت! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عینی موضعګیري او لکه پخوا همغه لعنتی پاداش! او دغه پروسه به په متوالي

شکل ترابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غوندې د قصاب په غولي د حلالکې لپاره تړلې ولاړ وي؟ نه!

داسې وایي "هر اولس د همغه حاکم او آمر سزاوار دې چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه د ظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. د ظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې د ظالم ظلم پر ځان مني" افغان اولس د دښمنۍ وړ ندې. خپل دین او رسالت یې د وطن په وړاندې تل ادا کړې. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي، د افغان اولس د عکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوۍ وتلو او ماتې ته مجبور وي. دا یو معمول تاریخي فاکتور، حقیقت او واقعیت دې او افغانانو ته اوس په دې باره کې بل مصلحت نه دې منلې. خو سوال پیدا کیږی. ایا دغه ډول نظامي حضور یواځې په افغانستان کې دې؟ یواځې د امریکې دا ډول نظامی حضور د نړۍ د سلو څخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، تړون او پیوستون غواړي. افغانان لکه څرنګه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي، نن هم دغه پرابلم په یواځې ځان نشی حلولې او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هر وار، دا وار هم بل ډونه شي کیدلې، یعني چې امریکا به ماته کړي، خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرګ په پوله پریووځي. د افغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره..

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یې دابد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دګور په خوا منډې وهي. افغانانو پدې منطقه کې تل استعماري قوتونه مات کړي او اولسونه او هیوادونه یې دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي . خدايي خدمتګارانو دخان عبدالغفار خان په مشرۍ دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه ، هند یې د هندوانو لپاره ازاد کړ ،خو پخپله محکوم پاتې شول ، درې واري هند په پاکستان حمله وکړه او مات یې کړ، په آسیا یې جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنګ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخوړې ګوتې څخه یې هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې ګاونډي هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولې او یواځې خپل سیاسي اهداف یې چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یواځې لاس وهنې بلکه څرګند تیرې او تجاوز دوام لري.

جنرال مشرف او دهغه مارشالايي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یې دامریکې دلمنې لاندې موضع نیولې او القاعده او بنیاد ګرایې چې پخپله یې په سند او پنجاب ک ځای پځای کړې او هلته یې براس راووځې خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامی تریسمار جوړ کړې چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدې او پدې بهانه قومي مشران وژني ، کورونه یې سیزي او پر ځای یې نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځیني کسان

لا سترګې پټوي او دبې بې سي درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتۍ سره ځیني اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.

زه داولسونو سره دعداوت دمسئلې سره موافق نه یم هغوی. تل خپل رسالت سرته رسولې ، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکرقشر پورې لري چې همیشه پداسې حساسو شیبو او دتاریخ په تاریکو کګلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرګند مستقبل په لوررهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟

ـــــ هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول ،دشعور او درک سترګې یې لاپټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندې احساس دمسئولیت نشي کولې او یواځې په بچګانه،تنګ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دختشا کولو په مرض اخته دي ؟

ـــ هغه چې دپردیو دواکمنۍ په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتۍ دمعیارونو له مخې هر بې سواده با سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو ، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو ، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو ، رتبو او افتخاری القابو دټولو پوړیو څخه اووختي دي؟

ــــ هغه چې د بې شمیره پاچا ګردشیو ، حکومتونو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلو په سطحه جدا ګانه تشکیلات پرسیدلي او جوړ شوي او هر چا دخپلې سلیقې له مخې کسان په پوره بې مسئولیتۍ سره ګمارلي او نن دیوې پوستی دپنځه کسیزې ډلې دقوماندان څخه نیولې تر لوړومقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحیته غیر مطیع شخصیت قایل دي او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په یوه نابکاره بار، مکدر سیاهي لشکر تبدیل او دنیکو او بدو تمیز پکې مشکل دي.

ـــ هغه چې دهیواد څخه بهر روزل شوي، او سیدلي او ددموکراسۍ او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانینو اګاه دپوهنتونونو استادان، سیاسي مبصرین، ادیبان او پوهان خو بیا هم دافغاني ټولنې دهرډول تبعیضونو په لومو کې بند پاتې دي او بستري یې دبي بي سي، امریکا غږ او نورو راپوګانو، مجلو، ورځپاڼو، جریدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بیا هم دمختلفو سلیقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئولیتۍ سره عریضې او طویلې مقالې لیکي، تحلیلونه، تبصرې او مصاحبې کوي او تر څو چې خبر نګار بس ورته ونه وایي نه بس کوي؟

ـــ او یا هغه چې په تیرو دورو کې ټکول شوي، ځپل شوي او خولې یې داسې تړلي چې په زور به یې پرې خلاصې نه کړې؟

ـــ هغه چې پرون په اصطلاح دکمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم یو بل په واک کې شریک کیدو ته سره حاضر نه وؤاو یا نن چې دځینې بین المللي کړیو سره د ځینې ډلو دشخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتیجه کې یو ځل بیا په عمده ډول دپخواني مجاهدینو مشران واک ته

رسیدلي او بیا بل چاته اند کترین حق نه قائلیږي؟

ـــ او یا بالاخره محترم حامد کرزي چې په وطني او بین المللي ملاقاتونو کې دچپن، قره قلي او کالیو په اغوستلو سره دخپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل دروند رسالت هیروي او په اصطلاح دیوه مجاهد په حیث دموجوده جنګ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهیم او کمپرمائزډډه لګوي؟ په هیواد کې ټولې بنیادي چارې په ټپه ولاړې او یواځې په نمائشي، ګذرا او مؤقتي چارو بسنه کیږي؟

دادي زمونږ دافغاني ټولنې موجوده حقیقتونه او واقعیتونه چې باید ویې منو او دهغې له مخې لازمې نتیجګیرۍ وکړو. پداسې ترګمیو او سیاسي بحرانونو کې دچارو سمون اسان کار ندي او هیڅکله د نیکو او بدو تر منځ ځرګند سرحدونه او پولي وجود نلري. تشخیص، تصمیم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. دفرانسې مشهور متفکر او فیلسوف ارنست رنان لیکی "وقت های می ایند که گوئی هر چیز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار". په نورو هیوادونو لدې څخه ډیر زیات بد حالتونه راغلي خو هغوی دهرې وضعې څخه لازمه نتیجګیري کړې او اشتباهات یې دوباره ندي تکرار کړي، نه لکه چې مونږ دشوؤ اشتباهاتو او ګناهونو په بنیاد دلا لویو ګناهونو تصمیمونه نیسو او پلانونه جوړوؤ.

هو! نن دافغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترین وخت دشروع دکار دي چې نیک تصمیم ونیسو او لازم اقدام وکړو. راشی دهیواد او اولس دعالي ګټو په خاطر یو تربله سره دوروری لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع كول پكار دي چې پخپل فضل وكرم سره مونږ دجمعي شعور دتورتم او كدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا كې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپيژنو او دښو او بدو تميز وكړې شو !

مونږ ته يو مهدی پكار دی چې دوخت وزمان ددجال دمكروفريب دداموڼو او لومو څخه مونږ ته نجات راكړی !

مونږ ته پدې حساسه شيبه كې صوردا سرافيل ع پكاردې چې دحقيقي قاضي په وړاندې احساس دمسئوليت وكړو، ويده وجدانونه رابيدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندې شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح يوه داسې كړيكه پكارده چې د هر كاڼه غوږ تر عمقه ورسيږي، دغفلت له خوبه مو راوينښ او دنړيوالو سره سيال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمير كې يوې داسې زلزلې ته ضرورت دې چې ټول هغه بنيادونه چې دپرديو لخوا زمونږ په ذهن كې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعيض په خاطر اباد شوي له بيخه ړنګ، دغه خامې ختې پخې او د وروری او افغاني ذات البيني تفاهم په بناء نوي بنيادونه ايجاد كړو !يوائې پدې صورت كې كيدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلكو او هيواد په ګټه لازمه استفاده وكړو !نن چې په افغانستان كې كوم قوتونه موجود دي

ــ اول خو دډيرو هيوادونو څخه نماينده ګي كوي او ديوه هيواد قوتونه نه .دوهم دهغوی ترشا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموكراسي پكې منلې او عملي حقيقت او واقعيت ګڼل كيږي

ــ دريم دهغوی تر منځ هم دنړيوالو سياسي -اجتماعي مسايلو په هكله ستر تضادونه وجود لري

ــ څلورم دا چې دا يو نړيوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقي برخورد سره نړيوال ملاتړ ترلاسه كولی شو.

ــ پنځم مونږ پدې باور يو چې دموكراسي كوم حكم، فرمان، آمر او حتی يوائې قانون هم نه دې چې په زور هره خوا صادر شي، بلكه دموكراسي دهرڅه څخه دمخه پاكه عقيده، اخلاق، تربيه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ويل كيږي او كله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن كې ځای نيسي هيڅكله دداسې وحشيانه، غير انساني قرون وسطايي اعمالو مرتكب نشي كيدلې لكه چې نمونې يې په افغانستان، عراق، ګوانتانامو او ځينې نورو ځايونو كې وښودل شوې. بشريت نن ددغه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړيواله كچه ددغه ډول اعمالو په ضد عكس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلك لدې كبله احساس دشرم او خجالت كوي.

دپورتنی بحث له مخی په لاندی ډول نتيجګري كيدلې شي

١ــ په بين المللي لوبو كې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي كې خپل هډونه په ځانګړي توګه وركول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسليم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بين المللي پرابلمونه يوائې په بين المللي تړون، پيوستون او ملاتړ سره دډيرې اوږدې مودې مبارزې په نتيجه كې حليدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لري او په امن كې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل كيږي.

٢ــ په ننني منطقوي سياسي لوبه كې افغانانو ته پكار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نږدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قچیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم دبشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه دخدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولي دي.په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په سترګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې دهر نظام دخلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او دخدای دمقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائینې مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل دموجودیت دجهان او هرې پدیدې دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلي دي . تعادل په یوه نظام کې دپدیدو دظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې دمتقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې یو نظام جوړیدلې او پایښت لرلې شي. د تبعیض پرته مساوات او تقوا د نظام د بقاء لازمي او کافي شرط او خود مختاره مقدر خلافت د مسئولیت هغه درونډ بار دې چې انسان د هغې په احساس سره کولې شي خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک د بین المللي او ملي تسجیل شوو قانوني او حقوقي ارزښونو او معیارونو په وړاندې مقید او مجبور دې او پرته د سرکشۍ او امتیاز څخه باید هغه ومني او غاړه ورته کښیږدي .لوی فلسفي شاعر رحمان بابا د غه متقابل مسؤلیتونه څه ښه افاده کړیدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لارې مه ږده بې حسابه

لیکن نن ځیني بې مسئولیته نړیوال د ټولو انسانانو او فرهنګي زیرمو د تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتیژیو یو تربله سره مسابقې ته اماده ګي نیسي.هر نور مال انسان د هرې ورځې په پای کې د ګټې او تاوان او ښو بدو محاسبه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلې حامد کرزې د خپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. د هغوی تر شا ملګري ملتونه، امریکا ، انګلستان ، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړیوالو پرمختللو هیوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. د غه هیوادونه د لوی نظامي، اقتصادي، علمي ـــ تخنیکي، سیاسي تجربو او عالي مدیریتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه یې عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړې دې. نن هم دوی د نړۍ د ټولو هیوادونو اقتصادی زیر بناوې د ګلوبالیزم په کچه پخپل واک کې لري او د ژوند ټول اړخونه اداره کوي .دوئی زمونږ هیواد ته د امنیت د تامین او بیا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې داسې معلومیږي چې د کوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نیسي. دارګ په داخل ، دارګ په دروازو پورې تړلې سرکونه او د کابل په ټولو د توجه وړ کوڅو کې سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. د هیواد په ستراتیژیکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسیسات جوړیږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسیسات او اردو ړنګ شوې او بیکاره مسلکي افسرانو یې لویه سیاسي او ټولنیزه ستونزه رامنځته کړیده .دبیا ابادونې هیڅ نښې نښانې نه په سترګو کیږي یوائې د بې حسابه ډالرو د هضمولو په خاطر د کاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخیلی پلانونو طرحې جوړیږي. خو په ځیني تاریخي منطقو کي لکه شیرپور او د ښاري ماستر پلان خلاف په ځیني ساحو لکه ښاري پارکونو ،کلتوري مرکزونو او یا نورو ساحوکې چې د زوراباد په نومونو په خپل سر پروژې د جهادی مشرانو، قوماندانانو او د موجوده حکومت ځینې بیګانه پلوي انډیوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او د خارجي پیسو ټولې سر چیني هم په لاس کې لري چارې په پوره سیالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستیو وختونو کې د ځانمرګي بریدونو او د آیساف او ناټو د نوې ستراتیژۍ له مخې د هوایي، راکټي او لیري ویشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې د تنظیمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمایي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زوراباد د پروژو سرنوشت به څه کیږي معلومه هده.

د معتبرو دولتي او خارجي رسنیو په قول د مخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کر کیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې دنړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کې تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه دهمدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکو تښتونه، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځني دود او دستور ګرځیدلي او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احساس دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې دکومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کار ونکړي دا لویي سرمایي به یې له کومه کړي وي او دا احمقانه مصارف به له کومې لارې پوره کوي ؟ دوی هر وخت چې دنړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یې داپینو مزرعې جوړې کړي او دنړۍ هر تود بازار ته یې رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوی لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین دهند او جنوبي امریکې د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یې پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یې دامریکایانو په اعتیاد باندې د روږدي کولو لپاره امریکې ته بوتلل او نن چې دامریکې او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او دهیچا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یې نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب دپنځه کلنې دورې او خارجي «دوستان»د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئی چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه دامنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوی په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دانګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې دامریکې ددموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباما هم داګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یې ولیږي. دافغانانو سره همدومره جفا کافي وه. ښه به دا وي زمونږ دغه "دوستان"نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقي او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ دایجاباتو او دهغوی ددیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک دافغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل دخپلې خاورې دساتلو توان لرلې او اوس یې هم لري.په حقیقت کې هغوی همغه پلانونه عملي کول غواړي ، دکومو په خاطر چې افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوی په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یواځې د ګذرا پدیدي په حیث که چیرې په موقتي پروژو کي چیری په سترګو شي او لکه چې عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه داسې بې کیفیته وي چې داستفادې دمخه او یا لااقل د ډیري کمې استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي دبلوغ مرحلې ته رسیدلې او دهر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي دپذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات دټولې نړۍ د وړو او برېنډو دمړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه اوسي په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمې توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يواځې دهوس ، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ ، ساديزم، بربريت ، وحشت او حيوانيت دغريزو له مخې دمليياردونو انسانانو دپيړيو پيړيو ټولو علمي ــ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتي پديدو بدل تر څو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، ترې راوشوکوي ؟د څه لپاره؟راشۍ ! "دسليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيښږدو ! راشۍ !دمليياردونو انسانانو دميلونونو کلونو دژوند او مبارزی دسليم بهير منل شوؤ ارزښونو ته چې دټولو نړيوالو په خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او دعملی ژوند بڼه يې غوره کړې ازرش قايل شو ، راشۍ !چې دټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! دسپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښودله چې يو پر بل باندې دبرلاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ !دمقابلې پر ځای دتفاهم لار غوره کړو. ښه به داوي دشر، فساد او تروريزم شيطاني ځالی او مزرعی په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کی وتړل شی. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا تورې څيرې دچپګرا ، راستګرا ، القاعدې،

طالب او بل هر بنيادګر چې تصور يې کيدلې شي په يوه محل قوماندې کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ دبې ګناه انسانانو لپاره دتباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي.نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکوربار په څير يې خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يې حتمي او برې به دسالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگـر یک ذره را بر گیری از جای
فـــــروریزد همه عالم سراپـای

« مولانا جلال الدین بلخي»

د شلمې میلادي پیړۍ په پای کې د سیاسي لوی نړیوال بحران رامنځته کیدل، په ناپایداره یو قطبي محور او بنسټ د نوي نړیوال سیاست تشکل او په دغه سیاست باندې د پیژندل شوو افراطي څیرو تسلط، هیڅکله په یویشتمه پیړۍ کې د نړیوالو لپاره د نیک فال زیرې نشو گڼل کیدلې او دا هم کومه د تعجب وړ خبره نه ده چې نړیوال او افغاني سیاست نن په کثیر المجهوله معادله او جړه مشوره بدل شوي دې. تر څو چې دغه مجهولات په نړیواله او ملي کچه د معلومو متحولاتو او نورماتیفونو له لارې په منطقي قانونمند ډول د حل ځواب پیدا نکړي د امنیت او سولئیز ګډ ژوند تامینیدل هم ناشوني کار ګڼل کیږي.د ۱۹۷۹ م کال په پای کې پخواني شوروي اتحاد د شپیته کلنې دوستۍ او بین المللي قوانینو او تړونونو پر خلاف پر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي د امریکي د پخواني جمهور رئیس جیمي کارتر امینتي سلاکار هم پدې

اعتراف وکړ چې: "این ما بودیم که شوروی ها را تشویق نمودیم، تا به افغانستان تجاوز نظامی نماید و درین پروژه پاکستان رفیق راه ما بود..." پدې ډول افغانستان دیوه ډیر خاینانه پلان له مخې د نړۍ د سترو هیوادونو تر منځ په تمام عیار جنگي میدان او تیاتر بدل شو. د نړیوالو تضادونو او شخړو ستر غامض پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او افغانان د جنگ په تاوده ډګر کې د نړیوالو سترو آبر قدرتونو د جفاء او ناروا سره مخامخ شول. دغه جهنمي طاقتونو یوائې د جنگ بدیل غوره کړې وو، غوښتل یې د کمونیزم او کاپیتالیزم، شوروي او امریکي او کې جي بې او سي آی اې تر منځ ګلوبال متضاد لاینحله پرابلمونو ته د افغانستان په جنگي ډګر کې د حل لار پیدا کړي، خو افغانان نه په اخلاقي لحاظ د دغه لویې جفاء او ناروا سزاوار او نه په مادي او معنوي کچه ددې جوګه وو چې دغه لوی ناورین دې پخپل کور کې وزغمي او یا دې دغه لوی بار په خپلو اوږو پورته کړې شي. خو جبراً افغان اولس دغه غیر عادلانه او نا برابر جنګ ته اړ ایستل شو او د نړۍ د مخ د ټولو زړو او نوؤ وسلو ذخیري د افغانستان په جنګي تیاتر کې استعمال او وازمایل شوې او د کمیاوي او ذروي وسلو پاتې شوني او تفالې د افغانستان په خاوره راپریوتې. د جنګ د سوخت مواد په ټولو جبهو کې یوائې صادق او مؤمن مسلمان افغانان وو چې د څو تنو معامله ګرو په ذریعه جبهه په جبهه ځغلیدل، د مومو په شان ویلیدل او جبهې یې ګرمې ساتلې. لیکن یو د سوچ او فکر والا افغان پیدا نشو چې د دغه باتور اولس په سمه لار رهنمایي سره یې خپل تاریخي رسالت او دین ادا کړې وې. او که چیرې به کوم وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان دغه رسالت ادا کول هم غوښتل ، د بین المللي شیطاني مافیایي قوتونو دغلبیل دچاڼ، جال او دام څخه د تیریدو فرصت دغه ډول کسانو ته نه وو میسر او حتماً هر وطن پرست انسان په یو ددغه دامونو کې لاس و پښې او ذهناً تړلي پاتې کیده او یواځې هغه کسانو ته چې د مافیایي پروګرامونو عملي کول به یې غوښتل د فعالیت او ازادۍ چانس ورکول کیده . نو ځکه افغان اولس نه یواځې خپلې ټولې مادي شتمنۍ بلکه افغاني وطنپرستي، عنعنات، ملي وحدت، ټولنیز جوړښت او ټول اسلامي، اخلاقي او وجداني ارزشونه چې په هر سنګر کې دافغانانو دبري ضامن وو هم له لاسه ورکړل او په اصطلاح بې مورالـه او خلع سلاح پاتې شول. افغانانو دنړۍ هغه ستر قدرت مات کړ چې له ویرې یې امریکایي او اروپایي امپریالیزم په زرګونو کیلومتره وړاندې پخپلو کورونو کې د شپې خوب نه درلود او ټولو نړیوالو ، شرق او غرب، عرب او عجم او باالخصوص پاکستان ته یې د ړنګیدو د حاضر خطر څخه نجات ورکړ او دنړۍ د تاریخ څرخ یې دامریکې په یو قطبی محور وڅرخاوه. دتأسف خبره داده چې لا دنجات د شهیدانو دزخمونو وینې او په سره ډولۍ کې دکونډې ناوکۍ اوښکی نه وې وچې او دغم تورپوړنې یې لا له اوربل څخه نه وو پریوتې، دغه ټول معامله ګران چې دټولو افغاني پرابلمونو او دژنیو دتړون قاضیان، حکمان او مجریان او مجرمان ګڼل کیدل، ددې په عوض چې دهل جزاء الاحسان الا الاحسان په حکم افغانانو ته نیک پاداش ورکړي ، «به ما چی» ګفته ،او په خپل ملک کې ،په نوي فرصت سره د څو ورځو ارام تنفس او بعدي پلانګذاریو په نیت یې خپلې غوټې له افغانستان څخه وتړلې او افغان

اولس یې دباروتو او وسلو دګودامونو په سر په نه پخلاکیدونکې دښمنۍ کې بې سرنوشته دمرګ په پوله په غم او مصیبت کې خپلو معامله ګرانو ته پریښود تر څو دغه اولس دښمنه او وطن دښمنه تورو بلاګانو پخپل منځني جنګونو کې نور هم وځپل شي. خو پخپله پرته له تبعیض څخه کمونستان او کپیتالیستان دناټو دچتر لاندې په مشترکو جشنونوکې راټول او معلومه نده دکومو اهدافو په خاطر نوی ستراتیژۍ جوړوي او په مدرنه وسلو دچاپه مقابل کې ځانونه سمبالوي؟

ددغه «هیومنیستانو» سترګی لس کاله وروسته یواځې هغه وخت وغړیدلې او دخپل خوب په غلط تعبیر پوه شول، کله چې یې دمارکونډیو او ذقومو کروندي چې پخپله یې کرلې وې په نیویارک او واشنګتن د ۲۰۰۱ ، بالي ۲۰۰۲ ، ستامبول ۲۰۰۳ ، مادرید ۲۰۰۴ ، لندن ۲۰۰۵ او نورو ملکونو کې ثمر ته ورسیدلې او افغانانو دغه دقربانۍ ګوډورو ته ضرورت پیدا شو. نو په اصطلاح ټولو شرافنمندانه اعتراف وکړ چې ګوندې مونږ بې موجبه سهو آ افغانان هیر کړي وو او په ډیرو ښکلو شعارونو سره دملګرو ملتونو او امریکې دقمچنې لاندې نږدې دڅلویښتو متمدنه ملکونو نماینده ګان په افغانستان کې دسولې، امنیت او دهیواد دبیا ابادونې په خاطر کارکوي او ددوۍ په قول پایلې یې هم مثبتې دي.

خو حقیقت دادې چې دبن دبې بنیاده او دټولنیز ترکیب له لحاظه پوچ او بې ماهیته کنفرانس او دهغې دبې سنجشه طرحو او پلانونو په اساس او دامپیالیستي هیوادونو د خاینانه تاکتیکونو او ستراتیژیو په بنیادچې کومې دولتي، حقوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني ادارې، ټولنيز سازمانونه، مستقل کميسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې ادارې او انستيوتونه چې په تشکيلاتي لحاظ يې په بوده او تنسته کې کمې نه ليدل کيږي او په يوه چوکۍ پورې د مشاور وزير، معين، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه تړلي، په مادي لحاظ په لسګونو مليارده ډالر خارجي «مرستی» چې راځي د همدوی په جيبونو کې پريووځي او هر يو د اروپايي او امريکايي صدراعظم او وزير څو برابر معاش لري، د ضد مرمۍ موټرو چې په کابل کې د ضد مردمي په نوم ياديږي او د هر يوه په قيمت حد اقل کوچنۍ فابريکه جوړيدلې شي، «د سړي» په سر د لاسونو د ګوتو د شمير څخه زيات دي او د دغه موټرو شمير که په لندن، ټوکيو، برلين، واشنګټن، پاريس او داسې نورو ملکونو کې د سرک په سر په لسګونو او زرو نو کې يو دې، په کابل کې د خدای په فضل هر دوم موټر همدغه دې. که مقامونه تنقيصيږي امتيازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزيران او مشاورين که چارو ته دوام نه ورکوي، امتيازات يې په خپل پخواني حال پاتې کيږي. تشکيلا ت او مصارف ورځ په ورځ پړسيږي خو عايد، توليد او مفيده ضريب له يوې ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او يا په حقيقت کې هيڅ وجود نه لري. ټولې توليدي او غير توليدي، انتفاعي او غير انتفاعي ادارې او مؤسسات په لسګونو او سلګونو ميليونه ډالر بودجه او کومکونه تر لاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثراً «د لوړو مقامونو او دولتونو» شرکتونه او اين جي اوګانې اجراء کوي او د وزارتونو او ادارو مسئولين په اونۍ يا مياشت کې يو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

اسانتيا په خاطر يوائې خپل نوم ليکي او يو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډيره ليري نه ده چې توليدي او انتفاعي ادارې تش په استهلاکي او يا په بل عبارت د الر خورک، پيسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او د نړيوالو د رواداريو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبيه لومړې ځل په ژوندينې جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې د جنت وعده خدای پر رښتينی دنيا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه د افغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنياد باندې بل هيڅ ډول بنياد پايداره نشي پاتې کيدلې او د امتيازاتو خاوندان دې ډير اميدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په يقين بدل شوې خارجي او داخلي مسئولين مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او د خارجيانو او داخليانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول يو شان د موجوده وضعې څخه شکايت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعيض، جنګي جنايتونه، د بشر د حقوقو نقض، تروريزم، د مخدره موادو قاچاق او کر کيله او ډيرې نورې نيمګړتياوې ګوندې د دغه ډول ټولنې طبيعي اجتناب ناپذيره خصلت او زيربنده ګڼل کيږي. په نتيجه کې ويلې شو افغاني ټولنه يو نابکاره بار او افغانستان د بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځيدلې او نن پکې د ټولو ارزښونو د بې ارزښه کولو تجربی روانې دي. ژوند بې ارزښه، مرګ بې ارزښه، ځان بې ارزښه، جهان بې ارزښه، آزادي بې ارزښه، غلامي بې ارزښه، ايمان، وجدان، حيا، شرم او داسې نور ټول ارزښونه بې ارزښه کول غواړي. دغه بهرنيان چې دا وضعه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کړي او لا دوام ورکوي، ایا غواړي دافغانانو دصبر ، حوصلې ،اوسني مجبوریتونو اخرینه کچه ځانونو معلوموی او که قصداً په پوره سپین سترګتوب یې را پارول غواړي ، نن چې ټوله نړۍ د افغانانو په مقابل کې یوې خوا ولاړه او ټول بېګانه پرست افغانان یې هم د« چلاسو» په څیر پیشقراول کړي ،افغانانو او د دوی په آند ،خصوصاً پښتون قوم ته اخرین ګوزار ورکړي ؟دعیان دبیان حاجت به څه وی؟ شک نه شته چې د افغانانو تر منځ همدوی ډیر د نفاق تخمونه کرلي او نن پرون هم ډیر مصرفونه په دې لار کې ګالي ، بیا هم زه نه پوهیږم ، ولې ،دوی دا خبره ، هیروي چې تاریخي شواهد هم بې بنیاده او خوشې په خوشې نه تکراریږي ، او دا چې افغانان د ټولو مخالفتونو سره سره په اخرین تصمیم او اخرینه لحظه کې تل واحد او یو موټې پاتې شویدي او له دې هم ډیرو بد ترینو حالاتو کې یې له دې څخه لوی قوتونه مات کړي دي. زه په دې باره کې هیڅ شک او تشویش نه لرم ، زما تعجب په دې کې دې چې څه ډول داسې لوی ، پرمختللي او په اصطلاح با اعتباره هیوادونه په داسې رسوایي سره د کوچنیو او غریبو وروسته پاتې هیوادونو په کورنیو مسایلو په خپله ګټه لاس وهنې کوي او پوښتنه داده کله چې په افغانستان کې وضعه

داسې ده لکه څرنګه چې دوی پورته ترسیم او تمثیل کړې او یو مسول عامل شخص هم په دې ملک کې وجود نلری، دا خارجی بانکونه، مؤسسات او هیوادونه په میلیاردونو ډالر چاته په کوم اعتبار او مسؤلیت دکوم هدف لپاره ورکوي؟ افغان اولس به هیڅکله ددغه ډول پورونو ذمه داري وانخلې او نه دې څوک دا ډول توقع ولري.

مونږ پدې عقیده یو چې کمال دارزشونو په ایجاد او تقویه کې دې نه دهغې په نابودۍ او بې ارزشه کولو کې. حضرت مولانا پرځای ویلي:

اگر یک ذره را برگیری ا زجای
فرو ریز د همه عالم سرا پای

داد علم قانون دې، داد خدای قانون دې، او داد بشریت او طبیعت قانون دې. هر څوک دخپل عمل دعکس العمل سره مخامخ کیږي. عمل او عکس تل یو تر بله سره متناسب دې. او یا:

قطره دریاست اگر با دریاست
ورنه قطره قطره است دریا دریا ست

انسانی باهمی او ګډ ژوند دهغوئۍ دسولئیز ژوند تضمین کوي. ځان غوښتنه نه کمال دې او نه ارزش ،بلکه دانساني خپل منځي حقوقو او وجایبو او دیني احکامو له مخی ناروا عمل ګڼل کیږي. خو ځینی ستر اولسونه چی دنړیوال تعادل، توازن او نظم ستر مسؤلیت هم په غاړه لری، غواړی چی ددنیا ټول نعمتونه ددوئۍ له ستوني تیر او پروا نشته که ټول نړیوال له ولږې تباه کیږي او که دوی پرې پړسیږي او پړک چوي هم بروا یې نه شته . لیکن دا هیروي چې قضاء او قدر، جبر او اختیار، دیترمینیزم او اندیترمینیزم، ایولوشن او ریولوشن، ریفورم او انقلاب یو تر بله نه بیلیدونکې سراسري عامه قانونمندي ده او هر مسئول چې بې مسؤلیته عمل وکړي په ذوال او نابودۍ محکوم دې ."

هر بشیه گمان مبر که خالیست
شاید که پلنگی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا:

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه پــه دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی لــه ښه سرېتوب څخه نه دي ،ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او د هر قانون شکن په مقابل کی د قانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې . دا جهان قانونمند پیدا دې او یوازې په قانونمندۍ سره به پایي او هره بې قانوني تر هرڅه دمخه د ځان تباهي ده .سیاست نه بې قانونه روزګاراو نه د هر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک دخپل سر، مال، ناموس او نورو ارزښونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزښونو څه نه تآمین دې او نه مصئون. دامن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دې او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري اود عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې.اردو او پولیس یوازې دخلکود امنیتي استعداد ، طاقت او رسالت دروزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځیني عاجلو مواردو کې ضربتي قوه اوکه دقیق وویل شي ، داولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږی. دخلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً دخلکو لخوا انتخاب ، دخلکو نماینده او

دهغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته دمعین ترون، تعهداتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي دهغه هیواد قوانین او بین المللي قوانینو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. مونږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زمونږ په هیواد کې دامنیت دتأمین څخه عاجز دي. یوازې پکار ده دمتقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او دملګرو ملتونو دمشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه دبین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې دسولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې دجنګ لار نیولې دجنګ څخه لاس واخلي .

مونږ پدې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه دسیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه ددې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقر او په یوه پراخ ټولنیز بنیاد دیوه روشنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس دیوه قانون لاندې یو شان دخپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزښونو دمصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته دکار او فعالیت زمینه برابره شي او روشنفکر قشر ته هم پکار دي په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او دخپل رسالت له مخې دملت او دولت تر منځ دتفاهم پل وتړي . تر اوسه پورې چې دملت او دولت تر منځ دبې باورۍ فضاء موجوده ده یوازیني علت یې دادې چې ملي وطنپرسته روشنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان دخپل هیواد راتلونکې سرنوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کیدلې. دادلویانو او پوهانو خبرې دي!

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې د هرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډې، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، د ډیرو سترو تاریخي پیښو د انعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شویدې. ځان د سیالې معاملې جوګه ګڼي او د سیال معامله ګر په حیث د هر چا څخه د سیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې د افغانانو سترګه د دښمن څخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځې او د غلچکي او ځان مرګي برید څخه عار لري. دوروستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خو پاکستان او ځینې نور هیوادونه هڅه کوي د خپلو ناولو اعمالو پړه او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن دلمر څخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان د تروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې د شرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې د شرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. د پاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره د انګریزي استعمار وفادار خلف په حیث د پاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې د مرداري او بوینا کې څټې په خیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه د خپل مسلمان ملت د اسلامیت په تقدس ملنډې وهي او

د پخواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې څخه معلومیږي چې د تروریزم، هر ډول بنیاد ګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوی دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله د پاکستان د جوړیدو څخه تیریږي. د خپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره د هغه د استعماري پلانونو د عملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستانې اولس نن هم د FCR (فرنټیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ د ګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره د عالم بشریت، امت اسلام او د پاکستان د مؤمن مسلمان اولس په تندي د بې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې د پنځوس زره څخه زیات تروریستي تربیوی مرکزونه جوړ او دا هم پته خبره نده چې څوک دغه مرکزنه ایجادوي او د کومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز د پاکستان د باندینو چارو پخواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال د سپتمبر د میاشتې پې ۲۵ د امریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې د پاکستان د مدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همداسې د انګلستان صدر اعظم توني بلیر د ۲۰۰۶ م کال د اکتوبر په ۱۸ پاکستان ته د خپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې د طالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پداسې حال کې چې د امریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او داکثر تروریستي پېښو عاملین په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهیږم ښاغلی تونی بلیر دهغی سره څه علاقه لری؟ اوولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم د تروریزم دنابودۍ لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي دافغانستان جمهور رئیس هم مکرراً غوښتنه کوي د تروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي. په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځې په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او دمخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایې او ورته سپارریې ځکه چې په پاکستان کې دهغوی د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم دغه ډول میلمانه یې کور ته راځي هغوی ورته ددغه مرکزونو دبمبارۍ ننداري او دقربانۍ وندۍ برابروي چې اخرین مثال یې دامریکې ددفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همداسې له هغې دمخه په باجوړ کې دیوې مدرسې بمبارول چې دقاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې د تروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او دالقاعده نور کسان چې په پاکستانۍ ویزه راغلي وو ددغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو دپرویز مشرف څخه هیچا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزې ورکوۍ او ولې دغه ډول مدرسې نه تړئۍ؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته د تروریزم او القاعدې سره دمبارزې په خاطر راغلي یاست. دڅه لپاره ورته دوه چنده بودجې بیلوئۍ؟ او ولې دپاکستان سره ددومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا ددومره څرګندو شواهدو سره سره هغه د تروریزم پر ضد جګړه کې نژدې ملاتړې هم ګڼل کیږي. دډیرتعجب وړ بله پوښتنه داده ، سره ددې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله دنړیوال تروریزم دجفا هدف ګرځیدلې، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي دغوږ څخه یې نیسي کله چې یې دافغانستان خاوری ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان دخپلو بادارانو سره په تباني کې دخپلې زړې ستراتیژۍ دعملي کولو په خاطر دټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او دخپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې دقربانۍ په خاطر عرضه کوي . پاکستان دافغانانو د ۲۵ کلنې غمیزې په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې دافغانستان دچارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او دبین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال دهغوی په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره دبین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد او اندازې پیژندلو درک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، بې بنیاده تقاضاوې او غوښتنې وړاندې کوي او دخپلو بادارانو او څو تنو معلوم الحاله جاسوسانو په ډاډ دافغانستان په مقدس حریم خاینانه حملې کوي. مونږ پوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دې. دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې یې ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دایشیا کې زه استاد وم
تا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاڅي کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا په همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ـ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو ، نړۍ په همزمان او مکان پرمانتت دوامداره شخړو سره ددریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښېدو څخه مخنیوې وکړي. دډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته یې دمرګ قاصد هر

ځای درولې دې. داد سلیم عقل او منطق په خاوندانو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایي دلیونیانو تورلاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګر کې نه ځائیږي. نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جو او بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملې جوګه اولس دې. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوء استفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزښونو په له منځه وړلو سره یې له هر څه دمخه فرهنګي ــ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او دډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ــ دډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزښ لري ځکه چې دا ډول تړونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان یې په حقیقت کې مستعمره وه

۲ . ــــ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو پواسطه ترتیب، دپارلمان یا لویې جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظوریږي. لیکن دډیورنډ دکرښې مسئله پخپله دډیورنډ دبرطانیي دباندنیو چارو وزارت د نماینده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځیني وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه د عبدالرحمن خان په شخصي کور کې امضاء کړیده پدې ډول دډیورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور تړونونه پر جبر په افغانانو تحمیل او هیڅ حقوقي او قانوني ارزښ نلري. اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړیدې چې یواځې د وانه په جګړه کی ۱۷۶۳ انګلیسان وژل شوي وو. انګریزان په ماتې وتلي او پاکستان هیڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاریخ پاڼو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشری لاندې بین المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبیعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو څخه داستفادې حق نلري. په لسګونو ملیارده ډالر نړیوالو مرسته کړې خو یو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج څخه واردوو. دکونړ، کابل، پنجشیر، لغمان، هلمند، کوکچی، امو او نورو سیندونو له اوبو څخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډیان اجازه نه راکوې او دا ځکه چې زمونږ ګاونډیان دهمدغه هیوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړیوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو دسازمان، دامنیت شورا او دبشر دحقوقو دکمیسون څخه احترامانه هیله کوو، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګریزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکې کښیښودل شي.

اداري مسئولیتونه، صلاحیتونه او حقوقي-قانوني مکلفیتونه

سالم سیاستونه چې دجمعي ښیګڼو په بنیاد ولاړ وي، تل دمسئولیتونو اوصلاحیتونو منطقي تناسب ته حق قایل اویواځې پدې صورت کې د ټولنیز عدالت او نظام تامینوونکې او متضمن ګڼل کیدې شي. سیاست له هرڅه دمخه ټولنیزه اوتاریخي پدیده ده. دټولنیز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هیڅ صورت سیاسي یا سیاست نشي ګڼل کیدلې او هر خود غرضه معاملګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندې او نفساني په عاشقانو حساب ندې، نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاین او مختورن دې، سیاست مدار نشي ګڼل کیدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سیاست چټله لوبه بولي او په حقیقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سیاستونو پورې تړلي بې ارادې لوبغاړي او بازیګران ګڼل کیږي. .خو زما په نظر سیاست یواځې مقدسې ،بشر دوستانه، وطنپرستانه سیالې لوبې ته ویل کیږي او یواځې سیال ملي وطنپرست سیاسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنیزي دخیر ښیګڼې هلې ځلې دهرچا لخوا چې وي، چې دپراخه پرګنو موجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدغه لوبه سیاست ګڼل کیږي .په همدې خاطر سیاست باید همیشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس وای: پاک او مقدس ارمانونه هیڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کیدلې .

هغه څوک چې پرته له صلاحیته یوائې مسئولیت ته غاړه ږدي ،هغوی که اشخاص دي ، قومونه دي اوکه دولتي ،حکومتي ، سیاسي او ټولنیز رهبران دي په حقیقت کې سیاسي غلامان ګڼل کیږي او یوائې د چارو بې ارادې عاملینو په حیث منل کیدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولین ، چې له ځانه هیڅ ابتکار او صلاحیت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدایات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئولیت نه مني او یوائې په صلاحیت خیټه اچوي ، هغو بادارن ،مستبدین او یوائې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې لیونیان دي ،لکه زمونږ خارجي متولیان چې دټولو خپلو ملي ــ وطني اوبین المللي تعهداتو سره سره چې باید یې مرعات کړي ، هرڅه یوائې دخپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن یې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلا حیتونو سره په افغانستان کې د پردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماینده په حیث مقرریدل یې څرګند او بربنډ مثال دې . حقیقت دادې چې افغانستان نن د بین المللي مافیاً په مرکز بدل شوې او افغاني بیګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغینو دلایلو په بنیاد دخپلو اند که شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

ګټې دخپلو متولیانو لپاره د سر صدقه ګرځولې اوحتا دخپل تاریخي هیواد افغانستان بود ونبود ، غوارې په اخرین دو کې وازمایي. څه چې نن په افغانستان کې تیریږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړیوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کیږي ، ولې دغه د سوسیال دموکراتیزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته یې قفلونه اچولي دي ؟د۲۰۰۸م کال دجنوري په دریمه لسیزه کې دنړیوالو اقتصادي ټولنو په بین المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئیس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبین المللي تروریزم او نورو نړیوالو ستراتیژیکو پرابلمونو په باره کې شانداره وینا وکړه چې دټولو حاضرینو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبین المللي تروریزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بین المللي داغ سیاسي مسایلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتیکي اوستراتیژیک دستورونه صادر او دیوه قهرمان په څیر چې د حاضرینو او حتاما لپاره دمباهاتو او ویاړ سرمشق «و بریښیده» ، دستیژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقلیمي شرأیطو اود بین المللي قواوو بې مسئولیته عملیاتو او بمباریو ، په افغانستان کې بیداد ښبلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو ،چنیانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او میندو خپل دزړه ټوټه بچیان په ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بیه نه پیداکیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرڅوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً د هر افغان لپاره شرم او عار دې او داسې ډېر نور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزي یې داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو د بل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډې کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکې تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولې ښاغلې حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري،اقتصادي،اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني اونورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ولې یې په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه اوعملي یې نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یې بیبېشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراًتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویې نه پوښتنه وکړه او نه یې کومه پریکړه عملي کړه. ولې ښاغلي کرزي صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ددي څخه په څرګند ډول معلومیږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن او خلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا ــ افغانستان د خپروني څخه واوریدل چې دامریکې جمهور رًیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې سترې لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو. زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دې ؟داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟داچې دنړیوالو قوتونو داداري لاندې په شپږو کلونو کې یې عادي ابتدایي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟داچې یې دارګ په ۵۰ مترۍ کې امنیت تاًمین نکړې شو؟داچې یې ددولتي ارګانونو تر منځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړې کړیدي ؟یا داچې ښه حلقه بګوش غلامان یې پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، با الخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یې دا ډول خود سرۍ او ټولنه فاقد د اداري ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دې !

زمونږ د ټولنې اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،نا پوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې اداري ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یې نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیر ان ... ؛بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوی مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد د ادارې ، فاقد دقانون ، فاقد دنظام وګرځې. هر یو ددغه خارجي او داخلي اداروا و مؤسساتوغیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلا حیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل ،او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي اوسیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت ،حکومت،پارلمان،مطبوعات، قضايي اوحقوقي ارګانونه ،ټولنیز سازمانونه ،مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال ، ټول دغه کردار ، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د ماښام په تړږمی کې په یخ لیکل کیږي اود لمر د راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یي کوم اثار نه په سترګو کیږي.په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسۍ او دموکراسۍ د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو ، انستیتوتونو او مؤسسو په سترګو کې خاورې ایري پاشل دي. داډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه ،چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي ،دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسی فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره .

دا ډول نظامونه بر علاوه له دې چې د نن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري ،بلکه د راتلونکې د راتلونکي نسلونو لپاره

نه یواځې دافغانستان بلکه دنړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه تر شا پریښو دلې شي . دا ډول مناسبات دننني عصر دغوښتنو سره سمون نلري او نه دموکراتیک ټولنیز ارزشونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په ړډو بډو غړیدلو سترګو غولول غواړي ؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایي لیونیان دي چې په سترګو کې یي همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم ،بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونه ویني ، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړي اوحتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدي ،دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري ، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګڼي او د نورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي.مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا دهمدغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو یو شان مراعات تول غواړو. مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله اوګډ کار کول غواړو ، ولي مونږ یو دبل په خبره سره نپوهیږو ؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او دخپل منفعت په خاطر لیکلي دي ،نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او دبل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي ، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړنه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بیخه رنګ او دنوي ټولنیز ،اقتصادي ـ سیاسي نظام په پښو درولو سره نوي ټولنیز مناسبات او دمسئولیتونو ،صلاحیتونو منطقي تناسب تأمین او دحقوقي ـ قانوني تحقق زمینه برابره کړي.

یوائې پدي صورت کې دهیواد او ټولنې هر غړې او فرد ځان دخپل هیواد با الاستحقاق وارث او مسئولشخصاو عضوې په حیث ګڼلې شي او قانوني او حقوقي ارزشونه دتطبیق او حراست ملاتړ پیدا کوي. یوائې پدي صورت کې ټولنه او مناسبات په اوسنیو شرایطو کې دټولو دموکراتیکو ارزشونو دتحقق او حراست متضمن ګڼل کیدې شي.

په یوه هیواد کې دټولني هر غړې مکلفیت لري دخپل هیواد دموضوعه عامو دولتي قوانینو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثریت دلیک او لوست سره پوره اشنایي نلري ،دا ددولت او حکومت مکلفیت ګڼل کیږي چې دعامو دولتي قوانینو څخه اګاهي دټولني دهر فرد تر غوږه ورسوي او هغوی پري پوه کړي.لوړ دولتي مسئولین په خپلو اداري واحدونو کې ددولتي قوانینو دتطبیق او حراست مسئولیت او مکلفیت په غاړه لري او هر یو په خپل اداري واحد کې دحقوقي او قانوني ارګانونو دنماینده رول ایفاً کوي او دخپل مافوق په وړاندې قانون د تطبیق او حراست مسئول ګڼل کیږي.لیکن له ډیره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان دمسئولیت په لرلو سره په خپل غیر قانوني جرئت او صلاحیت سره له هر چا څخه دمخه پخپله دقانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او یا هم نشي لرلې. دمثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګي رئیس محمد یونس «قانوني» او دجمهور رئیس حامد کرزي لومړي مرستیال احمد ضیاء مسعود ددوبۍ له لاري لندن ته روان وو ،د دوبۍ په نړیوال هوایي ډګر کې له محمد یونس « قانوني» سره دقیق نه پوهیږم څو میلیون امریکایي ډالر او ځیني قیمتي توکي او داحمد ضیاً مسعود سره لکه چې وروسته دقیقه معلومه شوه ۵۴ میلیونه غیر قانوني امریکایي ډالر او یو کیلو ګرام الماس ونیول شول (د ویکي لیک په حواله) اودوی دواړه دپوښتنو ګرویژنو په خاطر د هوایي ډګر پولیسو دیوڅه وخت ل پاره دځان سره وساتل. موضوع د نړیوالو رسنیو له لاري انعکاس پیدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متولیانو چې په افغانستان کې دامنیت ، قانونیت ،نظام ، دموکراسۍ ، دبشر دحقوقو دتأمین ،... او ډیرو نورو ارزشونود تحقق او حراست مسئولیت په غاړه لري ،پوښتنه وکړي شوه او نه دافغان دولت واکدارانو چې دوی دهغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددې کار جوګه دې او نه ددې صلاحیت لري) دهغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد یونس قانوني او نه احمد ضیاً مسعود چې دواړه مستقیم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئولیتونه لري ،حتا دهیڅ ډول سپیناوي دمسئولیت احساس یې هم ونه کړ؟

دا ډول پیښې د افغانستان په شرایطو کې هره ورځینې معمول کار دې او هیڅوک یې پوښتنه هم نه کوي ! ولې ؟

ما فقط یو مثال ذکر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې دمعاشونو منطقي تناسب په هېواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضامن دې

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، دروسانو یرغل او په کور کې دبنو کورکونو جوړیدل، افغانستان دخارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او دافغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، دروس دشکست څخه وروسته هیواد ته دبې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه ،خصوصي او شخصی دارایي دغنیمت دمال په نامه چورول، دپلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلا کي ازاد پریښودل او دامریکایي ، اروپایي او ناټو دقواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، دسپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او دبین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه دنظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه دبې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزشونه بط ارزشه کول ټول هغه څه دی چط په اوسنۍ وضعه منتج او دنظام شیرازه له بیخه نړیدلی ده

. اقتصادی عدالت دټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي دټولنې دټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. دمعاشونو ډیروالې او کم والې دمشکل دحل لاره نده . هغه څه چې دااقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. ددغه منطقي تناسب دارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او دتحصیلی اسنادوموجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، دکار نوع او شکل، دخطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې دژوند ، استوګنې، کار، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو ، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید دافراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې دپاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه دهغې دحراست او کنترول دچارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته دنړیوالو مدني ټولنو دنمایندګانو ، چی په خپلو ملکونو کې دټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ برخورداره دي، په راتګ سره ټول ارزشونه بې ارزشه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله دمخه دبین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کېده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زمونږ دغه ارمان بستره کلکه تړلې، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام او د هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کېږي، په حقه سره مونږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلې، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه د چا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چارواکو لکه په وچکۍ پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کېږي چې د مالیې وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یووار یې هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همدا اسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیې وزیر د ځینې لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، د وزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان د غړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د منلو وړ ځکه نه وه چې په بله ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې که څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدایي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (ربښتیا یې ویلي چې دروغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همدا اسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که د چا

پښتو او انګلیسي ژبې زده وي مونږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۱۵۶۰۰۰ (یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همدا اسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي. نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي، پښتو او فارسي زده ده، ولې یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې؟ څه موده د مخه د جنرال عبدالرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولې وو تل چې ۷۰۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري، دغه بېچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري، او داسې نور. داخبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. داخبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپایي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلري او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او د فامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شي ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کېږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یوازې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو - دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه، چې ډاکټر انوار الحق احدي د پارمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه ناڅه امتیازاتو په هکله چې دغه کسان ترې برخورداره او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو تر منځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځې، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "دراغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یي قناعت کړي وي او دهیواد والو خدمت ته حاضرشوي اوسي دتصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نوموړی کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یي او سیږي دتیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې اوسي په میاشت کې کیدلې څو وارې دکرزي صاحب سره دضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات ترلاسه کړي . که نوموړي په شیرپور، وزیر محمداکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یي ورکولې شي . کرایه یي خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نوموړي باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او دحملې په وخت کې یي دخطر احتمال کم اوسي. نوموړي کسان دا امکان هم لري چې دفامیل غړي راوغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یي په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو داکار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او این جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتي قراردادونه ترلاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰ ٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیرې ګټې کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو داخبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هریو موټر دمیاشتی تر ۳۰۰۰ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او این جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . دبین المللي مرستو په ارتباط داقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې ددغه پیسو حد اقل ۸۰ ٪ کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقی پاتې په دفاعي او اپراتیفی چارو کې مصرفیږي یعنې دافغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومې دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. دبین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یوڅه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته دجوزجان په ولایت کې دآبرسانۍ په خاطر دکلیو دپراختیا وزارت سره ۱۷۰۸۸ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده ترې ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. ددغه پیسو څخه ۱۱۴۳۰ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وې . معاش چې نوموړی مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو دپراختیا وزارت څخه اخیستې وو ۷۳۰۰۰ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې دعیان دبیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتۍ په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه دمعاشونو دسرسام اوره لوړوالي او نه د دهغی دکم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو دپارلمان محترم غړي خوشې په خوشې دخپلو معاشونو دلوړوالي په خاطر تنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارګانونو هم عبث دخپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپني ځپلې په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيوادوال چې ۵۰۰ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چی ۱۵ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتاپه يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل ځخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه ياديږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چې ددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو ځخه مهم دچارواکو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغميزي دحل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رڼايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسې وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني ځخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې ځخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ. دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکې او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشبیني شوې عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې یې ډیر ناوړه غبرګون رامنځته کړ. رښتیا هم پداسې یوه هیواد کې چې قانون حاکمیت او سابقه ونلري، خلک دوطني او ټولنیزو اساسي مسایلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هیڅ ډول احساس د مسئولیت نشي کولې، یواځې یو تن دټولو امورو متصدي(هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتیکو ارزشونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه یواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې اوسي او همزمان مختلفو انستتیوتونو، ټولنیزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجایبو په مقابل کې دمسئولیت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کیږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصویب او توشیح څخه دمخه مختلف نظریاتي ګوندونه تقریباً همزمان جوړ او دا چې ملي ایدیولوژۍ او ملی سیاسي محور او حرکت وجود نه درلود، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعالیت شروع وکړه، میتېنګونه او مظاهرې یې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه یې دپردیو هیوادونو په پلوۍ چیغې وهلې او دولت، حکومت او قانون یې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ، ځکه چې هر یوه قوي خارجي ملاتړ درلوداو په نتیجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړیو ورځو څخه سیاسي بنتون "انباق بازی" شروع او افغانستان عملاً دسیاسي بنو په کور او یوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکوندۍ او غنې کرلې او ریبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحیت، افغانیت، وطنپرستۍ او ملي طرحو هیڅ ارزش نه

درلود او نه یې په تاوده بازار کې کوم خریدار. له بلې خوا دسیاسي بنتون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولی نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو. همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملین او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمین ګڼل کیږي. او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي. ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملی مبارزې سنګر دملي ایدیالوژۍ په بنیاد ګرم وساتي او دملي وطني ګټود حراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوۍ هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن یې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کیږي او که دغه کار ونشي بیا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي. دروسانو په موجودیت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحیتونه دداسې کوچنیو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شولې چې هیڅ ډول احساس دمسئولیت یې نشو کولې او په ټولو حالاتو ې یواځې بې شعوره او بې ارادې عاملین ګڼل کیدل. دمقاومت دلیکو په جوړیدو او په اصطلاح داروپا، امریکا او عربي ملاتړو په رادمخه کیدو سره وضعه څورواړې نوره هم بدتره شوه. دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوریتونو له مخې دغه کسانو(په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو.دروسانو په وتلو اوپه ۱۹۹۲ کال کې داسلامی جمهوریت په جوړیدو سره چې افغانا ولس ترې ډیرې امیدواری درلودلې، وضعه څه ډول شوه،ټول هیوادوال یې عینی شاهدان وؤ او که رښتیا ووایم زه یې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت د قلم اجازه راکوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر يې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو يې هيڅ روايت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچيان يې په ناچله پيسو خرڅ شويدي او يا په زور د مرګ داژدها خولې ته اچول شويدي اولکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وويل دغه رهبرانو په سوونو ميلونه او حتی مليباردونو ډالر جمع کړي او خارجي بانکونو کې يې ذخيره کړيدي، دتصور او عقل څخه وتلې ويلاګانې او کورونه يې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه يې جوړ کړيدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې ليکل شوي او عيني شاهدان هم ژوندي ګرځي او هيڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سياسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې دجبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې دجبهې په وروستۍ کرښې کې دخپلو زخميانو او مړو پالنه کوي نه داچې دجنګ دقربانيانو دجيبونو په لټولو اخته وي . افغانانو ډير ښه فرصتونه له لاسه ورکړيدي . کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې دخپل هيواد سره دهيواد دمالک او اولس سره د خپل اولس په حيث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې . خو بر خلاف ددښمن په لمسون يې اردو ړنګه ، وضع

الجيشونه او ستري قرارګاوې تخريب ، سپکې او درنې وسلې دکبار په بيه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه يې د غنيمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل دافغانستان ستر سياسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم دبيګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې دملګرو ملتونو دپنځه فقرئيز پلان مطابق په افغانستان کې يو ملي ګرا دولت جوړيدلې شو. نپوهيږو دچا په لمسون ددغه پلان په مقابل کې کودتاوشوه او چپ او ښي يو شان دهغې عاملين وګرځيدل .نن چې په هيواد کې دديرشو څخه دزياتو خارجي هيوادونو څه دپاسه ديرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر يې همغه کسان دي او نن هم دملي مسايلو په سر معاملو باندې په ميلونونو او مليباردونو ډالر ښکته پورته کيږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا، مجاهد، اخواني او نوري ډلې دخيلې وي . ملامت کوم يو دي او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخيص کړي. خو زمونږ دخلکو غميزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې يې دخولګۍ طمعه لري . علت څه دې؟ علت يې زمونږ ذات البيني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ دغميزي دحل لارنده. پاک خدای دمازيګر په وخت قسم يادوی »والعصر« او داځکه چې مازيګر دورځې دنتيجګيرۍ وخت دی . افغانان دپنځه ويشت کلنې غميزې څخه وروسته کومې نتيجګيرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهيږم او پخپله يې کلک پلوی يم چې افغانان پردې حاکميت پر ځان نه منې. دايي انساني او قانوني حق دي. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پرېښې او وايي چې نور خارجي پوځونه دې راشي چې مونږ دغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. رښتيا وايي چې «په کفرکې ژوند کيدلې شي خو په ظلم کې نشي کيدلې» له بلې خوا همدغه افغانان دبن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه يي راوغوښتل، دريم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هيواد ته په مليااردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هيوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي . حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسي ګرځيدل، څلورم دا چې دا قوتونه ديوه هيواد نه بلکه بين المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کيږي. شپږم دا چې په هيواد کې مخلتف اجتماعی، اقتصادی، سياسی او داسی نور ريفورمونه چې سل په سلو کې دتائيد وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتيک بينادونه جوړوي جريان لري . پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجيانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړی ځل لپاره په هيواد کې دولس مشری دموکراتيک انتخابات وشول چې په منطقه کې يي ساري ندي ليدل شوي او ښځو او نرو په کې يو شان ګډون وکړ او دنړيوالو دتعجب وړ ګرځيدلي. ليکن دډير تجب وړ هم داده چې ځيني درياست جمهوري کانديدان چې دموجوده سناريو او ډرامي اصلي ځيري کار کونکي هم دي په يوه او بله بهانه داسي کسان يو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هيڅ عقيدوي، نظرياتيي، پروګرامي او يا بل ډول نژديوالي سره نلري او يا پخپل سر دټولټاکنو دتحريم غږونه پورته کوي او پدې نپوهيږي چې دا دهغوی حق ندي. ټولټاکني يو ټولنيز دموکراتيک اصل او پديده ده چې معيار او محک يي پخپله اولس او د بين المللي بشري او دموکراتيکو قوانينو له مخې دا يوائې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کيږي . دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل ا ولس او بين المللي کړيو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي .دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتاليست په نومونو تورن او يا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي . افغانان هيڅکله تروريست، بنيادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصيت قايل دې . افغانان حتا دښمن ته په کمين نيولو شرميږي او هيڅکله ديته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګي بريدړکړي. افغان به دتاريخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحميل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هيڅکله بې کلتوره او بې ايمانه ا ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړي کلتوري دودونه ، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنيزو ارزشونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی ا ولس پاتی شوی او خپله شکيبايي يي کله هم له لاسه نده ورکړې او هيڅکله يي دپاملرنې څخه نده غورځولې . دا زمونږ مشران او دجمهوري رياست منور او پوه کانديدان وؤ چې خپله شکيبايي يي له لاسه ورکړه ، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قايل نه شول ، دخپلو عقيدو او مسئوليتونو په وړاندې يي احساس دمسئوليت ونکړې شو او هڅه يي وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه يوه بله سياسي معامله او لوبه جوړه کړي." دافغانستان قهرمانو خلکو ! ټولټاکني خورا باارزښته ا ولسي منل شوې دموکراتيک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډيرو سختو شرايطو کې بې له ويرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتی او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې ابادی کړی "ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې تر سره کړي، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږی او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو ! ! ! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. د سرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ،مونږ هم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قربانی او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو تورې دغم پړنې او جامې بدلې نه شي . غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. تر څو چې زمونږ خپل منځي جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري. زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یو څه شکسته نفسي پر ځان ومني او هغه لارې ته رانښکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې . پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او د سیالو سره په هر سنګر کې د سیالۍ جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غله دانو لپاره ساتل او د نسلونو دبقاء ورشوګانې به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه تړلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هر ډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیر وغماز به یې په محیط کې نه پریښودل کیدل.صداقت،وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري دټولني د هر غړي لپاره دتقوا او اخلاقو یوائینی کچه ،معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولو بې قید و شرطه پابندي دټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځینې ملي او بین المللي شیطاني خاینې ، فرصت طلبي او استفاده جو کړی چې د حرص او آز کسي « مردمک چشم » یې تنګ ،خپله خوشبختي یې یواځې دبل په بدبختۍ کې لیدله ، عامه نظم ،قوانین ،مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثخه یي همیشه سر غړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانینو په غیږ کي یي اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل یي په ملي شتمنیو، ملي ښیګڼو او ملي تعهداتو قمار وهلې ،یا یي د بیګانه ګانو په واک او تصرف کې ورکړې او یا یي پرې پخپله خیټه اچولي او مورد د تعرض او ناوړه ګټې ګرځولې . دغه ناروا مناسباتو دبشري ژوند دبې شمیره کلونو په موده کې یو مضمن نړیوال پارازیت قشرایجاد چې اوس نړیواله مافیا بلل کیږي او دخپل موجودیت په ټوله موده کې یي دخپل شیطاني خصلت له مخې ټولو خداي ،انساني او طبیعي مقضي او مقدر قوانینو ته شا اړولې او تل هڅه کوي یواځې د شیطاني مهیلیتونو په بنیاد خپل پارازیت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پیدادې ، د قانونمندی له مخې قابل د معرفت ، په قانونمندی سره قابل داستفادې ، په قانونمند ډول قابل دتحول او تکامل او پرته له قانومندی بل هیڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. لیکن نړیواله مافیا غواړي پخپل شیطاني خصلت سره خداي عادلانه قوانین تحریف او په جبر او ناروا سره د خپلې خوښې نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښیګڼو ،جمعي قوانینو ،جمعي منل شوؤ ارزشونو ،جمعي پریکړو ،...او نورو ... ته هیڅ ارزش قایل نه دي ،نو ځکه مونږ ددوی ټول دغه اعمال چې دهیڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنیاده او ناسم ګڼلي شو .خدای غني دې او داجهان یي غني پیدا کړي دي. په دې لوی جهان کې غذایي ،انرژیتیکي او نورې هر ډول زیرمې نه ختمیدونکي دي. ددوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هیڅ منطق او دلیل وجود نلري. ددوی دحرص کنډولي په هیڅ شي نشي ډ کید لې او ژوند د ټولو خوندونو

،ټولو ارزشونو د لذت ثخه د همیش لپاره بې برخې او دقانون او ټولنې له ویرې لکه شوپرک په ترګمی کې ژوند تیروي . دوی ډیر مال اوډیري پیسي لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دي ثخه خوند اخلي چې یواځې دوی هرڅه ولري او بل څوک هیڅ ونلري ،ددوی د ګټو سیمي باید هرچیري مصئوني اوسي ولو که دچا په شخصي کور ،فامیل ،مال او متاع پوري هم اړه ولري.

د وی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانین ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلي غوښتني په نورو تحمیلوي. نن دغه بدبختی دافرادو ، کورنیو ، قومونو او هیوادونو په کچه لمن غوړولي او هغه ګړی به هم ډیره لیري نه وي چې دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو ښه ده چې هر دجال لپاره مهدي اوهر خدایي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپیړه موجوده ده.

امریکا ځان دنړی ددموکراسی علمبردار مدعي هیواد ګڼي ،سره ددې چې هره دموکراسي پخپل ذات کې ډیر مقید او تنګاتنګ شکل ددیکتاتوری دې ،او تر ننني ورځې پورې نه قابل دویاړ کومه نمونه ددموکراسی څوک په ګوته کولې شي او نه یي په راتلونکې کې څوک وعده ورکولې شي. خو بیا هم په ځیني غربي هیوادونوکې ځانګړي غربي تیپ دموکراسی او یا په بل عبارت ځانګړیاشکال ددیکتاتوری وجود لري. راشی ددغه دموکراسی محیط ته ورننوځواو دهر چا دحق د تناسب له مخې ددغه دموکراسی په خصوصیاتو قضاوت وکړو.

د۲۰۰۸کال د مارچ په نهمه نیټه دامریکا جمهور رئیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبليو بوش د امريکا د کانګرس هغه مصوبه چې د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو د کميسيون د اعلاميي د پنځمې مادې « احدی را نميتوان تحت شکنجه يا مجازات يا رفتاری قرار داد که ظالمانه يا برخلاف انسانيت و شئون بشری يا موهن باشد » په پلوی يې تصويب کړې وه ويټو کړه. امريکا دموکراته ټولنه ده. د امريکا کانګرس د امريکا د خلکو له خوا منتخب ارګان او د امريکا په دموکراته ټولنه کې د قوانينو د تدوين او حراست مسئول ارګان ګڼل کيږي. پوښتنه پيدا کږي. ولې او په کوم دليل د غه مصوبه ويټو شوه ؟ نړي د اقليم د تودوخي د ستر خطر سره مخامخ ده. نړيوال غواړي هغه کنترول او تنظيم کړي. د ټولي نړۍ د ٪۵۵ څخه زيات کاربن داي اکسايد غاذات امريکا توليدوي. د غه غاذات برعلاوه له دي چې د تودوخي د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، د بط شميره مرضونو سبب هم کيږي. امريکا د دي لپاره چې ډيرې ګټې يې کمې نشي ، د دغه نړيوالې عظيمې ايکالوجيکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړيوال همداسې غواړي د وګړو ضد د سوؤنو ميليونو ماينونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي د پای ټکې کښيږدي او نور توليد يې بند کړي. خو دا هم امريکا نه

غواړي. د ګوانتانامو ،ابو غريب ،بګرام ،قندهارا و په کابل کې کورپه کور ،اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجوديت او يا د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زياتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شميره ډير نور مسا يل هم د دموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې د مخه پوره ديرش کاله له هغه ورځي څخه تيرشول چې افغانان د نړيوالو د جفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

پرون پوره شول چې افغانان د افغاني مجاهدينو د جفا معرض ګرځيدلي او ورسره مخامخ دي. نژدې شپږ کاله پوره کيږي چې نړيوال قوتونه په افغانستان کې د امنيت ذمه واردي . خو د ثور د مياشتي په اتمه د « مجاهدينو » د جشن په ورځ چې مليونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږي وا ښه خوري ،په امنيت او فيشن او د رشن مصرف شوي ليکن مخالفين د جمهور رئيس تر لوژ پورې ځانونه رسوي،هرڅوک چې يې په زړه وؤ په نخښه کوي او وژني يې ،خو د خدای په فضل امنيتي مسئولين چارغاوک کرده ځانونه مصئونو ځايونو ته رسوي «خدای دي زمونږ له سره نه کموي». د ۲۰۰۸ کال د اپريل په څلورمه نيټه د بخارست په کنفرانس کې وويل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ مليارده دالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکې کې به په فرانسه کې جوړيږي ۴۱ مليارده ډالر نوره مرسته وشي. د افغانستان د مالي وزير د افغانستان د ملي ستراتيژۍ د تطبيق په خاطر ۵۰ مليارده ډالر نور د نړيوالي ټولنې څخه غوښتي دي او دا ټولې پيسي تر نن ورځي پورې يواځې په امنيت مصرف شوي او په راتلونکې کې به هم مصرفيږي. «شکردي چې امنيت خو د قناعت وړدي او زمونږ امنيتي رهبران هم د تروريستانو او پارلمان د ضربې څخه بچ شول» . د الړۍ لا ختمه نده او هر يو د خپلي اشتها او ذوق له مخې د و بالاي يو په بل پسې لوړوي « چې هيڅ نه وي بيا هم يو څه شخصي جيب ته راپريوؤځي» . کله چې د امنيت مسئولين پخپله عاملين د بې اميتۍ وي شک نشته چې همدغه امنيت به د افغان اولس سر وخوري ! د تعجب خبره داده چې د ثور د اتمې پيښي وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدي ډول چاري پرمخ ولاړې شي القاعده ،تروریستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتي نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي.کاشکې دوی د پیښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددي لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدا ایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم اونالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه دقاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت ځته شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یي تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یي په خپله ګټه په کار اچولي. تل یي په ناروا سره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یي لمن وهلې.ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني،اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یي عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یي مقدس اید یالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او ددوستۍ دشعار لاندي یي دښمنۍ ،دسولي دشعار لاندي یي جنګ ،دابادۍ دشعار لاندي یي تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یي ګروګان نیولې ،دهغوۍ له جملې څخه یي خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هرډول پلیتي خیرې استخدام کړي ، خپلي ګټي یي په ناروا محفوظي ساتلي اودغه ډول پلیت سیستم یي په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دې خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یو څه شرم حضور به یي

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دڅرګندولو څخه به یي عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کي پټ وؤاو یواځې د ماښام په ترګمۍ او دشپي په چپتیا کې به یي خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو. لیکن نن دمملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندي په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱ دسپتمبرله یوولسمې دتروریزم سره د مبارزې دنامفهوم شعار لاندې دوی په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بي دفاع اولس لپاره یي دمرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کي هر ځای درولي دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزشه کول غواړي. د دوۍ تجاهل العارفا نه تظاهر او اکتونه چې ګوندي د امنیت دتأمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاص او مخدره موادو دمخنیوي څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پري باور وکړي. « ملي متحده جبه »او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پتۍ یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت تر لاسه کړي. تا سي چي فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسي غواړۍ د تیرو کړو دکفارو دین اداکړۍ نو اوس خو هم ټول قدرت اوسرمایه ستاسي په لاس کې ده.خو نن ملي وطنپرسته روڼ آندي لا څه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي.ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمېښتونو ته د پای ټکې کښېښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلی دی ،دغه نظام چې په سر ولاړ دی په پښو ودریږي او هر څه د عامه ښیګڼو په مجراً او مسیر کې پرېوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشۍ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو تر منځ توپیر له منځه تللې، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړې، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلې او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلې شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلي قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان ځرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده اود ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرمانتت او مستمر حالت غوره کړې او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدي. تروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولې او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یوازې ځان لپاره د ژوند کولو حق قایل او نور د دوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودۍ محکوم کړي. پدې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکې زیرمې نه خلاصیدونکې دي او د شلمې پیړۍ علمي ـ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې د هغې څخه سالمه او د ټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یوازې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلا کیدونکي انتا ګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چور و چپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډیر شتمنۍ په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، د خلکو ترمنځ د صداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پیړۍ کې د معقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دې او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډیر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسې هیڅکله حقیقي ارزش نه وؤ او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګڼل کیدې. ځکه دغه پیسې د انسان د لاس د زیار محصول نه دې، دا ټولې د سرمایې د غیر قانوني صدور او سوء استفادې تورې پیسې دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیي پرې له منځه وړل شوې دې. لازم دي موراً د دغه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښیږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ د هغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتا ګونیستي (دښمنانه) نړیوال مناسبات باید ړنګ شي ځکه

چې نوي مناسبات پدغه زاړه ترنګړ کې نه ځائیږي .کیدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي .لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کیدلې. د خلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې .بدلیدلې نشي، منل یې حتمي دي. د خلکو زور د خدای زور دې. افغانی سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا د پردي سیاست په بڼه پاتې شوې دې. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي پدې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې د ورځنې مسایلو سره وي او باید د خلکو ورځنې عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. د نامعلوم سبا یا د قیامت د ورځې وعدې ورکول او محاسبه د انسان کار ندې. د قیامت د ورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز پدې معنا چې د سیاست کړه وړه د اولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلیدونکي کلک تړلي اړیکي لري او یو تر بله سره لازم و ملزوم دي .لازم دي اولسې پرګنې د خپل ټولنیز ارمان د ترلاسه کولو په خاطر راویښې، تنظیم او د عمل په ډګر کې د ستراتیژیک هدف په لور رهبري شي . د شخصي او تنګنظرانه ګروپي سیاستونو غږ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یوازې د شخصي ګټو په خاطر ډیره ناولې هڅه ده. سیاست د یوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست د نورو هیوادونو د اولسونو سره د بین المللي منل شویو تعهداتو له مخې د یوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کیدې شي. پردې سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعني بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک د بل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چاته خپله ګټه منلې او خوږه ده. پردو ملکونو ته هر څوک دډېرې او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې دنړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یواځې منفي بلکه ډېر ضروري عمل او دود او دستور دې .خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمیاو اساسي شرط ګڼل کیږي .خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیته او ارزشونه د تیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړی شول حتا د بن دکنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دې .افغانستان د بین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلې دې او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوي دې. پکار دادي چې افغانان دهغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري تړون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او دخپلو ګټو ددفاع په خاطر دمقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او ننني یواځینې چانس له لاسه ورنکړی.یمونږ نن واقعاً ملي وطنپرسته ملا او قاضي، سیاست مدار، عالم، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب، دهقان او نورو ته شدیداً ضرورت لرو . ایا افغان مټور او مفکر ملي متخصص لپاره به دشرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټوي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې د بین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده دغه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند دکوم چا دشخصي او کوچني ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یواځې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت ددغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز دژوند دهضم حوصله لرلې او باریې پورته کولې شي .په نتیجه کې حق لرو ووایو چې موجوده دکوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډېر کسان یې دبشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو، ملي خیانتونو، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله ددومره لوی تاریخي مسؤلیت دلرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزې دعامل او حاکم شخص او دافغانانو دمراجعې او لازم تصمیم نیولو اچت مقام په حیث دنورو خود غرضه کسانو په څیر داپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یواځې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. دافغانستان سیاست او دولت داري دهر ډول تبعیض پرته دقانون له مخې دټولو افغانانو یو شان حق دي. محترم جمهور رئیس دې دمسئول مقام او شخص په حیث دغه حق هغوۍ ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران دپارلمان غړي او داخلي او خارجي دموکرات قوتونه پرته له شکه پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاريخي جرئت او رسالت سره حتماً د ښاغلی جمهور رئيس حامد كرزي ملاتړي دي .بله عمده او ډيره مهمه مسئله داده، كله چې دولتي مامورين په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عاليرتبه مسئول مقامات او د افغانستان په موجوده شرايطو كې ټول خارجي نماينده گان او اداري مسئولين هم پرې اعتراف كوي، او په تيرو څلورو كلونو كې چې نږدې ۱۵ مليارده ډالره د نړيوالو لخوا د افغانستان سره مرستې شويدي او د دغه غټې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او د هر چا د نيوكې لاندې دي. د دې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ كال د جنوري په مياشت كې نړيوال بانك هم اعلان وكړ، حاضر دي چې افغانستان ته قرضې وركړي او د لندن په كنفرانس كې چې نږدې د ۶۰ هيوادونو نماينده گانو پكې گډون كړې وو هم د ډيرو غټو مرستو وعدې وركړې شوې، پداسې شرايطو كې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نماينده گې چاته، د چا په تضمين د كوم هدف په خاطر مرستې او قرضې وركوي؟ او په راتلونكي كې به د دغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئوليت د چا په غاړه پريووځي؟ او د افغانستان د دولت لوړ پوړي چارواكي بيا هم د دغه مرستې او قرضې په كوم مسؤليت ، تضمين، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع د ټولو جوانبو لپاره ډير تأمل وړ ده !!! د سياست استادان، دولتي مسئولين دې هم وروسته لدې د دغه ډول بې بنياده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، د افغاني ټولنې د تاريخ، عنعناتو او پسيكولوژۍ په خلاف د امنيت په خاطر د نورو او نورو خارجي عسكرو د راغوښتلو لپاره بې بنياده توجيهات او دلايل نه برابروي، نه دي نور دا ډول بط بنياده او بې سياسته سياستونه

تبليغوي او نه دې نور دا ډول تاريخي مسؤليتونه په غاړه اخلي. بلكه د موجوده عيني واقعيتونو له مخې دې د داخلي او خارجي اړخونو سره په گډ تفاهم كې په افغانستان كې د سولې د تأمين او د قانونمند دولت د جوړيدو او ټينگيدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځكه چې له بده مرغه په يوائې ځان مونږ د دغه كار جوگه نه يو .هيڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملك او په خاصه توگه په افغانستان كې امنيت نشي تامينولې .حتا د هر هيواد خپله نظامي اردو د دغه رسالت څخه عاجزه ده. په هر هيواد كې د امنيت د تامين معيار، محك او جوگه يواځې او يواځې د همغه هيواد خلك او اولس دي چې صادقانه د دغه مسئوليت په غاړه واخلي او بس.

دکابل ښار بې مفهومه پراختيا بايد د ۲۱ پيړۍ په ايکالوجيکي فاجعه بدله نشي ! ! !

دې کې شک نشته چې ډير لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډيري لويي فابريکي به د آهنګرۍ د کارګاه او ډيرلوی تجارتي مارکيتونه به د کوم کوچني دکان په بناء کا ملاګېبي پلانه پراختيا موندلي او دوخت د شرايطويو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پيدا شوې اوسي چې ټولنيز ژوند، ښاري جوړښت او مادي زيرمې يو تر بله په

متقابل تناسب ، هارمونيزم او ارګانيک انکشاف کې سره ډډه ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د ننني ګلوباليزم په کچه عظيم توليدات، نه بې شميره نقليه وسايط، نه د غښو د ځالې غوندې د ښاري سرکونو، آبرسانۍ، برق، مخابرې، کاناليزاسيون او ډيرې نورې شبکې موجودې وي. نه په مليونو انسانان جبري او ميخانيکي مهاجرتونو ته اړايستل کيدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفريح اونورو ډيرو ټولنيزو خدماتو په کولو مجبور وؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ويالی، خوړ او سيند څخه په لپه اوبه څښلې او هر جوی شير بلاتشبه د جنت ويا له وه. نه دورځې درې وارې لمبل او جامې بدلول وؤ او د کړوسی څخه تر غورنيکه پورې په يوې جونګړې کې اوسيدل، نه نيتونه بد وؤ، نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه.

هو! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود، ګومان کيده چې هيڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کيږي. ليکن حقيقت داسی نه وؤ. د پخوانيو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتيجه کې ډير پر مختللي هيوادونه نن د ټولو امکاناتو سره سره د ډيرو لاينحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هيواد، اولس او ښار د سياسي، اقتصادي او ټولنيز ژوندله را تلونکي څخه ډير غافله نه وؤ او د خپل سولئيز ژوند او کار په خاطر يي يو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړيوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کيدل اد د نړيوال سړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نيکه نتيجه ګڼل کيږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم دهغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کېدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصینو په زیار ،کابل لپاره پنځه ویشت کلن ماستر پلان طرح او تدوین ،چې دیوه متمدن ښار په حیث د ښاریانو ژوند ، کار، تفریح ، سپورت، تحصیل ، عبادت ، صحی خدماتو او نورد ژوند ټول ضرورتونه په علمی سنجش ، پوره د قت او تناسب سره د ښاری خود سریو د مخنیوي په منظور په نظر کې نیول شوي وؤ. اوبه د ښاري ژوند د ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حیث د مسئولینو د توجه په محراق کې قرار درلود او دهغې د زیرمو د زیاتولو په خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرسانۍ ریاست د خارجی او داخلی متخصصینو او کارمندانو لخوا اخیړنې او د ذخیرو د عملي ایجاد چارې روانی وې او څرګند نتایج یې ترلاسه کړی وؤ. نو موړې زیرمې په لاندې ډول تثبیت او محاسبه شوې وې:

- دلوګر د سیند په مسیر کې د څاګانو د کیندلو پواسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول ؛
- د پغمان ددرې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول. ؛
- د قرغی د بند او راښکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستیل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول ؛
- په تنګی سیدان کې د اوبو د ذخیرې په مقصد د بند جوړول ؛
- د اخیري امکان په حیث د هلمند د سیند معاونین د تونل پواسطه د کابل لورته را ګرځول .

د پورتنیو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه یواځې 16 متره مکعبه في ثانیه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانیه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانیه د ښاري سر سبزۍ او یواځې د ښاری سپک صنعت د پراختیا لپاره کفایت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول یواځې2.5 ملیونه نفوس ژوند وکړي . نه له هغې څخه زیات ! حال داچې د کابل د نفوسو شمیره نن پنځه میلونو ته نژدې کیږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د. که چیرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري ، تفریحي ، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غیر مسئولانه شکل او لیونتوب سره په رهایشي ساحو بدلي شي ،

داستوګنو شمیره به ترلسو ملیونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آبادیدو چې نن په نخښه شویدي او یا به سبا په نخښه کیږي ،اود
استوګنو په کورونو بدل شي ، د استوګنو شمیر به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرگ او دفاجعې انجام وي . پکار داوؤچې د چارو مسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او

انستیتوت په حیث په مراجعه اوټینگی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د گړنگ په څنډه نه وې درولې !!!

د ثور د اوومی نیتې د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښار پنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لاپسې زیاته شوه چې کله ما د بلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې گډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشنا شوم. مونږ د اخپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نومړی پلان د مسئول مقام لخوانه وؤ منظور شوې . مونږ د همغه داخلې او خارجې متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمگړتیاوې مو تکمیل ، د مربوطه مقام منظوري مو ترلاسه او ټولو هیوادوالو ته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث دټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه ، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ دراتلونکي فعالیت او کار قانونمند رهنمود وؤ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یواځیني مالک

په حیث د کابل ښاروالۍ د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وؤ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه ، کابل ښاروالي عامل ارگان نه وؤ بلکه دیوه طفیلي ارگان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږمې گوتې حیثیت درلود. هروزارت ،مؤسسې او ارگان په ښارکې دکانونه ، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت گذاره وه. ښاروالي د گوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یواځې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یواځې یوکرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وؤ چې د ښار د پاکۍ او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ دښار د مالک په حیث د ښاروالۍ استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړ ایستل چې زمونږ استقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نږدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالۍ د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وؤ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یواځې د پیسو په بدل کې اجراکول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیتونه او کابل ښار ته د موادود تگ او راتگ د کنترول په خاطر په څلور و خوا وؤکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم موونیوه ، مونږ پخوانۍ دوسیې تصفیه او باقیدارۍ مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیچا مراعات نه کاوه او دهیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او ددې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یواځې دولت مو 700 میلونه افغانۍ قرضدارې شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیود ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انګلستان سره د فواید عامې وزارت د قیر قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ ترلاسه او ښاروالې له هر اړخه په پښو ودریده او په عامل ، باصلاحیته فعال ارګان بدله شوه. مونږ د غیر مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټیم د لرلو په خاطر -90- فامیلی او د مجردینو لپاره کوچنۍ پروژه جوړه کړه . مونږ ټول پخواني داخلی او خارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجینرانو او خارجي مشاورینو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مینې درې واړه قسمتونو ،دویم او دریم پروان ، خیرخانې مینې ، کلوله پشته ، تایمنی ، وزیرآباد ، قلعه فتح الله ، رحمان مینه، کارته نو او دښارد مرکز د سیما بدلولو په خاطر تفصیلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک ، د ساحو په تثبیت ، د سرکونو په نښه کولو . جغل آندازي او ښاري سرویس رو سرکونو د قیرکولو کار عملاً پیل شو.او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرویس رو سرکونه مو قیر کړل. دولت یو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجار دیوې غونډې په ترځ کې دیته وهڅول چې د کابل سیند دواړه خواوې تجارتي سیمې واخلې او هر څه عاجل دغه سیمې په ښکلې مهندسۍ او کیفیت سره آبادې شي . ډیرې نمرې په همدغه غونډه کې تجارانو ته توزیع او د دغه سیمې د مهندسي او انجینري نقشو برابرول کابل ښاروالۍ په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعمیراتي مواد هم را رسولي وؤ، خود روسانو په یرغل سره ټولو پلانونو تغیرو موند .

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجینرانو ، اداري هیئت او کارکنانو په خستګي ناپذیره کار او فعالیت چې شپه

او ورځ به یې کار کاوه خو اضافه کاري به یې نه اخستله ، تحسین نامې اخستلو ته به نه حاضریدل وکولای شول -9000- رهایشي او تجارتي نمرې محترمو ښاریانو او هیوادوالو ته توزیع کړو. یواځې مسلکي کسان پدې پوهیدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوګنې د نمرو، سرکونو ،پارکونو ،کلتوري مرکزونو ،مسجدونو ، تجارتي ساحو او نورو دقیق په نخښه کول او د په مختلفو پروژو د ښاروالۍ د هغه په امکاناتو سره د ټولو سرکونو جوړول ، جغل اندازي کول ، قیر ریزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزیع ته اماده کول او د یوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰نمرې توزیع کول ،رښتیا هم څومره عظیم او ناشونی کار ګڼل کیږي. زه د ښاوالۍ ټولو منسوبینو په وړاندی چې هغه وخت یې دغه عظیم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکۍ یې سرته رسولې په احترام سرټیټوم او کوروداني ورته وایم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت ، ښاري صنعت او ښاري ترافیک پخپل لاس کې ونیسو حد اقل په هره ناحیه کې د میوي او ترکارۍ لوی اساسي مارکیت ، چې په پاکو اوبو سره د میوې او ترکارۍ د پریمیځلو امکانات ولري، تیپیک نانوایي، تیپیک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځایونه د نموني په توګه جوړ او په ټول ښار کې عمومیت ورکړو او ښاروالي په فعال او د خلکو په خدمتګار ارګان بدل کړو.

تریخ واقعیت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي یرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غیر مسؤلانه او غیر وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنګ او د هر غیر او غماز د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزیدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي بادارانو ډیرې بدې لګیدلې، دوی په حقیقت کې خپلې نژدې د یوې پیړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډیر کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. د وطنپرستۍ ټغر له هیواد څخه ټول شو څکه بیګانه پرستانو او فرصت طلبانو دغه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم او د ټولو چارو مجریان وګرځیدل. دې وضعې سل وارې لوی ضربت پیدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شمیره ډلې د کوم بنیادي پلان او پروګرام پرته د پیسو د بې حسابه ذخیرو سره لکه پردي د چوراو د غنیمت په خاطر د ذات البیني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاریخي برم سره په منطقه کې د هر بدنیته د سترګو اغزې وؤ او هیچا د خپل حسادت اور پخپله سینه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو یوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چیغو او هلهلو سره بیګناه افغانان مړه او کابل یې وسیزه او رنګ کړ. پنځه ویشت کاله لا علاجه غمیزې په هیواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې وروسته ،کله چې د ټولې نړۍ« مترقي »او «عدالت پسنده» قوتونه بې ویزې او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بېګانه پرستانو د بېګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړاو نن د دې توري لمن لاندې هیڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکمیت نهنه لي اونه دي دویلو هغه څه چې چا لیدلي دي. مسئول عامل ارګان او شخص نه په سترګو کیږي،هر زورور غیر مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړیو او قشرونو کې رواکار، ورځنې رواج او مود ګرځیدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بیګانګ او حقارت

احساس کوي او ځانونه ورته بیګانه ښکاري. بیګانه او بیګانه پرستانو د خپلو حامیانو د حمایت د چترلاندې هر ډول ناروا د غریبو خلکو او ملک په حق رواګڼي ،ثروتونه یې غصب کړي او ارزشونه یې له منځه وړیدي . د دې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاریخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حیث د نسبي امنیت او ژوند د وړتیاوؤ څخه برخورداره او په تیرو پنځه ویشتو کلونو کې د میخانیکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ځاټوبی وؤ. د بن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجی بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمایي وارد او د قاطع اقلیت تر منځ تقسیم او قاطع اکثریت ترې محروم پاتې دې نپوهیږم لاشعوري او که یوځل بیا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتونو د شعوري اخریني ضربې په حیث د قرن د لویې فاجعې سره مخامخ کول او دغه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو ! نن هم هر یو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزیر ، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تمیز او سنجش د خپل نوکر، چاکر، باډیګارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنو باقې پاتې د تفریحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او یا نورو کلتوري ساحو په توزیع صرفه نه کوي. زمونږ لویه آرزو داوه چې د خیرخانې مینې -600- جریبه کلتوري ، تفریحي او سپورتي پارک چې کار یې پیل شوې وؤ او د کابل ښاریانو لپاره یوائینې د تفریح او تنفس محل ګڼل کیده بې رحمانه او غیر مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شین کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاریخي سیمي لکه شیرپور، با لاحصار، قلعه جنګي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د ښهرکونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان ښهر، لوګر او ننګرهار په لورپه پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنګونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپتیک څاګانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د څښلواوبو زیرمې په نظر کې وینول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسې شکل لري ټولی اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یې ناممکن کاروي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپتیک څاګانو فضله موادبه په کوم قوت او کومو واټرپمپونو پواسطه او تر کوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنترولۀ ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي. دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداګانه فاجعه ګڼل کیږي. ځینې کسان دا سې نظر لري چې اوسنې کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمګړیتاوؤ سره پرځای پریښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همدا سې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نیۍ کې د فوایدعامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنارادیو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو ګرځول شي، زما په نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو ددغه سیند اوبه د کابل لورته راګرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دوه اړه پخپل ذات کې لویې بشري فاجعې ګڼل کیږي. زه نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟

زه په پوره درناوې د ټولو لوړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم ،تر څو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان دد ښمنانو د بدو نیتونو قربانی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاریس کنفرانس !
ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال داپریل دمیاشتي په څلورمه نیټه دهانګري په پایتخت بخارست کي د ناتو دغړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کې دنوې ستراتیژۍ په باره کې لازم تصامیم ونیول شول. همدلته دجون په دولسمه په پاریس کې دافغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس دجوړیدو او دپورته ذکرشوې ستراتیژۍ دابعادو دتشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه .البته دا کومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یي درلودل او هغه داچې په ۲۰۰۷م کال کې په افغانستان کې دمخالفینو له خوا حملو شدت وموند او په ۲۰۰۸ م کال کې دغه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکې او دناتو غړو هیوادونو لا دمخه تردې په خپله نظامي ستراتیژۍ او تاکتیکونو کې پراخه بدلونونه راوستي وو ،پدې معنا چې دوی د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کې ډیر کمښت راووست ،دلویو ښارونو څخه یي دخپلو قطعاتود وضع الجیشونو دبدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه ، اکثره خارجي هیوادونو دمخالفینو سره پټي خبرې ،پټ اړیکي او پټې وسلي او پیسي ورکول (دمثال په ډول انګریزانو په هلمند

کې) شروع کړل ،دافغان اردو او پولیسو دتقویي مسئله ورد زبان وګرځیده ،امریکي او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوایي بمبارۍ او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي اوبې پیلوټه الوتکو په ذریعه داهدافو ویشتل پیل او دادملکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کي یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه ،خو ددې ټولو خبرو سره سره دمخالفینو دحملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کې دملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله.دمثال په ډول دري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸م کال دفیبروري په ۱۷ ،۱۸او ۱۹ په قندهار کې د سپو دجنګ په میله کې ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان،دقندهار په سپین بولدک کې ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان ،په قندهار کې یو متعلم مړ اڅلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کې دآیساف دهوایي قواوو یوه چورلکه په هلمند کې دیوه طالب قوماندان په کور کې په داسې حال کې ښکته شوه چې امنیت یي نیول شوې وو او وسله ،غذایي مواد او نور لازم توکي یي هلته ښکته کړل. په همدغه وختونوکې دامریکي داستخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یواځې ۳۰ ٪ خاوره په واک کې لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د۲۰۰۸م کال د مارچ په ۱۱ دملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستانکې د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یواځې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کې لري ،امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړده ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي نشته ، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او... لوړې کچې ته رسیدلې دې. په همدې وخت کې د۲۰۰۸م کال دمارچ په ۱۰ په امریکې کې دافغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګټن ډي سي سره په مرکه کې وویل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ وړ نه ده ،طالبان د هیواد په زیاته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر ولیږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په میاشت کې دخارجي نظامیانو مرګ ژوبله ډیره لوړه او یواځې د مړو تعداد د ۴۶څخه واووخت ... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانیک او هرج و مرج راولاړ شو. فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقا دونه شروع کړل. مارشال فهیم په غازي سټوډیم کې په جمهور رئیس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفیسور برهان الدین رباني ،محمد یونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد د څر ګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی ویاند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو او نورو ډلو سره یې تماسونه نیولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دي. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانیک ددې باعث هم شو چې ډیر دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمایې مصئونو ځایونو ته ولیږدوي. د دوبۍ په هوایي ډګر کې د جمهور رئیس مرستیال احمد ضیاء مسعود او دافغانستان د اسلامي جمهوریت د پارلمان رئیس محمد یونس قانوني سره ، انګلستان ته دډالرو او نورو قیمتي توکو د لیږدولو په وخت کې لویه افتضاح رامنځته شوه.دثور دمیاشتې په اتمه دمجاهدینو دجشن دتجلیل په ورځ ددولت مخالفینو ځانونه دجمهوررئیس تر لوژ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنیت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تیښته مصئونو ځایونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکینو سرنوشت یې څو تنو مخالفینو ته وسپاره .

پدې ډول دپاریس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلویې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتیاتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کیږي او مالي سرچیني به یې هم دناتو دسرمشریزي دپریکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتیژیک او تاکتیکي لید لوري له مخې په پام کې نیول کیږي. داد امریکې ،ناتو او بین المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به یې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تیره اونۍ دامریکې کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ ملیارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کې پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلې افغاني قضایا او مشکل تشکیلوي چې باید دافغانستان جمهور رئیس یې دحل په خاطر په تفصیل سره خپل ګذارش وړاندې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي وای.

دپاریس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتیژۍ پروګرام وړاندې شو چې په درې عمده قسمتونواودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غمیزې داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تیرو ۳۰ کلونو کې یې نه یواځې افغانانو بلکه نړیوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتیژیکه طرحه دافغاني مغز زیږنده او تراوش اوسي او محض یو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاګانو سره دغه لوی مسئولیت په خپله غاړه اخیستې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غوندې په یوه نفس ولوسته یواځې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسي کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یی دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي . حال داچې دیرش کاله ستړې غمیزي په هیواد لمن غوړولې ،هره ورځ په په سلګونو انسانان مري ، ښارونه ،کلي ،بانډې ،سرکونه ،غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي ، په هیواد کې نظام ،اداره او قانون وجود نلري او په عوض یي فساد ،رشوت ،اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې ، قهطي ده ، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا !هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دې ، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویي ځوروي . ځوریږي یواځې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه ،با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزي پدې دیرش کلنه ماجراکې نه دکوم بدیل محرک ،نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخورداره دې ،نه یي دافغان اولس د حق په پلوۍ غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خو په سیاسي دکاندا ریوکې یوله بله پیشقدم او کله چې ددجال له کنډولي څخه غوړي څاڅي تل یی ترې لمنې لاندې نیولي وي .

پدې ډول د افغانستان په ننني جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت اوازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې اودهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالا حصار ته دځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرمانۍ سره یي تحقق پیدا کړ او دبخت څرخ یي دامریکي په محور وڅرخاوه. یواځې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکي په مشرۍ ځانونه افغانستان ته رارسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه ،بې جغرافیي اوبې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول دپښتو ن او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکي له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي ،مخالف او موافق قوتونه دساعتونو اوورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي ،دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین امللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي،دالقاعدې اوطالبانو سره سوله او په افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي ،امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي اوڅلور ملیارده ډالر ورته ځانګړي کیږي ،خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري.دافغانستان دمسئلي په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې د روسي د سفير هغه اظهارات وو چې « د روسيې پرته به په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزه هيڅکله بريالۍ نشي» او همداسې د پاريس په کنفرانس کې د پوتين په هغه خبره ټينګار چې « که خارجي قوتونه په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزې پرته نور سياسي اهداف تعقيب کړي روسيه به بې غرضه پاتې نشي» او همداسې د جولای د مياشتې په اوومه نيټه د هند سفارت په دروازه کې ځانمرګي بريد او په هغې کې د ۲۰۰ څخه د زياتو کسانو مرګ ژوبله ،د طالبانو لخوا د هغې د مسئوليت په غاړه نه اخستل او د ټولو څخه مهم ځوورځې د مخه په افغانستان کې د مخالفينو پرضد د روسي وسلو د استعمال په هکله د امريکې او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلې ته کاملاً نوې ګلوبال ابعاد ورکړل.

د پاريس په کنفرانس کې د حامد کرزي غير مسئولانه ګذارش ، د ملي ستراتيژۍ په نامه د مالي دوزير لخوا د ۵۱ مليارد و ډالرو او د برق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا د تش په نامه ستراتيژيو نپوهيږم په کوم اعتبار د بې حسابه پيسو غوښتل او سره د دې چې ملګري ملتونه ،ناتو ، امريکا او مؤسسات او اشخاص هميشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې د افغانستان حکومت ،دولت ، دولتي ارګانونه اوحتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هر ډول ناوړه او غير قانوني اعمالو تورنوي بيا هم د غه ټول پيشنهادونه د ملګرو ملتونو د سر منشي محترم بانکيمون لخوا سخاوتمندانه تائيد او منل کيږي او محترمه ميرمن لورا بوش چې په يوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر باميان پورې رسيدلې ،او دا چې د محمد دوه لورګاني د سحر لخوا مکتب ته تللې شي ، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بريښي او په ټولو اسنادو

د تائيد مهر لګوي.

مونږ د ملګرو ملتونو ،نړيوالي ټولني او ټولو هغه هيوادونو څخه د زړه له کومي شکر ګذاره يو چي افغان اولس سره د غه ډول سخاوتمندانه مرستي کوي.خو کاشکي دا پوښتنه هم چا سره پيدا شوي واي چې د غه بې حسابه مرستو ولې د افغان اولس يوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای ؟اونن هم افغانه ميرمن چې لس کرته بوره شوې او يوولسم بچې د ځان د نجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او يا يې د هغه د ژغورلو په خاطر د کوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته يې سپاري . ولي؟

مونږ د نړيوالو څخه احترامانه هيله کوو چې د افغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي ،د زړو غير عادلانه ستراتيژيو د تطبيق څخه لاس واخلي او د افغان معضلي د عادلانه حل لار ولټول شي.که په غير عادلانه شکل د هغې حل ممکن وي تر اوسه پورې به د هغې د عاملينو د غه ارمان ترسره شوي واى.افغانان بايد نور د غه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. مونږ افغانانو د ديرشو کلونو په موده کې هر څه د انسانيت او بشريت په نامه بايللي خو د خپل ملک ستراتيژيک افتخار موساتلي دې. مونږ د خپل افغاني و يارې په ساتلو سره هرې عادلانه معاملي ته حاضر يو.

په غير صورت کې د ماجرا انجام پرته له دې چې د پخوا په څير دوام پيدا کړي بل ډول ممکن ندي. د هرې ماجرا په پاى کې برې د افغانانو په برخه وو او وي به .

از کشاد او کشاد اسيا
از فساد او فساد اسيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظروا چول شي ، انګلیس قوم د هغه سر سبیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه ، چي دټولي غربي اروپا څخه راټول ،دشمال بحر له لاري په جزیره رانټول ، ځایي استوګن قومونه یي له منځه یوړل او جزیره یي تري خالي او د نږدي ۲۰۰۰ کلن تاریخ په اوږدو او دډیروترخو حوادثو ، ظلم ،ناروا او بي عدالتیو په کشمکشونوکي تري په حقیقت کي ننني غیر متجانس کانګلمېرات « غیر متجانس مخلوط» سود جو ، د سیسه باز کرغیړن انګلیس ملت« نیشن » متشکل شوي دي. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت ،تعهد ،اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو .په بین المللي مناسباتو کي ډیر سخت زړي ،ظالم ،بي وفاء او غولوونکي پاتي شوي او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو ،کشمکشونو ،دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چي څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري ،عامل یي همدوی دي . غریبۍ ته دپستۍ ،جنایت اوخیانت په سترګه ګوري او دپیسو د پیدا کلو په لار کي هر ډول ظلم ، فریب او ناروا مباح

ګڼي. ددوۍ دمختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کي ټولې سیاسي فاجعي یواځې او یواځې ددوۍ دخاینانه د سیسو په بناء چې دتاریخ په اوږدو کې یې د قومونو تر منځ راولاړې کړي ، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یې هم علت همدغه د سیسي وي . زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي . ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې داد ب ،علم ، کلتور ،اقتصاد ،فلسفي او د بشري ژوند په نورو اړخونو کې یې ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یې نړیوال تاریخ ته په امانت دارۍ سره سپارلي دي . یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي » . په هر قوم کې ښه او بد ، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسور سرطاني تپ بدل شوې ، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه ددغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نوځکه ددوۍ ددغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي . شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم ددغه ډول شیطاني عمالو اکثریت قابل د ملاحظې وي ،چې مونږ د نموني په ډول ، په ننني نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د توني بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو ، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لايق وګرځي.

انګريزانو ددريايي غلو په حيث تل په شمالي بحر کي پردی کشتۍ تښتولي او مالونه يی ورته چورکړي او دي کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پيدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند تر منځ تجارت د وچي له لاري د مشکلاتو سره مخامخ او واسکوديګاما ، مجيلان او کريستوف کولومب هند او جنوبي امريکي ته د بحري لارو په ميندلو بريالي شول. هند سره داروپا تجارت نوې رونق پيدا کړ. انګريزانو هم تجارت او کشتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې يي تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګاليانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو ، دانګريزانو له خوامات او تجارت د انګليس په انحصار کي پريووت او ۲۱۳ کاله يي په خپل لاس کې وساته. انګريزانو شمالي امريکا او کاناډا ونيول ،ځايي سرخ پوستان يي له يوي مخي قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر يي هم يو کسژوندې پرې نښود . مصر ،سوډان ، جنوبي افريقا ، دماغه داميد « Cafe of good hope » استراليا ،نيو زيلاند او ددنيا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق ،مالتا ،باب المندب ،سويس ،عدن ،او نور يي په خپل تصرف کې راوستل ،پرتګالي هسپانيايي ،هاليندي او نورو بحري قوتونو ته يي ماته ورکړه او ځانونه يي په هند اوشاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال ،دولت ،عزت ،ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خيټه واچوله . چور او چپاول يي شروع او بې شميره ملي مبارزين ،قهرمانان او ملکي ماشومان ،ښځي او نر يوشان له تيغه تيرول . د هند مشهور بندرونه لکه بمبيي ،کلکلته ، مدراس ، حيدراباد او نور يی ونيول او د شرق الهند تجارتي

کمپنۍ يي په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کي يي د هند په ټوله لويه وچه کې خپل هراړخيز حاکميت ته پراختيا ورکړه . کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له يوې ورځې څخه يي بلې ته پياوړتيا موندله ، انګريزان له هغې څخه سخت په تشويش کې وو او د روس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره يي لوی مانع ګڼه. دوی د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود ، ځانونه يي د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او د افغانستان ددولت په مقابل کې دانګريز د زاړه استعمار خاينانه دسيسي له همدغه وخت څخه پيل شوې .دوی د جهان په دغه لويه منطقه کې د « لويي لوبې » په نامه لويه ستراتيژي اودافغانانو په مقابل کي يي « policy Forward »غوره او تر نن ورځې پورې دوام لري. دوی له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شميره دسيسي او توطئي کړي ،خو جمله دري لويي جګړي يي سازماندهي او په درې واړو کې يي د شرمه ډکې ماتي وخوړلي . خو دځيني ضعيف النفسه افغانانو په واسطه يی و کولاي شول ځيني

ستراتيژيکي منطقي د افغانستان له وجود څخه پري کړي او خپلو خاينانه دسيسو ته يي د هميش لپاره ادامه ورکوله. دوی په مخ پزه نه در لوده،او په بې حيا يۍ او بي شرمۍ سره ، کله چې روسانو په افغانستان خاينانه حمله وکړه ، ويل به يی ، اوس ددغه ډول تجاوزونو وختونه ندي ، دوی بايد له موږ سره مشوره کړي وای. خو کله چې يي د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع تر لاسه کړه پخپله یې یو ځل بیا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبیا ابادونې تر شعار لاندې په حقیقت کې په ډیر مهیلیت او خیانت سره دځیني بیګانه پرستانو په مرسته غوارې یو ځل بیا د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاینانه سیاست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په ناروا دغه مستضعف اولس د یوه داسې آبر قدرت سره یواځې په جنګ کې وازمایه چې تاسې ترې شپه او ورځ، په ویښه او په خوب کې بوګنیدلی او ارام مونه درلود. ستاسې د نننې مباهاتو سرچینه او منبع همدغه نننې خواروزار افغان اولس دې. تاسې خو ځانونه د نړیوالو حقوقي، قانوني، دموکراتیک، عادل، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حامیان بولۍ. تاسې خو په موجوده اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لرۍ. او باالاخره تاسې نن افغانستان ته د افغانانو د سر ښندنې په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بیا ابادونې، امنیت او دیرش کلن جنګ د مظالمو،عوارضو او ناخوالود له منځه وړلو په تعهد سره راغلي یاست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لویه غمیزه کې ښکیل دي، وایو چې تاسې په یویشتمه پیړۍ کې د پخواني سادیستي جینیتیکي هوسونو د تکرار او تلافي جویانه خوا یخې په خاطر د افغان نسل کشۍ لپاره هیڅ دلیل نلرۍ. تاسې د افغانانو دښو بدو ټولو خصوصیاتو سره ښه بلد یاست، کیدای شو ل یو دبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو د مشکل دحل لارې لټولې وای .خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر او د ټولو چارو اصلي عاملین او مجریا ن

ګڼل کیږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې د دغه «احسن» پاداش د پایلو په باره کې ستاسې د خپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدایي ترین عادي انساني ذات البیني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هیڅ قابل د بحث او مطرح د بحث کیدلې نشي. تاسې حق نه درلود ستاسې په موجودیت کې دغه ډول زړه بوګنوونکې او د تحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي. ستاسې نیک پاداش دې ته ویل کیږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي یاست ؟ که نه .مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې یې ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختیو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او یا :

1. هغه چا چې د اجتماعي ترکیب او برنامه یې محتوا څخه پرته د بن په کنفرانس کې د لړکیو معلوم الحاله ضعیف النفسه ډلو پواسطه د یوه عظیم رسالت سرته رسول غوارې ؟
2. هغه څوک چې د یوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غوارې ؟
3. هغه څوک چې د جنګي جانیانو او د بشر د حقوقو دناقضینو په واسطه د نظام جوړول غوارې ؟
4. هغه چا چې د دولت، حکومت، پارلمان، حقوقي، قانوني، اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراً د پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟
5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه څوک چې دمخدره مواد و دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسگر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولی ؟

7. هغه څوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدي ټوله دوره کې یې یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه څوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دي ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول داجراء وړنده ؟

که دا سې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینو او خصوصاًستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ ایا تاسې په ربښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟ که داخبره ربښتیا وي ،بعدي هڅې د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخې ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان بایدد خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلي هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بې ننګو محاسبه کوۍ ، پدي مونږ هم نپوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې دخپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسي به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی"** خپله لار پرمخ وهي ، "**دنا اهله خلکو خوی لکه دچړ دی** » . اصلي اولسي جریان په عمق کي خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې دزړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسې که خپلې شومې ارزوګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې تر لاسه کړې ، د سولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلې کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوځو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دي .خدای دې ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر دي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولې ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یواځې افغان اولس پدې منطقه کې دثبات او مقاومت کوهپایه او دسیالې معاملې جوګه دي . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دې. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو دتلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکې د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کي افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوا یواځې ددغه منطقې د خلکو پرضد دسیسه معلومیږي. ځکه چې د پیښو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکي او اروپا کې ناست دي ، او په سرحدي سیموکې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکنې او اغزي کري او بیا اور ورلګوي . دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږزره کلن تاریخ کې د هیچا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې .پکار دادي چې هرڅوک سیالي معاملې ته غاړه کښیږدي. دا به د منطقي ،جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري ، دهیچا په ګټه ندي ، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري ، لکه تل چې ددې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ ، ددې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي د تاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني ،دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې د هر چا سره د جوال خوله نیسي ، غواړم ووایم چې د استعمار لاندې ملکونو د تیر او حال له حالاتو څخه ځانونه لږڅه خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه . خو چې ددې میني انجام معمولاً څه وې پدې پوهیدل پکار دي ! ! !

ښه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي !

آزادي ـ تر هر څه لوی ملي، اولسي اوفردي ارزش !

د استقلال جشن په افغانستان کې دخاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خوداګاه او نا خود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله ! هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل ،د کلیو او بانډو بې سواده او نالوستي زلموټي چې شونډه به یې توره شوې ، په مخ به یې ځوانکو سر وهلې او له ځانه به یې د سړیتوب طمع کیدله ،پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې ، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح د محکوم او ازاد پښتونستان او حتا داټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له میندو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چا به غونزاخي او نیني ،چا به توتان ، چا به تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نيمه لار به يې پياده او نيمه په موټر کې وهله او ځانونه به يې جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبيري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به يې د چمن په کبلو او خوراک به يې همغه غوزاخي او نيني او توتان او تلخان او د ميوې خو به لا اډو په فکر کې هم نه وؤ . کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به تري کيسه بر ووهلې. پدې ډول به يې څو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تيرې کړې. رسم ګذشت ، موټري ، ټانکونه ،طياري او اتش بازۍ به يې وليدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټوليدل د دوی د جشن کيسي به نه خلاصيدلې.

هو ! جشن چې معمولاً يواځې په همدې نامه يادېده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لويو وړو لپاره لويه او تر هرڅه لويه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غريب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه يې د کابل ښاروالۍ او سنۍ کلنۍ ډالري بودجي ته نه رسيدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبوليک لوی ارزش او بلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره د ازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حيث لمانځل کيږي .

چا له مونږ څخه دا او د غه ډول ډير نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟ کوم جبر مونږ د دې د غه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي يو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دي چې دا اسي ارزشونو په ارزش نه پوهيدل نه غواړي ؟ ربښتيني افغانان ، دا سې لويې خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځاي

پرېږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! يواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهيږي او احمقانه هغه د ګلو باليزم ، نورو ايزمونو او يا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سياليو او لوبو کې د قمار په دوکي بايلي .

پنځه ورځې د مخه د پاريس په کنفرانس کې 21 ملياردې ډالره مرستي راټولې شوې. شايد څوک وو ايې هغه د زراعت او ابياري او ... لپاره تخصيص کړې شوې وي . ربښتيا هغه پر ځای لګيدلي او شکر چې زمونږ اولس په خيټه موړ دي او شکايت مو تر تراسمانه پورته نه دي. که دا خبره ربښتيا نه وي ،نو څه ډول د «سرينا » په هوټل کې هره ورځ دعوتونه په خورا لوړه نړيواله کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسيږي . د دولتي لوړ رتبه مامورينو سفرونه او سفرخرڅونه خو هم پيشکي اجراکيږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجيبه خبره دا ده چې وزارت خارجه يوه ورځ د مخه ټولو خارجي نمايندګيو ته رسمي مکتوبونه ليکلي وؤ چې پيسي نلرو ! جشن نه لمانځل کيږي ! يوه ورځ وروسته بل مکتوب ليکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړيني د اونۍ لمانځنه د خپلو عوايدو څخه په شانداره مراسمو سره (غونډو ، بيانيو ، ختمونو ، افطاريو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمد شاه مسعود چې تر اوسه پوري د ډيرو په نزد دوه ګوني شخصيت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاريخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې يواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزيزانو يو جانبه او يو اړخيز قضاوت خو کافي نه دي . په بين المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټر نيټي ويب سايټونو کې چې د غه ډول قضاوتونه شوي او کيږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړیني کلیزي ، یادګاري څلي او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال داچې حتا داحمد شاه مسعود نژدي کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې دهر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي . نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمي او نورو ټولو ارګانونو دنما ینده ګانو په ګډون دخارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کي یوه میاشت دجمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پوري په مرکز او ټولو ولا یا تو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل څښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږي ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځي په راتلونکي ژمي کې په مخکې لري او د افغان دولت چیغي لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصي بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پوري ملا پوري تړلي ګرځوي . داسي انګیرل کیږي چې احمد شاه مسعود ته نژدې ځیني کړۍ عمداً ددغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،تر څو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لا پسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبي وختونه راشي، احمد شاه مسعود به هم د نورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث د استحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعمالو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کي تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همداسې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه موسسات او سازمانونه هغوی جنګي جانیان او د بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدي ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له څیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او دقومي ، ژبني ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کي جمعي سیزني ،د ښځو سیني پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ،... په ډیرو شانداره مراسمو سره پیشبیني شوي وه چي په رسوايي بدله شوه. ولي ؟

بیا هم پوښتنه پیدا کیږي ، ولې **د ازادۍ ورځ** دغه دافغانانو ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو !کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوی ښه نه لګي. ترې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دښو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي او د خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما پـه اتنیکـي ،جینیتیکـي ،اجتماعي،جغرافیـایي اود بـشري جمعـي شـعوري بلـوغ پـراخ بنـسټه دیـالکتیکي هراړخیـزه محـصله او کثیـر ا لبعـدي نړیـوال شخـصیت ګڼـل کیـږي .شـک نـشته چې د اوبامـاد شخـصیت پـه جوړښت او تـشکل کـې د هغـه کثیرالجوانبه ټـولنیز بییز عمـده رول لوبـولي ،خود هغـه شخـصي اسـتعداد ،ابتکار اوپـه انتخابـاتو کـې پـه فـي البدیهـه او زمـاني معینـه مقطـع کـې د مشخـصي قطعـې ، فـاکتونو اوفکتورونو پـه دقیـق ډول او پـه ټـاکلي موقـع اسـتعمالولو قـاطع رول لوبـولي دي.

دریـم عامـل همغـه د بـشري جمعـي شـعوري بلـوغ دیـالکتیکي انعطـافي افقیـت وو چـې بـشري شـعوري دموکراتیکـه اګـاهي یـي پـه یـوه مـشترک مخـرج او دمبـارزې پـه یـوه صـف او سـنګرکې راټولـه او د اوبامـا پـه څیـر د یـوه کـس پـه منطقـي او معقـول انتخـاب پـه تـصمیم بانـدې بدلـه شـوه .څلـورم عامـل دامریکـي دپخـواني جمهـور رئیس جـورج ډبلیـو بـوش د نابکـاره ټیم اتـه کلنـه دوره وه چـې بـشري ټولنـه یـي پـه قهقرایـي ، اُتیلیتاریـستي ، آزمندانـه او سـودجویانه بې کلتـورۍ سره پـه یـو جانبـه عطالـت د نـابودۍ ګړنـګ تـه څغلولـه ،نړۍ یي پـه بې سـابقه ډول د سـتر مـالي او پـولي بحـران سره مخـامخ اود هـر وږي ځـوان ،زوړ او ماشـوم لـه

خـولې څخـه یـې اخـري مـړۍ وشـوکوله ، چـې پـرې ژونـدې پـاتې کیـدلې شـو .عوامـل نـور هـم ډیـر دي چـې بـشریت یـي جبراً ددغـه ډول منطقـي او معقـول تـصمیم پـه صـف او سـنګر کـې ودروه ، او پـه بـې سـابقه ډول پداسـې لـوی مملکـت کـې ۹۵ فیـصده تـور پوسـتو ،۶۶فیـصده ځوانـانو ،۵۴ فیـصده کاتولیکـانو او همداسې پرتـه لـه تبعیـضه سـپین پوسـتو او تورپوسـتو ، ځوانـانو او زړو او مختلفـو اقـشارو بـارک اوبامـا تـه بـرعلاوه د خپلـې رای هـرډول مـادي او معنـوي امکانـات پـه لاس کـې ورکـړل او پـه قـاطع اکثریـت سره اوبامـا دامریکـي دڅلـور څلویـښتم جمهـور رئیس پـه حیث وټاکل شو .

پداسـې شـرایطو سـره ، زه پـدې عقیـده یـم چـې اوبامـا دیـوه داسـې رسـالت جوګـه دې چـې یـوه تـاریخي دوره پـه بلـه اړوي اوکـه سیاسـت هـم اوسـي بایـد هغـه سیـال سیاسـت اوسـي چـې سیاسـي پـایلې یـي پـه تـاریخي رسـالت بانـدې منتجـې او حاکمیـت یـي د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

پـه ظـاهرکې خـو معلومیږي داسـې ، چـې پـه څـو لنډو جملـو کـې تحلیـل وشـو ،واقعیتونـه او حقیقتونـه معلـوم دي ،لاره او هـدف څرګنـد دې ، ممانعـت وجـود نلـري ،یـا «چهـار یـار» او دهدف په لور نه ستړي کیدونکیې منډې.

پـه تـاریخ کـې خـو هـم همیـشه همداسې وه ، ښـه او بـد سـره تمیـز او حقیقـت هـم هیڅکلـه پـټ اختـر نـه وو ، لکـن چـارې تـل دمـشکلاتو سـره مخـامخ وې. دې کـې شـک نـشته پخـوا چـې مـشکلات ډیـر او امکانـات کـم ووچـارو هغـسې بهیـر درلـود چـې تـاریخ یـي ګـواه دې ، او نـن چـې د مـشکلاتو پـه نـسبت امکانـات ډیـر زیـات دي ،بیـا هـم چـاري دډیـرو سـتونزو سـره مخـامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دي چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته ندي ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دي. دا د ظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رڼا ورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولې . دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې د بشر د پیدا ایښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوې ډلې سرته رسولې او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلود خو د نیکه مرغه همیشه یې د حق دبري او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ د بشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو رټې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې و کړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به دواقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېوځي او دنړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې رټې تل پاتې یادګار او دهرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ دبلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

ګسیخته عطالت پیدا کوي او دعلم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې دهغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لارکې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دې د خپلو ټولوروا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دي، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زوړ نظام وساتي .

دنړۍ په نننې او پروني سیاستونو کې دغه ټول حقایق عملاً په سترګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله دمخه د امریکې د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش دکورنۍ دوارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د بنې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلیدل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې.د ۲۰۰۱ دسپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او... نومونو د څلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکې دې چې په افغانستان کې حضور لري . که دامنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعې او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همداسې په ټوله نړۍ کې یې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دې او د ښه کیدو امکان یې څوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیو یارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل «دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیي ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدي تور لست کې چا نه وي اخیستې ؟که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل څله په افغانستان کې جوړ دي ؟او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې دعسکرو شمیر نور هم زیات کړي ؟ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته دعسکرو ننوتل اسان دي خو دبیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا دداکتېر برایدن څخه وشي. بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلي پیښه یوائې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلې دې ؟اویا دغه خاطرې د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟ یومتل دې چې «دروغ ګوی حافظه نلري » . رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، دامریکي د جمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګرې وو . حال دا چې امریکا په افغانستان کې دژنیو د تړون یوائېني ذمه وار او حکم وو . یعنې امریکي خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د تړون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیو ن بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او دافغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړېدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکي حکومت ددې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن دملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ د څلویښتو هیوادونو نماینده ګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابو کې وو او ددوۍ په مشوره سر ته رسیدل ، دحملې لپاره د هغوۍ دلیل څه وو ؟

د امریکي جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لوممبا ، تروتسکي، ساخاروف ،یأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ایا دفلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځانونو په خاطرټول عمر جنګول غواړۍ ؟دیأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائیل، پاکستان او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه د شر او فساد مرکزونه ساتل کېږي؟

تنني نړیوال او افغاني سیاستونه د تروریزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثیر المجهوله معادلو بدل شوي چې هیڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په سترګو کېږي نو ځکه خو یې د هیڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري، مګر اصیل افغانان یې یو ځل بیا لکه د همیش په څیر د خپل ملي وحدت په مټ دغه ټولي لښکري شاتوري په منډو له خپلې سپېڅلي خاورې څخه وباسي او د امریکې د امپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امریکې په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود ارادیت حق تر لاسه کړي.

ددې ټولو خبرو سره سره دا هم یو واقعیت دې چې ټولنه همیشه په سیاسي دیالکتیکي تقابل کې قرار لري او ټولې طبیعي او اجتماعي پدیدې که انفرادي دي یا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا باید په شعوري توګه ټولنیزو قوانینو یعنې ایولوشن او ریولوشن (ریفورم او انقلاب) د ټولنې د سیاسي فلسفې په حیث او په نهایي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختیار) خدایي عام قانون ته غاړه کښېږدي، په غیر صورت کې به یې د طبیعي، اجتماعي او قضایي جبر څپېړې په مخ لګیږي. داسې فکر کیږي چې هغه سبا نن رارسیدلې، بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسیدلې او د تأمل او صبر کټۍ هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وایي چې ددروغو مزل لنډ وي، خو چیرې دي د حقیقت پلویان او حقیقت یابه دژیوري؟ داد نړۍ محاکم او قضایي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانین لیکي چې یې نشي عملي کولې»؟

دبوش درژیم بشري ضد او غیر مسئولانه سیاست او په افغانستان او عراق باندې د خاینانه حملو په مقابل کې سراسري نړیوال پاڅون او پرته له تبعیضه د اوباما څخه دامریکایي اولس او ټولو نړیوالو د قاطعانه ملاتړ، دبشري ټولنې د بلوغ دبشارت په معنا دې.

امریکا ډیر لوی، عظیم او غني مملکت دې، امریکا ډیر لوی علمي ـ تخنیکي طاقت دې، امریکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثیر القومي انترناسیونال ملت دې، امریکا تر هر بل ملک ډیر لوی اقتصادي طاقت دې، امریکا تر هر بل ملک ډیرلوی نظامي طاقت دې، امریکایي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډیر لوی دموکرات طاقت دې، امریکا تر هر بل ملک د ډیر قوي او فعال دینامیک منجمنټ او مدیریتونو ملک دې ... او په ټولټاکنو کې د دغسي اګاه او لوی اولس او ټولو نړیوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاریخي رسالت په خاطر عملي عیني او ذهني شرایط او عظیم پوتنسیال ګټل کیږي او کله چې یو حاکم او یو جمهور رئیس واک په لاس کې نیولو ته حاضریږي، باید په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمین او د واک په ساتلو قادر وي!!!

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي:

دخپل نړیوال تاریخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سیاسي لوبه او أتالیتار حاکمیت چې په تورتمیو خونو کې پټ دي، د ځانونو لپاره طلایي هګۍ اچوي، دامریکې ددموکرات اولس لپاره چې نن د نړۍ یوائینې مونیپولار طاقت ګټل کیږي، لوی شرمونه او د نړیوالو لپاره لوی غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زیږوي. که اوباما د خوشال بابا پریکړه مني ، هغه په لاندې ډول ده.

په دنیا د نو میالي دي دا دوه کاره
یا به وخوري ککری یا به کامران شي

هو ! اوباما د خپل تاریخي رسالت په خاطر ټول عیني او ذهني شرایط ، نړیوال ملاتړ او ټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همداسې حکم کوي . که نن یې دا طلایي تاریخي فرصت له لاسه ورکړ ، سبا به ناوخته وي ، د مچ غوندې به ورغوي مخي او پرته د تاریخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتې !

جمعي رسنۍ داسې شاهدي ورکوي ، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي ، پولي ، داخلي او خارجي سیاسي ډلګیو او جرګګیو کې راټول شوي دپخوانیو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي . د دفاع او استخباراتو پخواني متصدي « رابرټ ګیټ » د اوباما د دفاع د وزیر په حیث ، په دغه اموراتو کې د پوره سابقې ، مهارت او تجربې څښتن ګڼل کیږي او په عراق باندې د حملې او د جنګ د دوام پلوي هم دي . که اوباما د تاریخي رسالت عزم ولري او د دغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټیم پدې متیقن کړي چې بالاخره یو څوک ، یو ټیم او یا قاطع اکثریت د بشریت چې د عقل ،شعور او منطق څښتن وي د داسې یوه ستر تاریخي رسالت پیونر « pionier » او پیش آهنګ جوړ شي ، او د عام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي ، او پري نږدي دغه ویاړ د بل چا نصیب شي ، همدغه ده د انعطاف هغه نقطه چې د سرمایې او د قاطع اقلیت د حاکمیت او بلکه

دظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف ، واقعي دموکراسۍ ، د جمعي ښیګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشریت به پرته له تبعیضه ،فرد فرد د واقعي خوشبختۍ خاوندان شي . په غیر صورت کې به دغه زړه ګاډی د څو کهنه کارانو په آند په شرمسارۍ سره په زړو لارو کړپیږي او تورمخې به یې د عام انسانیت په نوم پاتې وي .

په وړاندې د جمعي شعور د برې په لور !

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سيمه کې د سولې ضامن دې !

علامه اقبال په حقه ليکلي چي:

اسيا يک پيکر آب وگل است
ملت افغان دران پيکر دل است
از فساد او فساد اسيا
از کشاد او کشاد اسيا

دافغانانو ملي او پښتني قومي وحدت د سيمي په لرغوني او معاصر تاريخ کې د سولې او ثبات ديوه ستر عامل او يواځيني ډاډمن تضمين په توګه پريکنده رول لوبولې اوتر ډيره پورې خپل دغه تل پاتې تاريخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دې.شک نشته چې د افغانانو دغه سيمييز او بلکه نړيوال ستراتيژيک موقف نه يواځې د نړيوالو آبر قدرتونو، بلکه د سيمي دهيوادونو او قومونو د حسادت، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګيزه راپارولي ده . جغرافيايي ستراتيژيک مو قيعيت او د هند دلويي وچې په لور يواځيني ګذرګاه ، بل هغه ارزش دې چې افغانان يي ديرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبديده فولا دي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل الميلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نيولې تر اوسه پورې چې هر يرغلګر پدې لار د تګ تکل او يا يي د افغانستان د سيمه ييز ستراتيژيک بالاحصار د خپلولو بد نيت کړيدې، برې يي ندې په نصيب شوې او د هرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولي څخه ټوله شويده. هر يرغلګر دا ارمان ګور ته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او يا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سيمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډيرو نورو عواملوکه د يوې خوا افغانان د تاريخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقيد او وفادار ساتلي ، له بلې خوا يي د نړيوال امپرياليزم دښمني راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شويدې. همدا سبب دې چې تقريباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او يا دهغې په نژدي چاپريال کې واقع شوي او ددغه جنګونو ټول ثقلت هميشه د افغان اولس په اوږو بار وو. د تاريخ په اوږدو کې افغان اولس ددغه مقضي جبر له مخې هميشه متحد ، نه ماتيدونکې او تسخير ناپذيره پاتې شوې او سره ددې چې دښمن د تاوده ، ساړه، رواني او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې يي په ډير مهيليت او بي رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هيڅکله پدې ندي بريالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ اوياد شک او تردد فضاء ايجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس دملي وحدت په ساتلو کې تړلي او ثابت قدم پاتې شويدي ، په همغه اندازه ځيني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او د دښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو د اساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې تړلې او دښمن همیشه د دغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړی دی. هغه وطنپرست روڼ آندي چې د خپلې ټولنې اساسي مسایل څیړل، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي، خپل کار باید د همدغه اساسي غوټې د سپړلو څخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران د سیاسي ګوندونو، ټولنیزو سازمانونو، د بشر د حقوقو د کمیسیونونو او د داخلي او خارجي خیریه ټولنو د غړو، مطبوعاتیانو او نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې د دښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف د افغاني، انساني او اسلامي نوامیسو او عنعناتو د خپل وطن او هموطن پرضد د هغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي. نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوي او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادو خواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس، روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم او د مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کې لړکۍ فاسده، طامع، خاینه، بیګانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري. د افغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو د نهایي

فیصلې حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یې د خپل ملي وحدت په مټ د تاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلې او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري څخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیڅکله د ملي وحدت د مشکل سره ندي مخامخ شوي او نه داخلي او خارجي دښمنان د ټولو د سیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه رنګه کړي، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په نننۍ لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدۍ چې افغان وطنپرست اولس تل د دغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي.

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته څخه شروع شول، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولو اک نظامي ـــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت د خپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې وغزوله. ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په ځلر ویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت. افغان اولس د دغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ او لکه د غوښت د داني په څیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هڅې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یو جانبه ډول د خیتې لاندې او یا یې په تقسیم باندې سلا
مشوره شي ، په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل
اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو ، د افغاني ټولنې د
نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ
او د ننیو بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل
کیږي . لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل د خپل
ملي وحدت په قوت هغه د غوښت د انه او زهر مهره پاتې شوې
چې د دل کیدو او هضمیدو قابلیت نلري او د وطن او اولس
دښمنان د تاریخ په اوږدو کې تل ناکام او مختوري پاتې شوي
دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالي وتلې او
د انګریز او روس په څیر لویې امپراطورۍ یې ړنګې کړیدي.
شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او
ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولنې مادي او معنوي شتمنۍ
یې پکې له لاسه ورکړیدي ، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه
لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي
او د پیړیو په اوږدو کې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په کوټ
تعقیب کړي یو . د خپلو روزل شوو اجنټانو پو اسطه یې خپل
زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې
پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لاري په قومي ویش محکوم او
د افغانستان شمال شرقي ، شرقي او جنوب شرقي بهترینې
ستراتیژیکي سیمي یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وتړلې
چې خپل یو اځینې قوي دښمن ضعیفه کړي.
په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال
کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه
کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یوائې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې
خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه
قهرمانانه فدا کړل.
هغوې پدې عمل نه یوائې قومي وحدت مات بلکه
افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د
سلسلي پو اسطه په وچه کې محاصره او د افغانانو او پښتني
قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل .
انګریزانو همداسې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل
سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله
ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په وا سطه
تضمین او په افغانستان کې د ننه یې د ملي خاینانو ازادانه
فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ . دغه ډول
خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د
سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآخښل شوا و تر ننه پورې
دځیني ناولو او خاینو خیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین
شادر را څرګندیږي او د ملي او قومي وحدت په تړلي او محکم
ځنځیر کې زنګ وهلي کړۍ جوړوي.
پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د
انګریزي او تزاري استعمار د څو پیړیو د «لویې لوبې» په موده
کې د دغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښېښودل شو . هغوی به په
ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته
شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او
ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او
وطنپرستانو د اختناق او جبر لاند ي شپې سبا کولې . ارزشونه
په افغانستان کې بې ارزښه او حق نا حق او نا حق حق وو . ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بيګانه او بيګانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره ګناه ګڼل کيږي او په خاينانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سيالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو ددې ټولو خبرو سره سره ، لکه چې د مخه وويل شول ، د اخري تصميم د عملي کولو حق افغان اولس هميشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سيمه کې هميشه ورد زبان ، هميشه مطرح بحث ، هميشه ترې د دښمن سترګه سوي او حتا د استعمار په وخت کې يي هم خپل حريت او خپلواکي ساتلې ده . يواځې د افغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتيجه کې انګريزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشرۍ د پښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدايي خدمتګارو په سياسي حزب بدل او همداسې ډير نور ملي مشران او مبارزين د مبارزي ډګرته راووتل ، جنبش منظمه سياسي بڼه پيدا کړه او کله چې د خدايي خدمتګارو غورځنګ د کنګرس سره اتحاد وکړ او د پښتنو په وجهه د هند د لويي وچې په ګوټ ګوټ کې په انګريزانو ورځ په ورځ فشار په زياتيدو شو ، انګريزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول. خو کله چې په ۱۹۴۷م کال کې انګريزان د هند د لويي وچې څخه وتل يواځيني قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم او د دسيسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوڅ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد » کي ليکي چې کانګرس ورسره بې وفا يي وکړه، خو زه دا وايم چې نه يواځې کانګرس بلکه ،مسلم ليګ او انګريزانو هم د خدايي خدمتګارو د حزب سره بيوفايي او دوکه لا څه چې هغوی يي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

خپل يواځيني دښمنان ګڼل ،خوله بده مرغه خدايي خدمتګار ګوند خپل دريز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال دا چې سياست تحجر نه مني او بايد د الستيکيت قابليت ولري !باچا خان ليکي چې کانګرس هم د عدم تشدد لار غوره کړې وه او خدايي خدمتګارانو هم ، خو عدم تشدد د کانګرس سياست او د خدايي خدمتګارانو عقيده وه.

سياست او عقيده له بنياده کاملاً دوه متفاوتې پديدې دي. سياست دنيايي پديده ده او پايلې يي هم بايد پدې دنيا تر لاسه شي. د عدم تشدد سياست انسان دوستانه سياست دي ، اسلامي سياست دي. په دې سياست کې شرط دا دې چې مقابل لورې هم د عدم تشدد په سياست باندې متيقين کړې او که مقابل لورې د عدم تشدد له سياست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم بايد له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعيت اختيار او په باصقين سره حمله وړې ، ځکه په جنګ کې دفاع مجبوري وضعيت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع د ضعف او حتمي شکست په معنا ده.مسلمانان د جهاد په وختونو کې هيڅکله يواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه يي په کمو قوتونو او وسايلو سره د دفاع حالت ته اووختي دي. د عقيدې پاداش خدای«ج»په اخرت کې وعده ورکړېده. د عقيدې لپاره يواځې يقين او منل کافي او ايمان پرې لرل پکار دي. خو په سياست باندې پرته له عقيدې د علم په حيث ثبوت او پوهه هم پکار ده.عقيده د خالق او مخلوق تر منځ رابطه او د انسان په ضمير او وجدان پورې اړه لري.په عقيده کې شروط وجود نلري . د مثال په ډول بنده د خپل خالق په وړاندې د مال ، مقام يا بل ،مثلاً سياسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلي چې په غیر صورت کې یي احکام ونه مني، عقیده بلا قیدو شرطه باور دي. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یي دعقیدي له مخې منلي وو په چا باندې شروط نشو منلي ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلي نیکې عقیدي له مخي تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړي ورکړي ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا دکشمیریانو پر ضد دسیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یي تعقیبوه او ترلاسه یي کړ. افغانان چې د خپلې خوشباوری له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بي برخې پاتې شول. شاید ځیني کسان ووایي چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې ددښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژی جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزي ډګر ته ونه ووځي چې یواځې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران او قوماندانان روزلي ،پاللي او وړاندي کړي وي. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یي خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکناتو په پوله پر مخ

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

وړي او خپل بري یي داور له لمبو او دزمري له کومي څخه تر لاسه کړیدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزي داغ سنګر لا همغسي داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانی زړې ستراتیژی له مخې یوځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې اومفصلي مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لردي اوکه بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچي:

ــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي تړون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکې دي. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځي دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل دحل وي ، او که چیري د حل لار ونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتي نشي او ټول تاریخي حقایق ددي خبري ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښایي ، افغانان خو باید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبود یی په همدي مسئلي پورې تړلې دې !

ــــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کته پورته کړې او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي ، اقتصادي ، فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم ندي او یو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دي. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمي او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کي تیت شوي وو ، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او د سیمییزو قومونو په مقابل کي یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا د دي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کي یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي ، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري ، چې زما د بحث هدف ندې او ممکنه نده دیوې مقالي په امکاناتو کې وڅیړل شي ، خو دا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه د جغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت ندي پیژندلې ، نه په پنځو ورځو کې د دغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیدا کوي ، نه پایښت لري او نه په نننۍ متمدنه نړۍ کې دغه کار شونې ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې ندي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې ، یا یې دکباړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یایي په موټرو کي بار او په

کومه فابریکه کې ویلي او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري . ټولنه ژوندی باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد ، مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ ړنګه ، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد ، د برلین دیوار په ړنګیدو جرمن قوم یو موټی او دامریکې په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځای شو ، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جزوګرځیده او دا به هم ډیره لیري نه وي چې شمالي او جنوبي کوریا ، کردستان ، افغانستا ، بلوڅستان ، کشمیر ، پنجاب او نورې ټولې سیمي چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندۍ په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال او هم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیر صورت کې دې ، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سرنوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځیني کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څو نسلونو په زماني بعد کې پخپله ټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې د اشخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي ، نورې امیدواری ترې پوچي او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال ځخه کله چې دهند د لويي وچې ځخه انګريزان ووتل دنورو قومونو او مليتونو سرنوشت تعين خود پښتون او بلوڅ قومونه چې ددغه سيمي خلک يي د خپل سرنوشت خاوندان کړل ،تر اوسه بې سرنوشته پاتې اود FCR « frontier krimes regulation »يعنې د سرحدي جرايمو د مقررې او يا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کيږي او سرنوشت يي د پوليټيکل ايجنټ په لاس کې ورکړې شوې دې. په دغه سيمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان اوسي . دا خبره پخپله ددې معنا لري ،ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي ،خو په ضمير کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو دچا دغه ډول پريکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کيدونکې او دغه زهر مهره نه هضميدونکې ده .

روسانو هم دشمال له خوا دپراخه ستراتيژيکو سيمو دنيولو پلانونه درلودل ،خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسياليستي انقلاب په بريا لي کيدو سره د هغوی دغه پلانونه نيمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم دنورو سيمو په څير لاينحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده ،نن چې په اصطلاح ددموکرسۍ علمبرداران ،بين المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو مليتونو په مشرۍ په سيمه کې هر اړخيز حکمي حضور لري او بيا هم د پخوانۍ زړې استعماري ستراتيژۍ اود پوليټيکل ايجنټ د ځنګل دقانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کيږي ، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې ځخه پورته نور عيني او ذهني شرايط او منصفه هيئت «ژوري» بل

کوم ، او لر او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته سترګي په لار دي ؟

په افغانستان کې معمولاً زياتې شخړې او جنګونه دورونو، تره برونو ،طائفو ،قومونو او داسې نورو تر منځ هميشه د ځمکې په سر پيښيږي .که چا د خپل کور د حريم ځخه نيمه خښته بيرون ايښي ،که چا دچا د پولي ځخه يوه لوټه ماته کړي ، پټني د کورنيو او قومونو تر منځ د پيړيو په اوږدو کې دوام پيدا کړيدې او زه وينم چې نن هم د افغانانو تر منځ په يوه لويشت ځمکه شخړي او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هيڅکله د پوهي وړ نده چې څه ډول نن ځيني افغانان سخاوتمندانه سترې ستراتيژيکي سيمي چې دهغوی د متوليانو د ملکونو ځخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزښه او په لسګونو مليونه افغانان پکې اوسيږي ،د سر او مال سره دا ډول غير مسئولانه خلاف دهر ډول انساني دود او دستور خو لاڅه چې ،خلاف د هر ډول حيواني مناسباتو ،چې خپل استوګن چاپريال په شکل داشکالو (د داکتر عبدالمحمد درمانګر په قول « د خپلو فضله موادو ، په ونو ، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مښلو او دخپلو وزغنو او دوجود د بوي او بله هره ممکنه وسيله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي » ،او په خپل چاپيريال کې ډير ضعيف ذيروح د غرور په احساس دخپل ټاټوبي ځخه شجاعانه دفاع کوي او برخلاف اجنبي حيوان ولو که ډير قوي هم وي احساس د ويرې او ضعف کوي) (دحرکت خپرونه ،۱۹ پرلپسې ګڼه) ،نپوهيږم څه ډول زمونږ ځيني «هيوادوال» دخوشامندۍ او يا شومو سياسي تعصباتو په منظور خپل طلايي ټاټوبې چې امريکا نن په ليوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره دهغې دخپلولو په خاطر راغلي ،بې قیدو شرطه او داو طلبانه پردو ته سپاري او په دې څرګند حقیقت ځان نه پوهوي چې دي ددې کار صلاحیت لري؟ او که لري یې ،نو دغه صلاحیت دده ته چا ورکړې ؟ او یا دا چې مونږ حیوانات او خزندو څخه هم بد تر د وطنپرستۍ ټول احاسات ، غرور ،شعور ،عقل او منطق له لاسه ورکړي او خپل او دبل حریم او خپل حق او دبل حق نه پیژنو ؟ ایا دا ممکنه ده چې یو افغان دې دخپلو شخصي ګټو په خاطرد بیګانوؤ د خاینانه طرحو او دستور او یا دبې ارزښه تنګنظریو له مخې د خپل هیواد او اولس پرضد دا ډول بربنډ خاینانه عمل ته غاړه کښیږدي او د پارلمان ، ټولنیزو رسنیو او اولس په وړاندې دې ددعوه جلب په شکل دډښمنانو د شومو پلانونو د عملي کیدو په خاطر مدعي او حتا هغوۍ ته دې په جاسوسۍ او دېته ورته خیانتونو اقرار وکړي او پرته له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړې نماینده اوسي ؟

سره ددې چې په خیانت کې ارزښونه ، پرنسیپاً د کمیت ،کیفیت او کچې له مخې نه قیمت ګذاري کیږي ، ځکه چې د وړو خیانتونو له لارې لوی خیانتونه هم سرته رسیدلې شي ،لکه نن چې ددغه ډول اشخاصو او افرادو د خیانتونو په ذریعه دافغان اولس لویه غمیزه او ماتم جوړشویدې ، بیا هم څرنګه چې ارزشي کمیتونه او کیفیتونه متقابلاً او متمماً نوي او نوي کمیتونه ،کیفیتونه او ارزښونه جوړوي نو ځکه د هر کمیت خورا کوچني کمیت او د هر کیفیت خورا کوچني کیفیت ، کمیتاً او کیفیتاً بالذاتهِ همیشه د ارزښ وړدي.

مفاهیم او پدیدي همغسې چې عام ټولیز ارزښونه لري د هغوۍ ځانګړو ارزښونو ته هم باید ځانګړي ارزښ قایل شو او

یواځې د همدې لارې ملي دموکراتیک ارزښونه پالل کیدې ، روزل کیدې او ملي دموکراسي تأمنیدلې شي . که یو فرد ،قوم،او ملت ځانګړي غرور او شهامت ونلري ، سیال ټولیز نظام نشي جوړولې. یواځې ښه نیشنا لیست ښه انترنشنا لیست جوړیدې او یواځې له دې لارې واقعي دموکراسي تأمینیدې شي. هغه کس ، قوم او ملت چې د ځان د ساتلو او بقاء لپاره پردې طاقت او امسا لټوي او غواړي دهغې پواسطه ځان پایدار وساتي ،هیڅکله د ملي باهمي ژوند جوګه نه ګڼل کیږي او دملي محاط محیط په ځنځیر کې زنګ وهلې کړۍ جوړوي . همغسې چې په ټولیز ډول دافغانانو ملي وحدت او رسالت د ارزښ وړ دې ، همغسې په ځانګړي ډول د هر لوی او واړه قوم قومي وحدت او حتا فردي ارزښو نه یو شان د ارزښ وړ او یواځې پدې صورت کې افغاني اُسپنیز ملي وحدت منځته راتلای او تأمینیدلې شي. پدې شرط چې ټول لوی او واړه قومونه منل شوو ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي او متناسباً خپل او دبل حقوق په رسمیت وپیژني.یواځې پدي صورت کې به ټولیز تصامیم او پریکړي د ملي وجیبي او وثیقي حیثیت پیدا کړي او د ځانګړو افرادو ،ډلوټپلو او اقوامو د مداخلې ، تعرض او ناوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

له هغه وخت څخه چې د پښتنو قومي وحدت مات شوې د سیمي او منطقې امنیتي قضایا وو او د افغانستان اقتصادي ،اجتماعي ،نظامي او بین المللي مسایلو همیشه د همدغه قضي څخه رنګ اخیستې، همدغه مسئله د هر فرد ،قوم او واحد ملت په کچه معیار او محک د وطن پرستۍ ګرځیدلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سیمې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلي ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړي او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړې او د شرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب رنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال او سني سیاست د پښتنو د قومي وحدت دړنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یواځې په همدغه محور څرخیږي. او باما پرون « ۲۰ د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او ډېرو نورو قومونو په څیرغیرتي او د ځانګړي ویاړلي تاریخ لرونکې قوم او د ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلي دي. افغاني ویاړنې او غمیزي همیشه شریکي او هیڅ قوم ځان لپاره دنورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دي لرلې او که یې لرلې هم دي ، هغه یې د ځان نه دي ګڼلې. همدغه اصل په تاریخ کې د افغان اولس د همیشني بري ضامن وؤ. ملي ارزښونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو د تساوي او د قومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفادارۍ له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یواځې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت د ملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي اویواځې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره دهر قوم حقوق په امانت دارۍ او تضمین سره ساتل کیدلې شي ! ! !

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله د افغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي او سو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړي ،اساسي ثقلت او باریې افغانانو په اوږو وړې او سره ددې چې پخپله د سون دموادو په توګه استعمال شوي ، نه یواځې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطورۍ لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولي مادي او معنوي زیرمې او شتمنۍ له لاسه ورکړي او جنګي ماشین تل ددوی په وینو څرخېدلې او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښو کې د افغان متحد اولس شتون دمقایسي او محاسبې وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکې دي. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیر الجوانب او کثیر الوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلي یو. هره فیصله چې هر چاته ښه ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ـــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه مني ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوی لپاره د منلو وړ ندې ؛

ـــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هرڅه د مخه په افغانستان کې سوله تأمين کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ــ په اوسنيو شرايطو کې افغانانو ته په افغانستان کې د سولې د تأمين لپاره يوائې يوه لاره موجوده ده ،چې د ملي تړون څخه وروسته د خارجيانو څخه د وتلو غوښتنه وکړي او که نه وو ځي ملي قيام وکړي ځکه چې خارجيان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که يي غوښتلې وختي به لا تأمين وې ؛

ــ هغه افغانان چې د هيواد دننه او د باندې د خارجيانو سره په کارونو بخت دي ،هدف يي يوائې شخصي ګټې او د خارجيانو د ناروا اعمالو څخه ملاتړ دې، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانو د ملي وحدت حصار ړنګوي او ملي قوت يي کموي. بايد له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ــ پخپله ځيني افغانان د خارجيانو سره يوځاى د افغانستان په جنګي تياتر کې نړيوال سراسري نظامي انقطاب ته لمن وهي او نړۍ غير مسئولانه د دريم نړيوال ذروي جنګ يعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پايلو يي سترګي پټوي ؛

ــ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلاى شي ،خو په نهايت کې بري تل دا افغانانو په نصيب وو ،لکن ځيني بې احساسه بيګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دليل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کرښه کاږي او د هغې تر شا ځيني تخيلي عظمت منشانه خوبونه ويني ؛

ــ نن چي په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

څلويښتو څخه زيات ود نړۍ د وتلو هيوادونو نماينده ګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه بايد په کلکه سره د خپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسليک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نماينده ته وسپاري او په کلکه دې ترې د هغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د مټ په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګريزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونيسي ؛

ــ کومه وضعه چې نړيوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او د هغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کيږي او ملي شتمنۍ لوټيږي ، د هيڅ يو اصيل افغان لپاره د منلو وړ نده او نه د ملي افغاني او بين المللي منل شوو قوانينو سره سمون لري ،هيڅوک حق نلري د دغه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظاميانو زياتوالي پرابلم ندې حل کړې او نن يي هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په رښتيا د « بدلون» د سياست پلوي وي بايد د بشريت لپاره د دغه د شرمه ډکې وضعې ته د پاى ټکې کښيږدې او د بهبود په لور ورته بنيادي تغير ورکړي.

ځيني وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقايدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازيت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مرداريو کي له ځانه سره شريک کړي. قومونه هم ځيني وختونه د احساساتو له مخې بېمورده د ځيني افرادو مسئو ليتونه په غاړه اخلي . په دواړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بريښي.

کله چي جنرال عبد الرشيد دوستم د خپل مربي او رهبر داکتر نجيب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهيد او جادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميوند د پاچا هي په تخت کښيناست او په لومړيو شيبو کي ئي دري پښتني تور سري په ميوند جاده کي بي پته ځغلولي ،وئي ويل «کجا است پشتونها که از پيش ما خلاص شان کنند» ؛ همدا سي کله چي دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کي لا دقدرت څښتن شو ، ما پخپله د راديو څخه واوريدل «دوران پشتونها گذشت ،حالا قدرت دردست ما ميباشد» او کله چي البته کوم متولي به خپلي اشتباه ته متوجه کړي وو ، په سبا ئي د همغي راديو څخه وويل چي «مصؤنيت اقليتها در تحت حاکميت اکثريت تاًمين شده ميتوانند» او همدا مسًله ددموکراسۍ منل شوي بين امللي اصل هم ګڼل کيږي . يا کله چي روسانو افغانستان اشغال کړ او دکارمل ډله په قدرت کي وه ډاکتري اناهيتا راتبزاد په تاجکستان کي د خپل سفر په وخت کي ويلي وؤ « برادران تاجک !کمک کنيد به کشوريکه حالا توسط تاجکها حکومت ميشود واختيار آن از پشتونها گرفته شده است» . دا ډول بي مسؤليته اظهارات ځيني کسانو چي د روسانو په موجوديت کي په قدرت کي وو او يا اوس چي په اصطلاح د بين امللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کي دواک په ګدۍ ناست دي هميشه کوي او هيڅکله د اولس او وطن سود او زيان په نظر کي نه نيسي او نه خپلو تاريخي مسؤليتونو ته متوجه کيږي . ځيني ډلي ټپلي هم په ناروا او غير مسؤلانه داشخاصو او افرادو په ملاتړ کي راپاخيږي او هيڅکله ئي بدو پايلو ته نه متوجه کيږي.

ترڅو چي په افغانستان کي اکثريت او اقليت دملي وحدت په ځنځير کي خپل موقف ، موضع ، رسالت او مسؤ ليت ، خپل حق او دبل حق تشخيص او ونه مني او غاړه ورته

کښينږدي، ملي ، قومي او فردي مسايل به هم هيڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان يوائيني هيواد ندي چي هلته قومي اکثريت او اقليتونه وجود لري ، په نورو هيوادونو کي دغه تعداد له سلګونو څخه هم اوړي . معتبره خبره داده چي «که غر لوي دي په سر ئي لار شته» نو د ملي ، قومي او فردي ټولنيزو مسايلو او قضاياوو د سولئيزاو دموکراتيک حل لپاره هم ملي او بين امللي منل شوي قوانين ،اصول او بشري موضوعه نورماتيفونه موجود دي ،پدي شرط چي اکثريت ،اقليت او فرد يو تر بله سره واقعبينانه او شرافتمندانه دغه قوانينو او اصولو ته غاړه کښيږدي . په غير صورت کي به ،په ملک کي شخړه او دپرديو ملکونو لاسوهني دوام ولري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تګ کلي لار لري ! جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کیدل ، ټولو تورزړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې ،ظلم ، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو ،نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به واښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو ، دعدل او انصاف دروازې به تړلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کیدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي . کله به چې کوم ناجي ، دخیر ښېګني او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده ، لومړې کار به یې داوو چې ټولي د عدل او انصاف تړلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړي اود سپو له مخې واښه د آسونو اودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي .

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتو او شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

،خولو ،زیار او زحمت جوړشوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازي همغسې تړلې پاتې او دظلم او فساد بازار ګرم او سپي د پخوا په څیر په وښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي .داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف تړلي دروازي بیر ته اود ظلم او فساد دروازي به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خوری او مردار خوری په ځای د مناسبي او متناسبي حلالي روزی او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري ، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردې زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي . که چیرې په زور کلي کیدلې نو نړدي په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کار عاملینو ته به د ننیو ناامیدیو پر ځای یو څه امید واری پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې سترتیژی او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشی نیولې . افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې ددغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیری کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو پورې سولولې او د هرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چا د مظلو مانو له خاوري او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه وي چې د نړیوال امپریالیزم، نړیوالې مافیا، نړیوال تروریزم، نړیوالو ناامنیو، لجام ګسستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف په واک کې پریووځي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د ازادۍ، بشر دوستۍ، انساني منلي ذات البیني دود او دستور سمبول، سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې د نړیوال نظم ناظمین، د بشر د حقوقو د احقاق مدعیان، د نړیوال قضاوت حکمان، د جهاني سوسیال دموکراتیزم علمبرداران، د سراسري بشري عدل او انصاف تأمینوونکي، په یویشمي پیړۍ کې د علم او تخنیک په خارق العاده امکاناتو او د نړیوال ګلوبالیزم په هراړخیزو مناسباتو او شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران، او همداسې د نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلي اولس ټاټوبي افغانستان کې په سل او زر دبیا ابادوني، سولې او امنیت د تآمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوی په خپل قول نه یوائې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې، بې شمیره نیمګړتیاوو، بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره خولې وازې کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې په مقابل کې پرته له بې وسۍ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دې چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

کې اچولې دې او پدې ډول کړو وړو سره که دوی بلا خوشې هم کړي، بلا به هیڅکله د دوی ګریوان خوشې نکړي. ځکه چې:

— نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام جوړ کړې شي، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي؛

— د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په نتیجه کې، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو، د بشر د حقوقو ناقضینو، جنګي مجرمینو، د چور او چپاول عاملینو، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یوائې د نظام د جوړولو جوګه ندي بلکه د نظام جوړیدل د هغوی د قطعي زوال او مرګ په معنا دي.

— نړیواله ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او ادارې مدعي ده، څه ډول پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره کولې شي ؟ دوی چې په یوه کوچني هیواد کې د نظام په ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول کیدلې شي ؟

— امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دې، په اوله قدمه کې خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري، تر څو د نړیوال نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غونډې کوچنیو او غریبو ملکونو کې د نظم د ایجادولو او ساتلو څخه عاجز او سي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی د اډولبې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یوائې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کې وي ، د نړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدې هم پرته د خود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه د خیر ښیګڼې پروګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق د لویې رواداری ،عدل او انصاف عقیدې او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلوبال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو د شعاع په محیط کې به پخپله ګیر رائې او د خلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي د افغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادۍ ،کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې د هر کور میلمه او ټول جهان یې د داسې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساري ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په ننني یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړې او حتماً به د نوي عصر د علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او د بشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم د ټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او د دغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان تړل ،د روسیي او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور کول ، د اسلامي نړۍ سره ددښمنۍ پرځای د نسبي د روغي جوړي لار خپلول ، د شخصي او خصوصي زندانونو له منځه وړل او ځيني نورو مناسباتو کې چپ لورته شنې اشارې ورکړې ، خو په افغانستان کې د بګرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هکله يي چوپتيا اختيار کړه او د افغانانو په قضيه کې د اوباما نوې ستراتيژي زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه يي بل پريښودل . د افغانانو لپاره دا کومه د تعجب وړ خبره نه وه. ځکه ، کله چې امريکايي حکمرانانو لپاره افغانان د مبهاتو او وياړ شمله وه او دوی ته يي د کمونيزم داژدها څخه نجات ورکړ ،چې شپه او ورځ يي ترې ارام خوب نه درلود ،د ژنيو د معاهدې ديوائيني مسئول حکم په حيث کله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان کې ديوه ملي دولت د جوړيدو په مقابل کې کودتا وکړه ،امريکايانو نه يوائې د افغان اولس ننګه ونه کړه ، بلکه په ټيټو سترګو يي وويل « مونږ د افغانانو په کورنيو چارو کې لاسوهنه نه کوو » او په راتلونکي کې يو ځل بيا په خړ سترګتوب د افغان اولس په مقابل کې د نوموړې کودتا په ننګه ودريدل. نيوهيږم او س چا اجازه ورکړې چې په افغانستان کې لاس وهنه او ورانونه کوې او په لسګونو زره نظاميان او ملکيان يي بې پوښتنې او بې پاسپورته ،نه يوائې د افغانستان خاورې ته داخل ،بلکه په توره د خلکو په کورونو ورننوځې او سر ،مال او ناموس يي لوټوي؟ د تعجب وړ خبره داده چې اوباما په داسې وخت کې په افغانستان کې د قاطعانه او بلکه بيرحمانه نظامي عملياتو غږ پورته کوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولينو د افغانستان د دولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئيد کړي چې د القاعدي او تروريزم جرړې په پاکستان او بالخصوص په پنجاب او سند کې ښخې دي او راتلونکي

عمليات به په همدغه وضع الجيش متمرکز وي. لکن اوباما د توقع په خلاف پاکستاني دولت ته، خو په حقيقت کې آي اس آی ،ته د پنځو کلونو لپاره هر کال يو نيم مليارد دالره ښکاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه کې ورته شپږنيم مليارده ډالر پيشنهادوي او برخلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهيزاتو مجهز نظاميان، نظامي وسايل او وسايط ،روبوت (ميخانيکي کمپيوتري سرټيکوټي Roboter) او سبا به امبريون (بيولوژيکي مصنوعي انسانان Embryon) ور استول کيږي او د عملياتو پچه هم د ډيورنډ د تش په نامه کرښې په دواړو خواوو افغاني پښتني غمجني سيمي په نامه راووتله . څه عجيب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتيژي ورسره پيړۍ پيړۍ نه شليدونکي مختورن اړيکي لري. که په افغانستان کې د دولت او مخالفينو تر منځ تش په نامه جوړ جاړې يوائې د بې شميره قيوداتو له مخې ممکن ګڼل کيږي ، د پاکستان دولت لپاره دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قيدو شرطه برابريږي. هغه ستراتيژي چې انګريزي امپرياليزم د ځونورو جريره نماوو سره چې موقعيت يي په نقشه کې په ذره بين سره نه ليدل کيږي ، څو پيړۍ د مخه د اسيا ،امريکا ،افريقا او استراليا د لويو وچو د استعمار او استثمار لپاره غوره کړې وه او تر نن ورځې پورې يي نوموړي هيوادونه په مختلفو ډولونو له يوې ورځې څخه بلې ته لا په زياته کچه استثماروي او د ګلوباليزم په دوران کې يي سوپر ګلو بال ابعاد پيدا کړي دي ، نن هم د انګريز ، د هغه ناخلفه خلف او د پاکستان د بې تاريخه زيږندې بقاء د انعطاف په يوه نقطه کې تقاطع پيدا کړي او اوباما د خپلې نوې ستراتيژۍ په عوض همدغه ستراتيژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حيث عملي کول غواړي. څه ډول اوباما په يوه خوله د افغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندواني په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو وددریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره ددښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضوراو هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکي وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره ددښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې ترې هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعدو عیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ډګر قدم ایښې چې د هر سالم افق په لور د قدم اخستلو امکان لري او همدغه د نني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما دداسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او دهغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې دجهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید دنړۍ له مخ څخه نابود او دامریکې د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ ددا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر دانګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو(رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړې ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زورعملي کیږي ، پخپله ددغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي د انسانانو او نورو ټولو

ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژۍ، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یې باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یې په تور لست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ګیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدي ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع د ي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کې استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي . که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدې تقدس او دټاټوبي ساتنه دهر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسې لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګۍ ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید دحل عادلانه لار یې ولټوي. که دغیر عادلانه لارو ددغه قضې حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم دټولې نړۍ په کچه دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړې» په پوله ودرول او دمرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزيکي او روحي فشار لاندي دليو نتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټيم چې په افغانستان کې ، دجورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښينول شوي ، هر کس يې په جنګي جرمونو ، د بشر له حقوقو څخه په سرغړونه ، د مخدره موادو په کر کيلـه او قاچاق ، اختلاس ، رشوت، غصب ،غبن ، اختطاف او بې شميره نورو ورانکاريو مجرم او متهم ګڼل کيږي . بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنيز ،حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي ، چې اصلاً بايد پخپله دحاکمانو په سرکوب تمام شوي وای. ځکه خو نه يوائې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو مليارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي ،د خارجي او افغاني ټيمونو تر منځ درغل شوي او نن يې يوائيې يو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي . داسې معلومېږي چې داولسمشری د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټيم د بې شميره کسانو له جملې څخه چې يوځل بيا په تقسيم د نعماتو ، لکه د مچانو په مرداری راټول شوي ، په پټو سترګو يو تن په اصطلاح داولسمشر په حيث وټاکي . دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امريکي د عملي سوسيال دموکراتيزم علمبرداري او دبشر دحقوقو حافظې ټولنې)داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به يې تلافي نه کړې شي !

د حرکت خپرونې
"پنځمه کليزه"

د افغانستان،افغان اولس ،افغانيت او پښتونولۍ سره زما مناسبت ،لکه د حرکت دمفهوم سره،د ځانګړي مستعار نوم ،د خپرونې د نوم او دعلمي تيزس د نوم په حيث درې اړخيزه ،د بل هر ارزش څخه با ارزشه او ددغه ارزشونو په وړاندې زما دريز يوائې دهغه شاعر په قول چې وايي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وايم اور شوې د هغه په ګلستان

به هميشه يو شان پاتې وي. پنځه کاله دمخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعاليت په پيل سره خپل دغه دريز هيواد ،خلکو ،خپل علمي تيزس او دنړيوالو ذات البيني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او دخپلې خپرونې له لارې مې د نړيوالو تر اګاهي او پوهاوي رسولې وو .

حرکت د يوې خپرونې نوم دې چې دمطبوعاتي نړۍ په ورشو نوې قدم ږدې.دغه نوم که پرون د شخصي يا کورني تخلص،نن د خپرونې دنوم او سبا ته به د پوهانو په شريکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنيز متود او يا نوي فلسفي مکتب بدليږي ،په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ـ فزيکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یواځې د علمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو، په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفادار پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې د هغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او د یوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې به همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حی علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیودا تو کړۍ ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوې ازادۍ ګاني وربښي ، نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکې وي.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظر او لار تعقیبوي ، نو ځکه یې د « **حرکت** » په نامه نوموؤ . حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړوندو مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغومره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تر بله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قایم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې او یواځې د قضاء او قدر د لوی علم د جبر او اختیار له مخې په کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او د هیواد له پولو څخه بیرون ډیرې خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایماندارۍ سره د غه کار سرته رسوي او هدف یې ټولنیز خدمت او وسې ، مونږ یې هرکلې کوؤ. د دغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډیرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسې نورو نومونو بانديې نوموي. زما په نظر ، هر یو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولې ، په هره یوه نومونه کې مشخص طرف ، دریز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهیږم چې څه ډول مونږ د دغه ځرګندو مفاهیمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او یا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او یا خپل پاک او ناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال دا چې دغه ډول د مفاهیمو تحریفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انتر ناسیونالیزم او استعمارد توري پردې تر شا چې غربي نړۍ خپل امپریالیستي ناولي ارمانونه تر نن ورځې غواړي پټ وساتي ، یا هتلر د ناسیونال سوسیالیزم ، شوروي اتحاد د سوسیالیزم او کمونیزم او ځیني نور د پاکو دیني عقایدو اسلامیزم ،بودیزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

،عيسويت، يهوديت او نورو څخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو څخه د دغه ډول غولوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخيستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلش نه لري.

موږ ټولې دغه ډول پديدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړۍ ورځې څخه وايو چې موږ هيڅکله بې طرفه نه يو .موږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زموږ طرف له هرڅه د مخه زموږ ګران هيواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،ملي رسوم ، عنعنات ،عقايد او مقدسات او وروسته له هغې بين المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ايمانداری به يې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادۍ، استقلال او ملي موقف په باره کې زموږ نظر دادې چې د قضاء او قدر د عام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ،، هر دولت او هر څوک پرته له امتياز څخه مجبور او مکلف دې يو شان بين المللي عامه نظم ، منل شويو تعهداتو ،قوانينو او نورماتيفونو ته غاړه کښيږدي. د سر غړونو په صورت کې به زموږ دريز د همېش لپاره متقابل وي.

د ملي او بين المللي تناسب په سيالۍ کې به زموږ موضعګيري د تل لپاره د بين المللي اصولو او قوانينو په نظر کې نيولو سره سره د ملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زموږ د افغانانو او د يوه مليارد څخه زياتو مسلمانانو بر حق دين دې. موږ د اسلام په مقدس دين پا بند او کلک معتقد يو. د نورو اديانو د پلويانو درناوې کوؤ ، په مقابل کې

يې د جبر او زور استعمال روا نه بولو او يوائې د «وما علينا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد يو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپين سترګتوب سره تروريزم ،بنياد ګرايي او يا بل هر ډول خرافات د اسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سياسي اهداف عملي کول غواړي ،زموږ لپاره هيڅکله د منلو وړندي او پدې باره کې سپيناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

موږ افغانستان د ټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې د مغرضو هيوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ايجاد شوې ،له منځه وړلو او دوروری د باوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. موږ پدې کلک باور لرو چې د افغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پايښت په ملي وحدت کې دې، افغانستان يو شان د ټولو افغانانو ګډ کور دې. هغه به د سترګو د کسي په څير د بين الافغاني او بين المللي منل شوؤ اصولو او قوانينو له مخې په پوره ايمانداری او تقوا سره ساتو.

موږ د ګاونډي ، اسلامي او دنړۍ د ټولو هيوادونو سره د بين المللي قوانينو او اصولو سره سم سيال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پا بندي خپله ملي ، اسلامي او بين المللي مسئوليت او د ېن ګڼو او د متقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

موږ په بين المللي منل شوؤ قوانينو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پريکړو ،...باندې د ټولو لويو او وړو هيوادونو يو شان پابندي غواړو او د اکار د بين المللي نيکو اړيکو ،د تروريزم له منځه وړلو او نړيوالې سولې د تأمين عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائیني ضامن
بولو . نړیوال منل شوي قوانین ،اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت ، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او دټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي ، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هر چا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو .

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیواد والو او دوستانو بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ دغه ارمان په پوره رښتینولۍ او امانتدارۍ سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې.زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو دنیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومي مننه کوم .

کوم شې چې ما ډیر زوروي ،هغه په علمي سفرکې زما یوازیتوب دې . شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یوائې وي . خو دا هیڅکله ددې معنا نلري چې څوک دې،د ملي ،قومي،ژبني،مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخې،د علم څخه د کرکې دلایل ولټوي . زه دیوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم ، زه مدعي نه یم چې ټولې خبرې مې رښتیا دي ،زه غواړم ستاسې انتقادونه واورم ، ما له لغزشونو او ښوئیدو څخه وژغورۍ ، لا اقل یوه دحق خبره اظهار کړي ، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلې شي ،خو دعلم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا ،دیترمنیزم او جبر دې ، او دجبر د تعمیل مخنیوې هیڅوک نه شي کولې . دبلې خوا علم ټولنیزه پدیده او او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع اویا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي .نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه اوسې او یوائې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل تر سره او یوائې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یې لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي ، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده ؟دعلم سره بد دځان سره بد او ښه یې دځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چې د افغانستان په جنګې تیاتر کې د افغان اولس سره نژدې دیرش کاله د نړیوالې اوداخلې افغاني مافیا لخوا دټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري ،هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس ددې سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کې اوسنۍ وضعه او حالت د جنوسایداو نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلې. تر اوسه پورې ډیر په جنګې جرمونو تورن جنګسالاران دافغانستان په جنګې تیاتر کې وازمایل شول ،خو وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوی هدف نه دې. انګریزانو د خپلو پخوانیو ناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلې چې: افغانستان ته دلښکرو ننوتل اسان کار دې ،مشکل یې ساتل او له هغې څخه بد تر یې وتل دي . په برطانوي لښکرو بیا هغه پخوانې قیامت راغلې دې. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو ، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خو لا څه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداداو توان له لاسه ورکړې دې ، نو ځکه یې دقوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـوايي محلاتـو لپـاره «اواکـس» الـوتکي اسـتخدام کـړي دي. افغانـان زور نـه مني ، يـوائې ښـه نيـت مني. راشـئ ټـول خپـل ښـه نيتونـه دد غـه سـتونځي د حل لپـاره سـره يـو کـړو. پـه غيـر صـورت کـې بـه يـې پـايلي لکـه دتـل پـه ځيـروي . د بلـې خوا پـه افغانـستان کـې ستاسـې تنني د نـسل کـشئ او غيـر انـساني د جنوسـايد پـرو ګرامونـه ، چـې تاسـې يـې د خپلـو خلکـو څخـه پـه هـزار نيرنـګ او فريـب پـټ سـاتئ ، لکـه څرنګـه چې نړيوالـو تـه رسـوا ياست ، خپلـو خلکـو تـه بـه هم رسوا شئ.

دموکراسي او انتخابات

څـه واده بـه دهغي خواري دختر وي
چي نکريزيي خپلي ويني دځيګروي

سـره ددي چـې دموکراسـي او انتخابـات لازم و ملـزوم او انتخابـات ددموکراسـئ لپـاره لازمـي شـرط ګڼـل کيـږي ، خـو پـه نـنيـو نړيوالـو سـرمايداري منـا سـباتو کـې يـوائې انتخابـات دي چـې دموکراسـي يـې د سـرمايي پـه بـې مفهومـه ببروکراسـئ او د حاکمې طبقې په ديکتاتورئ اړولې ده.

د قـانون ،سياسـت ،حقوقـو ، ټولنپـوهني ،ټـولنيز عـدالت ،سـولي ، دموکراسـئ او ټـولنيز سـوکاله ژونـد پوهـانو ، پلويـانو او مبـارزينو پـدې خبـره اړو فکـر نـدي کـړې ،کلـه چـې دحکومـت دبقـاء عامـل او وسـيله (لکـه چـې د لغـوي او اصـطلاحي معنـا او مفهـوم څخـه يـې واضـح او څـر ګنـده ده)، تحکـم ، برلاسـې ، واک ، اقتـدار ،پـوليس ،اردو او جاسوسـي سـازمانونه اوسـي ، څـه ډول دد موکراسـئ پـه عامـل او ضـامن بدليـدلې شـي ؟ دموکراسـي او حکومـت دوه متـضادي ديـالکتيکي پديـدي دي چـې يـو بـل نفـي کـوي او سـرمايه د حکومـت دتحکـم نـا بکـاره وسـيله او عامـل ګڼـل کيـږي.پـوليس ، عـسکر ، لـښکر ، چـاکر ، نـوکر ،تـوپ ،ټانـک ،طيـاره ، اداره ، قـانون ،حقـوق ، مطبوعـات ، دموکراتيـک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه، بنیادونه، ارګانونه، انستیتوتونه او دیته ورته موًسسات چې د حکومت څخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایي خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور، ددي په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پرضد په ډیر بې رحمانه شکل پکاروي. دموکراسي هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمار د تاریخ په اوږدو کې د حسابي تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللې دې. هره دموکراسي یعنې د معین ټولنیز سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. ننني سیاسي ټولنیزم نظام یعنې نني نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار، یعني نړیوالـه سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننی سراًسري نړیواله کرکه او نفرت، ترور، وحشت، بربریت او یو تربل وژنه او بالاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي، خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا «الفت» لیکي:

په لښکرو، په عسکرو پهره دار
خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
په توپونو، په ټانکونو زرهدار

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (١٣)

ترجمه: اي خلقو بیشکه مونږ پیدا کړي یې تاسې (ټول اصلاً)

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا) ده او ګرځولي یې مونږ تاسې ځانګې او قبیلې قبیلې لپاره ددې چې وپیژنئ یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې څخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دې. بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبر دار دې.

پوښتنه پیدا کیږي، څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دي؟ کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو څخه د تقوا، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي، پرته له دې چې له خارجه وارد شوې، اجنبي ښه خدمت ګذاره، وطن او اولس دښمنه اوسې، په سلو، زرو فسادونو، خیانتونو، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معاملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي، د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتیسازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو! حکومتونه په حقیقت کې هغه غداران دي چې خپل ټول روا امکاناتو یوائې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي. نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمې نه وي چې سمدستي ولایتونو ته د اولسوالیو لوړولو، د وزارتونو، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نورو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیدا کړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو څخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفي نمايندګۍ نه يو وار بلکه په وار وار د خپلو دغو زړو شاجانيانو په بې کفايتۍ او په افغانستان کې د اداري ،قانون ،حقوقو ،...او په کل کې د نظام په نشتوالي په وار وار اعترافونه کړي. که دا خبره سمه وي ، ټولټاکنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کيږي؟ د څه لپاره کيږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له دري لسيزو څخه زياته موده له هغې ورځې څخه تيريږي چې د افغان اولس پر ضد نا برابره او غير عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بين المللي کچه ټاکلي قوانين ،اصول ، نورمونه او معيارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسيږي .هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پيښيږي له هيڅ يوه دغه قوانينو ، اصولو او معيارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ريا ، په ازادۍ مين او دټولو ملي او بين المللي منل شوو اصولو او قوانينو ملاتړې اولس وو او دې.زه نه پوهيږم د کوم ځنګل او کوم بربريت د قوانينو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د دري لسيزو راپدې خوا په اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللی او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنيز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم بردار هيوادونه په شکل داشکالو د افغانستان په ټولو مسايلو او قضاياوو کې ښکيل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملين او جرمي مدعيان ګڼل کيږي.دوی بې دليله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او په یوه او بله پلمه، په غلطو او درواغجنو شعارونو ،په ناروا او ظالمانه ژستونو ،تاکتیکونو ، ستراتیژیو او نظامی اپراتیفی سوق الجیشیو افغانان تیر ایستلي او حتا د غم او ښادۍ په حساسو شیبو کې یې په نه جبرانیدونکو تلفاتو او غم ودرد اخته کړیدي. د روس د یرغل په وخت کې یې دافغانانو د حقه حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په حیث ګټه واخیستله او نه یوائې دپخواني شوروي اتحاد څخه یې د ویتنام انتقام واخیست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کاپیټالیزم او کمونیزم ، امریکي او روسیي،C.I.A او K.G.B ذات البیني عظیم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او د نژدې لس ملیونو شهیدانو .معیوبینو ، اواره افغانانو اود افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنیادونو او شتمنیو د تخریب په ارزش یې میدان وګټه او په هغه بې حسابه تریلیونونو ډالرو چې هر کال به یې د ساړه جنګ ، کمونیزم پر ضد مبارزه او ددریم نړیوال جنګ د امادګۍ په لار کې مصرفولې ، نن د ګلوبال نړیوال مونو پولیزم اود پخوانۍ زړی استعماری ستراتیژۍ له مخې د نړیوال سراسري مونیپولار حاکمیت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر یې د ژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې په پټو سترګو وحشیانه حملې دوام لري.

داسې وایي چې امریکایان په سیاست کې دوستۍ او دښمنۍ ته هیڅ ارزش او تعهد قایل ندي او په ډیره اسانۍ سره د هغې ځایونه سره یو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس مونږ هیڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سیاست

اساسي رکنونه او په دغه بنیاد هر ډول سازش او کمپرومایز د هغوی د سیاسي دکتورین اساسی قانوني جز ګڼل کیږي ، چې په افغانستان کې د هغوی د دیرش کلن سیاسي حضور په دوره کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاینانه مانورونو عیني شاهدان وو . دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعیتونه او حقایق هیڅکله په نظر کې نه دي نیولي ا و ارزش ورته نه دي قایل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي وطنپرستو مشرانو ، روحانیونو ، د تحصیل او تجربې لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنیز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی ا وبالاخره منتخب دولت او نظام د یوه سیال بدیل په وجود کې جوړ او سیله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګرې شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد ظاهرشاه په پسیفي ډلې چې درې واړو ډلو هیڅ ټولنیز بنیاد نه درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره یې خپل ناولې نیت ،چټل او ناولې سیاست او د خپل بازاري سودجویانه او آزمندانه لوبو په څیره خپل اصلي مخ ،ماهیت او اهمیت څرګند کړ . په افغانستان کې دامنیت دتأمین په خاطر دزرګونو موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي ـ تخنیکي وسایطو ،وسایلو، وسلو او دهر څه څخه مهم د سلګونو زروباتجربه او تحصیل لرونکو فداکارو او وطنپرسته افسرانو او سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخیستې شوه او تر الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنیکي وسایط تخریب او د پاکستان په کباړ خرڅ او ددې خاوری اصیل افسران او جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د اداري جوګه وو ،نن هم د لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصیل بچیان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونو کې اواره ګرځي. معلومیږي چې شعار یوڅه او هدف او عمل بل څه دې. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره او قانون وجود نلري او نه یې په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کیږي. حال دا چې هر یو د دغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترلې ټولنیز نظام، اداره او قوانین په ټول قوت سره حاکمیت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه «متمدنو»، «پرمختللو»، «ترقی پسندو» او «دموکراتو» هیوادونو په حضور کې ټول بنیادي افغاني ارزشونه ړنګیږي او د همدوی سره په تباني، دهمدوی په مساعدت او حمایې لاندې فساد، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو قاچاق، غلا، انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پدیدې خورا لوړې کچې ته رسیدلي او لا لوړیږي او دا افغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځیدلې. له هغې ورځې څخه چې ددوی منحوس قدمونه افغان سپیڅلې خاورې ته د امنیت، بیا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي، امنیت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې او له جهانه ترلې او د دوی ددغه پالیسۍ له مخې چې «کوربه ته وایې بیدار اوسه او غله ته وایې ورځه پرې» نن په هیواد کې د ځنګل قانون حکمفرما، خو پړه په هر صورت د افغان لورې په اوږو پرته ده. نن زمونږ د امنیت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاکاو حتا د کډوالو د څادري ستر ځایونو تر شا پټوی او د خپلو مخالفینو د سنګرونو د بمبارد او ددوی په آندبچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي، یا یې په بې پیلوټه بمی الوتکو ولي او یا پرې له لیرې ویشتونکو توپونو او راکټونو حملې وکړي، بله چاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

نلري. دا ډول تاکتیک، ستراتیژي او عمل د بیوسۍ او ضعف څرګندوی او په سیاسي ـ نظامي ادبیاتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبیر نسل کشي ګڼل کیږي، ځکه چې د اهدافو تشخیص او تمیز پکې په هیڅ صورت ممکن نه دې او د کلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې یا ګوزار ویل کیږي. د بیا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بیرغونه زړیږي او د عاجلو مرستو دولتي پروګرام یواځې دا شوې چې هر مقتول شهید په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معیوب په ۱۰۰۰ ډالره په بیه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنۍ خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي، پداسې شرایطو کې پرته له احساساتو، د تعقل فرصت چاته کله میسر کیدلې شي او کله ځای لري، خصوصاً، کله چې په وطن کې چارواکی یواځی د پرو ناروا چارو مسئولیت ولري او د صلاحیت پر ځای یواځې د خپل اولس زورول او شتمنیو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنیمت ګڼې. پردي هم د «به ما چی» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسایلو سره یوشان بې تفاوته کړه وړه لري. یعنی چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متولیان او مسئولین اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام، قانون، اداره، د ښو بدو تمیز او پوښتنه نشته، نو ایا په داسې شرایطو کې به منطق، منطقي فکر یا ارزونه کول بې مورده او یا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي؟ په اوسنیو شرایطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پدیدي په حیث د حاکمي فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځیدلې او ګټه یواځې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ریزي کوي یې او ویونګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې پنځه تنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو ! مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو ، د غیر منسلکو هیوادونو ، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړې په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دې. افغانانو تل د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې ،دامنیت د شورا میثاقونو او کانوانسیونونو ، پریکړو او تعهداتو ته ، پرته د نظامي تړونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دې . مونږ پدې پوهیږو، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري ، په خپلو هیوادونو کې یې د خوشبخته ژوند شرایط برابر کړیدي.دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یوائې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو تل هڅه کړې د ټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري ، دا یوائې اجنبیان دي چې تل یې افغانانو ته د دښمنۍ په سترګه کتلي او تل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو ،د افغان اولس پر ضد توطیې جوړې کړیدي .

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن د بې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او د هغوی پورې تړلي بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي ، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه

تر څو فرصت طلبه ،استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره ددې خته برابره شي ، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او د هر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړې او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي ، چې که سمون رانولې نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو ځل بیا سپکې کړي ؟دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې دا صیلو افغانانو لخوا ده او باندیني هیوادونه او د هغوی غلامان ټولې چارې په سپینو چینو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي،حال دا چې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو د خپلې پړې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لار نشي پیدا کولې. ښه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي اود بین المللي متقابلو اصولو ،معیارونو او قوانینو ، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دي او تر هرڅه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي اوملامته او په فساد ککړکسان هر څوک چې اوسي ،«داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې د محاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزې ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږي چې که په فساد او خیانت ککړ کسان ،د بشر د حقوقو ناقضین ، جنګي جانیان ، قاچاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

بران او خارجي جاسوسان په افغانستان کې د چارو د سمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې. اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څو پورې چې د افغانانو د موجوده غمیزي اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،ځکه د سولې تأمین او دمجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیداکیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه دقدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنی په پښو کې واچوي.

دنوومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا دخوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خواته همغه پخوانۍ زړې ځیرې ،دنړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. پدې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګوابښونه ، مانورونه او حتا د دیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته په افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي.بلکه دا وضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اورلمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او دهر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

ځای په ترلو لاسونو او پښو او بیوسۍ سره پخپلو جامو کې سوځي. اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریوځي ،هلته به لمبې پورته کیږي. غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسي ددغه اور لمبې په افغانستاکې ایسارې وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې

بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاً تکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په سترګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به ددغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایي چې ددغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایا دا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفر الله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رڼو سترګو ناخود اګاه ددغه جهنم په لور ځغلي ؟ د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوۍ شرف درلود . هغوۍ که به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوۍ په یواځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا دپوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلودل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،دعلومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او یا بله پوچه ډرامه هر یو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

مونږ افغانان په خپله ورورۍ کې هیڅ پرابلم سره نلرو . د خارجیانو سره زمونږ پرابلم دادې چې زمونږ په خاوره په ناروا راننوتي او بې ګناه مو وژني. که دوۍ ووځي او ومو نه زوروی ، مونږ دوۍ سره هم هیڅ مشکل نلرو . معلومیږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکیدونکې مشکل اولوی پرابلم وجود نلرې.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشریت د تا ویلي ، ما ویلي لفظي بحث د شخړې دحل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس مونږ په دغه حقیقت پوهیدلې شو چې په رښتیا ننني متمدن انسان له یوې خواڅومره بیوسه اوله بلې خوا څومره بې شرمه دې. هغه کارونه چې بشریت په افغانستان ،عراق ، فلسطین ، جهان او یا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غریب او نورو زندانونو کې کړي او کوي یي ، چې سپې او خنځیر به یي هم و نه کوي. شک نشته ډیر خلک ځیني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادې چې دا ډول کسان په ځنځیرونو تړي او په ټولنیز لحاظ هم ورته دقانون ځنځیر ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نیول شویدي.

دننني عصر علاج ناپذیره او نه جبرانیدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نیمګړتیا اوننني علمي ،تخنیکې ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونوکي چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنیز ذهنیت او شعور ددغه انکشافاتو څخه ډیر وروسته پاتې کیږي او په نتیجه کې په نه پخلا کیدونکي تضاد باندې بدلیږي. انساني ذهنیت دخپل تکامل په مسیر کې مختلف بدلیدونکې پوتنسیال او امکانات

لري. یعنې چې دخپل تکامل دمسیر په لومړۍ مرحله کې خورا زر بدلیدونکې خاصیت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کیږي او دانعطاف له قوس اوړي او په دریمه مرحله کې مخ په زوړ ځي (انحطاط مومي) . ددغه ډول خاصیت برعلاوه انساني ذهني ختہ د بل هر مادي موجود په نسبت دزیات عطالت درلودونکې ده. ځیني وختونه دغه عطالت تر دې اندازې زیات وي چې په پایداره ، نه بدلیدونکې دینامیز باندې بدلیږي یا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتیږي . حال داچې د علمي ،تخنیکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنیز اړیکي هم باید بدلون ومومي. په غیر صورت کې وروسته پاتې مناسبات او اړیکي د نوموړو پرمختګونو مخه نیسي او د پښو زولنی یي جوړیږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړیکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو دسیسو او جهالت سره د بدلون مخه نیسي. په نتیجه کې نه پخلا کیدونکې متضاده مبارزه په حاد ترین شکل سره پیل کیږي. دانسان د پیدایښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي ـــ اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنیز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شویدي. نن دکار د ټولنیز خصلت اوخصوصي ملکیت اود انساني ذهنیت او علمي تخنیکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلین جوړه شوې ، دمړښت او فقر تر منځ تناسب په تیرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسیدلې ،د مختلفو مالیاتو ، بیمو ،قیمتۍ او نورو مصارفوکچه ورځ په ورځ لوړیږي او دټولنیزو خدمتونو کچه چې په ځیني هیوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هیوادونو کې هم له یوی ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچتک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه ،او پرابلمونه د سرمايي دليونيانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشريت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده او که ټولنيزه ، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمايه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهيت سره د هغې د ډکولو ، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده . نړۍ نن د علم ،پوهې ،کلتوري نيمګړتياوو ، بحرانونو او تضادونو کې ښکيل او په فردي او اجتماعي لحاظ د دغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لاروهي . د نړيوال کلتوري انقلاب ذهني او عيني شرايط اماده او يواځې د پروفسيو ناليزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنيز عدالت تأمينيدلې او نړيوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار ميندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسليم شوې، دا ځل به هم تسليم نه شي!

په غربې يا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې تولنيز دودونه، عنعنات، رواجونه ،لفظ ،قول ،وعده ،قسم او ديته ورته ټولنيزو تعهداتو باندې باور او دريدل د وروسته پاتې ټولنوزاړه پاتې شونيي مناسبات ګڼي او په نوې سرمايداري امپرياليستي او دهغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کيږي او پابندې پرې پرته له ساده لوحانه،نائيف او وروسته پاتې والې شوم ميراث څخه بل څه نه شي منل کيدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سياست ته،هغه چې بايد د اولسونو سرنوشت و ټاکي ،هغه چې بايد په خورا لوړه کچه د نړۍ د اولسونو ذات البيني عادلانه او منصفانه مناسبات تعين کړي ،هغه چې بايد د ظلم او ناروا د مخنيوي په خاطر د بشر د يوشان حقوقو د تأمين معيارونه ،نورمونه ، کچې او ارزشونه معلوم کړي ، ... ،چټله لوبه او معامله ويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوایی په فیودالي زړو مناسباتو کې ریښه وځغلوله، چټل انسانان په کې ښکیل او دپاکو، با تقوا، مومن او شریفو انسانانو په سرنوشت یې بې شرمانه لوبې پیل کړي. دوی ربښتیا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشۍ او په پټو سترګو د عامه شتمنیو د غصب او چورو چپاول په بنیاد پیل، چې خورا ارزانه او ګټوره معامله ګڼل کیږي اونن یې ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمایه» غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهیمو بله افاده هم نلري. کاشکېد علمي -تخنیکي پرمختیا، د عامه ښیګڼو ټولنه، له استثماره پرته نظام، د ډلییز کار او ښیګڼې نظام، ... او یا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم یې ورته غوره کړې وې. اوسنۍ علمي -تخنیکي پرمختیاوې خپلې ځانګړې مادي زیرمې او بنیادونه، حقوقي او قانوني ارګانونه، بشري مناسباتي معیارونه، نورمونه، قوانین، سازمانونه، انستیتوتونه، متقابل مسئولیتونه، صلاحیتونه، تعهدات، متقابل حقوق، وجایب او پابندیو ته ضرورت لري چې باید ایجاد او عملاً دمربوطه ارګانونو له خوا یې پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري، خود څو ټنګو ناچله، تورواو بې ارزښه پیسو په بدل کې د سرمایدار په ولکه کې قرار لري او په حقیقت کې قانون د قانون، حقوق د حقوقو، اداره د ادارې، ... او نور باالذاتهِ او فی نفسهِ د ځان پر ضد د نابودۍ حربه او وسیله ګرځېدلي ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی، د سرمایي څخه د بشري عامه ښېګڼو د تأمین د وسیلي وسیلی په حیث نه، بلکه د شخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسیلي په

حیث ګڼه پورته کیږی او سرمایدار پری د شخصی ملکیت په حیث پخپله خیټه اچولې او سرمایه پخپله د سرمایي د تولید وسیله ګرځېدلې او زیار ایستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقریباً په کلي ایستل شوې دې، حال دا چې سرمایه ټولنیز محصول، ټولنیز ملکیت او په ټولو خلکو پورې د ډلییزو او د عامه خیر ښېګڼو د تأمین په خاطر، اړه لری. شخصي ملکیت هغه دې چې د خپلو متو په زور او د تندي په خولو ګټلې شوې وې نه دا چې یا یې پخپله او یا یې پلار نیکه په غلا، چور چپاول او یا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي. د غلا، چورو چپاول، جوړ جاړي او په پټه پنا د سرمایدار د ناروا ګټې څخه پرته، په عادي ورځني تعامل سره، د سرمایدار، د کار فرما په حیث او د متخصص او غیر متخصص کارګر تر منځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه، سرمایدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم یوائې د شخصي مزد په حیث خپله برخه ترلاسه کوي. خو دا چې هر متخصص او غیر متخصص کارګر د ټولنې له خوا روزل شوې، او اوبه، هوا، چاپریال او ډیرو نوروتوکو څخه چې ټولنیز مال او سهم ګڼل کیږي، چې سرمایداریې باید حق ادا کړي، خود خپلې دغه یو پر څو ملیونمې ذرې په عوض د نورو هیوادوالو څو ملیونه حق څخه ناوړه وړیا ګټه اخلي او په خپل جیب کې یې اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمایداریې د سرمایي د نا روا تزاید او حکومتونه یې د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو د تطمیع، اضافي بې ځایه مصارفو او یا زر اندوزۍ په خاطر، د ارزښي اسنادو او تورو پیسو د چاپولو او صدور له لارې د هیواد والو حق حلالې شتمنۍ غصبول او په اوسنیو شرایطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایه دار او حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې د خلکو پر ضد ، د همدغه تورو پیسو په قوت موضع و نیسي او په نه ماتیدونکي سنګر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه د سرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیایي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً د دغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ،چې عامه اګاهي او شعور نسبي عمومیت پیدا کړې ، د دغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې د مخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن او سي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي د پیسو د دغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقف او خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غواړي اخري ګټه پورته کړي او د همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیایي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد او د نړیوال کمونیستي نظام د ړنګولو په خاطر د «احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې د نړۍ په هر لحاظ د غه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر او سه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته را ټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار و وهي او د نړۍ په هر لحاظ ، د غه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې دلخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . دوی څومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسرۍ غونډې د ترمو او ښکو په تویولو سره د ځوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او د بې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړې. په دې معنا چې ،شپږ ځلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې د غوښینې ذرۍ په خاطر څاري او د نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه د خپلو لسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان او د خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پرځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه بېځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټول یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانو لوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړې او خپل «مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر ۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره اولسوالي ولایت او هر کلې اولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولتاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزي صاحب او څه زمونږ خارجي «دوستان» په ولایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار او روزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، د غه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل دا چې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یې ګټې او دوی به دنورو ... خوري.دا ډول ده د افغاني کثیرالمجهوله سیاسي معادلې ډېره پیکه شمه. خو ددې ټولو خبرو سره سره مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي معضله د حل سیاسي لارلري ، پدې شرط چې څوک ورسره سیاسي کړه وړه ولري یعنې چې د قضیې حل دهغې په اساسي غوټه او تضاد کې ولټول شي . په غیر صورت کې ، خوپخپله زمونږ دا نا بللي «دوستان» وایي چې افغانانو په تاریخ کې کله هم زور نه دې منلې . مونږ هم وایو چې نه یې دې منلې. خو دوی وایي چې دا کرت یی حتماً پرې منو او ځکه ټولې نړۍ سفر بري اعلان کړې او دافغانستان په جنګي تیاتر کې وضع الجیش لټوي . خو مونږ په دې کې هیڅ شک نه لرو او وایو ،تر اوسه چې افغانان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیانو دا دیرش کاله افغانان په دروغو وغولول ، ۱۰۰۱ وعدې یې ورکړې ،خویوه یې هم رښتیا نه شوه. له هغه ورځې څخه چې یې سرمایه خپل هدف ټاکلې ، رښتیا یې په خوله نه شي راتلای. سرمایه یوازې په دروغو او غبن پیدا کیدلې شي. د لندن په کنفرانس کې هم ډېرې وعدې وشوې چې د مخالفینو سره به روغې جوړې ته کښیني ،خو د هغوی د سرکوب په خاطر بارک اباما ۳۰۰۰۰ تازه دمه خاص تربیه شوي دریایي عسکر راواستول چې د ناتو دعسکرو سره یوځای په «مارجه» کې د سولې د خبرو وعدې ورپر ځای کړي. دوی د سولې تر شعار لاندې جنګ کوي ، دامنیت تر شعار لا ندې امن د ځمکې په مخ نه پرېږدي ، د بیا ابادونې تر شعار لاندې ښارونه ،کلي ، بانډې ، ولاړه لوټه او د بشر د تمدن په نوم کوم اثر د ځمکې په مخ بل چاته نه پرېږدي.دوی تجاهل العارفانه ،ساده لوحانه او ډیر

معصومانه تظاهر کوي چې ګوندی په افغانستان کې یې وضعه له کنترول څخه وتلې ده (او رښتیا هم وتلې ده)او خوشباوره افغان اولس خو لا څه چې زمونږ عالم روشنفکر قشر هم ورسره دا مني او دهغوی د رښتینولۍ په خاطر یو

ستیژ ترې خلاص نه دې او په بیهوده خبرو حقایق تحریفوي ، داصلي مسایلو څخه د خلکو مخ بل خوا اړوي او هم خپل او هم د نورو وخت ضایع کوي.ځکه څوک دا منلې شي چې دوی په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجزدي.خویو ځل په رښتیا هم داسې معجزه ونه شي چې « مارجه »د نړیوال عادلانه پروفسیونالیزم د نړیوال سراسرې کلتوري انقلاب د سرچینې په وضع الجیش بدل شی. دا خبره د یقین او امکان څخه څه ډیره خو هم نه ده !

بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي کورني چارواکي پرېږده چې دروغ ووایي ،اولس خو په دغه پټو رازونو نه پوهیږي او د اولس په خپل وخت اګاهي او پوهاوې خو د روښآندو دنده او رسالت دې ، ولې مونږ خپل رسالت سرته نه دې رسولې ؟که مونږ په رښتیا د دغه رسالت د احساس درک درلودلې او ځانونه متعهد هم ګڼو ، نوکه لا اقل یو سلول د وطنپرستۍ مو په وجود کې موجود وې ، باید **دعبثو خبرو څخه تیر ، ګونګه روږه مو نیولې وې او د ړندو چشمکېمو په سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشکې مونږ پدې وسیله د مسئولیت او شرم څخه دخلاصون لار درلودلې. کاشکې دغه بیچاره اولس د لاس دتنباکو او د زړې بوډۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپنسیو د وریشلو تنګی زمونږ د انجنیری، ماستری، دکتورا او پروفیسری په تحصیلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې: «زما لالې به سپاهې، جمعه دار، کمال دار او زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شي» .کاشکې دغه خوشباوره اولس زمونږ هرې غولوونکې چیغې ته لبیک نه وې ویلې او دغه ګنده تخمونه یې له ځانه رټلې وې.

ایا د وطنپرستی او صداقت ذمه واریو اخې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه، چې پخپل خیر او شر څوک پوه شي، حتماً د بیګانه پرستی او اولس او وطن ته د خیانت سره ترلې ده؟ پخوا چې به مونږ کوم لیوني ولیده، ټولو به ویل دا دانګریز یا پاکستان جاسوس دې. ځینو به ویل چې، یوه انګریز له ځانه څخه په دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روغ رمټ، تر ټولو هوښیار او تر ټولو خاین، جنایتکار، د بشر دحقوقو ناقضین په ریاست جمهوری، کابینه، پارمان، قضاء او دحکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزې، اوباما، براون او نور ترې د هر ستیژ پر سر شکایت کوي، خو ملاتړ ترې هم کوي، او هغوی هم افتخار امیزه ایستلی توره د هر ستیژ په سر دخپلو متولیانو د ګټو ددفاع څخه تیریدونکي نه دي بلکه دپارلمان په ورانده هر یو یې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړیتوب نو اعترافونه او ویړ کوي.

مونږ که پدې پوره نه پوهیږو چې په لیوانو څوک رمې نه ساتي، یا جنایتکاران، د بشر د حقوقو ناقضین، بیګانه پرستان، مفسدین او... که واک په لاس کې ولري، په ملک کې نظام، اداره، امنیت، قانون او... تحقق نه شي پیدا کولی، نو

زمونږ بهرني «دوستان» چې د دولت داری اوږد تجربې لري او دموجوده بشری قوانینو د تدوین تورهم دوی په ځان پورې تړي او په نیمې پیړی وراووختې چې په یوازې ځان د نړیوالې واکمنی تجربې کوي، ولې د قضیې دعاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو چارو څخه کار نه اخلي؟ دا داسې عمل دې چې پیل به یې بې له شکه په دوی پوری اړه لري، خو پای به یې ددوی په واک کې نه وي! د یوه نظام رنګول ډیر ساده او اسان کار دې، خو بیا ابادونه یې د ډیرو نسلونو او پیړیو عمرونه پکار لري!

ننني افغانی معضله د ډیري پیچلتیا او مشکلاتو سره سره ډیره څرګنده او ساده هم ده. که د تیرو وړو غټو خبرو څخه تیر او معضله نن چې څه ډول ده، تعریف کړو چې: د تیرې دیرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو په نتیجه کې جنګ دوام لري، په هیواد کې نظام، اداره، قانون وجود نه لري، ذات البیني قومي، مذهبي، ژبني، سمتي او نور تعصبات او دښمنی لوړې کچې ته رسیدلي، فساد، رشوت، اختلاس، غلا، چور چپاول، اختطاف، په وړو او زړو، ښځو نرو جنسي زور زیاتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې، د شخصي او دولتي دارایي غصب ورځني عادي کار او چارګنل کیږي او پوښتنه یې نه شته،...

د جنګ دپای، دټولو نیمګړتیاوو د له منځه وړلو، د امنیت دتأمین، دنظام دجوړولو او بیا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امریکې په مشری نړیوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او اداري د بیلیونونو ډالرو سره دا اته کاله کیږي چې راغلي، خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډیرې ورانی او خرابیدو په لور رواني دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردې خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

داچې ولې امریکې د شوروي اتحاد د ړنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل د کوم چا په برکت چې د یکه تازې شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې دامریکې دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا وړ افغانان وبلل ، حال داچې عاملین پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایي او انګلیسي او سیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

داچې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو «کسو» په کچه په داسې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت ور وسپارل شو ؛

یا داچې څه ډول ممکنه ده چې ، داتو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچنې موفقیت لاس ته رانه وړې شو .

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نوڅوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو د کوم رښتیني افغان لپاره به د منلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږوچې هم افغانان او هم دافغانانو بهرني ملاتړي« دوست» هیوادونه نن دلوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دادي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډژوند لار

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي.
افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،تړې ، تیرې ،... آن تر لویې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته رښتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دې او که پردې ، یواځې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلې دې. داولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه ! که خپل دې او که پردې ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یواځې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شې هغوی د رښتینولۍ ډګرته راکاږې او لکه دهمیش په څیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړې.

جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسې ژبې یو متل دې چې: «احتیاج مادر ایجاد است»، نو دجرګې دود او دستور هم مونږ افغانانو ته له ښې ورځې نه دې راپاتې. که له یوې خوا افغانستان ، چې د شمال او جنوب ، شرق او غرب تر منځ یوائینې د تلوراتلو مناسب څلورلار او معبر او د هر سیاح ، نوښتګر څیړن ، عابد ،صوفي ،راهب ،بنجاره او تجار د تلو راتلولار او تمځای وو او هره نغده او نسیا سودا همدلته کېدله ،هره عقیده او مفکوره په دې خاوره کې خمیره او پخلي ته رسیدلي او دهرچا لپاره په قابل هضم مړې بدله شوې ، له هرې ورځې نه بلې ته مولانا ، ابن سینا ،البیروني ،سید جمال الدین ،فارابي ،رازي ،بیهقي او ډیر نور زیږیدلي او په نړیواله کچه د سترو خدمتونو او شهرت جوګه شویدي ، دله بلې خوا د هر یرغلګر لار هم له افغانستان څخه تېرېدله او نن هم لا د نړیوال جنګ جنګي تیاتر پاتې او یوائې افغانان د مقاومت او اصطکاک د غوټې په حیث پکې سولیږي اود سونګ د موادو په څیرپکې سوځي . د پیړیو په اوږدو کې افغانانو نه دي کړې شوي پخپل ملک کې با ثباته مرکزي حکومت او متناسباً خپل اداري ، حقوقي او قانوني ارګانونه ، اداري ، موسسات او انستیتوتونه ولري او و یې ساتي ، او وضعه لکه نن چې څه ډول دوام لري ، د تاریخ په اوږدو کې هم

همدا سې وه. بیګانه پرستانو همیشه خاینانه معاملې او مزې چړچې کولې او ددغه نا بکاره وضعې ددوام په خاطریې په هیواد کې فاسد او نابکاره نظام ساته او نه یې غوښتل په ملک کې مرکزي نوې حکومت ،اداره ، قانون او نظم برقراره شي. وطنپرستان مجبور وو د حکومت سره موازي اولسي خودګردانه ټولنیز نظام ، اداري ، قوانین ، دفاعي تشکیلاتي سیستمونه جوړ او د وطن او اولس د پت او عزت د ساتلو په خاطر توره په لاس د کورني او بهرني دښمنانو په مقابل کې وجنګیږي . په دې ډول د افغانستان په ګوټ ګوټ کې مستقل خود ګردانه ټولنیز نظامونه ، اداري ،قوانین ، دود ،دستور ، محلي قومي او سراسري ملي جرګې او په کل کې خود ګردانه ملي افغاني دموکراتیک نظام او اړونده محلي مردمي (خلکو)، قومي او ملي سراسري ټولنیز دموکراتیک اولسي مناسبات ټینګ او دهغې په هڅه او مټ په مټ د ملي وحدت په قوت د واحد شعار « یو د ټولو او ټول د یوه په لاټر» د واحد وطن او اولس د شریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هو ! جرګه زمونږ ددغسې یو ډول مجبوري خودګردانه ټولنیز نظام دموکراتیک اصل او د عادلانه مناسباتو خورا لوړ انساني اخلاقي مقام ګڼل کیږي او په افغاني ټولنه کې د تقدس حیثیت لري ، تصمیم یې تصمیم دې او پریکړه یې حُکمې پریکړه ده ، عملي کول یې حتمي او هیڅ یو خاین د هغې په مقابل کې د پورته کتلو جرأت هم نه لري. دا یو رښتینې اولسي تصمیم دې ،اولسي عزم دې ،اولسي تعهد دې او هغه اخري اولسي پریکړه ده چې د مرګ او ژوند په پوله ، هغه وخت چې چاره هڅه ته رسیدلې او هڅه پریکوي او د اولس د بود و نبود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سرنوشت ټاکل کیږي . دلته مشورو او مشورتي جرګوته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرڅوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري او د سترګې په رپ کې د حملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړې وو او هر چاچې ګټلې وو.

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې د خدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې د ناشونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځینې کسان یې د تنفس د فرصت د ترلاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل د اقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جړه مشوره بدله شي. جرګه یوائیني هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو ترمنځ د جرګې د مسئولینو د دواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایي جنګ لپاره هرڅوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري د جرګې له پریکړو څخه سرغړونه کوي خپل ملا تړې اولس سنګر ته رابولي ، دیوي مړې ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یوځای خپل قبر هم کنې او د مرګ او ژوند فیصله یې په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه د مشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیدا کیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلې دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزښونه بې ارزښه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیدا کړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزښونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ،په غوړ کي له لومړي اذان او د مور د پیو سره لکه د روح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د وینې یو ځاڅکې په تن کې وي ، د دغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي او حماسي لاسته راوړنو باندي د جنګونو او د هغوی د بدو عواقبو یعني ځانځانۍ او پراګند ګۍ سیوري

پروت وو. اولس د دي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، موًسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلو بالیزم او نه د هغې په کچه انساني اُتالتاریستي نامحدود حرص او آز وو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیزې اداري ، قوانین ،اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دایمي جنګونو په شرایطو کې چې یو د بل له حاله نه شول خبریدلې ،تشکیلیدل ،نو ځکه یې محلي خصوصیات ، قیودات او ځانګړني درلودلې او تر نن ورځې پورې یې هم نه د تعمیم فرصت پیدا کړې او نه یو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګئ ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنیز نظام ،کلتور ،ازادئ ،دموکراسئ او د ټولنیز ژوند هر اړخیزه غنا ویل کیږي .

دا به سمه نه وي که ووایو چې افغانستان د ځمکې په سر یوائیني هیواد او افغان ملت یوائیني اولس دی چې د هر ډول خپلمنځي او له پردیو سره د ډیرو وړو تضادونو او مخالفتونو څخه نیولې تر عظیمو نړیوالو قراردادونو ،مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډایه سوچه اولسي ټولنیز قوانین ،ارګانونه ،اداري ،مناسبات ، تړې او اصول لري ، چې ملي اولسي لویه جرګه

دهغې خورا لوړ مقام ګڼل کیږي. دغه قومي او ملي جرګې چې په حقیقت کې پردي جنګونو او دهغوئ ناوړه پایلو جبراً په مونږ تحمیل کړې وې، د تاریخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنیز دموکراتیک نظام په سوچه خورا لوړ باصلا حیته منتخب حُکمي ارزش او مقام یعنې «لویه جرګه» او اړونده لازمي ـ کافي افغاني اولسی قانون ،دود ، دستور او اصولو باندې بدل شوېدې . دغه لوی ارزشونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد ، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اغښل شوې او په وینه کې یې جریان لري ، د مغرضو قوتونو د پیړیو پیړیوناولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصیلو انساني ارزشونو د بې ارزښه کولو په خاطر یې کړې تر ننه بې نتیجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزشونه د هر پاک او با ضمیره اصیل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د یوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حیث فورمولبندي او د ټولو افغانانو تر جمعي شعور او اګاهئ یې ورسوي، تر څو په نړئ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې ، لکه چې د مخه ورته اشاره وشوه د ډیرو کوچنیو مسایلو ، د مثال په ډول د پلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نیولې د مختلفو کورنیو ،قبیلو ، قومونو ، اولسونو او مختلفو هیوادونو تر منځ په ځمکني ،سرحدي او سیاسي مسایلو او مخالفتونو باندې وړې او لویې جرګې جوړیدلې شي. جرګې که لویې دي او که وړې یوائې حُکمي بڼه لري او جرګه

مار هم یوائې هغه څوک ټاکل کیږي چې په صداقت ،پاکئ ، انصاف ، پوهې او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحیته کسان او په خپل اولس کې د کافي اعتبار ،تقوا او نفوذ خاوندان اوسې. یوه مسئله او قضیه هغه وخت جرګې ته راجع کیږي ، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې یې حل ناشونې ګڼل شوی وي . جرګه له هرڅه د مخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پریکړې ټول صلاحیت او واک ترلاسه کوي او سره د دې چې په اکثره مسایلو کې دود ، دستور ،تړې او حدود معلوم دي ، بیا هم د جرګې غړي د بې پرې جرګې د دایریدو لوړه کوي او د جرګې د پریکړو څخه د سر غړونې تاوان او جریمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،چې معمولاً نغدې پيسې ، دکور سيزل ، دقوم ، اولس او کلي کور څخه شړل ، يا د قتل او په ځيني نورو مسايلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او ديته ورته ډير نور شرطونه ټاکل کيږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هيڅکله ښې پايلې نه دي درلودلي او د ښځو په حقه حقوقو بربنډ تيری ګڼل کيږي.

جرګې که وړې دي او که لويې يواځې پريکړنده مقام او حيثيت لري، يواځې د مدعي او مدعي عليه متقابلو متخاصمو اړخونو تر منځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماينده جرګه مارو په ګډون د با صلاحيته ارګان او مقام په په حيث را غوښتل کيږي او پريکړه يې بې قيد و شرطه عملي کيږي. هغه څوک چې د جرګې له پريکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلي جزا او جريمه محکوم او سمدستي عملي کيږي. د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمې صلاحيت که له يوې خوا د جرګې د غړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، رښتينولۍ او نفوذ او شهرت پورې اړه لري، د هغې

څخه څو برابره زيات د هغه اولسي خودګردانه قوانينو ، اصولو ،دود ،دستور او تړو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان يې د اولسي بې عيبه و غشه قانون په حيث منې او د سمدستي با انصافه پريکړې طمع ترې لري.

پدې توګه هره جرګه يواځې با صلاحيته پريکړنده حُکمې ارګان او مقام ګڼل کيږي او پرته له دې جرګې ته هر بل شکلې او ماهيوې نوم او حيثيت قايليدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا د مياشتې په دولسمه تش په نامه جرګې ته

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پورې د جمعي رسنيوله لارې په يوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه يوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کيږي او په ميلونونو پانې پرې توريږي، د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحريف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقايق د لمر په څير څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرني دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرايطو کې چې په هرو شلو او ديرشو دقيقو کې يوه مور چې يو يا له هغې زيات بچيان به زيږوي ، يواځې پدې خاطر مري چې يوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ يوه دقيقه وخت صرفه جويي کړو او کار وکړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ څکه نور خلک په يوه ثانيه په لسګونو زره موټرې توليدوي ، په ميلونونو ټنه غذايي مواد او همداسې نورې زيرمې ايجادوي. نژدې کال پوره کيږي چې جمهور رئيس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابينه نه ده معرفي شوې او يا نه ده منل شوې او درسنيو په خبره سرپرست وزيرانو او مامورينو فرصت غنيمت ګڼلې او د خپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر يې چور اعلان

کړيدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنيمت ګڼي ، ... او ملګري ملتونه او بهرنيان چې د چارو د سمون ، امنيت ، بيا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خير په غونډۍ ناست او د «به ما چې» پروګرام تعقيبوي ،يعني هيڅوک هيڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي يواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډير کم کسان به داسې نه وي) او په مليباردونو ډالر عبث مصرفيږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري او د دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او د چا جيبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې ددغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالروبې معنا مصارف که پر ځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي. افغانستان د «بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبي» ګرځیدلې، نن سمه ده چې دا ځینې کسان هر څه کولې شي، خو کله چې د پوښتنې وخت راورسیږي، دوی به څه کوي؟ خو هغوی ددې لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغې هم واک یې خپل دې، بیا او بیا به عفوي اعلان کړي، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په سترګو کیږي. خلک دغه څرګندې او د شرمه ډکې بربنډې او رسوا صحنې وینې چې دا کورني او بهرني لونیان، خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت، آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزښته ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عاري له هر ډول ارزښه پاتې کیږي.

رحمن بابا وایي:

هـر یو مخ کله لایق د آبروی وي
او ښکې نه درومي په مخ د هر ناولي

اولسي ارزښونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شي پاتې کیدلې او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزښونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې داسې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به ددوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. ددغه عالي مورالي ارزښ پیچلتیا نه یوائې د قبیلې او قوم، بلکه د فرد په کچه رنګ په رنګ اومتفاوت کمي او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کې ساتل کیږي.

دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزښونه به له منځه یوسې، همغسې چې ددغه ارزښونو پیژندنه مشکله ده، له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیړۍ پیړۍ شومې ځیرنیزي هڅې سرت رسولي، خو یوي یې هم مثبتې پایلې نه دې درلودلې. ځکه چې دغه ارزښونه که په ما هیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لري، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روشونه په مختلفو قبیلو، قومونو، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري. د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي، خو لا پرځای پریږده، حتا د وړو قومونو نوموړي ارزښونه او دود او دستور دومره غني، رنګ په رنګ او هزار رنګ دي چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دي نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پورې لل ګل پاتې دي تر ابده به ړانده کاڼه پاتې وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدې ښه پوهیږي چې د وطنپرستۍ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلې او لازمې چارې باید تر سره شي. ضرورت نه شته کورني او بهرني دښمنان، افغانان چې پیړۍ پیړۍ پداسې چارو کې ازمایل شوي دي بیا او بیا وازمایي، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیا هم حاضر دي دغه قمار ووهي، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر، مال او اولاد څخه هم تیریدلې شي، خو پردې واک په خپله خاوره کې نه شي منلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغو مره چې افغانان د خپل دښمن سره ده پخلاکیدونکي دي په همغه اندازه هغوی د ښې او ټینګي دوستی، لوز، قول او ښې معاملې جوګه اولس هم دي.د هغوی څخه ډېر څه زده کول پکار دي. همغسې چې یی د جنګ جګړې په مقابل کې یي حوصله نه ختمیدونکې ده او دامتل چې که افغان یوه پیړۍ وروسته هم خپلانتقام اخلي ، عجله یي کړې ،د دوستانو سره ددوستی د پالنې ،لوز ،قول ، وعده چې حتا د دښمن سره هم کوي او یا که د پلار قاتل یې په نا غلطی کورته پناه راوړي ، دهغه سر ،ناموس امال دده په کور کې څوک ضرر نه شي رسولې او سلامتي یي تضمین ده. هو !افغانان د ډیري ښې معا ملې جوګه اولس دې. هڅه وکړۍ هغوی په دوستی کې وازمایي ، په جنګ کې د هغوی ازمایل نه دي پکار ، په جنګونو کې هغوی په کافي اندازه ازمایل شویدي او ددغه جنګونو پایلې د هیچا څخه پټه پناه خبره نه ده. که په مونږ د چا ارامي نه ده پیرزو ، نو له مونږ څخه هم څوک ارام نه شي کښیناستلي .

مونږ په دې هم پوهیږو چې مونږ نه ختمیدونکې طبیعي زیر مې لرو ،په همدې خاطر یوه ورځ مونږ څوک ارام نه پریږدي چې کار وکړو او د خپلو طبیعي زیرمو څخه ګټه واخلو .لکن دا هم له هیچا څخه پټه خبره نه ده چې بل څوک هم له هغې څخه په ګټه پورته کولو نه دي ښاد او سود من شوې.

نني شرایط حکم کوي چې په نړۍ کې سوله تأمین شي ، تاسي هم د سولي په خاطر راغلي یاست او افغانان هم سخت د سولې ارزومن دي.مونږ په جنګ کې مه ازمایي ، د سولې ازمیښت به د ټول بشریت په ګټه وي. مونږ په جنګ ولي ازمایي ؟ مه مو ازمایي په جنګ کې !

د ډیرو پوهانو څخه مې اوریدلې او اورم چې ژبه د تفاهم وسیله ده. زه هم په دې عقیده یم چې پردی ژبه د هرچا لپاره یوا ځې د تفاهم وسیله ده ،خو مورنی ژبه یوا ځې د تفاهم وسیله ګڼل نه بخښونکې ګناه ده. دا خبره خو مغرضان کوي او د مغرض خبره هیڅکله سمه نه وي.که دا سمه وي ، دوی چې پنځه کسان بل ملک ته ولاړ شي ، ددي په عوض چې دهغه اولس ژبه زده کړي هغوی خپلې ژبې زده کولو ته اړ باسي. دا ډیر مشکل کار دي ،خو دوی حتماً دغه کار کوي او په دې کار کې رښتیا هم لوی اثر دې. څوک فکر کولې شي چې د یوه وروسته پاتې هیواد ژبه په دومره ستر مقاومت او ټولنیزه مادي نیرو بدلیدلې شي؟ خو که واقعیتونو ته فکر واړوو ، وینو چې نژدي یو نیم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په میوند کې شهید نه شوې
خدایګو لا لیه بې ننګی ته دي ساتینه.

ځوانان هغه ، نژدي بایللي میدان ګټي چې د دوست او دښمن قوتونه پکې د مقایسې وړ نه وو او لا نن هم هره افغانه پیغله غواړي دملالۍ په څیر ددغسې کارونو جوګه او سرمشق وګرځي.

په مورنی ژبه کې دهرچا لپاره خپل وطني او اولسي ژوندې مستند تاریخ ، د خپلو خلکو دقهرمانیو داستانونه پداسې سوچه ژبني کلماتو او عباراتو چې د هر انسان رګ رګ تخنوي او هوسوي او په بله ژبه هیڅکله دا ډول افادي نه شي افاده کیدلې او نه پردی ژبې دا ډول د چا احساسات را پارولې شي.د مثال په ډول د پښتو ژبې دا ځیني اصطلاحات ،مقولې او کلمات لکه پښتونولي ،پښتو ، پښتون او دیته ورته د همدي یوې کلمې صرفې او نحوي بدلون لکه پښتونولې د پښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسي دود ،دستور ،تعهداتو ، تړو ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزشونو افاده او تفسیر ، ایا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

یا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حیث نه بلکه دیوه ټولنیز ارزش په حیث. لکه: ښه پښتو یي ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړې دې (یعنې چې هیڅ سړې نه دې). ما یو ځل په پښتو قسم یاد کړې ، بله نه شم منلې. پښتو دې وشر موله ، زه دې ژوندي نه پریږدم ، ماته یې بې پښتو ویلي دي. یا د پښتون کلمه د قوم په حیث نه بلکه د اجتماعي ارزش په حیث : زه به پښتون نه یم که را باندې ویې منې. ته هیڅ پښتون نه یي او داسې ډیر نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې یواځې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسیر کیدلې شي په بله ژبه هیڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په میاشت کې ، مونږ له تحصیل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنیر عبدالرؤف چې اصلاً د شمالي دقره باغ او دکابل اوسیدونکې وو ، دنورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې میلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پیژندل ، نو ډیرې خبرې مې هم نه کولي . نپوهیږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو . وروسته له یوڅه بحث څخه ،یوه تن وړاندیز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو څیړنو ته پکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګلیسي ژبې وړاندیز وکړ او دیته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقیبول او پوهیدم چې زما نظر هم کیدې شي وپوښتي ،په

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتنې فکر په ذهن کې راوګرځیده او هغوی مې له خپل پورتني ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه یواځې ژبه بلکه ټول مختلف وطني ،ملي ،اولسي ارزشونه په خپل خپل ځای ځانګړې ارزش لري او هیڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دې او که ووړ ، که غني دې او که غریب ، که پرمخ تللي دې او که وروسته پاتې دې ، حق نه لري د نورو اولسونو ملي وطني ارزشونه بې ارزښه او حقه حقوق یي پایمال کړي . پکار دادي دغه ارزشونه ددوامداره ارګانیک دیفرنسییشن (تجزیي ،تفریق)او انتګرییشن (ترکیب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزشونو باندې واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډیرونورو وطني،اولسي ارزشونو او مسایلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جریان لري ،دغه ټول ارزشونه دیوه ملت او اولسونو د ارزشي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نایابه ارزشي پانګه جوړوي چې یواځې پوه ،اهل او په وطن مین کسان ایجادوي ،پالي او په ایمان داری د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او ټیټ انسانان چې اصلاً ددغه ډول ارزشونو له ارزش څخه بې خبره دي او همغسې چې هره متاع او حتا شخصي حیثیت او آبرو په هر بازار کې په هرچا پلوري ، دغه عالي ارزشونه هم د هیڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزښونه او مسئولیتونه نه پیژني؟

نړیوال د افغان د ښمن، افغان د ځان د ښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسیي ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، دافغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کیدونکې مبارزه پیل ، او د تل لپاره دغه مسألې د «لویې ستراتیژۍ» او « لویې لوبې» حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له همغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګي تیاتر بدل شوېدې. او بدې خبروې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نیټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب» ، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ» ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډیره جفا سره ددغه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ» کې د «بې غرزانه»، « بشر دوستانه» «مرستو » په خاطر د

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاڅیدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همدغه کوچني جنګي تیاتر کې چې هیڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،ددغه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زرو وسلوټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېر ودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او بانډو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډیر ډیر لیري د بلې په څیر و اوریدلي او دزرو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو که افغانان ډیر وزورول ، دنړیوالو نازولو تر غوږو یې اډو غږ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت»له مخې په ډیره عجله هر چاد افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او بانډو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوازې او سني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخواني شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او دملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو اود نړیوال سرمایداري مافیایی تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونو پولیزم په ټینګیدو او د سره امپریالیزم سره د ساړه جنګ په پوره سرېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غږۍ او جوړ جاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې د تروریزم ، القایدې او طالبانیزم پر ضد د مبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پيدا کړي ،په نړيوال جهنمي شيطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشريت يي ګروګان نيولې او په دغه ټولو امکاناتو سره يو ځل بيا غواړي د افغانستان له وضع الجيش ځخه خپل ناروا سوق الجيشي حرکتونهاو وضع الجېشونه تنظيم ،رهبري اوپه دغه هر اړخيزه ستراتيژيکه منطقه کې ټول نړيوال د خپلې قمچيني لاندې دمافيايي ګټو د پايداره تأمين په خاطر دخپل حاکميت لاندې محکوم اود استفادې وړ وساتي.

هو !دا همغه زړه سراتيژي او زړه «لويه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوي ديناميزم او نوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجيش کې د ټولې نړۍ لپاره پيل شوې اودلته يواځې يو نړيوال

سراسري نظام ، نړيوال حاکميت ، نړيواله اداره او نړيوال مافيايي اصول او قانون چليږي (مزې چړچې نړيوال کوي او غم ودرد افغانان ګالي)او ټول ايزمونه ددغه قانون دحاکميت په سا حه کې يواځې يو مفهوم افاده کوي يعنې چې مافيايي ګټې بايد وساتي. دا يو نړيوال مشکل دي او نړيوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړي دولتي جوړښتونه ،ټولنيز ښې او چې نظامونه يواځې هغه وخت مؤثر واقع کيدل شي چې نړيوال ملاتړ حاصل اوپه نړيواله جبهه کې د نړيوال قوت په حيث ددغه تباهيو مخه ونيولي شي. مونږ شاهد يو ، سره ددې چې افغانانو د تروريزم ، بنياد ګرايي ، طالبانيزم او نورو ماجراجويي اعمالو سره هيڅ اړيکې نه درلودل، خوچې پلان دغه ډول جوړ وؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنوروپه ذهنيتونو کې برابر او بالستيک راکټونه د کلنتن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خورا غريبو سيمو او هغه هم د افغاني او نړيوالې مافيا د پلان له مخې وويشتل شول او ډير بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ وليدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې د تصميم په وخت کې د امريکې، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتو خلکو ډيرې هلې ځلې وکړې چې ددغه يرغل مخه ونيسي ،حتا ځينې کسانو د مسئولو اشخاصو په حيث خود کشي وکړه. خو چايي مخه ونه نيولې شوله.

ولې نړيوال دومره بې وسه دي ؟له ډير پخوا څخه د امريکې ، اسرا ئيلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځني ختيځ کې د فلسطين د خلکو حقه حقوق تحقق پيدا کړي .فلسطيني او اسرائيلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،يأثر عرفات او اسحق رابين او نور ډير فلسطينيان او اسرائيليان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وايي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وايي ، نه تاسې يي نه غواړۍ.

په امريکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما «بدلون» کوم بنيادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوي تش په نامه ستراتيژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او يا دنورو نوو پلانونو او ستراتيژيو له مخې د نورو قوتونو ليږل او دقوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،يواځې به شکلي تاکتيکي بڼه ولري اويواځې به د بهرني نظاميانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او يا به دبار ثقلت او مرګ ژوبله د بهرني سرتيرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سر تيروورزياته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکلي وو د بارک اوباما ستراتیژي به هم د پخوا په څیر زړه په زړه پاتې وي.

ددې میاشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړیو ورځو کې د آیساف او ناټو د امریکایي نوي قوماندان دیوید پتروس تګ افغانستان ته، سره ددې چې د پخواني قوماندان مک کریستل په پرتله به د زیات صلاحیت او زیاتې تجربې څښتن وي، ځکه که مک کریستل یوازې په یو ګوسلاویاکې د کار تجربه درلوده، نوموړي په شلو مختلفو هیوادونو کې د کار تجربه لري، بیا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتیژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راوړنې ولري. ځکه چې ذهني او عیني شرایط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدې معنا چې مک کریستل که د بالکان او دیوید پتریوس د زیاتو هیوادونو او شرایطو تجربې لري، خو د افغانستان ځانګړي شرایط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو. د تاریخ په اوږدو کې هرڅوک پدې تیروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسیا ونیوله، هغه نه شول کولې د افغانستان شرایط بل ډول قیاس او وانګیري. هغه وخت په رښتیا هم دا کار مشکل وو، خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو، بیا هم موږ ددې شاهد یو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدا یې د ناکامۍ عمده عامل وګرځیده. نن ټول نړیوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوې ګڼي چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرایط او بالخصوص د افغانانو خاصي غوښتني په پام کې ونیسي، خو دا یو حقیقت دی او بل عمده مشکل پدې کې دې چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حیث ورکړل شوي او نظامي اهداف

یوازې د زور او تخریب له لارې ترلاسه کیدلي شي، هغوی د سیاست، سولې، روغې جوړې، بیا ابادونې په لارو چارو نه پوهیږي او په حقیقت کې تاکتیک او ستراتیژي همدغه ډول ده، نو ځکه خو هغوی بېباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عامیانه مشهور متل دی چې: «په زور کلي نه کیږي»، ددې مسئلې ژور څېړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بین لمللې قوتونه دې د نظامي او شخصي موخو په خاطر راغلي اوسي، ځکه اصلاً دغه ډول مسایل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او د کارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکي او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کیده، یوه ورځ به هم، موجوده دولت ټینګ پاتې نه شي، د ټولو د سیسو سره سره، بیا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو. د بلې خوا بین المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات، رسالتونه او حا ګمیتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاینانه یې عملي نه کړل او افغانان یې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سیاسي خلاء او انزوا کې لاس تړلي خپلو تاریک ذهنه ګماشتګانو ته پریښودل. خو ددې ټولو خبرو سره سره کله چې بیا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړیوال وروسته له ډیرو پښیمانیو، اعترافاتو، کفارو داعادې، قسمونو او وعدو سره افغانستان ته د نظام، د دولت، ادارو، قانون، امنیت، سولې، بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دي. خو له بده مرغه نه یوازې، یو له دغه اهدافو ترلاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډیره بتره شوي او له یوې ورځې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې ته په کثیرالمجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي.ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه دمخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو ، ملې ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي ،خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسې او اقتصادي اهداف تعقیبول غواړي ،اودا کار په افغانستان کې د نظام ، د ولت ،اداري ،قانون ، امنیت ،سولې ،بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري . یعنې دغه کونډه چې په پام کي وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیایې خپل ځانته په نکاح کول غواړي.همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پورې تړلي افغانان همغسي لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو ، دکارمل دډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال ،یواځې ددې لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې که دا بهرنیان نه اوسي ، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغۍ په جنګ او پیشو ترپ کړي وو ، نیولې او خوړلې یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو ، چې که زه نه وي راغلې ،دوی خوبه سره وژلي وي).په حقیقت کې دغه نظام ، دغه انتخابات ، دغه قوانین او دهغوی داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې د سولې او دافغانانو د خیر ښېګڼې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي . نظام ،اداره ، قانون ، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

صلاحیت او مسئولیت په تناسب دخپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي ، خو کله چې د دولت ، حکومت ، ادارو ، قانون ، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ څخه منکر نه دي ، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو څخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ څخه ښکته نه کړي او سبا او بېګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوی د پښواو لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوی ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وې ، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځې یې خپل نظامي ، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوی خوښ وې او هم مونږ . خو هغوی وایی « م زور ما ټوله زما » نو ځکه ارزشونه تغیر کوي ،حقایق او واقعیتونه تغیرکوي اود هغې مطابق باید نظام ،تشکیل ، قانون ،... او ورسره سم باید اشخاص ،افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزي د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې ، جرګې ، کنفرانسونه ، او بېځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو ، حکومتونو ، ادارو ،انتخاباتو ، اشخاصو ،افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي ، بله هیڅ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني ،حقوقي باصلاحیته مرجع چې ددغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې با صلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردۍ ګټې په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي زمونږ په ملک کې ددغه ډول ناروا اعمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ،
او دوی نور غواړي ؟

«د امریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکې هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «د نړۍ کارګرانو سره یو شۍ»یې لیکلې وې ،کفایت یې کاوه چې سرمایداري نظام ړنګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خولا په ځای پرېږده ،ددغه کوچنۍ جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکې ددې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې دژوند په مختلفو ساحو کې یې ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه تر لاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم دافغان با شهامته اولس د فداکارۍ له برکته داسې خوار او ذلیل ووینې ؛ هغوی هیڅکله ددې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سره جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یې د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په په لار کې په بلیو نونو ډالر مصرفول ؛هغوی تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوی لاس او پښې تړي او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوی یې په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزښتونو باندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له یاده نه شو ایستلې او هر یوه دخپل فرصت لار ې څارلې او دوی به یې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خیال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم یکه تاز دمیدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به یو ځل بیا پخوانۍ نادودې د نړۍ په اولسونو د سوپر او ګلوبال ګلوبالیزم نظام په کچه له سره پیل کوي ؛... ځکه امپریالیزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاریخي لحاظ مردوده او تاریخ ځپلې پدیده او باید خپل ځای یې ټولنیز عادل منصف نظام ته پریښې واې.

هو !د دوی، ټول دغه تشویشونه او ناشوني خیالات ،ارزوګانې او تصورات د افغان غیور اولس په ځاني ،مالي اود ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حریم خاینانه یرغل وکړ ،په ابتداکې امریکې،حتا د معمولي دیپلوماتیکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره یې هڅه کوله حقایق ، نه پوهیږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې دکابل ښاریان د حوت په دریمه بربنډ ټټرونه دشوروي ټانکونو دمرمیو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهیواد په ګوټ ګوټ کې دشوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څیر وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولې یو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ،... او دا هر څه چې امریکایانو د شورویانو له ویرې د تورو عینکو تر شا څارل ، نو هله له سوړو څخه راووتل او بیا هم د همدغه شورویانو له ویرې یې د غل غدو په څیر پټ او پنا غلچکۍ تش په نامه مرستې د بل چا تر شا پیل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبیه ددوزخ دکانو غوندې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر یې پرې کاوه. خو کله چې شورویان پر شا او څوړ غوړونه او مات ګوډ په خپله پوله تیرېدل ،کمونیزم مات شو ،نړیوال سوسیالیستي نظام ړنګ شو ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غۍ پاتې شول ،شرقي اروپایي ، منځني اسیایي او شمالي جمهوریتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا تړون ړنګ شو . نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډیره عجله د کور په لور شول، او نور یې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو تړون هم ړنګ شوې او خپلې امپریالیستي ستراتیژۍ ته یې خیرخواهانه د بشري خیر ښېګڼو په لور تغیر ورکړي وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذارۍ سره چې دافغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدایي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف دیوه عادل حاکم په حیث تبلیغ ،ترویج او په ټوله نړۍ کې یې د ټول بشریت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتېژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله او په تعرضي سوق الجیشونو کې یې ځای په ځای ،ناتو یې لمن یې په هر لوري حتاالا

مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو یې اندیوالانو ته یې له ځیلمه په کمپیوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنبالیدو امرونه صادرکړل. د نیویارک

د تجارتي مرکز د حادثې په برابرولو سره یې د تروریزم او القاعدې پر ضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتیژي غوره او یو ځل بیا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول، او که حق وویل شي د افغانستان بالا حصار او د پامیر لوړو څوکو ته رسېدل چې یې پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډېره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو کړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونیسي، ځکه چې د پښتنو سره په دغه منطقه کې انګریزانو زړې دښمنۍ لرلې او یوائینې سرسخت رقیب او غلیم یې ګڼل کېده. خو په حقیقت کې د دوی غیر انساني او ناروا کړ کیلې، کرکنې او مارکونډېو، په خپلو ملکونو کې تېغ وهلې وو او په خپله خاوره کې یې ځمکه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه، خپلو خلکو یې د کړو ګناهونو په ګناه دوی محاکمه کول غوښتل او دوی له خپلو خلکو څخه په تیښته په غلچکي ډول د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر د میاشتې په ۷ نیټه، چې همدا ګړی د پاکستان په منځګړیتوب د طالبانو سره، چې د همدوی په کومک یې ۹۵٪ خاوره په لاس کې وه، په ژوره سیاله معامله کې ښکیل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره یې د تاجکستان په کولاب کې خیالي پاچاهي جوړه کړې وه په پټه جوړ جاړي، معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مرکزي، شرقي، جنوب شرقي، جنوبي او جنوب غربي سیمو په مشهورو او د خلکو د ګڼې ګوڼې څخه ډکو ښارونو لکه کابل، جلال اباد، قندهار، پکتیا او نورو شاوخوا، اکثره پښتون میشتو سیمو باندې د کروز راکټونو او 52 B څخه د ۲۰۰۰ کیلو ګرامه بمونو بمباري وشوه، ډېرې سیمې ورانې ویجاړې او ډېر بې ګناه انسانان، ښځې، کوچنیان، زاړه او ځوانان په کې

مړه شول. برهان الدین رباني، عبد الله عبد الله، محمد قسیم هفیم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولینو چې ځانونه یې له پورته څخه تر ښکته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصدیان هم ګڼل، د ساتالایت تلفونونو او ټولو ډلئیزو رسنیو له لارې یې یو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي کول او د خپلو متولیانو څخه یې په مهیلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې د دغه سیمې ټول ښارونه، کلي او بانډې له یوې مخې داسې بمبارد کړي چې انسان خولا څه چې حیوان هم په کې ژوندي پاتې نه شي او دغه «بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوی له «ستم» څخه وژغورل شي. حال دا چې په تیرو وختونو کې د قاطع اکثریت په حیث پښتنو تل د خپل اکثریت له تناسب څخه پورته مسئولیتونه په خپله غاړه اخیستي، خو د امتیازاتو او د نعماتو د تقسیم په وخت کې د ډېرې شکسته نفسۍ په موقف کې پاتې شویدي. په تیرو کابینو کې که قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي، سره د دې چې پښتانه په مجموع کې د نفوسو قاطع اکثری جوړوي، هیڅکله پښتنو وزیرانو په کابینه کې اکثریت نه جوړاوه.

د اکتوبر د میاشتې په ۱۲ نیټه امریکایي الوتکو په کابل، قندهار، جلال اباد، پکتیا، هرات او نورو مناطقو باندې راکټي او هوایي حملې وکړې. د اکتوبر په ۲۰ نیټه امریکایانو او انګریزانو د طالبانو د جبهې په لمړیو خطونو هوایي بریدونه وکړل او ډېر تاوانونه یې واړول. د اکتوبر په ۲۲ نیټه ولدیمیر پوتین، امام علي رحمانوف او برهان الدین رباني د تاجیکستان په پلازمېنه، دوشنبه کې ملاقات وکړ. پوتین وویل، چې په افغانستان کې راتلونکې حکومت باید د رباني په

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نوومبر په ۱۱ نیټه ،کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللي وو ، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نمایندګي او ملاتړ وکړي ،برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې درېدلي وو) دا عجیبه خبره ده ،کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ل ملا تړ کاوه او نن هم ددغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. دایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف دپاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونو بې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو ، مړه او د همدغه قواوو او امریکایي نمایندګانو په حضور کې ،هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو ، دملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو ، د طالبانو لښکرو چې نژدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیچا یې د شکست تصور هم نه شو کولې ،په کمترین فرصت کې تري تم او یا د افغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه ،افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو ، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله ،

یوائې دا صیلو افغانانو د قاطع دریز او عکس العملونو په وجه یې ،دټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دې چې: « خېښي په خوښۍ او سودا په رضا » ، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایا ن څه په ښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړ کومه چاره هم سرته نه ده رسولې ، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چاته آبرو ، پت ،عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پرییښې دي. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خپښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خپښان وو او نه به شو ،اودا ځکه چې امریکې د افغانانو د دوستۍ سره هېڅ وخت علاقه نه ده سا تلې او نه افغانستان او امریکا پرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او د مشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سودا سابقه لري. د امریکي قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکي سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**» . امریکا او نورنړیوال «ترقي پسنده» او «متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې غوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام دجوړولو ،دایمي سولې او امنیت دتأمین ،د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو ، بیا ابادونې ، دموکراسۍ ،د بشر دحقوقو رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او ۵۲ــB الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او دافغانستان د پولې په پربکولو سره یې په پټو سترګو سمه او غر یو شان رحمانه بمباری کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایي یو څه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتۍ ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشۍ ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې د دغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځي او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همداسې کس په کار دي او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نو کرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقرر کړي ، د ډاکټر رنګین داد فر سپانتا او یا د ښارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د ښارونو ،کلیو بانډو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي «دوستانو» څخه داده چې په کوم ملک کې د داسې کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟ یا داسې کسان د دموکراسۍ ،سولې او امنیت د تأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که دا ډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړۍ او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کارونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسۍ کې عمده اصل ګڼل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال دا اکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړۍ ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکې د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې د امریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د توري تېره مخ باید د پښتنو ، چې په ملک کې اکثریت جوړوي، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري. افغانستان یو داسې هیواد نه دی چې د پښتنو د اکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړۍ کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیزګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې د ملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي** دي. زه نه پوهیږم ، د دې په عوض چې زمونږ بهرني «دوستان» د دغه قوانینو د عملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،برخلاف پخپله د دغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي.د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزښتونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یو طرفه ډول بلا قید وشرطه د خپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

د بن په کنفرانس کې دغه خبره پوره ربښتینولې ته ورسیده او د ټول افغان اولس په نمایندګۍ ، دوی د پنجشیر د شریفو خلکو د نماینده په حیث یواځې څو کسه فراریان ، دقبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمایندګان چې په دغه وخت کې د هیڅ ډول ټولنیزاو سیاسي هویت ، شخصیت او موقف څخه برخورداره نه وو ، راټول او په داسې مغلقه او ډیره کړکیچنه وضعه کې یې دافغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نورو ټولو اداري واحدونو ، مؤسساتو مسئولیتونه هغوی ته وسپارل .

د ۲۰۰۱ م کال دنوومبر په ۱۴ برهان الدین رباني د جمهور رئیس ،عبد الله عبد الله د باندنیو چارو وزیر ، محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر ، محمد قسیم فهیم د دفاع وزیر او ډیر نور لوړ پوړو چارواکو له یوې اولسوالۍ او بلکه له یوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره ددې چې لسګونه زره پښتانه په ترلو کاتینرونو کې تیرباران ، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره ددې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثریت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هیڅ سمون نه لري او په داسې شرایطو کې نه امنیت ، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پایداره پاتې کیدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړیدو په مفهوم نه ، بلکه نظام رنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خپټه اچولې شي.

کاري وړتیا او تجربه ،پوهه ،تحصیل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصیات دي

چې ځیني د کلونو او ځیني نورد قرنونو او تاریخي دورو په اوږدو کې د یوي ټولني او اولس په مورال ، کلتور، اخلاقو او نورو ارزښونو ، دود او دستور بد لیږي او همدغه ارزښونه په حقیقت کې د همغه اولس تاریخ جوړوي اود ټولنې هر با احساسه انسان دخپل ضمیر او وجدان له لارې د همدغه ارزښونو اوخپل تاریخ سره تړلې او یواځې د همدغه ارزښونود ارزښي طاقت په مټ یو اولس پایي او ژوندی پاتې کېدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امریکایي او اروپایي « دوستان » بې پاسپورته زمونږ هیواد ته راننوتي دي ،ددغه ارزښونو سره جوړ نه راځي او له بیخه یې رنګول غواړي.

زمونږ بهرني « دوستانو » په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او یا د پخواني تحصیل له دورو څخه یې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې اوسي ، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کیږي او یواځې په دغه اوصافو سره کسان ، په اوسنیو شرایطو کې ،د یوو کار د شا یسته ګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې اود دغه چاڼ د سختګیره شرایطو څخه تیرېدلې شي. ددوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې میاشتوزیات وخت نه نیسي ، چې لکه دجورسه فصل کرل او ربېل یې همزمان وي. د دوی اوسنې په کار ولاړ ټیم باید په اصطلاح انترناسیونالستان او یوډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن ، سیالي او شریکي ، ترېخې ، توربورولي او تربګني ، قهر غصه ، خپل ، دوست او دښمن باید ونه لري او ونه پېژني . یواځې پېسي و پېژني او په مړه وجدان یې دهر کس او ناکس له لمنې څخه راټولي کړي.زمونږ « دوستان» دا هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويني او د شاباسي په دود په شاډب ورکوي. همدا سبب دي چې د فساد ،اختلاس،رشوت ،قاچاق ، غلا ، چور ،چپاول ،کُشت وخون او نورو دېډول کارونو کې له هرچا دمخه دي. دا خبرې ټول نړيوال کوي او زمونږ «دوستان» چې ددغه چارو مستقيم مسئوليت په غاړه لري هم که په ظاهر له دغه کارونو څخه سر ټکوي ،خو په واقعيت کې ، که دوی ورسره شريک نه اوسي ، که دزمري زړه هم چاته ورکړې ددې کار جرئت به ونه کړي. د دوی په خپلو ملکونو کې ديو« سنت» باقيداری د تحصيل لپاره ، پنځه ډالر مصرفوي ، خو په هيڅ صورت يې چاته نه پرېږدي. دوی خپل دغه وفاداره خدمت ګذاران په هيڅ صورت له لاسه نه ورکوي او دخپلو ګټو په خاطر ترې بې قييدو شرطه په پټو سترګو دفاع کوي.

لنډه دا چې ، نه دغه نابکاره ډلګی او نه زمونږ خارجي « دوستانو » دستايني وړدي ،چې څوک دې پرې ونازيږي او خپلې خولې ګانې پورته پورته وغورځوي. دوی دواړه خواوې له خپلو کړو شرمنده او چاته د سترګو د پورته کولو جرئت نه لري او آن تر دې حده رسيدلي چې يو بل سره ملامته او يو په بل باندې سره تورونه ولګوي. زه نه پوهيږم چې دا ځيني خدايي خدمتګاران د دوی د برئت لپاره دلايل له کومه ځايه راپيدا کوي ؟

ضرورت نه شته ،څوک په پټو سترګو او وازه خوله ددغه ناوړه وضعې او ناوړه شرايطو د ملاتړ په خاطر چيغې ووهي او خپل کومي وشلوي.زمونږ داخلي او خاريجي « دوستانو » تراوسه پورې د وضعې په خرابولو او خپلو خيانتونو کې هيڅکله لاس نه دې نيولې او کمې يې نه دې کړې ، ښه به داوي

د افغانستان او جهان نننی وضعه په دقت سره و ارزول شي. وروسته له دې هره ګړی تأخير به، ددغه وضعې د خرابېدو ابعاد د هندسي تصاعد په تناسب نور هم ترينګلي او له تحمل څخه وباسي. دا به حماقت وي ،که پس له دې هم څوک د وضعې د خرابېدو او ددې نړی د تباهی مسئوليت په غاړه اخلي !

نن چې ټولو نړيوالو د امريکايانو سره يوځای ، چې يو تر بله د شرم او رقابت مسئله هم تر منځ موجوده ده، دا وضعه تر دې حده ورسوله ، نود امريکايانو به په يواځې ځان څه له لاسه پوره شي ؟او هغه هم ،کله چې د دايمي اډو په جوړيد و سره امريکايان يکه تاز د ميدان او درقيب څخه د سرګو د سوي او شرم مسئله هم په منځ کې نه اوسي. نو زه ټولو اصيلو افغانانو او حتا ددغه نابکاره ډلې لپاره د امريکې ددايمي اډو په جوړولو کې دخوښی کوم دليل نه وينم ! هغه قوانين چې ملګرو ملتونو د بين المللي ذات البيني سولئيزو مناسباتو او معاملو په خاطر تصويب کړي ، مونږ د سر په سترګو او زړه په صدق سره منو او دهغې مطابق هر لرې او نژدې هيوادونو سره سيالې معاملې ته حاضر يو. زور زياتې ، غير عادلانه ، استثماري او استعماري معاملو او سود سودا مناسباتو له دود او دستور څخه ووځي.

افغان له بل افغان سره د داخلي وطني او اولسي مسايلو په جوړ جاړې کې جوړ راتلای شي او که نن نه سبا مجبور دې خپلو داخلي ذات البيني منل شوو قوانينو او اصولو ته غاړه کښيږدي . خدای دې مونږ د هغه کم اصلو له شر څخه خلاص کړي چې نه يې مور معلومه وي او نه پلار .نن چې افغانان په شعوري،علمي او اقتصادي لحاظ وروسته پاتې دي ، ملامته

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او دوطن ابادولو ته نه یو پرېښي ، او زمونږ روشنفکران چې ترنن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لکه نن چې د حوادثو په تېل ناتېل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تور تم کې ساتلې. معنا داچې مونږ بېکاره یو او خپل د ین او رسالت مونه دې اداکړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت راکړي.

پرېږده چې نړیوال ،افغانانو ته داحسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال او سو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

دغرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او دشرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واکې یې، چې په سیمه او نړۍکې یې د برم او زړورتیا کیسي دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیواد په لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد دسراسري نظام ، اداري، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دي ،او په ډېر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جې بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سرنوشت سره غوټه کړل ، حال داچې امریکا په حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز تړون یوا ځینۍ حکم هم ګډل کېده. دغه عظیم بار افغان اولس دملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې رنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه. افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قربانۍ او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش داوؤ، چې افغان اولس د تور او سره امپریالیزم د ډلئیزو او غیر ډلئیزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخریب او افغان وژنې په خاطر راوړل شوې وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي ډلو ته یواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چینجو غوندې تر اخر کس پورې یو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحمیو د اور لمن د دوۍ د خپلو هیواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوۍ د ترحم او هیو منیزم احساس بیا راژوندې شو ، چې څه ډول یوځل بیا دغه لا علاجه تو ره بلا د افغانانو په کور میلمه او دقربانۍ دغه سوړ نغرې بیاتود کړي.

همغسې چې د روم امپراطور د شعري قریحې د راپارولو په خاطر د روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوۍ د پخواني ویده سادیسم او وسني جنوساید د راویښولو او پارولو لپاره هم یوې انګېزې ته ،یوې ناشوني ناروا ته یوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوۍ دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتیکو صحنو په جوړولو کې کمې نه درلود اوپخپله د دوۍ ترهګرو او بنیاد ګرو هم د دوۍ په ملکونو کې ځیني زړه بوګنوونکې نظارې او ننداري تکرارکړي ، خود نوي دینامیزم لپاره نوي پوتنسیال ته ضرورت وو چې دغه متحجر مغزونه یو ځل بیا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر مدهوشانه پوتنسیاله ورسوي. دغه عظیمه پېښه د ۱۱ / ۲۰۰۱.۹ نېټه وه چې حق یې په نا حق او ناحق یې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ په یویشتمه پېړۍ کې یې دغه د نادودو ناکامه سراتیژي ،یو ځل بیا په ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو کلونو کې ددغه نا کامې سراتیژۍ په ناکامو هڅواو ارزونو زه ځکه نه غږېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپیناوي او غلطو تعبیرونو په خاطر

د نړۍ ټولو هیوادونو په افغانستان کې مستقیم او غیر مستقیم ، بې ویزي او بې پاسپورته ، بې قېد وشرطه صلاحیتونو او دنړۍ د ټولو ډلئیزو رسنیو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د داخلي بېګانه پرستوافغانانو په بې شایبه هڅو سره یې هم ونه کړې شول ، ددغه تور مخې ستراتیژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځي.

امریکا خو لوی ملک دې ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په میخانیکي او ارګانیک ډول په امریکا کې راټوله ده او تر ټولو لویه کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهیواد دننه اود نړۍ د خلکو ، قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسیال دموکراتیک عملي مناسبات تر بل هر ځای په امریکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر اړخیز اړیکي ، تأثیر ، تأثر، اوپه پوره حاکمیت راکړه ورکړه یواځې امریکا لرلې شي. دامریکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو سره ،هیڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکمیت دساتلو په خاطر ، د نړۍ د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره ډیرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم دهغوۍ منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنیزو حسنه مناسباتو له لارې د امریکي او نړیوالو د سولئیز ګډ ژوند او پایښت شرایط تضمین کړي . امریکااو دهغوۍ انډیوالان باید د نړیوالې مافیا، دسرمایي د لیونیانو او د وسلئیز او جګړئیز وشرکتونو مشورې او هدایا ت ،چې غواړي دناروا او غیرقانوني حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاینانه واک کې وساتي ، ونه مني او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پایلې یې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دې ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګواښ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې یې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حېث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیچا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایي جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې . په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عېني او ذهني شرایط همد غه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یوائې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دې ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .

هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغنستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوی خپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغنستان ته راغلي ، ټول ارزشونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلي او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي .

نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دي او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼي ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغنستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلي سیاسي بې سواده «د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !

په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغنستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړۍ ورانوونکو وسلو د ګودامونو په سرلاس تړلي پریږدي ؟

تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و ګل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟ » زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکې همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې د پاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړیوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امېدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟

دهیوادونو او اولسونو تاریخ معمولا په تیر ،حال او راتلونکې پورې اړه لري . خدای مه که چې زه به د هند دلویې وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هیواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاریخي حوادث داسې پیښ شوي چې ددغه سیمي هیوادونو سرنوشت یو تر بله سره تړلې پاتې شوې او له نېکه یا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئیز دروند بار دتاریخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپیڅلي رسالت او دېن ته افغانان تر بل هرچا څخه زیات ارزش او احترام قایل وو . د تاریخ درسونه ډیرو کسانو ته معلوم او ډیر کتابونه پرې لیکل شویدي ، چې تر هرچا دمخه یې بایدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاریخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي . که پاکستان د یوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات یې په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کیدونکي دښمنان ګڼي .زه تاریخ پوه نه یم او نه غواړم چاته د تاریخ درس ورکړم ، خو دومره ویلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر یرغلګر اول دا جرئت نه دې کړې شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نیت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخیستې اویرغلګر یې له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي. خو که کله په دغه سیمو کومه ناڅاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په څېر

د هرې سیمي په دفاع کې دریدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لودیانو ، شېرشاه سوري ،هوتکیانو او ابدالیانو تاریخ ته دې نظر واړول شي).

پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقیقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلویې وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البېني مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړوو . هریو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او یو تر بله سره په ښو او بدو وروځو کې یو دبل ملاتړ کړئیدلي دي .یوائې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاځېدلي وو ، افغانان یې هېڅکله نه شي هېرولې.

مونږ دداسې تاریخي حقیقت شاهد هم یو ،کله چې شاحسین صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسین صفوي وروسته له دیرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ویشت کلن شاه محمود په سرکښېښود اود ملک واک او خزاني یې هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډیر احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته یې د پلار خطاب وکړ او وعده یې ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره یې داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرایط برابر کړل.

طهماسب چې د پلار د تسلیمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بریالې شوې وو، ځان یې د ایران پادشاه اعلان کړ .خو ایرانیانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ یې ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړي چې د غربي او شمالي ولایتونو په بدل کې افغانان د ایران له خاورې څخه وشړي او د سلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ـ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دې.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قومانده احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

شاه اشرف که وارد مرحلهً قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت . جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سوارهً افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیادهُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازم و ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .

شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....

شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند ،. . ،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای در هم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نگهداشت ، وعجالتاً گذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس گردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهً شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنگی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف »واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه گردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهً ببست که از سنگیني معاهدهً شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسي جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حېث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډیرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یې حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستانې سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یې ځان ، هم یې پاکستان او هم یې ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوټ

ګوټ کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غوندې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګي شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یې ټینګوي ، بازو یې ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوځ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقوپه سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یې پاکستان له خوږي ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یې کولې ،نو ډیر ښه فرصتونه به یې له لاسه نه وې ورکړي. پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي. ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پاینبت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ور کړي او دا یو طبیعي قانون دې چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جارې هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په ځیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدۍ چې دغه ویاړ هم په تاریخ کې د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او بانډو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار

« الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بن ، که د لومړي بن، دبې بنیاده پېل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزي په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیز م ،دتېرو تاریخي پېښنو په څېر، د افغانستان د پېښنوپه تېل ناتېل کې ، پښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامرېکې په مشرۍ یواځې څوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښنو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکونډۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غونډو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولي دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښنه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دې او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګډون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پېل ، خو ډیر زر دټولې نړۍ پر ضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجېش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خواپېل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومې موخې لرلې او دحتمې ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړي ، خدای ورکړي طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزشه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډیر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جز لاڅه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوۍ په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی ، دې حقيقت او واقعيت ته هم نه متوجه کيږي ،طبيعي مقناطيس ، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی ، مقناطيسي خاصيت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقايقو او واقعيتونه ته غاړه ايښودل په کار دي ، مونږ منلي ، بل هر څوک چې وي ، هم يې بايد ومني ! د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمايش خاطر له ۱۰۰ څخه زياتو ملکونو د باندنيو چارو وزيرانو او نمايندګانو او د زرو څخه زياتو رسمي او غير رسمي نړيوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري ، کله چې حقايق او واقعيتونه پکې په پام کې ونه نيول شي ؟

هغه وخت ،چې سرمايداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهيت له لاسه ورکړ ، له خپل طبيعي او فطري مسير څخه، چې د کارګري غور ځنګ او توليدي کميت او کېفيت دوامداره او پايداره سولئيز روزل او پالل وو ، لار بدله او دبې بنياده تورو پېسو اويا په بل عبارت د بې ارزښه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې يې د سرمايي په بې ارزښه ماهيت خېمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقليد ، چې غوښتل يې هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزښه او هر څه د متماتيکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتيکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پېدا کوي ، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،يعنې کله چې مادي ارزش ولري) ، د سرمايي لېونيان هم غواړي دسرمايداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او توليدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزښونو څخه بې محتوااو په خالي جيبونو نه يواځې دکارګري غور ځنګ او توليدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمايي په اکسپورت

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او توليد خلا ډکه ، خو په حقيقت کې ، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنۍ غصب ،د هغوی په ټولو حقه حقوقو خېټه واچوي او ددې لارې خپل پارازيت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره ، دوی د خپلې تباهۍ په عمودي نزولي مستقيم مسير قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د توليدي پروسې د کميت او کېفيت خلا ډکولې شي او طبعاً ډير زر به په وچه سپېره درينګه لګيدلو سره د خپل ازلي نهايي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو !د سرمايي لېونيانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې ، چې « سرمايه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهۍ لار غوره کړې او سرمايداري پايداره نظام يې ناپايداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې. خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسليم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هداياتو او احکامو سره سم د ځان او نړيوالو دهوسا او بسيا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئيز خوشحاله ژوندغواړي. نړيوال ټولنيز سازمانونه ، بنيادي قانوني ،حقوقي او ډول ډول نور بشردوستانه انستيتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقايدو پلويان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتيدونکې بنياد جوړوي ، په حقه سره يې نتني نړيوال خاين قوتونه د قضايي جبر له مخي دزوال د کندې په څنډه درولي ، چې بايد حق ته غاړه کښيږدي ، خو دوی د سرمايداري احمقانه جنون په بنياد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړيوال د قطعي نابودۍ کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتيجه کې نړيوال نظام په کل کې ، خصوصاً دنړيوال کمونيستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګېدو سره ، د دغه کوږ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړې او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دې. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او B_ 52 ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوي ، ددموکراسۍ د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یې حاکم ګرځولې او دا لس کاله کیږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او د سولې په نامه غیر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

عادلانه جنګونو ته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړۍ شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شیطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزې، د امریکایي لیرې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکۍ وروسته دافغانستان په سپېڅلي حریم راننوتلي ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېښي دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیچا دغه ډول وړۍ په شړۍ نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړۍ به هم شړۍ شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په بېرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر ني قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځیني بېګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهیدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قوارې جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هیوادونه او اولسونه د ویاړه ډک تاریخ او یا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د ویاړه ډک تاریخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصیته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصیته کسانو په حضور سره باید مجلسونه ، کور کلې او حتا وطن پریږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان باید چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هیڅکله له دې څخه منکر نه یو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سیال خلک او په خپلو هیوادونو کې دخلکو په وړاندي په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجایبو ،کار ،ژوند، وفادارۍ ، رښتیولۍ ، صداقت ، شهامت ، فداکارۍ او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوی چې افغانستان ته په اصطلاح د بنیادي بیا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې یواځې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوی په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او یواځې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزیان ، ملي خاینان ، جنګي جانیان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدین ،اختلاسګر او دېته ورته کسان ، چې پخپله یې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستایي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاینانو ته سپاري ؟ ایا دوی په رښتیا دا فکر کولې شي چې ددوی دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او یا دهغوی د هیوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسیږي ؟ نه ! داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاینان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کیږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوی دافغانانو غمیزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فیصده خیانتونه پخپله خارجیان کوي ، حقیقت دادې ،چې د دوی خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوی قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاً یوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړیوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ینحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړیواله مافیا د خپلودموکراتیکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزینو،او نورو بشري د خېرښېګڼې ټولنیزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجیه او سپیناوې نه شي کولې او په ډېره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضریږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچینو څخه په ګټه اخیستنه:

۱ – په پښتو ژبه د قرآنکریم تفسیر (لومړۍ او دوهم ټوک) ،.

۲ـ سید بهادرشاه ظفر کاکاخیل «پښتانه د تاریخ په رڼا کې».

۳ـ میر غلام محمد غبار «افغانستان در تسیر تاریخ» لومړۍ او دوهم ټوک .

۴ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «متن کامل مثنوی معنوی»

۵ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «کلیات شمس تبریزی»

۶ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګیال په زیار

۷ـ رحمان بابا «کلیات»
د حنیف خلیل سریزه ، یادښتونه او وییپا نګه

۸ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «نا اشنا سندرې»

۹ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «ځانځاني ښامار»

۱۰ـ حرکت سید شیر اقا «دعینیت فلسفه» ،لومړۍ برخه ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۶۵ هجري ش. کال

۱۱ـ حرکت سید شیر اقا «ایرو دینامیک ،دینامیک پرواز» ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۵۲ هجري ش.کال

۱۲ـ اقبال لاهوری «کلیات»

۱۳ـ روستا یار سید علیشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» اندیشه های عرفانی حکیم سنایی غزنوی.

۱۴ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دکتور یحیا یی

۱۵ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فکر !»

۱۶ـ پی ییر آلن و دیتر کلی «حقیقت تجاوز شوروی بر افغانستان»
فارسي ژباړه :عبدالرحیم احمد پروانی.

۱۷ـ دیه ګو کوردو ویزو سلیک اس.هاریسون «پشت پرده افغانستان»
فارسي ژباړه : اسدالله شفایی.

۱۸ـ جنرال م. ا. ګارییف «افغانستان» زما وروتې جګړه.
په پښتو ژباړن : محمد طاهر کانې

۱۹ـ جنرال لیاخوفسکې «د افغان میړانه او غمیزه»
په پشتو ژباړن : محب الرحمن .

۲۰ـ ستر جنرال الکساندر مایوروف «په افغانسان کې رښتیا څه تیریدل ؟»
په پښتو ژباړن ډاکټر داود جنبش.

۲۱ـ سر اولف کارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن : الحاج شیر محمد کریمي.

۲۲ـ محمد حسنین هیکل «ابوالهول او کمیسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اکرام .

۲۳ـ دکتر مهدی بهار «میراث خوار استثمار»

۲۴ـ شجاع الدین شفا «تولدی دیگر»
ایران کهن ،در هزارهای نو

۲۵ـ سرو پالي رادا کریشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله یي. «تاریخ فلسفی شرق و غرب» «لومړۍ او دوهم ټوک»
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.

۲۶ـ تاریخ فلسفه سیاسي «لومړي ، دوهم او دریم ټوک».
پازارګارد ډاکټر بهاء الدین .

۲۷ـ ویل دورا نت «تاریخ فلسفه»
فارسي ژباړه: عباس زریاب

۲۸ـ ویل دورانت.«لذات فلسفي .»
فارسي ژباړه: عباس زریاب.

۲۹ ـ حنا فخوري او خلیل جر . «تاریخ فلسفه در جهان اسلام»
فارسي ژباړه: عبد المحمد آیتي.

۳۰ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل واندیشهٔ فلسفی در روسیه».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوینده.

۳۱ـ گ. و. هگل «فنومنو لوژي روح»
ترجمهٔ فارسی :دکتر زیبا جبلی

۳۲ـ گ. و. هگل «عقل در تاریخ»
ترجمهٔ فارسی: دکتر حمید عنایت

۳۳ـ گ. و. هگل «د فلسفي علومو دایرة المعارف» په الماني ژبه

۳۴ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه».
مجتهد ي ډاکټر کریم.

۳۵ـ اتین ژیلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه :ع. داوودی

۳۶ـ اتین ژیلسون «نقد تفکر فلسفي غرب . از قرون وسطي تا اوایل قرن حاضر».
فارسي ژباړه: دکتر احمد احمدی

۳۷ـ لوسین گلدمن «کانت و فلسفه معاصر»

فارسي ژباړه: پرویز بابایی
۳۸ـ سپینوزا «شرح اصول فلسهٔ دکارت و تفکرات ما بعد الطبیعی
فارسي ژباړه: دکتر محسن جهانګیري
۳۹ـ دکتر کریم مجتهدي «دکارت وفلسف او»
۴۰ـ مور تیمور جي. آدلر. ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه: انشا ءالله رحمتي.

۴۱ـ ګوهر الرحمن ګوهر « قرآن او ساینس».
«لومړی، دوهم، دریم څلورم او پنځم ټوک»
۴۲ـ ډبلیو. کي. سي. ګاتري « تاریخ فلسفهٔ یونان» (۱۵) افلاطون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فروید ډاکتر زیګموند. «اصول روانکاوي بالیني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډاکټر سعید شجاع شفتي

۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي « تاثیرات تغیر ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقیق وضع دموګرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سید ابو الفضل قاضي «شریعت پناهي»
حقوق اساسي و نهاد هاي سیاسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شریعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدین خرمشاهي. قرآن شناخت (مبا حثي در فرهنګ آفریني قرآن).

۴۹ـ ایان مک لین. «فرهنګ علوم سیاسي آکسفورد»
فارسي ژباړه: احمد ي ډاکټر حمید
۵۰ـ محمد نادر ایوبي کندهاري «فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرا لوا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سیاسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳ کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «فلسفه ـ پوهنتوني چاپ» په الماني ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «کلیات» په روسي ژبه.
۵۶ـ لنین. و. ای. «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۷ـ لنین. و. ای. «کلیات» په روسي ژبه.
۵۸ـ ګرومیکو. آ «خاطرات» په الماني ژبه.

۵۹ـ ټولنیز شعور او دهغې ډولونه، سیاسي خپرونه، مسکو ۱۹۸۶.
دمقالو مجموعه، دمختلفو لیکوالو له خوا، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کریمسکي او ف. اي. کوزنیخوف «په نوې طبعیت پیژندنه کې د نړۍ لید مقولي» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضاداوری اردکانی «فارابی مؤسس فلسفهٔ اسلامی»

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library